

362.76
ทศรณ
ส.2

การศึกษารายกรณีของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ

สารนิพนธ์
ของ

ร้อยตำรวจเอกหญิง พรรณชลิตา นิสัยนัต

25 ก.ค. 2549

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ไ 290571

การศึกษารายกรณีของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ

บทคัดย่อ

ของ

ร้อยตำรวจเอกหญิง พรรณชลิตา นิสัยนัต์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2549

พรรณชลิตา นิสัยนต์. (2549). การศึกษารายกรณีของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ. สารนิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทา สุรักษา.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะภูมิหลัง ประวัติครอบครัว ประวัติการเลี้ยงดู และประวัติการถูกทารุณกรรมทางเพศของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศอย่างละเอียด โดยศึกษาเป็นรายกรณี แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศจำนวน 4 ราย ซึ่งมาจากมูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี โดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม และการสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจกับ ปรัชญาการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็ก อันนำไปสู่แนวทางในการป้องกัน แก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับ ความเป็นจริงของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ

ผลการศึกษาพบว่า เหตุการณ์กระทำทารุณกรรมทางเพศส่งผลกระทบต่อเด็กทั้งทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสังคม ซึ่งเด็กทั้ง 4 ราย ถูกทารุณกรรมทางเพศจากบุคคลที่คุ้นเคยในครอบครัว ดังนี้คือ บิดาเลี้ยง พี่ชายร่วมสายเลือดต่างบิดา ผู้รับเลี้ยงดูอุปการะเด็กแทนบิดา-มารดา และลุงเขยซึ่งเป็นผู้ให้การ ช่วยเหลือครอบครัวของเด็กโดยมีมารดาของเด็กสนับสนุนให้เกิดการทารุณกรรมทางเพศ ซึ่งผู้กระทำ ทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กมักใช้กำลังข่มขู่หรือบังคับเด็ก และเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศครั้งแรกเมื่ออายุ ประมาณ 8-9 ปี หลังจากเหตุการณ์ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ เด็กมักปกปิดเรื่องราวไว้เป็นความลับอยู่ยาวนาน โดยเฉลี่ยประมาณ 1-2 ปี จนเมื่อเรื่องราวการทารุณกรรมทางเพศถูกเปิดเผยขึ้น พบว่าสภาวะทางจิตใจของเด็ก มีวृฒิภาวะด้านการแสดงออกไม่เป็นไปตามวัย กลไกทางจิตที่พบบ่อย ได้แก่ การเก็บกด การถดถอย การปฏิเสธ และการกล่าวโทษตนเอง นอกจากนั้น ยังมีความรู้สึกเป็นปมด้อยในชีวิต คิดว่าตนเองมีมลทิน และฝังใจกับเหตุการณ์ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ รวมทั้งมีทัศนคติต่อเพศชายในทางลบ จากการศึกษา ประวัติการเลี้ยงดูของเด็กพบว่า เด็กเติบโตมาจากสภาพครอบครัวที่บิดา-มารดาหย่าร้างต่างฝ่ายต่างมี สามีหรือภรรยาใหม่ บิดาเสียชีวิต หรือมีสภาพครอบครัวที่แตกแยก ขาดการเอาใจใส่ ได้รับการเลี้ยงดู แบบปล่อยปละละเลย จากการศึกษากรณีได้ทำการช่วยเหลือบำบัดฟื้นฟูจิตใจเด็กโดยการให้คำปรึกษา เป็นรายกรณี พบว่าเด็กมีพฤติกรรมการปรับตัวดีขึ้น

CASE STUDY OF CHILD SEXUAL ABUSE

AN ABSTRACT

BY

POL. CAPT. PANCHALITA NEESYANT

Present in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2006

Panchalita Neesyant. (2006). *Case Study of Child Sexual Abuse*. Master's Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Assist. Prof. Dr. Nanta Sooraksa.

The objectives of this study were to investigate the personal background, family history, child rearing practice and child sexual abused. This study conducted by using case study method. The sample group of this study was 4 children from Paveena Foundation for Children and Women. The case study tools were behavioral observation and in-dept interviews to understand roots of the problems and conditions in order to find practical preventions and adaptations to their daily life.

The results indicated that the effects of the evidence had various impacts to the biological, psychological and sociological aspects of the victims. The 4 children were sexual abuse from the acquainted person, such as the stepfather, the half –blood brother (different father), the stepfamily and the uncle-in-law who provided financial support to the family. The sexual abuses were conducted by threat of force. The average age for first time sexual abused of these children was around 8-9 year old. The study revealed that the abuse child kept the story secretly for 1-2 years. According to the psychological tests, the findings showed the child abused had maladaptive psychological mechanism such as repression, regression, denial and self-blaming. In addition, they had the negative attitudes, stigmatization and the anxious sense against the opposite sex. Studying was showed that: children were grown up in the broken family or inadequate parental monitoring; their parents were divorced or remarried. After providing individual counseling intervention, the children had better behavioral adaptability

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษารายกรณีของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ของ ร้อยตำรวจเอกหญิง
พรรณชลิตา นิสัยนต์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทา สู้รักษา)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทา สู้รักษา)

ประธาน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ มณฑิรา จารุเพ็ง)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

วันที่ 19 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทา สุริรักษา ประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ ซึ่งท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน อีกทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยในมูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี และรู้ถึงคุณค่าของงานวิจัยที่จะช่วยให้การทำงานในด้านพัฒนาสังคมเป็นไปอย่างมีคุณค่ามากขึ้น ซึ่งสารนิพนธ์ฉบับนี้เกิดจากแรงบันดาลใจในการศึกษาภูมิหลังของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการปรับตัวเข้าสู่สังคม เพราะการถูกทารุณกรรมทางเพศส่งผลกระทบต่อทั้งระยะสั้นและระยะยาวต่ออารมณ์จิตใจ บุคลิกภาพ และการดำรงชีวิตต่อไป

การที่ผู้วิจัยได้รับความรู้และประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศเป็นเพราะความกรุณาของมูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี ที่ให้ความเอื้อเฟื้อสถานที่ และอำนวยความสะดวกในด้านอื่น ๆ แก่ผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณในความกรุณามา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ และเป็นคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ อีกทั้งยังกรุณาชี้แนะให้คำปรึกษาเพื่อให้สารนิพนธ์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ พลเอก เทอดศักดิ์ มารมย์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ และอนุญาตให้เก็บข้อมูลวิจัยในมูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ มณฑิรา จารุเพ็ง ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ นอกจากนี้ยังขอขอบคุณ ร้อยตำรวจเอกหญิง ญัฐศิริ มณีรัตน์ ที่ให้ข้อมูลและคำแนะนำในการติดต่อประสานงานกับศูนย์พิทักษ์ เด็ก เยาวชนและสตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษารายกรณีเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ

ท้ายที่สุด ความสำเร็จของงานวิจัยชิ้นนี้เกิดขึ้นได้โดยได้รับการช่วยเหลือและกำลังใจจาก บิดา มารดา คุณอริวัฒน์ นิสัยนต์ เด็กหญิง อนัญญาดา นิสัยนต์ และความเอื้ออาทรจากเพื่อน ๆ จิตวิทยาการแนะแนว ภาคพิเศษ ศุภร์-เสาร์ ปีการศึกษา 2546 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่าน

ร้อยตำรวจเอกหญิง พรรณชลิตา นิสัยนต์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามในการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี.....	7
ความหมายของการศึกษารายกรณี.....	7
จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี.....	9
ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี.....	10
กระบวนการในการศึกษารายกรณี.....	11
ข้อดีและข้อจำกัดของการศึกษารายกรณี.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี.....	15
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมทางเพศ.....	16
คำจำกัดความของการทารุณกรรมทางเพศ.....	16
ความหมายของการทารุณกรรมทางเพศ.....	17
ลักษณะของการทารุณกรรมทางเพศ.....	18
ลักษณะของครอบครัวของเด็กที่ถูกการทารุณกรรมทางเพศ.....	21
สาเหตุของการทารุณกรรมทางเพศ.....	25
ผลกระทบของการทารุณทางเพศ.....	26
การรักษาและช่วยเหลือเด็กที่ถูกการทารุณกรรมทางเพศ.....	32
ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมทางเพศ.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
แบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัย.....	41
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	47
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	48
การเลือกแหล่งข้อมูล.....	48
วิธีการเก็บข้อมูล.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
การวินิจฉัย.....	52
การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม.....	53
การทำนายผล.....	53
การติดตามผล.....	53
การสรุปผลและข้อเสนอแนะ.....	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
กรณีศึกษารายที่ 1.....	55
กรณีศึกษารายที่ 2.....	67
กรณีศึกษารายที่ 3.....	77
กรณีศึกษารายที่ 4.....	88
5 บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	100
คำถามการวิจัย.....	100
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	100
ความสำคัญของการวิจัย.....	100
ขอบเขตของการวิจัย.....	101
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	101

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	103
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	103
สรุปผล.....	104
อภิปรายผล.....	108
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	113
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	113
บรรณานุกรม.....	114
ภาคผนวก.....	120
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	124

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สรุปข้อมูลของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ.....	98
2 สรุปข้อมูลพ่อแม่ของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ.....	99

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัญหาการค้ามนุษย์และเด็กที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน มีผลกระทบต่อหลายประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่พบปัญหาดังกล่าวนี้และมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จากข้อมูลของศูนย์พิทักษ์เด็ก เยาวชน และสตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2547 พบว่าประเทศไทยตกอยู่ใน 3 สถานะ คือ สถานะประเทศผู้รับ เป็นการรับหญิงและเด็กจากประเทศอื่น ทั้งในภูมิภาคเดียวกันและนอกภูมิภาคเข้ามา ขณะเดียวกันมีสถานะเป็นประเทศปลายทาง คือ นำหญิงและเด็กเหล่านั้นมาค้าบริการทางเพศในประเทศไทย รวมทั้งใช้แรงงานโดยกดขี่ทารุณ บังคับ ชูเชิญให้เป็นขอทานหรือกระทำการอื่นใดที่ไร้คุณธรรมและเป็นประเทศทางผ่าน คือ ใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านเพื่อส่งออกไปยังประเทศอื่น อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นมิได้มีผลกระทบต่อประเทศใดประเทศหนึ่ง เพียงประเทศเดียว แต่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกประเทศจะต้องช่วยกันแก้ไขปัญหานี้ ในภูมิภาคเอเชียและภูมิภาคน้ำโขงที่ได้รับผลกระทบจากปัญหานี้ เป็นที่ตระหนักดีว่าสภาพที่เกิดขึ้นเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงและทำลายศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เครือข่ายป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และเด็ก (2542 : 5) กล่าวว่า การแก้ปัญหาค้ามนุษย์และเด็กของประเทศไทยที่เป็นรูปธรรม เริ่มจากการมีแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหารุขทางเพศเมื่อ ปี 2539 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ทั้งสองฉบับที่กล่าวมามุ่งเน้นเรื่องการค้าทางเพศกับหญิงและเด็กไทย และได้จัดระดับประเทศในการแก้ไขปัญหานี้ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับที่ 1 (Tier 1) คือ ประเทศที่ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำในการค้ามนุษย์อย่างเต็มที่
2. ระดับที่ 2 (Tier 2) คือ ประเทศที่ยังไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำในการยุติการค้ามนุษย์อย่างเต็มที่
3. ระดับที่ 3 (Tier 3) คือ ประเทศที่ยังไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำในการยุติการค้ามนุษย์อย่างเต็มที่และไม่มีความพยายามที่จะปฏิบัติตาม

ซึ่งประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มของ Tier 2 ศูนย์พิทักษ์เด็ก เยาวชน และสตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2547:5) และมีแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหานี้เริ่มจากการสืบค้นกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ หญิงและเด็กซึ่งถูกบุคคลหรือองค์กรเป็นธุระจัดหา ชื้อ ขาย จำหน่ายมาจากหรือส่งไปยังที่ใดรับ หนองเหนียวหรือกักขัง ซ่อนเร้นซึ่งหญิงหรือเด็กนั้น ๆ โดยใช้อุบายล่อลวง ชูเชิญ ประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดศีลธรรมหรือใช้วิธีข่มขู่ใจด้วยประการอื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าจะกระทำความในหรือ

นอกราชอาณาจักร และการกระทำดังกล่าวทำให้หญิงและเด็กนั้นตกอยู่ในสภาวะจำยอม กระทำการหรือยอมรับการกระทำใด ๆ อันมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น การค้าบริการทางเพศ เป็นต้น เมื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้แล้วนำไปสู่การสืบค้นข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่จะนำไปดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้กระทำผิด บันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าหญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ (2542:19)

จากปัญหาการล่อลวงให้เด็กและสตรีค้าบริการทางเพศ ส่วนใหญ่พบว่ามีการใช้กำลังกดขี่ทางเพศและถูกทารุณกรรมด้วย ซึ่งมีผลกระทบทางร่างกาย ทำให้เกิดการบาดเจ็บ ติดโรคทางเพศสัมพันธ์และอาจตั้งครรภ์ได้ ส่วนผลทางจิตใจทำให้เกิดอาการหวาดกลัว ตกใจง่าย วิตกกังวล มีปมด้อย เศร้าซึมหรืออาจฆ่าตัวตาย รวมทั้งเกิดปัญหาพฤติกรรมทางเพศ และเมื่อได้ศึกษาถึงประวัติส่วนตัวของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศพบว่าครอบครัวกลับเป็นผู้กระทำทารุณกรรมเด็กก่อนที่จะมีการขยายวงกว้างสู่ปัญหาการค้าบริการทางเพศ โดยเฉพาะการกระทำทารุณกรรมทางเพศ ต่อเด็กหญิง ไม่ว่าจะเป็นพ่อ พ่อเลี้ยง พ่อบุญธรรม พี่ชาย-น้องชายร่วมบิดา-มารดาหรือต่างบิดาหรือมารดา และญาติที่น้องซึ่งอาศัยอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว พวกเขาเหล่านี้จะใช้ความรัก ความไว้วางใจ ความใกล้ชิดสนิทสนม และการที่เด็กไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างสัมผัสที่ดีและสัมผัสที่ไม่ดีได้ เป็นเครื่องมือในการเข้ามาทำร้ายเด็ก (อุบลรัตน์ อยู่เป็นสุข. 2544: 1; อ้างอิงจาก Bentovim; & Boston.1990 : 16-39) โดยที่เด็กไม่รู้ล่วงหน้ามาก่อนเลยว่าตัวเองจะต้องถูกกระทำทางเพศจากบุคคลที่เด็กรัก เคารพและไว้วางใจและเมื่อเกิดเหตุการณ์นี้ขึ้นเด็กจะรู้สึกที่ว่าตัวเองต้องเป็นผู้รับผิดชอบ เด็กรู้สึกสับสน เมื่อพบว่าตนเองได้ถูกล่วงเกินทางเพศจากบุคคลที่เด็กรักและเชื่อใจ ส่วนเด็กที่ไร้เดียงสาไม่รู้ว่สิ่งทีตนเผชิญอยู่นั้นเป็นการทารุณกรรมทางเพศ มักคิดว่าเป็นการแสดงความรักที่ผู้ใหญ่กระทำต่อเด็ก

เบนโทวิมและบอสตัน (อุบลรัตน์ อยู่เป็นสุข. 2544: 1; อ้างอิงจาก Bentovim; & Boston.1990 : 16 - 39) กล่าวว่า การทารุณกรรมทางเพศเป็นการใช้เด็ก เพื่อตอบสนองทางเพศต่อผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่มักจะบิดเบือนหาเหตุผลต่าง ๆ เพื่อที่จะมาทารุณกรรมทางเพศเด็ก ผู้กระทำจะมีพฤติกรรมหวังโยเป็นพิเศษพร้อมกับการคุกคาม การใช้ความรุนแรงและการให้รางวัลเป็นการตอบแทน เหตุผลที่ผู้กระทำมักจะทำให้หลอกล่อเด็ก คือ การจะให้ความรู้และสอนการใช้ชีวิตการทารุณกรรมทางเพศเป็นสิ่งที่ซ่อนเร้น เป็นการกระตุ้นแรงปรารถนาทางเพศของเด็กและกลายเป็นประสบการณ์ทางเพศของเด็ก

การทารุณกรรมทางเพศ จะแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ โดยแบ่งตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำกับเด็ก คือ การทารุณกรรมทางเพศที่เกิดขึ้นจากบุคคลภายในครอบครัวและจากบุคคลภายนอกครอบครัว (เบญจพร ปัญญาฯ. 2537 : 1) จากผลงานวิจัยพบว่า เด็กมักถูกทารุณกรรมทางเพศโดยบุคคลใกล้ชิด เช่น บุคคลในครอบครัว ญาติ และเพื่อนของครอบครัวมากกว่าจากคนแปลกหน้า

จากสถิติการช่วยเหลือเด็กของมูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี ตั้งแต่ปี 2543 - 2548 พบว่า เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี โดยผู้กระทำเป็นบุคคลในครอบครัว มากที่สุด รองลงมาเป็นคนที่ไม่รู้จัก และน้อยที่สุดเป็นคนแปลกหน้า กลุ่มอายุที่ถูกกระทำเริ่มตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป

ครอบครัวที่มีการทารุณกรรมทางเพศเกิดขึ้น มักเป็นครอบครัวที่มีปัญหาภายในซับซ้อน มีการปฏิเสธปัญหา ครอบครัวอาจจะมีลักษณะที่ยู่เหยิงไม่สามารถดูแลเด็กได้ ครอบครัวจะเสียหน้าที่ในหลายด้าน อาจมีการกระทำผิดกฎหมาย พ่อแม่ไม่สามารถดูแลเด็กได้ มีการทะเลาะเบาะแว้งอย่างรุนแรง บางทีเด็กกลับทำหน้าที่เป็นที่พึ่งทางอารมณ์ให้กับพ่อแม่ เมื่อมีการทารุณกรรมทางเพศเกิดขึ้นในครอบครัว เด็กมักจะถูกทอดทิ้งให้ต้องเผชิญเหตุการณ์ตามลำพังและต้องรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แม่มักจะเข้าข้างผู้กระทำ ในกรณีที่ผู้กระทำเป็นพ่อ พ่อเลี้ยง หรือพี่ชายน้องชาย และกล่าวหาว่าเด็กเป็นคนสร้างเรื่องหรือมีส่วนร่วมในการทำให้เกิดเรื่องขึ้น เด็กจึงรู้สึกผิดและเกิดความสับสน รู้สึกเจ็บปวดที่ครอบครัวไม่เชื่อ เด็กพยายามพิสูจน์ให้เห็นว่าเป็นเรื่องจริงแต่ไม่สามารถทำให้ใครเชื่อได้ เด็กจึงเริ่มเงียบ ไม่กล้าที่จะพูดเรื่องนี้อีกต่อไป (อุบลรัตน์ อยู่เป็นสุข, 2544: 3; อ้างอิงจาก Summit, 1990 : 59 - 74) แม่บางคนแม้ว่าจะทราบเรื่องราวที่เกิดขึ้นแต่จะทำเฉยบางครั้งอาจจะพอใจและสนับสนุนความสัมพันธ์นี้ โดยการทอดทิ้งให้ลูกสาวอยู่ตามลำพังกับพ่อ ในครอบครัวเหล่านี้แม่จะมีลูกมาก สภาวะทางสังคมไม่ดี มีบุคลิกภาพไม่บรรลุนิติภาวะเหมือนทารก สมยอม ฟังผู้อื่น ไม่สามารถคุ้มครองลูกให้พ้นจากพ่อที่ทำผิดได้ แม้แต่ลูกสาวคนถัดไปก็อาจจะถูกพ่อทารุณกรรมทางเพศด้วย ยิ่งกว่านั้นดูเหมือนแม่จะสนับสนุนให้ลูกเป็นผู้ใหญ่เร็วเกินไป โดยมอบหมายให้ลูกทำหน้าที่ของแม่รวมทั้งความสัมพันธ์ทางเพศกับพ่อด้วย

ซึ่งการทารุณกรรมทางเพศที่เกิดขึ้นต่อเด็กย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของเด็ก ในระยะแรกเด็กจะมีอาการหวาดกลัว ตกใจง่าย เงียบขรึม นอนไม่หลับ ผื่นร้าย บางคนอาจมีอาการวิตกกังวลอย่างท่วมท้น จากการถูกกระทำถึงขั้นแสดงอาการหวาดกลัว ตื่นตระหนก รู้สึกเหมือนว่าตนกำลังประสบกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญอีกครั้ง หรือพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งต่างๆ ที่ทำให้นึกถึงเหตุการณ์นั้นอีก ความผิดปกตินี้ เรียกว่า Post Traumatic Stress Disorder (PTSD) วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (2544 : 3)

ในระยะยาวการทารุณกรรมทางเพศก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ มีปัญหาการปรับตัว มีผลกระทบต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและพัฒนาการทางด้านจิตใจของเด็ก เช่น สูญเสียความไว้วางใจขั้นพื้นฐาน (Basic trust) ต่อบุคคลอื่นและสังคมรอบข้างสร้างสัมพันธ์ยาก ขาดทักษะทางสังคม มีปัญหาในการแสดงความรัก ความผูกพันกับผู้อื่น ความนับถือตนเองเสียไป นอกจากนี้ความรู้สึกผิดและความละอายใจจะนำไปสู่อาการซึมเศร้า บางรายอาจรุนแรงถึงพยายามฆ่าตัวตาย

เด็กบางคนอาจหนีออกจากบ้านหรือหันมาใช้ยาเสพติด ในบางรายอาจเกิดบุคลิกภาพแปรปรวน (Borderline Personality Disorder) มีพฤติกรรมทางเพศที่ผิดปกติ สำนอนทางเพศหรือกลายเป็นคนเก็บกดไม่สามารถมีความสุขทางเพศได้ดังเช่นคนปกติทั่วไปเมื่อโตขึ้น และมีแนวโน้มที่จะกระทำต่อผู้อื่นดังเช่นที่ตนเองเคยได้รับมาซึ่งจะเห็นว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นเชื่อว่าจะมีผลต่อตัวเด็กเท่านั้นแต่ในที่สุดจะมีผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมได้ (อัมพล สุอำพัน. 2537 : 4)

ลักษณะเด็กที่ถูกกระทำทารุณทางเพศ (อุบลรัตน์ อยู่เป็นสุข. 2544: 4;อ้างอิงจาก Stein; et al. 1988 : 135 - 154) ส่วนใหญ่จะถูกบังคับให้มีความสัมพันธ์ทางเพศในขณะที่สับสนและสภาพจิตใจยังไม่พร้อม เด็กไม่มีความรู้สึกทางเพศแต่เด็กจะเรียนรู้ว่าความสัมพันธ์ทางเพศ ทำให้เขาได้รับในสิ่งที่เขาขาด เช่น ความรัก ความมั่นคง หรือเป็นสิ่งที่ต้องการ และเนื่องจากได้เรียนรู้ว่าลักษณะความเป็นหญิงของเขาสามารถเรียกร้องความสนใจได้ ดังนั้นเด็กเหล่านี้มักมีพฤติกรรมยั่ววน ทะเล้น ทำท่ายั่วโทะะ เรียกร้องความสนใจด้วยวิธีต่างๆ มักแสดงความไม่เป็นมิตรกับมารดา ดื้อดึง เกเร เด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีเพศสัมพันธ์กับพ่อหรือบุคคลที่คล้ายพ่อ (Father figures) ซึ่งความสัมพันธ์นี้ต่อไปจะมีส่วนให้เกิดความขัดแย้งทางใจ เมื่อเขาเติบโตสู่ระยะวัยรุ่น และอาจเป็นสาเหตุให้เด็กมีพยาธิสภาพทางใจไปตลอดชีวิต* ถ้าเด็กซึ่งถูกทารุณกรรมทางเพศจากครอบครัวไม่ได้รับความช่วยเหลือและบำบัดรักษาที่ถูกต้องเขาย่อมกลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีปัญหาสุขภาพจิต และมีความยุ่งยากในการใช้ชีวิตในสังคม มีแนวโน้มที่จะทำร้ายลูกหรือคู่สมรสของเขาต่อไปในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นการทำร้ายทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ การทอดทิ้งและการทารุณกรรมทางเพศ วงจรนี้มันจะเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก ถ้าไม่ได้รับการบำบัดรักษา

* ซึ่งจากปัญหาการค้าหญิงและเด็กจนสืบค้นมาถึงครอบครัว พบว่ามีเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศจากบุคคลภายในครอบครัวเป็นจำนวนมาก และจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพความเป็นอยู่ ลักษณะของการถูกทารุณกรรมทางเพศ ลักษณะของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นของสมาชิกภายในครอบครัว ผลกระทบต่อเด็กและบุคคลรอบข้าง และได้ตั้งเป็นคำถามในการวิจัยเพื่อศึกษาเป็นรายกรณีของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คาดว่าจะประโยชน์ต่อการกำหนดมาตรการในการป้องกันปัญหา มาตรการแก้ไขปัญหานั้นที่สั่งสมมาจากอดีตและมาตรการพัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งของเด็กต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาทิเช่น ศูนย์พิทักษ์เด็ก เยาวชน และสตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยผู้วิจัยในฐานะคณะผู้ให้ความช่วยเหลือซึ่งประสานงานกับศูนย์พิทักษ์เด็ก เยาวชน และสตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติที่รับผิดชอบในการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานคดีที่เกิดขึ้นกับเด็ก เยาวชน สตรีและการค้ามนุษย์ ซึ่งการสอบสวนคดีประเภทนี้เป็นเรื่องเฉพาะที่จะต้องใช้เวลาละเอียดอ่อน และใช้หลักจิตวิทยาในการสอบสวนที่เหมาะสม เนื่องจาก

ตระหนักว่าเด็ก และสตรีเหล่านั้น เป็นผู้ที่ตกเป็นเหยื่อต้องการความช่วยเหลือ ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ในขณะเดียวกันจะต้องพยายามสอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริงของปัญหา ให้ได้ผู้ที่เกี่ยวข้องและอยู่เบื้องหลังให้ครบ จากนั้นก็กดข้อตกลง เรื่อง แนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้ามนุษย์และเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ (2542:55) ได้กำหนดมาตรการเชิงรุกเพื่อแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ 3 มาตรการ คือ

1. มาตรการป้องกันปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
2. มาตรการแก้ไขปัญหที่ส่งสมมาจากอดีต
3. มาตรการการพัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เด็ก และสตรีที่ตกเป็นเหยื่อ *

มาตรการดังกล่าวจะเป็นมาตรการเชิงรุกที่จะแก้ไขได้ครบวงจร ตั้งแต่รากเหง้าของปัญหาในอดีต การฟื้นฟูในปัจจุบันและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในอนาคต และผู้วิจัยมีความเกี่ยวข้องในการติดต่อประสานงานในส่วนที่จะช่วยพัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เด็ก และสตรีที่ตกเป็นเหยื่อ จึงได้ติดต่อประสานงานกับมูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี ในการศึกษาวิจัยกรณีโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการสังเกต สัมภาษณ์ ซึ่งหมายถึงการพูดคุยซักถาม ระหว่างผู้วิจัย และเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้ง และการเก็บข้อมูลมีความยืดหยุ่น การสัมภาษณ์จะใช้เทคนิคของการเล่าชีวิตประวัติชีวิตความเป็นมาร่วมด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัย ได้ศึกษาดำรงและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสารตำราจะช่วยให้สามารถ วิเคราะห์และเผยให้เห็นถึงภาวะเงื่อนไขที่สนับสนุนต่อการกระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กได้ดีขึ้นและใช้กระบวนการในการให้คำปรึกษาเพื่อเป็นการบำบัดเบื้องต้น ซึ่งผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะนำหลักทางจิตวิทยามาใช้ในกระบวนการสอบสวน และนำหลักการให้คำปรึกษาเข้าไปช่วยฟื้นฟูในการกลับเข้าสู่สังคม และเพื่อให้เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ สามารถกลับมาใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

* คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามการวิจัยไว้ ดังนี้คือ เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ มีสภาพภูมิหลัง สภาพความเป็นมา ซึ่งได้แก่ ลักษณะของครอบครัว ลักษณะของการถูกทารุณกรรมทางเพศ สถานการณ์ของการถูกทารุณกรรมทางเพศเป็นอย่างไร หลังจากเกิดการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก มีปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นกับบุคคลในครอบครัว หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง และมีผลกระทบต่อเด็กและบุคคลรอบข้างต่าง ๆ อย่างไร

* วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษครั้งนี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาถึงภูมิหลัง – สภาพทางจิตสังคมของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ พร้อมทั้งศึกษาถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ รวมทั้งทำความเข้าใจกับสภาพปัญหาของเด็ก อันจะนำไปสู่การแสวงหาแนวทางในการป้องกันแก้ไข ปัญหาการกระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก และเพื่อหาแนวทางให้ความช่วยเหลือต่อการบำบัดฟื้นฟูจิตใจ

* ขอบเขตของการวิจัย

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลเป็นเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกครอบครัว ที่อยู่ในความดูแลของมูลนิธิ ปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี มีอายุระหว่าง 8 - 12 ปี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มาจำนวน 4 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต แบบสอบถามประวัติทั่วไป แบบทดสอบวาดภาพคน และแบบทดสอบวาดภาพครอบครัว ระยะเวลาที่ศึกษาดังแต่เดือน พฤษภาคม-กันยายน พ.ศ. 2548

* ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจสาเหตุและปัจจัยในด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจนำไปสู่การปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศอย่างเป็นรูปธรรมเพิ่มมากขึ้น ในเรื่องการกลับสู่สังคมของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ และเงื่อนไขที่มีความเกี่ยวข้องต่าง ๆ อาทิเช่น การสนับสนุนจากผู้ปกครองหรือญาติต่อการดำรงชีวิตในครอบครัว ให้มีความชัดเจน นำไปสู่การอธิบายได้อย่างลึกซึ้ง และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างให้เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการเฉพาะของแต่ละบุคคล อันจะเป็นการป้องกันและลดปัญหาสุขภาพจิตในเด็กกลุ่มนี้ต่อไป

* ข้อตกลงเบื้องต้น

เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศทั้ง 4 คน รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดผู้วิจัยขอสงวนสิทธิ์ในการบอกชื่อ-สกุลจริง โดยใช้นามสมมุติแทน ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาความลับของบุคคล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี
 - 1.1 ความหมายของการศึกษารายกรณี
 - 1.2 จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี
 - 1.3 ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี
 - 1.4 กระบวนการในการศึกษารายกรณี
 - 1.5 ข้อดีและข้อจำกัดของการศึกษารายกรณี
 - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมทางเพศ
 - 2.1 คำจำกัดความของการทารุณกรรมทางเพศ
 - 2.2 ความหมายของการทารุณกรรมทางเพศ
 - 2.3 ลักษณะของการทารุณกรรมทางเพศ
 - 2.4 ลักษณะของครอบครัวของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ
 - 2.5 สาเหตุของการทารุณกรรมทางเพศ
 - 2.6 ผลกระทบของการทารุณกรรมทางเพศ
 - 2.7 การรักษาและช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ
 - 2.8 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง
 - 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมทางเพศ
3. แบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัย
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

*1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี

1.1 ความหมายของการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณี หมายถึง การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลอย่างลึกซึ้งและวิเคราะห์ถึงสาเหตุ ที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเช่นนั้น หรือมีพฤติกรรมแปลกไปว่ามีสาเหตุมาจากอะไร รวมทั้งแปลความหมายของพฤติกรรมนั้นๆ ว่ามีความสัมพันธ์กับปัญหา และการปรับตัวของบุคคลนั้น

อย่างไร (พนม ลัมอารีย์ . 2530: 17) ซึ่งสอดคล้องกับ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527: 3) ที่กล่าวไว้ว่า การศึกษาบุคคลรายกรณี คือ การศึกษารายละเอียดต่างๆ ที่สำคัญของหน่วยใดหน่วยหนึ่งในสังคม เช่น บุคคล กลุ่ม ชุมชน สถาบัน เป็นต้น โดยเฉพาะในปัจจุบันมักเน้นศึกษารายละเอียดของแต่ละบุคคล การศึกษารายละเอียดจะต้องศึกษาต่อเนื่องกันไประยะเวลาหนึ่ง แล้วนำรายละเอียดที่ได้มาวิเคราะห์ตีความ เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรม ซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาก็ได้ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ความสามารถพิเศษด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลาย ๆ ด้าน ถ้าในรายที่เป็นปัญหาจะได้เป็นแนวทางในการที่จะช่วยเหลือหรือแก้ไข แต่ถ้าในรายที่ไม่เป็นปัญหา จะได้ใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน ส่งเสริม หรือนำไปเป็นแบบฉบับแก่บุคคลอื่นต่อไป

พรหมธิดา แสนคำเครือ (2528: 70) กล่าวว่า การศึกษารายกรณีเป็นกระบวนการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลเป็นรายกรณีต่อเนื่องกันไประยะหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจะหาทางช่วยให้บุคคลปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นในทุกด้าน เช่น อารมณ์ สังคม เจตคติ ความสนใจ และการเรียน

สุภาพรณ โคตรจรัส (2528: 1) ได้กล่าวว่า การศึกษารายกรณีเป็นวิธีการศึกษาและวิเคราะห์สิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยละเอียด อาจเป็นการศึกษาบุคคลใดบุคคลหนึ่งชุมชนใด ชุมชนหนึ่ง หรือสถาบันใดสถาบันหนึ่ง การศึกษารายกรณีมิได้หมายความว่าเฉพาะการรวบรวมข้อมูล ประวัติของบุคคลที่ถูกทำการศึกษาเท่านั้น แต่ยังต้องรวมถึงการนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์จัดหมวดหมู่และหาความสัมพันธ์ เพื่อนำไปสู่การวินิจฉัย การให้ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการและติดตามผลตามลำดับ

นันทิกา แยมสรวล (2529: 7) ได้สรุปความคิดรวบยอดของการศึกษารายกรณีว่าเป็นวิธีการศึกษาบุคคลอย่างละเอียดทุกด้านต่อเนื่องกันไปเป็นเวลานาน เป็นการรวบรวมข้อมูลทุกด้านของบุคคลมาจัดไว้อย่างมีระบบ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวินิจฉัยปัญหา เพื่อช่วยให้มองเห็นบุคลิภาพรวมของบุคคล จนสามารถเข้าใจถึงธรรมชาติของบุคคลและสาเหตุของปัญหาอย่างชัดเจน แล้วจึงนำข้อมูลมาพิจารณาวางแผนให้การช่วยเหลือแนะแนวให้บุคคลพยายามแก้ไขและพัฒนาสภาพชีวิตของตนให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้เองอาจ นัยพัฒน์ (2546: 1) ได้กล่าวว่าการศึกษารายกรณีเป็นการสืบค้นหาความรู้ความจริงอย่างละเอียดลุ่มลึกเกี่ยวกับปรากฏการณ์บางอย่างที่สนใจ ซึ่งเกิดขึ้นในบริบทหรือระบบที่มีขอบเขตเฉพาะเจาะจง (Specific context or bounded system) ปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษา อาจเป็นบุคคล กลุ่มบุคคล โครงการ เหตุการณ์ ชุมชน หรือองค์กร เฉพาะรายใดรายหนึ่งหรือหลายรายก็ได้ที่นักวิจัยเลือกมาทำการศึกษาวิจัย การศึกษารายกรณีไม่ได้มีความหมายจำกัดอยู่แค่เพียงการบันทึกและการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของบุคคล (Case record or case history) สำหรับนำไปใช้ในด้านกาให้บริการการรักษาพยาบาล , การแนะแนวและให้คำปรึกษา หรือ การสืบสวนสอบสวน

ของตำรวจ เท่านั้น แต่ยังมีความหมายครอบคลุมถึงการนำข้อมูลในประเด็นเกี่ยวข้องกับปัญหาการวิจัยที่ต้องการสืบค้นหาความรู้ความจริงจากกรณีศึกษานั้นมาทำการวิเคราะห์และตีความหมายอย่างละเอียดเข้มข้น โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อต้องการศึกษาหรือเรียนรู้กรณีที่น่าสนใจเป็นการเฉพาะและเพื่อให้เข้าใจปรากฏการณ์ดังกล่าวอย่างแจ่มชัด

*จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า การศึกษารายกรณี หมายถึง การศึกษาเรื่องราวของผู้รับการศึกษาย่างละเอียดต่อเนื่องกันไปในระยะเวลาหนึ่ง เป็นการสืบค้นหาความรู้ความจริงอย่างละเอียด ลุ่มลึกเกี่ยวกับปรากฏการณ์บางอย่างที่สนใจ โดยการใช้กระบวนการในการศึกษารายกรณี ดังนี้คือ การใช้เทคนิคการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาก็ได้ พร้อมทั้งหาแนวทางในการช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริม เพื่อให้ผู้รับการศึกษสามารถปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นทุกด้าน และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ *

1.2 จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี

1.2.1 กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527: 5-6) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี ว่า มีจุดมุ่งหมายหลัก 2 ประการคือ

1.2.1.1 เพื่อใช้ในการแนะแนวและให้คำปรึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็นจุดมุ่งหมายย่อย ๆ ดังนี้

1.2.1.1.1 เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัย และการรักษาในรายที่มีปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการปรับตัว ปัญหาการเรียน ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

1.2.1.1.2 เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจบุคคลได้อย่างละเอียด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการให้คำปรึกษา

1.2.1.1.3 เพื่อทำให้บุคคลที่รับการศึกษา ได้รู้จักวิเคราะห์ตนเองจนเกิดความเข้าใจตนเองได้อย่างถูกต้องตรงความเป็นจริง

1.2.1.1.4 เพื่อให้อบรมครูประจำการให้เข้าใจวิธีการศึกษารายกรณีได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้งานแนะแนวมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2.1.2. เพื่อใช้ในกรณีอื่น ๆ ได้แก่

1.2.1.2.1 เพื่อใช้ในการวิจัย โดยศึกษาสาเหตุในอดีตและปัจจุบัน เพื่อทำนายพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาก็ได้

1.2.1.2.2 เพื่อการติดตามผลของการใช้เทคนิค หรือวิธีการต่าง ๆ อันเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่าง ๆ

1.2.1.2.3 เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษามุคคัลลัทธิ ๗ ไปที่ผู้ศึกษาสนใจ เช่น ความสามารถพิเศษ บุคลิกภาพที่ดี เป็นต้น

1.2.2 ประจิม เมืองแก้ว (2536: 9 -10) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณีไว้ดังนี้

1.2.2.1 เพื่อเข้าใจสาเหตุการแสดงพฤติกรรมของผู้รับการศึกษา

1.2.2.2 เพื่อการวิจัยอันเป็นประโยชน์ต่อการให้ความช่วยเหลือผู้รับการศึกษา ส่งเสริมพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ตลอดจนป้องกันปัญหาเช่นเดียวกันนี้ ที่อาจเกิดขึ้นกับบุคคลอื่น ๆ ต่อไป

1.2.2.3 เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจนักเรียนในความปกครองของตน และให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการแก้ไข ป้องกัน และส่งเสริมพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

1.2.2.4 เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเอง และร่วมมือในการแก้ไข ป้องกัน และส่งเสริม พฤติกรรมที่เกิดขึ้น

✕ จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า การศึกษารายกรณีมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และไม่เป็นปัญหา ของผู้รับการศึกษาอย่างละเอียด เพื่อการวินิจฉัยในการหาแนวทางการช่วยเหลือป้องกัน และส่งเสริมผู้รับการศึกษาให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม อีกทั้งการศึกษารายกรณียังช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ระหว่างผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับการศึกษา เช่น ครู บิดา มารดา เป็นต้น ✕

1.3 ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณี เป็นเทคนิควิธีการศึกษาที่มีประโยชน์ต่องานของบุคคลหลายอาชีพซึ่งมีทั้งประโยชน์ทางตรงและทางอ้อม

1.3.1 กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527: 9 - 10) ได้แบ่งประโยชน์ของการศึกษารายกรณีออกเป็น 2 แนวทางดังนี้

1.3.1.1 ประโยชน์ทางตรง อันเป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้ศึกษาเอง นั่นก็คือทำให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจถึงปัญหาได้กว้างขวาง ขณะเดียวกันก็ทำให้เป็นคนที่รู้จักใช้เหตุผลในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองและสามารถพัฒนาตนเองได้ในที่สุด

1.3.1.2 ประโยชน์ทางอ้อม อันเป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับการศึกษา นั่นคือทำให้ผู้ที่ได้รับการศึกษาได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องทันต่อเหตุการณ์และในขณะเดียวกันผู้รับการศึกษา ก็จะเข้าใจตนเองมากขึ้นรู้จักป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง และสามารถพัฒนาตนเองได้ในที่สุด

1.3.2 นันทิกา แยมสรวล (2529: 10) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับการศึกษารายกรณีดังนี้

1.3.2.1 ทำให้ผู้ที่ทำการศึกษาทราบรายละเอียดของบุคคลหลาย ๆ ด้าน ทำให้รู้จักและเข้าใจธรรมชาติของบุคคลอย่างแท้จริง

1.3.2.2 ทำให้ผู้ทำการศึกษาเข้าใจถึงสาเหตุและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา จนทำให้ผู้ทำการศึกษามองเห็นแนวทางที่จะช่วยเหลือบุคคลได้

1.3.2.3 ทำให้ผู้ทำการศึกษามีความรู้และทักษะในการแนะแนวเพิ่มขึ้น รู้จักแก้ปัญหาโดยใช้ข้อเท็จจริงมาประกอบพิจารณาตัดสินใจ

1.3.2.4 ทำให้ผู้รับการศึกษามีความเข้าใจตนเองมากขึ้น

1.3.2.5 ทำให้ผู้รับการศึกษามีโอกาสปรับปรุงตนเองหรือแก้ไขปัญหามีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น

1.3.2.6 ทำให้สถานศึกษาได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของบุคคลและนำข้อมูลมาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3.2.7 ผลของการศึกษารายกรณี สามารถนำมาใช้เป็นตัวอย่างของการเกิดสถานการณ์ต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการศึกษาวิจัย และการสอนเกี่ยวกับบุคคลที่มีรูปแบบการพัฒนาการพิเศษ

*จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า การศึกษารายกรณีมีประโยชน์มากกับบุคคลหลายฝ่าย คือ ผู้ศึกษา ผู้ถูกศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ถูกศึกษา อันได้แก่บุคคลภายในครอบครัว เพื่อน สถาบันการศึกษา ในการนำผลของการศึกษา ไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาช่วยเหลือผู้ถูกศึกษา แล้ว ยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกันการเกิดปัญหากับบุคคลอื่นต่อไปได้~\

1.4 กระบวนการในการศึกษารายกรณี

1.4.1 กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527: 22) การศึกษารายกรณี เป็นวิธีการศึกษาบุคคลอย่างละเอียดทุกด้านต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน โดยใช้เทคนิคการแนะนำหลายอย่าง ๆ ในการรวบรวมข้อมูลของบุคคล โดยมีขั้นตอน ในการศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อพยายามทำให้เป็นวิธีการวิทยาศาสตร์ ควรแก่การเชื่อถือได้

1.4.2 นันทิกา แยมสรวล (2529: 15 - 16) ได้เสนอรูปแบบของกระบวนการในการศึกษารายกรณีที่ใช้ในการจิตวิทยาคลินิกนั้น ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1.4.2.1 การวิเคราะห์บุคคล (Analysis of Student) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมจากแหล่งข้อมูลหลาย ๆ แหล่ง จำแนกออกเป็นด้าน ๆ เพื่อความสะดวกในการตีความข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้น

1.4.2.2 การสังเคราะห์ข้อมูล (Synthesis of Data) โดยรวบรวมข้อมูลแต่ละด้านเข้าด้วยกันเพื่อช่วยให้มองเห็นภาพรวมของโครงสร้างทางบุคลิกภาพ และสภาพชีวิตทั่ว ๆ ไป ของบุคคลว่ามีลักษณะเด่น หรือลักษณะด้อยอะไรบ้างและบุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อไปในอนาคตเป็นอย่างไร

1.4.2.3 การวินิจฉัยปัญหา (Diagnosis) คือ การสรุปลักษณะของบุคคลโดยนำเอาหลักเกณฑ์ในทฤษฎีทางจิตวิทยามาพิจารณาตัดสิน กำหนดปัญหา และสรุปเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมของบุคคลพร้อมกับระบุสาเหตุของปัญหาไว้ด้วย แต่บางครั้งการวินิจฉัยปัญหาอาจเป็นเพียงการเสนอแนวคิดเบื้องต้นที่เป็นประโยชน์ต่อการให้ความช่วยเหลือเท่านั้น จึงอาจไม่จำเป็นต้องระบุไว้ชัดเจนว่าปัญหาคืออะไร

1.4.2.4 การพยากรณ์ปัญหา (Prognosis) โดยนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล การสังเคราะห์ข้อมูล และการวินิจฉัยปัญหามาพิจารณาเพื่อคาดการณ์ล่วงหน้า เกี่ยวกับแนวโน้มของพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของบุคคลว่ามีองค์ประกอบใดที่มีอิทธิพลต่อบุคคลนี้อีกในอนาคต สภาพชีวิตของบุคคลนี้จะเป็นอย่างไรมาก่อน หรือบุคคลน่าจะประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใดอีก หลังจากได้รับการช่วยเหลือครั้งนี้สิ้นสุดลงไปแล้ว

1.4.2.5 การให้คำปรึกษาแนะแนว (Counseling) โดยนำความรู้และเทคนิคการแนะแนวมาช่วย แล้วให้คำปรึกษาแก่บุคคลที่มีความทุกข์ โดยทั้งผู้ให้คำปรึกษาและผู้ทุกข์จะวางแผนร่วมกันในการแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้ทุกข์มีการปรับตัวที่เหมาะสมกัน

1.4.2.6 การติดตามผล (Follow – up) เป็นการติดตามผลการให้คำปรึกษาเพื่อนำมาประเมิน ประสิทธิภาพของการให้คำปรึกษา และสำรวจปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้น

✖ จากข้อความข้างต้น จะเห็นว่ากระบวนการศึกษารายกรณีที่นักจิตวิทยาแต่ละท่านได้เสนอแนวคิดนั้นใกล้เคียงกันมาก แต่อาจแตกต่างกันบ้างในบางขั้นตอน ซึ่งส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าการศึกษารายกรณีนั้นจำเป็นต้องทราบว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกผู้รับการศึกษารายนั้น ฉะนั้นจึงต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาให้ชัดเจน ✖

✖ สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กระบวนการศึกษารายกรณีนี้นี้คือ

1. การกำหนดปัญหา หมายถึง การที่ผู้วิจัยตั้งคำถามในการวิจัยและกำหนดจุดมุ่งหมายหรือกำหนดว่าจะศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ในสภาพภูมิหลัง – สภาพทางจิตสังคมของ

เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ พร้อมทั้งศึกษาถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ รวมทั้งทำความเข้าใจกับสภาพปัญหาของเด็ก

2. การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง การหาข้อเท็จจริงหลังจากที่มีการกำหนดปัญหาแล้ว โดยใช้เครื่องมือในการแนะแนวเก็บรวบรวมข้อมูลกับเด็กและผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ แล้วนำมาแปลความหมาย เพื่ออธิบายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็ก มีการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์เด็ก และร่วมกันพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงที่ได้จากการรวบรวม

3. การวินิจฉัย หมายถึง การนำเอาผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมจากหลาย ๆ วิธีการมาเป็นพื้นฐานประกอบการพิจารณา เพื่อวินิจฉัยว่าพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง

4. การช่วยเหลือ หมายถึง การช่วยเหลือให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาลดลง ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การให้คำปรึกษา การให้ข้อเสนอแนะ

5. การติดตามผล หมายถึง การที่ผู้วิจัยประเมินผลหลังจากช่วยเหลือเด็กไปแล้วว่า ได้ผลเป็นอย่างไร ถ้ายังไม่ได้ผลดีควรมีการหาทางช่วยเหลือส่งต่อไปให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป วิธีการติดตามผล ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ โดยระยะของการติดตามผลแบ่งเป็นช่วง 1 เดือนแรก และ 1 เดือนหลัง จากการศึกษากรณีเสร็จสิ้นไปแล้ว

6. การสรุปผลและข้อเสนอแนะ หมายถึง การที่ผู้วิจัยสรุปสิ่งที่ได้จากศึกษารายกรณีของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ การให้ความช่วยเหลือ การให้ข้อเสนอแนะสำหรับเด็กแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และบุคคลที่สนใจที่จะศึกษาเด็กต่อไป *

* 1.5 ข้อดีและข้อจำกัดของการศึกษารายกรณี

องอาจ นัยพัฒน์ (2546:10-11) ได้กล่าวว่าหลักการสำคัญประการหนึ่งที่นักวิจัยทุกคนจะต้องคำนึงถึงในการศึกษารายกรณีเชิงคุณภาพคือ ข้อดีและข้อจำกัดบางประการของการศึกษารายกรณี ซึ่งมีดังนี้คือ

1.5.1 ข้อดีของการศึกษารายกรณีเชิงคุณภาพ (Advantages of qualitative case study) ได้แก่

1.5.1.1 ให้ความตระหนักต่อความสลับซับซ้อนของปัญหาการวิจัย และความสำคัญต่อความหลากหลายทางด้านแนวคิดความเชื่อและค่านิยมของผู้เข้าร่วมหรือเกี่ยวข้องในการวิจัยแต่ละบุคคลหรือกลุ่ม การศึกษารายกรณีเชิงคุณภาพที่มีคุณภาพดี สามารถถ่ายทอดให้ผู้อ่านทราบและเข้าใจความเป็นจริงในประเด็นดังกล่าวนี้ได้อย่างลุ่มลึกและกระจ่างชัด

1.5.1.2 ให้ความรู้และสะท้อนความเป็นจริงเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะเด่นของกรณีเฉพาะ ซึ่งบางรายมีความเบี่ยงเบนไปจากกรณีทั่วไป ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในส่วนนี้อาจไม่ได้รับการวิจัยเชิงปริมาณบางประเภทที่มีขอบเขตการเก็บรวบรวมข้อมูลขนาดใหญ่ (Large scale research) เช่น การวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ เพราะการวิจัยดังกล่าวนี้ให้ความสำคัญต่อลักษณะโดยเบี่ยงเบนออกจากสภาพปกติถือว่าเป็น *ความคลาดเคลื่อน (Error)* ซึ่งอยู่นอกระบบของการอธิบายด้วยหลักการทางวิทยาศาสตร์และความน่าจะเป็นทางสถิติ ด้วยเหตุนี้จึงอาจทำให้นักวิจัยพลาดโอกาสในการเข้าใจปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้อย่างเป็นแบบองค์รวม ครอบคลุมครบถ้วนในทุกด้าน หรือมิติของปัญหาการวิจัยที่ต้องการทราบคำตอบ

1.5.1.3 สามารถดำเนินการศึกษาวิจัยได้โดยนักวิจัยหลักเพียงบุคคลเดียว ในขณะที่งานวิจัยบางประเภทโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยที่มีขอบเขตการเก็บรวบรวมข้อมูลกว้าง อาจจำเป็นต้องดำเนินการในรูปของหมู่คณะ หรือไม่ก็อาจจำเป็นต้องจ้างผู้ช่วยนักวิจัยช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีเป็นจำนวนมาก

1.5.1.4 สามารถดำเนินการศึกษาวิจัยได้เป็นอย่างดี ท่ามกลางสภาพการณ์เงื่อนไข ในการปฏิบัติงานที่มีความผันแปรหรือยุ่งยากซับซ้อนสูง กล่าวคือ นักวิจัยไม่สามารถควบคุม ควบคุมการณ์ล่วงหน้า หรือจัดกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความต้องการได้ ซึ่งโดยทั่วไปมักเป็นสภาพที่เกิดขึ้นตามปกติภายในบริบทของสนามหรือสถานที่ทำการศึกษาวิจัยจริง ๆ (Nature laboratory) ไม่เหมือนกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific laboratory) ที่อยู่ภายใต้การควบคุมและจัดกระทำของนักวิจัย

1.5.1.5 ให้ ข้อมูลสารสนเทศการวิจัยที่มีลักษณะแจ่มชัดดุจดังมีชีวิตจริง (Lifelike information) และง่ายต่อความเข้าใจของบุคคลหลากหลายกลุ่มเป็นผลทำให้มีความเป็นไปได้สูงต่อการถูกนำไปประยุกต์ใช้หรือได้รับความสนใจจากบุคคลหลายฝ่าย ไม่จำกัดอยู่แค่เพียงนักวิชาการหรือบุคคลที่สำเร็จการศึกษาในระดับสูงเท่านั้นแต่นักปฏิบัติการหรือบุคคลทั่วไปก็สามารถเข้าใจได้

1.5.1.6 ให้ความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับกรณีเฉพาะหรือปรากฏการณ์ใด ๆ ที่สนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำกิจกรรมและพฤติกรรมของบุคคล รวมทั้งปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเกิดขึ้นในขณะที่บุคคลปฏิบัติงานตามหน้าที่หรือดำเนินชีวิตประจำวันอยู่ภายในบริบทของสถานที่และเหตุการณ์หนึ่ง ๆ เช่น พฤติกรรมการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสายตาและหูที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนแต่ละวัน ความรู้และความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับพฤติกรรมที่อิงอยู่กับบริบทฐานรากเหล่านี้ นำไปสู่แนวทางในการกำหนดนโยบาย แผนงาน หรือกลยุทธ์สำหรับปรับปรุงการปฏิบัติงานในบริบทที่ทำการศึกษาวิจัยให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

1.5.2 ข้อจำกัดของการศึกษารายกรณีเชิงคุณภาพ (Limitations of qualitative case study) ได้แก่

1.5.2.1 ข้อมูลสารสนเทศจากการศึกษาเฉพาะกรณีเชิงคุณภาพ อาจไม่สามารถสรุปอ้างอิงข้ามไปสู่ประชากรเป้าหมายของกรณีเฉพาะที่เลือกมาทำการศึกษาได้อย่างกว้างขวางเท่าที่ควรจะเป็น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้อ่านรายงานวิจัย ตลอดจนนักวิจัยคนอื่น ๆ จะมองเห็นช่องทางในการนำข้อมูลสารสนเทศที่ปรากฏในรายงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้ด้วยตนเอง

1.5.2.2 ใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทำวิจัยภาคสนามของนักวิจัย ตลอดจนงบประมาณค่าใช้จ่ายและระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัยค่อนข้างมาก ดังนั้นทำให้บางครั้งนักวิจัยที่มีประสบการณ์ทำวิจัยภาคสนาม งบประมาณค่าใช้จ่าย และระยะเวลาในการทำวิจัยจำกัด อาจไม่สามารถทำการศึกษาเฉพาะกรณีเชิงคุณภาพได้

1.5.2.3 ใช้ระยะเวลาในการอ่านรายงานการศึกษาคณะกรณีค่อนข้างมาก ผู้อ่านรายงานการวิจัยที่มีเวลาไม่มากนัก เช่น ผู้บริหาร หรือผู้กำหนดนโยบายระดับสูง อาจไม่มีเวลาติดตามอ่านถ้อยคำพรรณนาเหตุการณ์การวิเคราะห์และการตีความหมาย รวมทั้งการประเมินผล ซึ่งส่วนใหญ่ มักมีรายละเอียดเป็นอันมากอยู่ในรายงานวิจัย เป็นผลทำให้ข้อมูลสารสนเทศจากการศึกษารายกรณีเชิงคุณภาพอาจไม่ได้รับการพิจารณาหรือถูกนำไปใช้ประโยชน์ได้ *

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี

มันทนี บุรณเขตต์ (2532: 80-85) ได้ศึกษาลักษณะภูมิหลัง และสภาวะทางจิตใจของหญิงที่ถูกข่มขืนอย่างละเอียด โดยศึกษาเป็นรายกรณี จำนวน 10 ราย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้หญิงหรือเด็กที่ถูกข่มขืน ได้รับความช่วยเหลือ และติดต่อกับโครงการบ้านถนนอมรวิทย์กลุ่มเพื่อนหญิง ผลการวิจัยพบว่า เหตุการณ์ข่มขืนที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อกรณีศึกษาทั้งทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสังคม ส่วนใหญ่ถูกข่มขืนโดยคนคุ้นเคยในครอบครัว สถานที่เกิดเหตุมักเกิดขึ้นภายในบ้านของตนเอง จำนวนผู้หญิงที่ถูกข่มขืนทั้งหมด 10 ราย มาจากครอบครัวที่อบอุ่น จำนวน 1 ราย และมาจากสภาพครอบครัวที่ไม่อบอุ่น จำนวน 9 ราย สภาวะทางจิตใจพบว่า ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนส่วนใหญ่ มีวุฒิภาวะด้านการแสดงออกไม่เป็นไปตามวัยกลไกทางจิตที่พบบ่อย ได้แก่ การเก็บกด การถดถอย การปฏิเสธ และการกล่าวโทษตัวเอง ส่วนการแสดงออกทางอารมณ์นั้น ส่วนใหญ่เก็บกดแต่มีแนวโน้มจะระเบิดออกมาได้ถ้ามีความเครียดสูง นอกจากนั้นยังมีความรู้สึกเป็นปมด้อยในชีวิตและ ยังฝังใจกับเหตุการณ์ที่ถูกข่มขืน

ธวัชวรรณ พิมพ้งาม (2538:137 - 143) ได้ศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาการปรับตัว ผลการศึกษาพบว่าปัญหาการปรับตัวของนักเรียนมีสาเหตุมาจาก

ลักษณะส่วนตัวของเด็ก คือ เด็กเกิดความไม่สบายใจ และมีความเครียดเนื่องมาจากการไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนเองได้ อีกสาเหตุหนึ่ง คือ สิ่งแวดล้อมทางบ้านได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม

* จากการศึกษารายกรณี ในเรื่องดังกล่าวข้างต้น พบว่า การศึกษารายกรณีสามารถอธิบายผลในการแก้ปัญหา กลุ่มคนที่มีปัญหาทางครอบครัวหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมอันจะเกิดความเดือดร้อนต่อตนเองและสังคม โดยการศึกษากรณีนี้นั้นได้มีการช่วยเหลือป้องกันและส่งเสริมกับผู้รับการศึกษา จากการศึกษาที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้รับการศึกษามีพฤติกรรมที่ดีขึ้นมีการพัฒนาตนเองในทางที่ดีขึ้น ผู้วิจัยคิดว่าการศึกษารายกรณี เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ต่อการกลับมาดำรงชีวิตประจำวันในสังคมปัจจุบันได้*

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมทางเพศ

2.1 คำจำกัดความของการทารุณกรรมทางเพศ

คำจำกัดความของการทารุณกรรมทางเพศ ซึ่งมีผู้วิจัยหลายท่านได้อธิบายไว้ ๆ ดังนี้ คือ

เชเตอร์และโรเบิร์ต (Schechter, & Roberge. 1976: 129) ให้นิยามการทารุณกรรมทางเพศว่า เป็นการละเมิดทางเพศที่เกิดขึ้นได้ทั้งในครอบครัวและนอกครอบครัว การมีเพศสัมพันธ์ในครอบครัว (Incest) เช่น พ่อกับลูกสาว แม่กับลูกชาย หรือพี่กับน้อง การทารุณกรรมทางเพศยังครอบคลุมนอกเหนือจากการร่วมประเวณีบริเวณอวัยวะเพศ เช่น การใช้ฉันทาสำเร็จความใคร่ซึ่งกันและกัน การใช้ปาก รวมทั้งการถ่ายรูปลามก

ฟิงเคลฮอร์และบราวน์ (Finkelhor, & Brown. 1986: 22 – 23) กล่าวว่า การทารุณกรรมทางเพศ เกิดขึ้น โดยการใช้กำลังข่มขู่ หลอกลวง ในขณะที่ผู้ใหญ่ขาดสติหรือใช้อำนาจของความสัมพันธ์กับเด็ก แสวงหาผลประโยชน์ทางเพศเพื่อตนเอง

วิชา มหาคุณ และวัชรินทร์ บัณฑิตวิทยาสกุล (2533: 41) กล่าวว่า การทารุณกรรมทางเพศ คือ การที่เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศโดยบุคคลในครอบครัวเดียวกัน (Intrafamilia) เช่น บิดามารดา ญาติใกล้ชิด พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน หรือต่างบิดามารดา กัน รวมถึงผู้ปกครอง หรือผู้อุปการะเด็กกระทำต่อเด็กที่อยู่ในความปกครองของตน การทารุณกรรมทางเพศแม้เพียงชั้นกระทำอนาจารเด็ก หรือเป็นการกระทำระหว่างเพศชายต่อเพศชาย หรือเพศหญิงต่อเพศหญิง ก็ถือเป็น การกระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก

อุมพร ตรังคสมบัติ(2536: 848 – 857) กล่าวว่า การทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กเป็นการกระทำใดๆ ต่อเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กเป็นเครื่องมือในการตอบสนองความต้องการ

ทางเพศของผู้ใหญ่ โดยที่เด็กยังไม่เจริญเติบโตถึงวุฒิภาวะพอที่จะเข้าใจการกระทำเหล่านั้น หรือตกลงยินยอมร่วมในการกระทำเหล่านั้นได้

✧ จากคำจำกัดความข้างต้น สรุปได้ว่าการทารุณกรรมทางเพศ หมายถึงการที่เด็กถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ โดยบุคคลอื่น ๆ หรือบุคคลในครอบครัวเดียวกัน เช่น บิดามารดา ญาติใกล้ชิด พี่น้องร่วมท้องเดียวกัน รวมถึงผู้ปกครองหรือผู้อุปการะเด็ก ซึ่งเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ ยังไม่สามารถเข้าใจต่อสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ และไม่มีคามยินยอมพร้อมใจต่อการกระทำทางเพศนั้น ๆ โดยการทารุณกรรมทางเพศมีความหมายครอบคลุมถึงกิจกรรมทางเพศทุกชนิด ได้แก่ การลูบคลำ การสำเร็จความใคร่ต่อหน้าเด็ก จนถึงขั้นการร่วมเพศ เป็นต้น ✧

2.2 ความหมายของการทารุณกรรมทางเพศ

เอ็ม ซี ฟาร์แลนด์ (MC Farland. 1986: 161 -170) กล่าวว่า การทารุณกรรมทางเพศ หมายถึง การที่ผู้ใหญ่มากกว่าเด็กหญิงหรือหญิงนั้นทำประโยชน์ทางเพศจากเด็กหญิงหรือหญิงที่ยังไร้เดียงสาในเรื่องเพศ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้กระทำ การหาประโยชน์ทางเพศมีตั้งแต่ การลูบคลำ จับต้องอวัยวะเพศเด็ก การให้เด็กจับต้องอวัยวะเพศของผู้กระทำ การสำเร็จความใคร่ต่อหน้าเด็ก และการร่วมเพศ

ฟิงเคิลฮอร์และคอร์บิน (Finkelhor; & Korbin. 1988: 3 – 23) ได้ให้ความหมายของการทารุณกรรมทางเพศไว้ว่า การทารุณกรรมทางเพศที่เป็นการกระทำทางเพศของผู้ใหญ่ต่อเด็กซึ่งยังไม่มีวุฒิภาวะพอที่จะเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ เพื่อมุ่งหวังจะให้เด็กตอบสนองความต้องการของผู้ใหญ่ หรือเป็นการกระทำทางเพศต่อเด็ก โดยใช้กำลังบังคับข่มขู่ หรือหลอกลวงให้เด็กหรือ เป็นการกระทำทางเพศต่อเด็ก โดยที่เด็กไม่ยินยอม แต่ไม่สามารถปกป้องตนเองได้

ดวงใจ กสณติกุล (2527: 317) กล่าวว่า การทารุณกรรมทางเพศมีความหมายครอบคลุมกิจกรรมทางเพศทุกชนิดระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ อาจทำให้บาดเจ็บหรือไม่ก็ได้ และเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศ มักมาพบแพทย์ด้วยระบบทางเดินปัสสาวะอักเสบบ่อยๆ หรือมีอาการช่องคลอดอักเสบ ตกขาว ถ้าตรวจพบว่า เด็กติดเชื้อกามโรค ให้สงสัยว่าเด็กอาจถูกล่วงเกินทางเพศ เพราะเป็นสาเหตุให้เด็กติดเชื้อกามโรคบ่อยที่สุด

เบญจพร ปัญญาวยง (2537: 1) การทารุณกรรมทางเพศ หมายถึง การกระทำใด ๆ ต่อเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เด็กเป็นเครื่องมือตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ใหญ่ โดยที่เด็กยังไม่เติบโตมีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะเข้าใจการกระทำเหล่านั้น หรือตกลงยินยอมร่วมกับการกระทำนั้น อาจเกิดขึ้นโดยใช้กำลังบังคับข่มขู่ หรือ หลอกล่อ ชักชวน ให้สิ่งตอบแทน

สำหรับ จิตตินันท์ (2537: 1-8) กล่าวว่า การทารุณกรรมทางเพศ หรือเรียกอีกอย่างว่า การล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก หมายถึง การล่วงเกิน หรือละเมิดสิทธิทางเพศต่อเด็ก หรือเยาวชนผู้ซึ่งพัฒนาตนเองไม่เต็มที่ โดยที่เด็กยังไม่เข้าใจ ไม่ได้เอ่ยปากยินยอม หรือผู้ใหญ่ในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กในลักษณะที่สังคมไม่ยอมรับ

สรุปความหมายของการทารุณกรรมทางเพศ หมายถึง การกระทำใด ๆ ต่อเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เด็กเป็นเครื่องมือตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ใหญ่ โดยที่เด็กยังไม่เติบโต มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะเข้าใจการกระทำเหล่านั้น การกระทำทารุณกรรมทางเพศอาจเกิดขึ้นโดยใช้กำลังบังคับข่มขู่ หรือ หลอกล่อ ชักชวน ให้สิ่งตอบแทน การทารุณทางเพศสามารถแบ่งออกเป็น การทารุณที่เกิดจากบุคคลภายในครอบครัว และการทารุณที่เกิดจากบุคคลภายนอกครอบครัว

* จากการศึกษาดังกล่าวถึงคำจำกัดความและความหมายของการทารุณกรรมทางเพศ มีลักษณะของความหมายค่อนข้างคล้ายคลึงกัน โดยเนื้อหาครอบคลุมถึงลักษณะผู้กระทำ วิธีการกระทำทารุณกรรมทางเพศ ลักษณะของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ ซึ่งจะมีข้อแตกต่างระหว่างคำจำกัดความ และความหมายของการทารุณกรรมทางเพศคือ คำจำกัดความสามารถให้ความหมายของการกระทำทารุณกรรมทางเพศได้โดยมีคำสำคัญ (Key word) เป็นสิ่งที่สามารถอธิบายความหมายแตกต่าง ๆ ได้ชัดเจนขึ้น ส่วนความหมายของการทารุณกรรมทางเพศนั้นสามารถอธิบายเนื้อหาต่าง ๆ ได้โดยตรงและมีรายละเอียดค่อนข้างครอบคลุมกว่าคำจำกัดความ

และจากการศึกษาความหมายข้างต้น ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศเป็นรายกรณี โดยใช้เทคนิคการสังเกต สัมภาษณ์ ใช้แบบทดสอบวาดภาพคน (DAP) และแบบทดสอบวาดภาพครอบครัว (KFD) กับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ เพื่อให้ทราบถึงสภาพภูมิหลังของเด็กศึกษาถึงสภาพครอบครัวของเด็กหลังจากเกิดการทารุณกรรมทางเพศ และผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักคือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ *

2.3 ลักษณะของการทารุณกรรมทางเพศ

Fancourt; et al. (1994 : 73 – 74) กล่าวว่า ลักษณะการทารุณกรรมทางเพศขึ้นอยู่กับอายุและเพศของเด็กตามความชอบของผู้กระทำ

1. ไม่มีการสัมผัส เป็นลักษณะการทารุณกรรมทางเพศโดยไม่มีการสัมผัสร่างกายของเด็ก และอัดวิดีโอเก็บไว้ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง หรือเก็บไว้คำกำไร
2. มีการสัมผัส เป็นการทารุณกรรมทางเพศโดยมีการสัมผัสร่างกายของเด็ก เริ่มจากขั้นต่ำสุดจนกระทั่งถึงการใช้อวัยวะเพศสอดใส่

2.1 การถูโกอวัยวะเพศของเด็ก

2.2 การจูบอย่างอ้อยอิ่ง แสดงท่าทางรักใคร่ใกล้ชิด ซึ่งเหมาะสำหรับผู้ใหญ่ที่มีความสัมพันธ์ฉันท์คู่สาว มากกว่าผู้ใหญ่จะนำมากระทำต่อเด็ก

2.3 การสัมผัสทางเพศที่ไม่เหมาะสมโดยตั้งใจ เช่น การสัมผัสบริเวณหน้าอก บริเวณหน้าท้อง กัน และอวัยวะเพศ

2.4 การสำเร็จความใคร่ให้เด็ก

2.5 การใช้อวัยวะเพศชายของผู้ใหญ่ดูโอบบริเวณก้นหรือบริเวณอวัยวะเพศแล้วมีการสอดใส่เข้าไป พร้อมกับมีการหลั่งน้ำอสุจิ

2.6 มีการสอดใส่เข้าไปในช่องคลอดหรือทางก้น โดยใช้นิ้ว อวัยวะเพศหรือวัสดุอย่างอื่น

ฟรอยด์ (กันยา สุวรรณแสง, 2536: 40; อ้างอิงจาก Frude, 1986 : 90 -110) กล่าวว่า การทารุณกรรมทางเพศนั้น ผู้กระทำ (Abuser) ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่เด็กรู้จักและคุ้นเคย เด็กกลุ่มเสี่ยงที่จะถูกกระทำ ส่วนใหญ่เป็นเด็กที่มีบิดาบุญธรรมหรือบิดาเลี้ยง เด็กกลุ่มนี้มีความเสี่ยงมากกว่าเด็กคนอื่น ๆ 3 เท่า อายุของเด็กที่ถูกกระทำมากที่สุด คือ 10 ขวบขึ้นไป ระยะเวลาที่ถูกกระทำตั้งแต่ครั้งเดียวจนถึงหลายครั้ง เป็นเวลาติดต่อกันหลายครั้ง เป็นเวลาติดต่อกันจากเดือนเป็นปี จนถึงหลายปี

อัมพล สุอำพัน (2537 : 1 – 10) เด็กที่ถูกทำร้ายถูกทารุณกรรมทางร่างกาย อาจสังเกตจากอาการที่พบเห็นได้ ดังนี้

1. ลักษณะของบาดแผลเป็นลักษณะที่ไม่น่าเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ กล่าวคือ ลักษณะบางอย่างของบาดแผลบางอย่างเป็นที่บ่งชี้ว่าเด็กอาจถูกทำร้าย เช่น แผลจากปืนหรือ รอยเย็บติดด้วยเข็มขัด ปากและเหงือกบวมซ้ำจากการถูกตบ แผลบวมพองจากการถูกเตารีดนาบ เป็นต้น

2. แผลฟกช้ำที่เกิดขึ้นมีทั้งเก่าใหม่ แสดงว่าถูกลองโทษหรือถูกทำร้ายมาโดยตลอด

3. เด็กไม่เจริญเติบโต

4. ลักษณะของเด็กบ่งชี้ว่าขาดการดูแลเอาใจใส่ดูแล เช่น ผอมโซ เสื้อผ้าสกปรก เล็บยาว เป็นต้น

5. เด็กอาจมีอาการฉี่มีเลือด เจ็บเมื่อย แยกตัวเอง ไม่แสดงอาการเจ็บปวดเมื่อถูกเจาะเลือด ซึ่งเป็นอาการของเด็กขาดรัก ขาดการดูแลเอาใจใส่

6. เด็กแสดงอาการหวาดกลัว เมื่อพ่อแม่เข้าใกล้

อัมพล สุอำพัน (2538: 200 – 210) กล่าวถึง ลักษณะการทารุณกรรมทางเพศเด็กแบ่งออกเป็น 2 ชนิด บางรายก็มีลักษณะทั้ง 2 ชนิดปนกัน ได้แก่

1. การกระทำทารุณกรรมทางเพศเด็ก โดยใช้กำลังบังคับขู่เข็ญ ลักษณะนี้ผู้กระทำมักกระทำเพียงครั้งเดียว หรือกระทำจำนวนน้อยครั้ง เด็กมักจะเป็นผู้หญิงอายุระหว่าง 8 -10 ปี แต่ก็

อาจจะพบในเด็กเล็กๆ ได้ เด็กเหล่านี้มักมีอาการบาดเจ็บทางร่างกายอย่างมาก จนอาจถึงขั้นพิการ การทารุณกรรมทางเพศชนิดนี้ มักจะมาพบแพทย์ในลักษณะฉุกเฉิน

2. การมีเพศสัมพันธ์กับเด็กเป็นระยะเวลายาวนาน ลักษณะนี้พบบ่อยกว่าลักษณะแรก มักเป็นเด็กโตในช่วงอายุก่อนวัยรุ่น และเด็กวัยรุ่นระยะต้น ผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กมักเป็นพ่อ ญาติพี่น้องผู้ใกล้ชิดภายในบ้าน ความสัมพันธ์อาจนานเป็นปี เด็กมักจะเงียบไม่พูดเรื่องนี้เลย โดยที่เด็กบางรายได้รับความพอใจ ความใส่ใจ ความสนใจ หรือได้บางสิ่งบางอย่างจากความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ใหญ่ แต่บางรายถูกข่มขู่ไม่ให้พูด

เบญจพร ปัญญา ยง (2542: 2) กล่าวว่า ลักษณะการทารุณกรรมทางเพศมีหลายรูปแบบด้วยกัน ได้แก่

1. การสอนและให้ความรู้แก่เด็ก (Psychoeducative contact) เช่น

1.1 พ่ออาจพูดและแสดงให้ลูกดูว่า เด็กสามารถทำให้เกิดขึ้นมาได้อย่างไร

1.2 พ่ออาจคุยกับลูกวัยรุ่นและแสดงวิธีการร่วมเพศให้ลูกวัยรุ่นดู "เวลาที่หนูมีแฟนแล้วแฟนหนูทำอะไร"

2. การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ผู้ใหญ่จะลูบคลำและสัมผัสร่างกายของเด็ก โดยเฉพาะอวัยวะเพศ แล้วจะทำการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง หรือให้เด็กเป็นผู้กระทำ

3. การทำอรัลเช็กส์

4. การร่วมเพศทางช่องคลอดหรือทางทวารหนัก

5. การแสดงทางเพศต่อรูปแบบอื่นระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก

เอ็น เอส พี ซี ซี (NSPCC .1999: 1 – 30) กล่าวว่า ผู้ที่กระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก คือ คนในสังคมทั่วไปที่มีอาชีพ เชื้อชาติ ศาสนาต่างๆ กัน บางทีก็เป็นคนที่มีอิทธิพลต่อบุคคลภายนอก และเป็นที่นับถือของคนในสังคม ผู้ที่ทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กในครอบครัว มีได้ทั้งผู้เป็นพ่อ พ่อเลี้ยง เพื่อนของครอบครัว พี่ชาย ญาติผู้ชาย มีน้อยรายที่ผู้กระทำจะเป็นแม่หรือญาติผู้หญิง ผู้ทารุณกรรมทางเพศในครอบครัวของเขา อาจจะไปกระทำทารุณกรรมทางเพศเด็กในครอบครัวอื่นด้วย

ลักษณะของผู้ที่ทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก มักจะมีลักษณะตรงกันข้ามกับลักษณะที่ชวนให้ระแวง จะดูเหมือนกับว่าเขาเป็นคนมีเมตตา สนใจอาทรเด็ก แต่นั่นเป็นส่วนหนึ่งที่เขาจงใจสร้างสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิดกับเด็ก เพื่อให้เด็กไว้วางใจ และยินยอมให้เขาล่วงเกินทางเพศโดยไม่เป็นที่สงสัย หรือให้ใครจับได้ พฤติกรรมแบบนี้ภายในครอบครัวอาจจะดูปกติ แต่เป็นการบังคับเด็กให้เด็กต้องเก็บเรื่องนี้เป็นการลับ และเขาอาจหลอกให้ตัวเองเชื่อด้วยว่าเขาไม่ได้ทำร้ายเด็ก

ลักษณะการทารุณกรรมมีได้หลายลักษณะดังจะกล่าวต่อไปนี้

1. การสัมผัสอวัยวะเพศ ไปจนถึงการสอดใส่อวัยวะเพศ

2. การสำเร็จความใคร่โดยผู้ใหญ่วัยกระทำกับเด็ก
3. การร่วมเพศทางช่องคลอดหรือทางทวารหนัก
4. การใช้ปากหรืออวัยวะเพศสัมผัสหรือร่วมเพศ
5. การเปิดเผยอวัยวะเพศอย่างจงใจและหยาบโลน
6. การใช้เด็กเป็นตัวแสดงในภาพยนตร์หรือภาพถ่ายอนาจาร
7. การส่งเสริมหรือบังคับให้เด็กเป็นโสเภณี
8. การส่งเสริมหรือบังคับให้เด็กดูกิจกรรมทางเพศ

* สรุปจากลักษณะการทารุณกรรมทางเพศข้างต้น ถ้าผู้กระทำผิดเป็นญาติที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตเรียกว่า Incest ซึ่งหลังจากเกิดการทารุณกรรมทางเพศ เด็กมักจะเก็บเป็นความลับสุดยอดเสมอ เด็กจะมีความสับสนมาก เพราะไม่รู้จะบอกความจริงกับใครหรือบอกว่าเกิดอะไรขึ้นกับตนเอง และเพื่อให้เด็กเก็บเป็นความลับ ผู้กระทำจะใช้ความกลัวตามธรรมชาติของเด็ก เช่น กลัวความอับอายหรือการสำนึกผิดกับเรื่องที่เกิดขึ้น โดยการใช้กำลังข่มขู่ว่าจะทำโทษเด็กถ้าเด็กไปบอกกับคนอื่น และสามารถสรุปได้ว่าการทารุณกรรมทางเพศมีหลายรูปแบบด้วยกัน ได้แก่

1. สอนและให้ความรู้แก่เด็ก เช่น โดยใช้คำพูดหลอกล่อว่าหนูเป็นเด็กดี ต้องเชื่อฟังพ่อแม่ เป็นต้น
2. การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง
3. ผู้ใหญ่จะลูบคลำและสัมผัสร่างกายเด็ก โดยเฉพาะอวัยวะเพศแล้วกระทำการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง หรือบังคับให้เด็กเป็นผู้กระทำ
4. การทำออร์แกสม์
5. การร่วมเพศทั้งทางช่องคลอดและทางทวารหนัก *

2.4 ลักษณะของครอบครัวของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ

ปีเตอร์ (อุบลรัตน์ อยู่เป็นสุข. 2544: 21; อ้างอิงจาก Peter. 2000) กล่าวว่า ครอบครัวที่มีการทารุณกรรมทางเพศเกิดขึ้นมีลักษณะ ดังนี้

1. ผู้กระทำมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็ก และมักอาศัยอยู่ที่เดียวกันกับเด็ก
2. ผู้กระทำอาจเป็นคนที่กระทำตามสถานการณ์หรือเป็นคนที่ชอบมีเพศสัมพันธ์กับเด็กก็ได้
3. ถ้าผู้กระทำสามารถทำกับเด็กคนใดคนหนึ่งในครอบครัวแล้ว เด็กที่เหลือไม่ว่าจะเป็นเด็กชายหรือเด็กหญิงก็มักจะถูกกระทำด้วย

4. เด็กมักถูกทารุณกรรมทางเพศเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้วก่อนที่จะเจ้าน้ำที่ที่เกี่ยวข้องจะรับรู้

5. การที่ผู้กระทำสามารถกระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กในครอบครัวแล้ว ถ้าเขามีโอกาสที่จะทำต่อเด็กนอกครอบครัว เขาก็จะทำ

6. ผู้กระทำอาจมีความสัมพันธ์ทางเพศที่ได้อยู่คู่ของเขาด้วยก็ได้

7. เป็นวงจรของพฤติกรรมที่ผู้กระทำเรียนรู้จากคนรุ่นก่อน เป็นไปได้ว่าผู้ที่เคยถูกทารุณกรรมทางเพศในครอบครัว จะถ่ายทอดพฤติกรรมทางเพศในครอบครัว จะถ่ายทอดพฤติกรรมนั้นมากระทำกับลูกของตนเองต่อไป

8. อาชญากรรมทางเพศต่อเด็กจะเริ่มกระทำผิดตั้งแต่อายุ 15 ปี จึงเป็นไปได้ว่าเขาจะทำกับพี่น้องน้องตั้งแต่ยังเป็นเด็กด้วย

9. บ่อยครั้งที่พ่อแม่ของผู้กระทำผิดรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นแต่ไม่บอกใคร

10. ถึงแม้ว่าผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศที่เป็นหญิงจะมีจำนวนไม่มาก แต่ก็มียุ

11. ปัญหาสำคัญก็คือยังมีความรักความผูกพันหลงเหลืออยู่ระหว่างผู้กระทำกับผู้ถูกกระทำ

12. เด็กมักถูกญาติคนอื่น ๆ กดดันไม่ให้พูดความจริง และไม่ให้ร่วมมือในการสอบสวน

13. ในการสอบสวน นอกจากจะต้องทำหน้าที่ในการปกป้องเด็กแล้ว โดยการจับผู้กระทำเข้าคุก ยังต้องให้ครอบครัวของเด็กอยู่ได้ด้วย ความขัดแย้งจึงเกิดขึ้น

การทารุณทางเพศแบ่งออกเป็น การทารุณที่เกิดจากบุคคลภายในครอบครัว และการทารุณที่เกิดจากบุคคลภายนอกครอบครัว ถ้าผู้กระทำผิดเป็นญาติที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต เรียกว่า Incest

Incest คือการร่วมเพศระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันทางสายเลือดซึ่งกฎหมายห้ามไว้ และยังรวมถึงการร่วมเพศกับเด็กซึ่งตนขอมาเลี้ยงหรือลูกเลี้ยงด้วย

สาเหตุของปัญหา เชื่อกันว่าการอยู่ในเมือง หรือการอยู่กันอย่างหนาแน่น อัดแอ เป็นสาเหตุของการเกิดการร่วมเพศระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันทางสายเลือด (Incest) แต่จากการศึกษาไม่พบว่าเป็นเช่นนั้น กลับพบว่าปัจจัยเกี่ยวกับสถานการณ์หรือจิตใจมีความสำคัญกว่า

เนื่องจากการร่วมเพศระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันทางสายเลือด (Incest) ระหว่างพ่อกับลูกสาวพบได้ค่อนข้างบ่อยกว่า จึงขอกล่าวถึงลักษณะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับสภาวะนี้คือ

บิดา

การศึกษาส่วนใหญ่พบว่า พ่อมักจะมาจากครอบครัวที่ยุ่งเหยิง พ่อแม่แยกทางกัน ขาดความมั่นคงและได้รับความอบอุ่นทางอารมณ์น้อย ฐานะทางเศรษฐกิจและการศึกษามักต่ำ ลักษณะของพ่อพวกนี้ไว้วางใจ 3 ลักษณะ

1. บุคลิกภาพแบบเก็บตัว (Introversive) ทำให้ขาดการติดต่อกับโลกภายนอก
2. บุคลิกภาพแบบอันธพาล พ่อพวกนี้ไม่เลือกว่าใครเป็นใคร จะมองเห็นผู้หญิงทุกคนเป็นคู่ร่วมเพศได้หมด
3. พวกที่ชอบเด็ก (Pedophilic) เนื่องจากการพัฒนาทางบุคลิกภาพไม่บรรลุวุฒิภาวะ จึงไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ใหญ่ พบว่าการปรับตัวไม่ดีทางเพศ ของพ่อพวกนี้ทำให้เกิด Incest ได้มากกว่าโรคทางจิตชนิดใดชนิดหนึ่งโดยเฉพาะ

พฤติกรรมนี้มักเริ่มเมื่อพ่ออายุประมาณ 40 ปี กับลูกสาวคนโต แล้วลามไปยังลูกคนต่อ ๆ ไป สาเหตุที่พบในพ่อวัยนี้ อาจเป็นเพราะเมื่อลูกสาวเข้าวัยแตกสาวพ่อก็มักจะอายุประมาณนี้ นอกจากนั้นชีวิตแต่งงานของพ่อในระยะนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจากการศึกษาเกือบทั้งหมดสรุปผลได้ว่าการร่วมเพศระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันทางสายเลือด (Incest) เกิดในครอบครัวที่สามีภรรยาอยู่ด้วยกัน และปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดคือ การปรับตัวไม่ดีทางเพศ และความบาดหมางระหว่างสามีภรรยา หรือการขาดความสัมพันธ์ทางเพศกับภรรยา

พ่อส่วนใหญ่มักจะรู้สึกผิดในการกระทำของตน และไม่เกิดความสำนึกผิดแต่เพราะความอายและกลัวเสียหน้าต่อสังคม จึงมักจะแก้ตัวว่า เป็นหน้าที่ของตนที่จะต้องสอนลูกให้มีความรู้เรื่องเพศอย่างถูกต้องเป็นการช่วยป้องกันอันตรายที่จะได้รับจากชายอื่น

มารดา

เมื่อเกิดการร่วมเพศระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันทางสายเลือด (Incest) ขึ้น ภรรยาจะแสดงปฏิกิริยา 2 อย่าง คือ ทนปัญหาได้โดยแสดงการประท้วงเพียงเล็กน้อย หรือปฏิเสธไม่รับรู้พฤติกรรมนี้โดยสิ้นเชิง

การที่แม่สมยอมและขาดอิทธิพลในบ้าน ทำให้ลูกไม่ได้รับการคุ้มครองให้พ้นอันตรายจากพ่อ และทำให้เด็กขาดการพัฒนาทางบุคลิกภาพอย่างพอเพียงที่จะต่อต้านการกระทำอันนี้ ยิ่งกว่านั้นแม้อย่างดูเหมือนจะสนับสนุนให้ลูกเป็นผู้ใหญ่เร็วเกินไป โดยมอบหมายให้ลูกทำหน้าที่ของแม่ รวมทั้งความสัมพันธ์ทางเพศกับพ่อด้วย

ลูกสาว

แม้ว่าสังคมโดยทั่วไปจะเห็นใจลูกสาวและเคียดแค้นชิงชังพ่อ แต่ก็มีสิ่งชี้ให้เห็นว่าลูกสาวอาจจะมึนเมาทาบในการเกิดหรือเป็นคนเริ่มพฤติกรรมนี้ สงสัยว่าลูกสาวจะถูกบังคับให้ร่วมเพศกับ

พ่อจริงหรือ เพราะพฤติกรรมนี้มักจะดำเนินอยู่เป็นระยะเวลานานพอสมควรโดยที่ลูกสาว ก็ยินยอมให้พ่อทำไม่ปันหรือขัดขึ้น

การทารุณกรรมทางเพศมักจะเป็นความลับสุดยอดเสมอ ผู้ใหญ่ในครอบครัวอาจไม่สงสัยว่ามีอะไรผิดปกติ กรณีที่คูครองของตนเป็นผู้กระทำอีกฝ่ายหนึ่งจะไม่สงสัย เด็กก็จะสับสนมาก เพราะไม่รู้จะบอกความจริงกับใครหรือบอกว่าอะไรเกิดขึ้นเพื่อจะให้เด็กเก็บเป็นความลับ ผู้กระทำจะใช้ความกลัวตามธรรมชาติของเด็ก ความอับอายหรือการสำนึกผิดกับเรื่องที่เกิดขึ้น หรือการใช้ข่มขู่ว่าจะทำโทษเด็กถ้าเด็กไปบอกกับใคร คำขู่ที่มักจะทำให้ก็เช่น

1. ถ้าไปบอกใคร พ่อจะถูกจับ แล้วครอบครัวจะล่มสลาย
2. ไม่มีประโยชน์ที่บอกใครเพราะคงไม่มีใครจะช่วยทำอะไรได้
3. ทำให้เด็กเชื่อว่า เด็กชอบที่จะถูกละเมิดทางเพศ
4. บอกเด็กว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติในครอบครัว เป็นวิธีที่เด็กหญิงหรือเด็กชายแสดง

ความรักกับพ่อแม่

5. ขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง ถ้าเด็กบอกใคร ขู่ว่าจะทำร้ายคนที่เด็กผู้พันใกล้ชิด เช่น แม่ พี่น้องหรือแม้แต่สัตว์เลี้ยงภายในบ้าน

* จากลักษณะของครอบครัวของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศพบว่าการทารุณกรรมทางเพศที่เกิดจากบุคคลในครอบครัว มักมีบทบาทและหน้าที่ของบุคคลในครอบครัวผิดปกติอย่างมาก ซึ่งผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาครอบครัวที่มีโอกาสเสี่ยงซึ่งมีลักษณะของครอบครัวต่าง ๆ ได้แก่

1. ครอบครัวที่มีผู้ปกครองคนเดียว
2. มีพ่อเลี้ยงหรือคนอื่น ๆ อาศัยอยู่ในบ้าน
3. มีความเป็นอยู่อย่างแออัด อยู่รวมกันหลายคน
4. แม่ทำงานนอกบ้าน ทำให้เด็กมีโอกาสอยู่ตามลำพัง
5. เด็กมีความสัมพันธ์กับพ่อแม่ไม่ดี
6. เด็กถูกทำร้ายร่างกายหรือทำร้ายจิตใจในครอบครัว
7. ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ
8. พ่อแม่เคยถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศมาก่อนในวัยเด็ก

ซึ่งศึกษาจากเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ โดยได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศเกี่ยวกับสภาพครอบครัว-ภูมิหลังของเด็ก และขณะสัมภาษณ์มีการสังเกตพฤติกรรมการให้ข้อมูลร่วมด้วย *

2.5 สาเหตุของการทารุณกรรมทางเพศ

ซัมมิต (Summit, 1990 : 29 -40 ;59 – 74) กล่าวว่า การที่เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศได้ง่าย เป็นเพราะเด็กขาดพลังที่จะต่อรองกับผู้ใหญ่ เด็กมีร่างกายที่ไม่แข็งแรงเท่าผู้ใหญ่ เด็กขาดประสบการณ์ ไม่รู้จักขอบเขตของสัมพันธภาพที่ปกติและไม่ปกติ สำหรับในครอบครัวเด็กถูกคาดหวังว่าเขาจะต้องเชื่อฟังผู้ใหญ่ การทารุณกรรมทางเพศจะเกิดขึ้นหลังจากที่เด็กได้รับการดูแลเอาใจใส่ ซึ่งจะแยกแยะไม่ออก และจำต้องยอมรับความรัก และจะทำให้พ่อแม่และครอบครัวแตกแยกกัน ผู้กระทำจะชมเชยเด็กโดยใช้จุดอ่อนที่เด็กยังต้องพึ่งพิงครอบครัว และอาจจะใช้การทำร้ายหรือการให้ของรางวัล เด็กจะเรียนรู้ว่า การที่เขามีเพศสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ทำให้เขาได้รับสิทธิพิเศษโดยเฉพาะในครอบครัว ได้รับในสิ่งที่เขาต้องการ เพราะเป็นผู้ที่มีอำนาจ เด็กเหมือนไร้ความสามารถที่จะปกป้องตนเองเพราะเด็กมักจะแยกตัวออกจากสมาชิกในครอบครัว เนื่องจาก สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดีและการที่เด็กมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ

เด็กที่ถูกกระทำมักจะไม่ได้ตกเป็นเหยื่อเพียงคนเดียวภายในครอบครัว เพราะผู้กระทำมักจะไปทำเด็กคนอื่น ๆ ในครอบครัวต่อไป เพศของเด็กไม่ได้ช่วยทำให้เด็กปลอดภัย เพราะเป็นเรื่องธรรมดาที่จะพบว่าเด็กหญิงและเด็กชายถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศโดยบุคคลเดียวกัน บางทีผู้กระทำอาจจะไปหาเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศนอกครอบครัว โดยอาจเป็นเพื่อนบ้าน ผู้กระทำจะใช้วิธีการดึงดูด ล่อใจให้เด็กมาที่บ้าน และมีวิธีการให้เด็กยินยอม ซึ่งจะทำให้เด็กไม่กล้าพูดให้ใครฟัง เพราะเด็กจะรู้สึกว่าตนเองให้ความร่วมมือในการมีความสัมพันธ์ทางเพศ

วัลลภ ตังคณานุรักษ์ (กมลวัน รูปเทียนรัตน์. 2545 :16 อ้างอิงจาก วัลลภ ตังคณานุรักษ์. 2529 หน้า 32) สรุปสาเหตุของการทารุณกรรมทางเพศเกิดจาก

1. ปัญหาจากการเลี้ยงดูไม่ถูกต้อง ผู้กระทำมีส่วนใหญ่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสมในวัยเด็กบางคนถูกเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจากพ่อแม่ หรือถูกดูต่ำทุบตีอย่างทารุณทำให้ขาดความรัก ความอบอุ่นและขาดที่พึ่ง ตลอดจนมีพฤติกรรมเกลียดชังสังคมเกิดปมด้อยและความก้าวร้าวสะสมอยู่ภายในจิตใจ เมื่อมีโอกาสก็จะแสดงออกมาในรูปแบบต่างๆ ที่เป็นการต่อต้านสังคมรวมถึงการข่มขืนด้วย

2. ค่านิยมทางสังคม โดยที่สังคมทั่วไปมีค่านิยมทางเพศยกย่องให้ผู้ชายมีอำนาจเหนือกว่าผู้หญิง และผู้หญิงต้องเป็นผู้ตอบสนองทางเพศหรือเป็นเครื่องเล่นให้แกผู้ชาย หากชายนั้นผิดหวังจากภรรยา คนรักหรือหญิงบริการจึงต้องระบายทางเพศกับผู้อื่น และหากหญิงนั้นไม่ยอมก็จะถูกข่มขืนในที่สุด

3. สื่อมวลชน ปัจจุบันสื่อมวลชนเกิดขึ้นหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นการสร้างค่านิยมที่ผิดหรือยั่วยุทางเพศ และมีอยู่ทั่วไปในสังคม เช่น หนังสือ วีดีโอ ภาพลามก หากผู้ได้รับสื่อเหล่านี้มี

อารมณ์คล้อยตามและขาดความยับยั้งใจ โดยไม่สามารถหาทางระบายอารมณ์ได้ ก็จะไปข่มขืนบุคคลอื่นได้

2.6 ผลกระทบของการทารุณกรรมทางเพศ

สรวพลี คุ้มทรัพย์ (2530: 14) เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศจะมีผลกระทบทางร่างกายและจิตใจ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังนี้

ผลกระทบทางร่างกาย

พบว่าเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศมักถูกทารุณทางร่างกายร่วมด้วยโดยส่วนใหญ่จะพบว่ามีบาดแผล รอยฟกช้ำ เลือดออกทางช่องคลอด การติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ เช่น ช่องคลอดอักเสบจากเชื้อหนองใน การติดเชื้อซิฟิลิสและการติดเชื้อโรคเอดส์ การอักเสบในอุ้งเชิงกราน การตั้งครรภ์และอื่นๆ

ผลกระทบทางจิตใจ

การทารุณกรรมทางเพศมักก่อให้เกิดบาดแผลทางใจ (Psychictrauma) ซึ่ง Finekelhor & Brown (เบญจพร ปัญญาขง. 2542: 6; อ้างอิงจาก Finekelhor & Brown. 1986 : 161- 162) ได้อธิบายกลไกการเกิดบาดแผลทางใจไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. Traumatic sexualization เด็กที่ถูกกระตุ้นทางเพศก่อนเวลาอันควรและได้รับแรงเสริมจากพฤติกรรมทางเพศก่อนวัย มีการกระตุ้นทางเพศที่ผิดปกติ รวมถึงการใช้พฤติกรรมทางเพศเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนเองต้องการ การทารุณกรรมทางเพศในบางรายก่อให้เกิดผลในทางลบ เด็กจะสับสนในบทบาททางเพศของตนเอง บางรายกลัวผู้ชาย มีความผิดปกติทางเพศ และไม่สามารถมีความสุขทางเพศเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่

2. Powerless รู้สึกช่วยตนเองไม่ได้ ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์รอบตัวได้ การทารุณกรรมทางเพศที่ถูกทำร้ายร่างกายร่วมด้วยและถูกข่มขู่ จะทำให้เด็กกลัวและวิตกกังวลอย่างมาก

3. Stigmatization เด็กจะมีความรู้สึกที่ตนเองมีมลทิน “เสียตัว” แล้วไม่เหมือนคนอื่นๆ ทำให้เกิดความอาย มีความรู้สึกผิด รู้สึกว่าตนเองไร้ค่า (Damaged Good Syndrome)

4. Betrayal เด็กรู้สึกว่าตนเองถูกทรยศหักหลัง โดยเฉพาะการทารุณกรรมทางเพศที่เกิดจากบุคคลในครอบครัว เด็กถูกใช้เป็นเครื่องมือตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ใหญ่ที่ตนเองไว้วางใจหรือเป็นผู้ทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองตน เด็กจะเกิดความรู้สึกไม่ไว้วางใจ ซึ่งอาจมีมากจนกระทั่งไม่ไว้วางใจผู้อื่นด้วย เด็กบางคนอาจโกรธรุนแรง

ผลกระทบทางด้านสังคม

เนื่องด้วยในสังคมไทยเรายังให้ความสำคัญและยกย่องหญิงที่เป็นพรหมจรรย์ ดังนั้นเด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศจะรู้สึกมีปมด้อย อับอาย เพราะรู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า เป็นเหมือนของที่ชำรุดแล้ว (Damaged Good Syndrome) เกิดความหวาดระแวงกลัวว่าคนอื่นจะรู้เรื่องของตนเอง เกิดความวิตกกังวล ซึมเศร้า (Mullen; et al. 1993 : 163; 721 – 732) ไม่มีสมาธิในการเรียนหรือทำกิจกรรมใดทำให้เด็กไม่อยากไปโรงเรียน ก่อให้เกิดปัญหาการหนีเรียน อีกทั้งยังกลัวการตั้งครรภ์และการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ (Bentovim; & Boston. 1990 : 16 – 39)

บางคนต้องออกจากบ้าน ออกจากสภาพแวดล้อมเดิม พยายามฆ่าตัวตาย (Briere; & Runtz 1986 : 18 ; 413 – 423) เนื่องจากทนต่อสายตาและคำพูดที่เยาะเย้ย ล้อเลียนของคนรอบข้างไม่ได้ บางครั้งก็ยิ่งถูกข่มขู่จากผู้กระทำ เพื่อไม่ให้เด็กดำเนินคดีทางกฎหมายในรายชื่อผู้กระทำเป็นบุคคลในครอบครัว แม่อาจรู้สึกโกรธเด็ก ไม่เชื่อในสิ่งที่เด็กบอก มองว่าเด็กเป็นตัวปัญหา เป็นคนสร้างเรื่องขึ้นมาเพื่อทำให้ครอบครัวเดือดร้อน เด็กต้องออกจากครอบครัว และรู้สึกผิดอยู่ตลอดเวลา มองตัวเองว่าเป็นคนไม่ดี เป็นคนทำให้ครอบครัวต้องลำบาก

เมื่อเด็กรู้สึกว่าตนเองไม่ดี ไม่มีคุณค่า ไม่มีใครต้องการแล้ว ทำให้เด็กมีความสับสนทางเพศ (Stien; et al. 1988 : 135 – 154) ปัญหาทางด้านอารมณ์จิตใจมีความยุ่งยากในการใช้ชีวิต (Fromuth.1986 : 8 -15) และหนีออกจากบ้านในที่สุด (Bentovim; & Boston. 1990: 16 -39) กลายเป็นเด็กเร่ร่อน ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมขึ้น และสุดท้ายก็ถูกชักนำเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณีได้ง่ายขึ้น หรือกลายเป็นผู้กระทำทารุณกรรมกับคนอื่นต่อไป (Summit 1990 : 59 – 74)

ผลของการถูกทารุณกรรมทางเพศในระยะยาว

1. ความกลัว (Phobia) ต่างจากความกลัวแบบธรรมดา (Fear) ตรงที่ความกลัวแบบ Phobia มีลักษณะรุนแรง เกิดอยู่นานซ้ำแล้วซ้ำเล่า โดยไม่สมเหตุผล ผลต่อพฤติกรรม หรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ มีผลต่อการปรับตัวในชีวิต เนื่องจากต้องพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่หวาดกลัวนั้น ก่อให้เกิดความเครียด Phobia จำแนกได้เป็นพวกใหญ่ๆ ดังนี้

1.1 ความกลัวที่รุนแรง และกว้างขวาง (Agoraphobia) เช่น กลัวการอยู่ตามลำพัง กลัวการอยู่ในที่สาธารณะ เพราะเกรงว่าถ้าเกิดเหตุร้ายแรงขึ้นกับตนจะไม่มีใครช่วยได้ ไม่ยอมทำอะไร ไม่ยอมไปไหน จะเรียกร้องให้มีคนอื่นไปกับตนด้วยมักมีอาการซึมเศร้า และอาการย้ำทำเกิดร่วมด้วยบ่อยๆ

1.2 การกลัวสถานการณ์บางอย่างโดยเฉพาะ (Social Phobia) กลัวการแสดงตัวในที่สาธารณะอย่างมากโดยไม่มีเหตุผล เพราะเกรงว่าจะได้รับความอับอาย และกลัวคนอื่นจะเห็นความวิตกกังวลของตน เช่น มือสั่น เสียงสั่น ซึ่งมักจะมีอาการวิตกกังวลโดยทั่วไปร่วมด้วย

1.3 ความกลัววัตถุ กิจกรรมหรือสถานการณ์อื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว (Simple Phobia) โดยทั่วไปมักเป็นการกลัวสัตว์ เช่น สุนัข แมว หนู กลัวที่ปิดชิดและกลัวความสูง (Good; & Guze. 1978:51 -117)

2. ทรมานหักหลัง (Betrayal) ฟินเคิลฮอร์และบราวน์ (Finkelhor, & Brown. 1986 : 46 – 68) คือ การที่เด็กรู้สึกถูกทรยศหักหลัง เมื่อทราบว่าตนเอง ถูกหลอกใช้จากคนที่เด็กรู้สึกไว้วางใจ หรือคนที่ควรจะให้ความรักและความคุ้มครองแก่เด็ก แต่กลับมามีท่าทีร้าย ความรู้สึกถูกทรยศคือ เด็กจะรู้สึก เศร้าหมอง วิตกกังวล พังพา หรือเป็นผู้ตามผู้อื่นอย่างมากไร้ความสามารถในการพิจารณาคุณค่าควรแก่การวางใจของผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ชาย โกรธแค้นแสดงกิริยาที่เป็นปฏิกิริยาการแสดงออกทางพฤติกรรม ได้แก่ การที่ชอบเกาะติดบุคคล ซึ่งจะเสี่ยงต่อการที่อาจจะถูกทำร้ายครั้งต่อไป หรือถูกหลอกหลวง การยอมให้ลูกของตนตกเป็นเหยื่อ จะเกิดความรู้สึกไม่สบายใจต่อความสัมพันธ์ใกล้ชิด มีปัญหาต่างๆ ในชีวิตสมรส ความประพฤติก้าวร้าว และการเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมขั้นต้น ในวัยรุ่น

3. ฟินเคิลฮอร์และบราวน์ (Finkelhor, & Brown. 1986 : 49 – 68) กล่าวว่า การที่เด็กถูกกระตุ้นทางเพศก่อนเวลาอันสมควรและได้รับแรงเสริมจากการมีเพศสัมพันธ์ (Traumatic Sexualization) เช่น การได้รับชมเป็นรางวัล ได้รับความเอ็นดูเป็นพิเศษ จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมทางเพศก่อนวัย มีการกระตุ้นทางเพศที่ผิดปกติ รวมถึงการใช้พฤติกรรมทางเพศเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนเองต้องการ การทารุณกรรมทางเพศในบางรายก่อให้เกิดผลทางลบ เด็กจะสับสนในบทบาททางเพศของตน บางรายกลัวผู้ชาย มีความผิดปกติทางเพศ และไม่สามารถมีความสุขทางเพศเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ ผลกระทบที่เด็กถูกกระตุ้นทางเพศก่อนวัยอันควร ได้แก่ การที่เด็กสามารถรู้สึกระหว่างเพศได้เร็วขึ้น สับสนเรื่องเอกลักษณ์ทางเพศของตน สับสนเรื่องบรรทัดฐานทางเพศ สับสนเรื่องทางเพศกับการแสดงความรักความห่วงใย มีปฏิกิริยาทางลบในเรื่องเพศและความรู้สึกตื่นตัวทางเพศ เคลียดชังในเรื่องทางเพศหรือการให้ความใกล้ชิดสนิทสนม การแสดงออกทางพฤติกรรมที่เกิดจากการที่รู้สึกสะเทือนใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คือครุ่นคิดกังวลเกี่ยวกับเรื่องเพศและตามใจตนเองในเรื่องทางเพศ มีพัฒนาการในเรื่องทางเพศเกินกว่าเด็กวัยเดียวกัน มีพฤติกรรมทางเพศก้าวร้าว มีความสับสนทางเพศ เข้าสู่อารมณ์ประเวณี ระบบทางเพศผิดปกติ เช่น การนิกลาภย้อนอดีต ทำให้ยากต่อการเร่งเร้า การถึงจุดสุดยอด หลีกเลียงหรือมีปฏิกิริยาต่อต้านอย่างมากต่อความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางเพศ และแสดงบทบาทของการเป็นพ่อแม่ในเชิงทางเพศที่ไม่สมควร

4. ความผิดปกติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและบทบาททางเพศ การที่เด็กต้องเผชิญกับเหตุการณ์ของการถูกทารุณกรรมทางเพศในวัยเด็ก จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อพัฒนาการทางเพศ การสร้างเอกลักษณ์ทางเพศ และความสามารถที่จะสร้างความสัมพันธ์ทางเพศได้ตามปกติ

เด็กจะแสดงการกระตุ้นทางเพศหรือแสดงออกทางเพศมากผิดปกติ เด็กบางคนจะกลายเป็นผู้กระทำทางเพศต่อผู้อื่น (Offender) บางคนทำตัวเองให้ตกเป็นเหยื่อทางเพศ (Victimization) บางคนเสพติดทางเพศ (Sexaddit) คือการที่เด็กมีความรู้สึกทางเพศ และตอบสนองความต้องการทางเพศของตัวเองอยู่ตลอดเวลา บางคนสำส่อนทางเพศ (Polyandry) บางคนกลายเป็นรักร่วมเพศ (Bisexual) บางคนเข้าใจว่าการเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นกับตน จะนำไปสู่การได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ และบางคนจะสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเองบ่อยๆ ในที่สาธารณะ

เบนโทวิมและบอสตัน (Bentovim; & Boston. 1990: 5 – 105) กล่าวว่า เด็กที่เคยถูกทารุณกรรมทางเพศจะแสดงพฤติกรรมหมกมุ่นเกี่ยวกับเรื่องเพศ เช่น พยายามจับต้องอวัยวะเพศของผู้ใหญ่หรือของเด็กวัยอ่อนกว่า มีพฤติกรรมยั่ววนทางเพศ

เด็กเหล่านี้เมื่อโตขึ้น ส่วนหนึ่งจะยึดอาชีพโสเภณี บางส่วนมีความบกพร่องในการมีเพศสัมพันธ์ตามปกติ เช่น ไม่สามารถบรรลุถึงจุดสุดยอดได้ หลีกเลียงไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ หรือเกิดความเจ็บปวดอย่างมากในขณะที่มีเพศสัมพันธ์

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลกระทบทางจิตใจของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ มี 7 ประการดังนี้ (เบญจพร ปัญญาขยง. 2542: 4)

1. อายุของเด็กเมื่อเกิดเหตุการณ์ครั้งแรก (Gomes; & Schwartz. 1985: 36 ; 503 – 508) พบว่า เด็กวัยเรียนจะมีปัญหาทางด้านจิตใจมากที่สุดร้อยละ 40 รองลงมา คือวัยรุ่นและวัยอนุบาล ร้อยละ 24 , 17 ตามลำดับ อาการที่พบบ่อย คือ หวาดกลัว วิตกกังวลและซึมเศร้าและโกรธ
2. ความถี่และระยะเวลาของการถูกทารุณกรรมทางเพศ เด็กที่ถูกกระทำบ่อยๆ หรือทำเป็นระยะเวลานานย่อมมีผลกระทบมากกว่าเด็กที่ถูกกระทำเพียงครั้งเดียว
3. การใช้กำลังและบังคับข่มขู่เด็ก ถ้าผู้กระทำใช้กำลังบังคับและทำร้ายร่างกายเด็กร่วมด้วยก็จะมีผลกระทบที่รุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ การข่มขู่เด็กไม่ให้เปิดเผยเรื่องราวจะทำให้เด็กกลัวและตกอยู่ในภาวะจำยอม ไม่มีทางหลีกเลี่ยงหรือต่อสู้ได้
4. พยาธิสภาพในครอบครัว ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัวจะทำให้เกิดผลกระทบทางจิตใจที่รุนแรงต่อเด็กมากกว่าครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวดี
5. ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้กระทำผิด ถ้าผู้กระทำผิดเป็นบุคคลในครอบครัวจะทำให้เด็กรู้สึกผิดหวัง รู้สึกถูกทรยศหักหลังโดยเฉพาะบุคคลที่เด็กไว้วางใจและคาดหวังว่าจะเป็นผู้ปกป้องคุ้มครองเด็ก แต่กลับคิดแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศกับเด็ก มีผลให้เด็กรู้สึกไม่ไว้วางใจใคร รู้สึกผิด ละอาย ไม่ภาคภูมิใจ และซึมเศร้าได้
6. การช่วยเหลือและกำลังใจจากครอบครัว ถ้าเด็กได้รับการช่วยเหลือจากพ่อแม่ผู้ปกครองหรือสมาชิกในครอบครัวจะทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ดี และสามารถฟื้นฟูสภาพจิตใจได้เร็วขึ้น

7. บุคลิกภาพเดิมของเด็ก เด็กที่มีปัญหาการปรับตัวหรือบุคลิกภาพเดิมไม่ดี การทารุณกรรมทางเพศจะมีผลกระทบที่รุนแรง

ปีเตอร์ (อุบลรัตน์ อยู่เป็นสุข. 2544: 25;อ้างอิงจาก Peter. 2000) กล่าวว่าปฏิกริยาของครอบครัวต่อการทารุณกรรมทางเพศที่เกิดขึ้น มีดังต่อไปนี้คือ

1. พ่อแม่ไม่เชื่อเรื่องที่เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ สาเหตุที่พ่อแม่บางคนไม่เชื่อในตัวเด็กมีปัจจัยอยู่หลายอย่าง แต่ปัจจัยหลักๆ มีอยู่ 3 อย่าง

1.1 กระบวนการในเรื่องความเศร้าสorrowใจ (Grief Process) เกิดขึ้นเมื่อคนคนหนึ่งรู้สึกสูญเสียอะไรบางอย่าง อาจจะไม่ใช่ความตาย แต่เป็นการสูญเสียของที่รัก ซึ่งกระบวนการนี้จะมีผลกระทบต่อมา ขั้นตอนที่เกิดขึ้นในกระบวนการของความเศร้าสorrowใจไม่ใช่ขั้นตอนที่เกิดขึ้นตายตัว แต่อาจสลับกันไปมาร กระบวนการเศร้าสorrowใจแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ คือ การปฏิเสธ (Denial) ความโกรธ (anger) การต่อรอง (Bargaining) ความซึมเศร้า (Depression) และการตกลงใจ (Resolution)

1.1.1 กระบวนการเศร้าสorrowใจ – การปฏิเสธ (Grief Process – Denial) ขั้นตอนแรกของกระบวนการเศร้าสorrowใจ คือการปฏิเสธ พ่อแม่ไม่อาจจะยอมรับได้ว่ามีการทารุณกรรมทางเพศเกิดขึ้น ทำให้ไม่สามารถจะร่วมมือกับบุคคลภายนอกที่จะพยายามเข้ามาช่วยเหลือเด็ก

1.1.2 กระบวนการเศร้าสorrowใจ – ความโกรธ (Grief Process – anger) ขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการนี้ คือความโกรธที่เกิดขึ้นกับพ่อแม่ในกรณีที่ผู้กระทำผิดเป็นคนในครอบครัว พ่อแม่จะรู้สึกโกรธที่เด็กได้เปิดเผยเรื่องราวของการถูกทารุณกรรมทางเพศขึ้นมา

1.1.3 กระบวนการเศร้าสorrowใจ – การต่อรอง (Grief Process – Bargaining) ขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการนี้ คือ การต่อรองเกิดขึ้นในกรณีที่เราสูญเสียของที่เรารักบางอย่าง เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในใจคือ คิดว่าไม่ถึง มันอาจจะไม่กลับมาหรือหมดไปเฉยๆ ซึ่งเป็นกรณีที่เกิดขึ้นกับหลายๆ คน ตัวอย่างกรณี คือ พ่อแม่อาจจะบังคับให้เด็กกลับคำให้การหรือการเปิดเผยเรื่องราวของการถูกทารุณกรรมทางเพศ โดยคิดว่าถ้าไม่พูดถึงเรื่องราวนี้ก็จะหายไป

1.1.4 กระบวนการเศร้าสorrowใจ – ความซึมเศร้า (Grief Process – Depression) ขั้นตอนอีกหนึ่งก็คืออยู่ใต้สภาพความกดดันรู้สึกหดหู่ เมื่อพ่อแม่เริ่มรู้สึกจะยอมรับว่ามี การทารุณกรรมทางเพศเกิดขึ้นจริง ก็จะมีอาการแบบนี้เกิดขึ้น

1.1.5 กระบวนการเศร้าสorrowใจ – การตกลงใจ (Grief Process – Resolution) ขั้นตอนอันสุดท้ายคล้ายกับตัดสินใจได้ เมื่อตระหนักแล้วว่าการทารุณกรรมทางเพศเกิด

ขึ้นจริง ในขั้นตอนนี้หลังจากรู้สึกหตุก็จะรู้สึกเปลี่ยนมาเป็นพันธมิตรกับเด็ก จากขั้นตอนนี้เมื่ออยู่เข้าข้างเด็กเพิ่มมากขึ้น แล้วรู้สึกว่าตัวเองถูกทรยศหักหลัง

1.2 พ่อแม่เด็กต้องพึ่งพาในด้านการเงินจากคนที่กระทำทารุณกรรมเด็ก

1.3 ความกลัวที่มีต่อผู้กระทำผิด

2. ปฏิกริยาของแม่ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นำแปลกที่แม่ไม่รู้เรื่องราวที่เกิดขึ้นและยังอาจสมรู้ร่วมคิดกับสามีของตนเอง เกือบทุกรายจะสนับสนุน ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนี้โดยการทอดทิ้งหรือทำให้สามีซับซ้อนใจเรื่องเพศ เมื่อเกิดการทารุณกรรมทางเพศขึ้นในครอบครัว แม่มักจะแสดงกิริยา 2 อย่าง คือ ทนปัญหาได้โดยแสดงการประทุงเล็กน้อย หรือปฏิเสธไม่เห็นด้วยสิ้นเชิง บุคลิกภาพของแม่มักเป็นแบบไม่บรรลุนิติภาวะเหมือนทารก คือสมยอม ยึดติด และต้องพึ่งแม่ตนเอง มักแต่งงานเมื่ออายุน้อยเกินไปกับชายซึ่งมีบทบาทเป็นผู้นำและควบคุมทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตของเธอ การที่แม่สมยอมและขาดอิทธิพลในบ้าน ทำให้ลูกๆไม่ได้รับการคุ้มครองให้พ้นอันตรายจากพ่อ และทำให้เด็กขาดการพัฒนาทางบุคลิกภาพอย่างเพียงพอที่จะต่อต้านการกระทำอันนี้ ยิ่งกว่านั้นยังดูเหมือนว่าแม่จะสนับสนุนให้ลูกโตเป็นผู้ใหญ่เร็วเกินไป โดยการมอบหมายให้ลูกทำหน้าที่ของแม่รวมทั้งการมีเพศสัมพันธ์กับพ่อด้วย (สุวีจนา อารีพรค. 2524 : 400 – 405)

3. ปฏิกริยาของเด็กหลังถูกทารุณกรรมทางเพศ ปีเตอร์ (อุบลรัตน์ อยู่เป็นสุข. 2544: 25;อ้างอิงจาก Peter. 2000) กล่าวว่า เป็นเรื่องยากที่คนโดยทั่วไปจะทำความเข้าใจกับเด็กว่า ทำไมเด็กเหมือนยอมรับการถูกทารุณกรรมทางเพศเป็นระยะเวลาสั้น นั้นเพราะว่าเด็กอยากเป็นที่ยอมรับของผู้ใหญ่ทั้งพ่อแม่และคนอื่นๆ มากจนยอมทำได้ทุกอย่าง และก็ยากขึ้นไปอีกที่จะเข้าใจวิธีการที่ผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศใช้กับเด็ก เพื่อให้เด็กรู้สึกดีต่อการทำแบบนั้น จนกระทั่งเมื่อเวลาผ่านไปเด็กโตขึ้นและเริ่มรู้ว่าการกระทำที่ผ่านมาของผู้กระทำไม่ถูกต้อง แต่มันก็ได้กลายเป็นบาดแผลในใจของเด็ก ทำให้รู้สึกว่าตัวเองต้องรับผิดชอบ สิ่งที่ดีควรกระทำ คือ การทำให้เด็กเข้าใจว่าสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ใช่และไม่เคยเป็นความผิดของเด็ก ยังไม่สายเกินไปที่เด็กจะเริ่มต้นใหม่เด็กที่เคยถูกทารุณกรรมทางเพศจะมองว่าตัวเองเป็นเหยื่อ และเมื่อโตขึ้นจะเป็นผู้ใหญ่สองแบบคือ

3.1 กลายเป็นผู้ถูกกระทำตลอดกาล คือ ไม่ว่าจะทำอะไรก็จะกลายเป็นเหยื่อ เช่น ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายและตำรวจเข้าไปช่วยไว้ได้ แต่อีกหกเดือนต่อมาตำรวจก็พบว่าผู้หญิงคนเดียวกันนี้มีสามีใหม่ และทำร้ายร่างกายเธอเช่นสามีคนเดิม

3.2 กลายเป็นผู้กระทำคนอื่นต่อไป เด็กที่ถูกทารุณทางเพศ โดยเฉพาะจากคนใกล้ชิดเด็กที่รู้สึกรักและไว้วางใจ จะทำให้เด็กรู้สึกสับสน สภาพจิตใจอยู่ในสภาวะเปราะบาง เด็กจะรู้สึกตกใจ ไม่รู้ว่าจะรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไร เด็กอาจจะรู้สึกว่าตัวเองทำอะไรผิด จึงต้องถูกลงโทษ อีกทั้งยังถูกผลักดันให้เป็นผู้รับผิดชอบและควบคุมสถานการณ์ โดยเด็กจะถูกสอนมาว่า

ถ้าเด็กนำเรื่องที่เกิดขึ้นไปบอกกับใคร เด็กจะเป็นตัวทำลายครอบครัว ทำให้เด็กต้องเก็บกดเรื่องที่เกิดขึ้น จนกระทั่งเริ่มทนไม่ไหว จึงพยายามหาทางที่จะยุติเรื่องที่เกิดขึ้นด้วยตัวเอง โดยการทลายตัวเอง เช่น การใช้ยาเสพติด การหนีออกจากบ้าน โดยไม่สนใจว่าจะต้องไปเจอกับอะไรบ้าง การทำให้ตัวเองอ้วนจนน่าเกลียด การทำตัวเป็นทอม หรือการมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นไปเรื่อยๆ เด็กคิดว่า การที่ตัวเองทำพฤติกรรมแบบนี้จะทำให้ไม่เป็นที่ต้องการของใครๆ หรืออีกวิธีหนึ่งที่เด็กใช้ คือ การที่เด็กทำใจยอมรับกับสภาพตนเองจะต้องถูกทารุณกรรมทางเพศ โดยแลกกับการได้รับอภิสิทธิ์ ได้รับเงินทอง หรือความรักมากกว่าเด็กคนอื่น

* สรุปผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศนั้นมีหลายด้านด้วยกัน ซึ่งต่างก็ส่งผลกระทบยาวต่อการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ทำการศึกษานำวิธีการศึกษารายกรณีเพื่อให้เข้าใจต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ โดยศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็กในด้านร่างกาย จิตใจ สถานการณ์หลังจากถูกทารุณกรรมทางเพศ การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์เพื่อรวบรวมสิ่งที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการให้ความช่วยเหลือต่อไป *

2.7 การรักษาและช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ

เด็กควรได้รับการช่วยเหลือทันที เพื่อป้องกันไม่让孩子ได้รับอันตรายอีก (กมลวัน ฐปเทียนรัตน์. 2545: 17; อ้างอิงจาก มุลนิธิเพื่อนหญิง. 2537) การรักษา มีดังนี้

การรักษาทางด้านร่างกาย เช่น

1. รักษาบาดแผล
2. ป้องกันและรักษาการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์
3. ป้องกันการตั้งครรภ์ และพิจารณาการสิ้นสุดการตั้งครรภ์

การรักษาทางด้านจิตใจ จุดประสงค์ของการรักษา มีดังนี้

1. เพื่อป้องกันการถูกทารุณซ้ำ
2. เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกไว้วางใจบุคคลอื่นได้ โดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้รักษากับเด็ก
3. เพื่อรักษาอาการทางด้านจิตใจ เช่น วิตกกังวล ซึมเศร้า
4. เพื่อลดอาการทางจิตใจของการทารุณกรรมทางเพศ
5. เพื่อเพิ่มความภาคภูมิใจในตนเอง
6. เพื่อปรับปรุงความสัมพันธ์กับผู้อื่น
7. เพื่อให้เด็กสามารถควบคุมอารมณ์ได้

8. เพื่อช่วยให้การเรียนรู้และพฤติกรรมดีขึ้น

การรักษาจำเป็นต้องทำงานร่วมกันเป็นทีม ประกอบด้วย แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา ครู ตำรวจ ผู้พิพากษา ผู้ประสานงานองค์กรเอกชน และอื่นๆ โดยการปรึกษานารีและประสานความร่วมมือซึ่งกันและกันซึ่งสามารถช่วยเหลือเด็กเต็มตามที่ตามหน้าที่ของตนเอง การรักษาเป็นหลายรูปแบบได้แก่ จิตบำบัดรายบุคคล กลุ่มจิตบำบัด ครอบครัวบำบัด เป็นต้น (เบญจพร ปัญญาฯ. 2542 : 9)

* สำหรับการศึกษาค้นคว้าได้ใช้หลักการให้คำปรึกษาเป็นรายกรณีแก่ เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ เพื่อช่วยบำบัดรักษาสภาพจิตใจของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ให้สามารถปรับตัวเพื่อกลับมาสู่สังคมได้อย่างมีความสุข และลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาให้น้อยลง มีการประชุมรายกรณีร่วมกับเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือเด็ก *

2.8 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

* 1. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ผู้ที่อธิบายพฤติกรรมที่เกิดจากวิธีนี้ คือ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) เขากล่าวว่า เด็กมักจะสร้างนิสัยหรือพฤติกรรมจนกลายเป็นบุคลิกภาพเมื่อโตขึ้น โดยการเลียนแบบ (Modeling) พ่อแม่ผู้เลี้ยงดู หรือบุคคลใกล้ชิด เด็กบางคนเติบโตมาจากสภาพครอบครัวที่เห็นพ่อแม่ใช้ความรุนแรงทำร้ายร่างกาย คำทอถ่ม บางคนเห็นภาพที่พี่สาวหรือน้องสาวของตนถูกพ่อหรือบุคคลในครอบครัวทารุณกรรมทางเพศ บางคนตกเป็นผู้ถูกกระทำโดยตรงเด็กจะถูกซึมซับภาพที่เห็นหรือสิ่งที่ถูกกระทำ และเกิดการเลียนแบบโดยไม่รู้ตัว เห็นการใช้ความรุนแรง การทำร้ายร่างกาย และการละเมิดทางเพศเป็นเรื่องธรรมดา กลายเป็นผู้กระทำต่อไปในอนาคต ไม่เว้นแม้กระทั่งครอบครัวของตนเอง

จากอิทธิพลของตัวแบบ ส่งผลทำให้กลายเป็นผู้กระทำทารุณกรรม สรรพสิทธิ์ คุมประพันธ์ (2543: 5) กล่าวว่า จากการทํางานด้านสิทธิเด็กพบว่า ประวัติความเป็นมาของผู้ถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ มาจากการเป็นผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศหรือถูกทำร้ายมาก่อนแล้วเกิดความโกรธ ทำให้มีความสนใจทางเพศที่ผิดปกติ และอาจรุนแรงก้าวร้าวจนกลายเป็่นนักข่มขืนโดยไม่คำนึงถึงความผิดชอบชั่วดีและสามารถข่มขืนได้ทุกคนไม่เว้นลูกหรือภรรยา หรือผู้กระทำบางคนเมื่อครั้งที่เป็นเด็กเคยเห็นภาพการทารุณกรรมทางเพศในครอบครัว ทำให้ซึมซับกระบวนการทางเพศที่ผิด เมื่อโตขึ้นกลายเป็นนักข่มขืน ทั้งที่ไม่เคยถูกทารุณกรรมทางเพศมาก่อน *

จากทฤษฎีของแบนดูราจะเห็นว่าตัวแบบ (Modeling) มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในอนาคตของบุคคลโดยไม่รู้ตัว

2. ทฤษฎีของอัลเฟรด แอดเลอร์ (Alfred Adler) แอดเลอร์ เชื่อว่าประสบการณ์วัยเด็ก มีอิทธิพลต่อลักษณะนิสัยบุคลิกภาพ ปมเด่น ปมด้อย ความสนใจทางสังคม และวิถีชีวิตของคนทุกคน

ผู้ใหญ่ที่สร้างปัญหาทางสังคม มีปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่เคารพกฎระเบียบของสังคม ก่ออาชญากรรมทุกรูปแบบ มักเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์วัยเด็กเลวร้าย ได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม ได้รับการตามใจมากเกินไป ถูกปล่อยปละละเลยหรือการเลี้ยงดูในลักษณะต่อต้านสังคม ทำให้มีปัญหาในการควบคุมตนเอง ทำให้ไม่มีกระบวนการเรียนรู้กฎเกณฑ์ของสังคม ซึ่งจะไม่คำนึงถึงความผิดชอบชั่วดี คิดแต่เพียงว่าจะลงมือกระทำหรือไม่ (สรรพสิทธิ คุมประพันธ์. 2544: 5) ผู้ใหญ่บางคนที่เคยเป็นเด็กที่มีปมด้อย ก็ารู้สึกว่าตนเองมีเคราะห์กรรม พบแต่ความล้มเหลวอยู่ตลอดเวลา บางคนเคยถูกทอดทิ้ง ก็มักจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรู้สึกฝังใจ ตนเป็นผู้ที่ถูกคนอื่นรังเกียจเหยียดหยาม ไม่สามารถทำใจให้รักและมีความรู้สึกอยากแก้แค้นสังคมและผู้อื่นฝังอยู่ในส่วนลึกของจิตใจตลอดเวลา

3. แนวคิดของครอบครัวทั่วไปและครอบครัวที่กระทำทารุณกรรมทางเพศเด็ก คินสตันและเบนโทวิม (Kinston; & Bentovim. 1988 : 235 – 289) ได้อธิบายลักษณะของครอบครัวทั่วไปและครอบครัวที่กระทำทารุณกรรมทางเพศของเด็กไว้ดังนี้

3.1 การปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว ครอบครัวที่มีการทารุณกรรมทางเพศเกิดขึ้น มักจะมีการสัมผัสบริเวณที่ไวต่อความรู้สึกทางเพศของเด็ก เช่น หน้าอก ก้น และอวัยวะเพศ ความแตกต่างของการปฏิบัติทางเพศ หรือการใช้เรื่องเพศกับเด็ก มีความสำคัญมากที่จะเข้าใจว่าเป็นการทารุณกรรมทางเพศหรือไม่

3.2 วงจรของการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ก่อนหน้าที่จะมีการทารุณกรรมทางเพศเกิดขึ้น มักจะมีการแสดงท่าทีกอดอย่างรักใคร่ และมีการแสดงออกที่มากขึ้น จนกระทั่งถึงขั้นร่วมเพศ เช่น ลูกสาววัยรุ่นซึ่งไม่สามารถนอนตามลำพังได้ จึงได้มานอนที่เตียงของพ่อแม่ และก็เกิดเหตุการณ์ขึ้นเมื่อพ่อของเธอได้พยายามข่มขืนเธอในขณะที่แม่ของเธอหลับอยู่ หรือแม่ออกไปทำงานในตอนเช้า

3.3 วงจรที่เกิดขึ้นในครอบครัวที่มีการทารุณกรรมทางเพศ วงจรนี้จะวนเวียนเป็นปรากฏการณ์ที่ผิดปกติของครอบครัวในแต่ละรุ่น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ปรากฏการณ์ที่ผิดปกติมีผลกระทบในระยะยาว ต่อการเลือกคู่ครอง รูปแบบการมีความสัมพันธ์ทางเพศ รูปแบบการเป็นพ่อแม่ เช่น พ่อที่ข่มขืนลูกสาวตนเอง อาจจะมีน้องสาวที่ถูกข่มขืนโดยพ่อของเขา หรือพ่อที่เคยถูกทำร้ายจากพ่อของตนเองมาก่อน อาจจะต้องงานกับผู้หญิงที่เคยถูกทารุณกรรมทางเพศ ซึ่งผู้หญิงนั้นไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางเพศได้ ทำให้เขาใช้เป็นข้ออ้างที่จะข่มขืนลูก หรือลูกสาวที่ถูกข่มขืนโดยพ่อของตนเองหรือพ่อเลี้ยงมาก่อน วงจรเหล่านี้จะเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก

3.4 มิติของครอบครัวที่มีการทารุณกรรมทางเพศ เบนโทวิมและมิลเลอร์ (Bentovim; & Muller. 1984 : 34 -85) ได้อธิบายลักษณะเฉพาะของครอบครัวที่ล้มเหลวทำให้เกิด

การทำร้ายร่างกาย การทำร้ายทางเพศ หรือการทอดทิ้ง ครอบครัวที่นำมาซึ่งการเกิดการทารุณกรรมทางเพศ มีอยู่ 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ

3.4.1 ครอบครัวที่หลีกเลี่ยงความขัดแย้ง (Endogamic) แบ่งได้เป็น 4 ประเภท

3.4.1.1 ครอบครัวลักษณะที่หนึ่ง โรเซนเฟลด์และเฟอร์นิส

(Rosenfeld; & Furniss. 1979: 406 – 410; 1984: 299 – 313) กล่าวว่า เป็นครอบครัวที่พ่อกับลูกสาวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สนับสนุนกันมาก แต่แม่กับลูกสาวมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดี ห่างเหินกัน ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ดูเหมือนจะดี ไม่เคยมีการโต้เถียงกัน มีความขัดแย้งความไม่พอใจซ่อนอยู่ ซึ่งทั้งพ่อและแม่ต่างก็รู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตนและรู้สึกว่าความสัมพันธ์เช่นนี้จะทำให้เกิดปัญหา แต่เริ่มมีเรื่องการละเมิดทางเพศเกิดขึ้น เพราะชีวิตทางเพศของพ่อแม่ล้มเหลวและอาจมีการทำร้ายร่างกายแม่ ลักษณะครอบครัวนี้พ่อจะมีอำนาจสูงสุดในบ้าน ทั้งภรรยาและที่ลูกสาวต้องฟังฟังสูง ทำให้ความลับเรื่องที่เกิดถูกละเมิดทางเพศถูกเก็บมากขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกสาวยิ่งห่างเหินมากขึ้น ต่างคนต่างอยู่ บางทีแม่อาจจะกล่าวหาลูกสาวว่าเป็นคนที่ทำให้เกิดเรื่องขึ้น และแม่ก็จะรู้สึกโกรธลูกสาว บางครั้งลูกสาวก็อยากจะเปิดเผยกับผู้ใหญ่ใกล้ตัว เพื่อที่พี่น้องของเธอจะได้ไม่ต้องถูกกระทำเหมือนเธอ และเมื่อนี้ความขัดแย้งในครอบครัวจะเริ่มระเบิดขึ้นระหว่างพ่อแม่เฟอร์นิส (Furniss. 1983: 263 – 279) กล่าวว่าความขัดแย้งที่ถูกเก็บไว้ระหว่างพ่อแม่กับลูกสาวจะถูกเปิดเผยออกมา ลูกสาวจะถูกนำตัวออกจากบ้าน พ่อแม่จะมองว่าลูกเป็นศัตรู และถ้าพ่อต้องออกจากบ้าน ความขัดแย้งก็จะเกิดขึ้นระหว่างแม่กับลูกสาว ครอบครัวก็จะเกิดขึ้นระหว่างแม่กับลูกสาว ครอบครัว ก็จะเกิดการแตกแยก

3.4.1.2 ครอบครัวลักษณะที่สอง เฟอร์นิส (Furniss. 1983: 263 – 279)

กล่าวว่า ครอบครัวลักษณะที่สองนี้ว่าเป็นครอบครัวที่พ่อมีอำนาจเหนือสุดภายในบ้านและใช้แม่กับลูกสาวเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง แม่จะมองว่าพ่อกับลูกสาวเหมือนอยู่วัยเดียวกัน บ่อยครั้งจะพบว่า แม่อาจมาจากครอบครัวที่มีการบังคับ ส่วนพ่อทำตัวเหมือนเป็นเด็กชาย จึงเป็นธรรมดาที่พ่อกับลูกสาวจะทำตัวเหมือนวัยเดียวกันและขาดขอบเขตที่เหมาะสม

3.4.1.3 ครอบครัวลักษณะที่สาม เด็กจะเล่นเป็นบทบาทของพ่อแม่ เพราะวิตกกังวลว่าครอบครัวจะแตกแยก พ่อแม่จะหย่าร้างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าพ่อจะต้องเข้าคุก เด็กจึงกลายเป็นคนที่เสียสละ เพื่อให้ครอบครัวอยู่ร่วมกัน

3.4.1.4 ครอบครัวลักษณะที่สี่ เป็นครอบครัวที่มีลักษณะ พ่อและลูกสาวเข้าคู่กัน ส่วนแม่จะแยกออกไป อาจเกิดขึ้นกับครอบครัวที่ป่วย หรืออาจเป็นเงื่อนไขของแม่ พ่อและลูกสาวเล่นบทบาทที่ต้องดูแลกันส่วนแม่รู้สึกว่าจะต้องถูกลงโทษและกันตัวเองออกไป เช่น บางครอบครัวพ่อและลูกสาวจะแสดงความรักต่อกันอย่างเปิดเผย แต่ไม่ถูกต้อง เช่น จูบและกอดกันบนเก้าอี้นอน

แม้รู้ว่า เป็นการแสดงความรักต่อกันอย่างผิดๆ เคยพูดแต่ไม่เคยมีใครสนใจฟัง ครอบครัวนี้ควรได้รับการเรียนรู้ทำความเข้าใจเรื่องความแตกต่างของอารมณ์ลักษณะต่างๆ เรื่องเพศ และเรื่องขอบเขตของการปฏิบัติตัวต่อกัน

3.4.2 ความขัดแย้งเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัว (Disorganized) ครอบครัวที่มีการทำธุรกรรมทางเพศเกิดขึ้นนี้เรียกว่า "Promiscuous Pattern" เป็นลักษณะของครอบครัวที่ไม่ได้ทำหน้าที่ของแต่ละคน จะสับสนวุ่นวายในครอบครัวขัดแย้งกัน แสดงถึงความวุ่นวายในครอบครัว พ่อแม่ และลูก พ่อแม่จะแสดงความวิตกกังวล คอยควบคุมและกระตุ้นเร้าเด็กๆ ครอบครัวที่มีลักษณะผิดปกตินี้ อาจจะมีความสับสนวุ่นวายมากและไม่ค่อยเอาใจใส่กัน สมาชิกจะรู้ว่าครอบครัวตนเองมีปัญหา และขาดขอบเขตที่มีความเหมาะสมระหว่างกันของสมาชิกแต่ละคนแต่ละรุ่น ซึ่งครอบครัวแบบนี้จะมีความห่างเหินกันสูง มีการใช้ความรุนแรง ความสัมพันธ์ในครอบครัวอาจเปลี่ยนแปลงไป จะมีเรื่องเพศเข้ามาเกี่ยวข้องกับระหว่างพ่อกับลูกสาว เด็กจะเริ่มเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อแม่ ขณะที่พ่อแม่เถียงทะเลาะกัน เด็กก็จะเป็นเช่นเดียวกัน และอาจมีการร่วมเพศเป็นกลุ่มระหว่างพ่อ แม่ ลูก ซึ่งการร่วมเพศนี้อาจจะเกิดขึ้นเฉพาะภายในครอบครัวหรือขยายออกไปนอกครอบครัว เช่น ครอบครัวของเด็กชายอายุ 15 ปี มีน้องสาว 2 คน อายุ 12 ปี และ 6 ปี แม่สามีหลายคน คนปัจจุบันเข้าอยู่ในบ้าน และต้องการให้เด็กเรียกว่าพ่อ พ่อเลี้ยงนี้มักชอบตะคอกและด่าว่าเด็กๆ ส่วนแม่ไม่สนใจและไม่สามารถช่วยเหลือได้ ครอบครัวนี้มักจะทะเลาะกัน ได้เถียงกันเหมือนเด็กๆ เด็กชายจะถูกตีถ้าเขาทำสกปรก น้องสาวคนหนึ่งที่มีพฤติกรรมที่โตกว่าวัยและเริ่มทดลองเรื่องเพศ ส่วนน้องสาวคนที่สองพยายามเลี่ยงการทะเลาะ และรับบทบาทแทนแม่ ดูเหมือนจะเป็นคนเดียวที่มีความสุขท่ามกลางปัญหาคู่ครอบครัวต่อมาไม่นานสิ่งที่เกิดขึ้นในครอบครัวและเรื่องเพศก็กลายเป็นเรื่องปกติ ขณะเดียวกันคนนอกครอบครัวก็เริ่มสงสัย เด็กก็จะถูกกล่าวหาว่าเป็นคนทรยศต่อครอบครัว การทำธุรกรรมทางเพศ จะเป็นความขัดแย้งภายในครอบครัว แสดงถึงความรุนแรงในครอบครัวที่ต่อเนื่อง ซึ่งจะถูกเก็บเป็นความลับกับคนนอกเหมือนมีกฎในครอบครัวว่าทุกคนต้องไม่พูดเรื่องนี้ เด็กกลายเป็นแพะรับบาปที่ต้องรับผิดชอบกับสิ่งที่เกิดขึ้น นั้น อาจมาจาก แอลกอฮอล์ ยาเสพติด ระดับสติปัญญา การละเลย ขาดการดูแลเอาใจใส่ และการลงโทษด้วยวิธีการที่รุนแรง ซึ่งเหตุการณ์นี้จะเกิดขึ้นซ้ำๆ ก่อนเกิดการละเมิดทางเพศขึ้น

3.5 ได้มีการพยายามค้นหาว่าอะไรเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีพฤติกรรมทางเพศขึ้นในครอบครัว ซึ่งได้หลักในการพิจารณาครอบครัวที่มีลักษณะ ดังนี้

- 3.5.1 ความรู้สึกรับผิดชอบในเรื่องการทำร้ายที่เกิดขึ้นในครอบครัว
- 3.5.2 ความรู้สึกของการตกเป็นแพะรับบาปของการทำร้ายเด็ก
- 3.5.3 สิ่ง que แสดงถึงความไม่ลงรอยกันในครอบครัว
- 3.5.4 สิ่ง que ส่อเค้าการเกิดความรุนแรงในครอบครัว

3.5.5 สถานะของเหยื่อภายในครอบครัว

3.5.6 ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และการทำร้ายเด็ก

3.5.7 ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา

3.5.8 รูปแบบของครอบครัวโดยทั่วไป โดยเฉพาะการเกี่ยวข้องกันและ
ขอบเขตซึ่งกันและกัน

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบทางเพศ

มัทนีย์ บุรณเขตต์ (2532: 80-85) ศึกษาลักษณะภูมิหลังและสภาวะจิตใจของเด็กหญิงที่ถูกข่มขืน ของบ้านถนนอมรค์ กลุ่มเพื่อนหญิง จำนวน 10 คน ศึกษาเกี่ยวกับประวัติชีวิต ระดับสติปัญญา บุคลิกภาพ เจตคติ และสิ่งแวดล้อมของผู้หญิงที่ถูกข่มขืน พบว่าหญิงส่วนใหญ่ถูกข่มขืน โดยคนคุ้นเคยภายในครอบครัว ได้แก่ บิดา บิดาเลี้ยง และเครือญาติ สถานที่เกิดเหตุ มักเป็นภายในบ้านของตนเอง ผู้ข่มขืนมักใช้กำลังข่มขู่หรือบังคับเหตุการณ์นี้มักจะถูกปกปิดอยู่ประมาณ 4 ปี จึงเปิดเผย

สภาวะทางจิตใจ ส่วนใหญ่มีวุฒิภาวะและการแสดงออกไม่เป็นไปตามวัย กลไกทางจิตใจที่พบบ่อยคือ เก็บกด ถดถอย ปฏิเสธ โทษตนเอง นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกว่ามีปมด้อย ผังใจกับการถูกข่มขืน มีภาพลบต่อเพศชาย ไม่สบายใจที่จะติดต่อกับเพศตรงข้าม บางรายพบว่า มีความกดดันในเรื่องความรู้สึกและความต้องการทางเพศมาก แต่เก็บกดไว้

*อุมาพร ตรังคสมบัติ (2535: 583-591) ได้รายงานว่าผู้ป่วยเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศจำนวน 16 ราย ที่มารับการตรวจรักษาที่แผนกจิตเวชเด็ก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ มีอายุ 1 ปี 8 เดือน จำนวนร้อยละ 8.75 ถูกกระทำโดยบุคคลที่เด็กรู้จักร้อยละ 50 ถูกกระทำในครอบครัวโดยเฉพาะบิดา 2 ใน 3 ถูกกระทำทารุณกรรมครั้งแรก เมื่ออายุ 8 -13 ปี ลักษณะการทารุณกรรม ส่วนใหญ่เป็นการล่วงเกินแบบมีเพศสัมพันธ์ ลักษณะครอบครัว มักมีปัญหาเศรษฐกิจ การหย่าร้างหรือแยกทางกัน ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี บิดามารดามีปัญหาทางอารมณ์ อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างแออัด

จากการตรวจสอบพบว่า อาการซึมเศร้าพบมากที่สุด ร้อยละ 66.1 รองลงมาเป็นหวาดผว ร้อยละ 33.3 และวิตกกังวล ร้อยละ 26.7 *

เบญจพร ปัญญา (2537: 27) ได้ศึกษาผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรมกลุ่มจิตบำบัดเกี่ยวกับปัญหาทางอารมณ์ ปัญหาพฤติกรรมและวิธีการปรับตัวของวัยรุ่นหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ พบว่า เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศประมาณครึ่งหนึ่งประสบเหตุการณ์ครั้งแรกในช่วงอายุ 6 - 8 ปี เด็กส่วนใหญ่ถูกกระทำโดยบุคคลภายในครอบครัว (ร้อยละ 75 โดยเป็นบิดาเลี้ยง ร้อยละ 37.5 เป็นบิดาร้อยละ 25) ผลกระทบทางจิตใจส่วนใหญ่ ได้แก่ ความวิตกกังวล ความคิดอยากฆ่าตัวตาย หนีออกจากบ้าน พุดปด และขโมย ระดับปัญหา พฤติกรรมที่แสดงออกภายนอก

และภายใน ระดับอาการซึมเศร้าลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังได้รับการทำกลุ่มจิตบำบัด แต่วิธีการปรับตัวไม่อยู่ในระดับที่มีปัญหาทั้งก่อนและหลังกลุ่มจิตบำบัด

ศุทธิณี สันตะบุตร (อุบลรัตน์ อยู่เป็นสุข. 2544: 44; อ้างอิงจาก ศุทธิณี สันตะบุตร .2537) ศึกษาการทารุณกรรมทางเพศ โดยเก็บข้อมูลจากชาวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐตั้งแต่ 2532 – 2535 และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ซึ่งให้บริการแก่เด็กโดยตรงทั้งจากภาครัฐและเอกชน เช่น แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ ดำรวจโดยขอความร่วมมือให้เจ้าหน้าที่เขียนรายละเอียดเกี่ยวกับประสบการณ์ทำงานกับเด็ก พบข้อเท็จจริงว่า สภาพครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ เช่น พ่อแม่ที่แยกทางกัน มีพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง ทำให้เด็กขาดการดูแลเอาใจใส่ เป็นเหตุให้เกิดการทารุณกรรมทางเพศขึ้น สภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เช่น บ้านคับแคบ แออัด สมาชิกครอบครัวต้องนอนรวมกันในห้องเดียวบ้านที่อยู่ใกล้สถานที่บริการทางเพศ เป็นเหตุให้เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศได้สูง

สุวพัทธ์ เวชวิบูลย์ (อุบลรัตน์ อยู่เป็นสุข. 2544: 44; อ้างอิงจาก สุวพัทธ์ เวชวิบูลย์. 2539) ศึกษาเรื่องสภาวะจิตทางสังคม ของเด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศในศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและมูลนิธิคุ้มครองเด็ก จำนวน 10 ราย อายุ 10 ปี 8 เดือน ถึง 16 ปี ศึกษาลักษณะครอบครัว สภาพแวดล้อม กลไกการทารุณกรรมทางเพศ และสภาพจิตใจภายหลังการถูกทารุณกรรมทางเพศ และสภาพจิตใจภายหลังการถูกทารุณกรรมทางเพศ จากการศึกษาพบว่าลักษณะทางครอบครัวแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก หย่าร้าง กลุ่มที่สองคนใดคนหนึ่งเสียชีวิต และกลุ่มที่สาม อยู่ด้วยกัน แต่ความสัมพันธ์ไม่ดี ทะเลาะเบาะแว้งและใช้ความรุนแรง จึงสรุปได้ว่า ครอบครัวที่เสี่ยงต่อการทารุณกรรมทางเพศเด็กมักจะมีลักษณะ ดังนี้

1. ครอบครัวแตกแยก เด็กไม่ได้อยู่กับบิดามารดา หรืออยู่กับคนใดคนหนึ่ง
2. ครอบครัวที่ขาดความสมดุลของอำนาจสมาชิก ไม่มีใครคนใดคนหนึ่งในบ้านเป็นใหญ่ และใช้ความรุนแรงกับสมาชิก
3. ผู้ปกครองมีประวัติถูกทารุณกรรมในวัยเด็ก
4. ครอบครัวขาดที่พึ่ง และแหล่งสนับสนุนจากสังคม
5. สภาพแวดล้อมภายในบ้าน – การที่เด็กไม่มีขอบเขตความเป็นส่วนตัว โดยเฉพาะห้องนอน จะทำให้มีความเสี่ยงสูงต่อการถูกล่วงเกินทางเพศ กลไกการทารุณกรรมทางเพศ
6. อายุ และระยะเวลาที่ถูกล่วงเกินทางเพศ เริ่มต้นที่อายุ 6 -14 ปี ระยะที่ถูกเปิดเผย เมื่อเด็กมีอายุ 8 -15 ปี
7. ผู้กระทำส่วนใหญ่เป็นคนในครอบครัว รองลงมาเป็นคนที่รู้จัก และรองลงมาเป็นคนแปลกหน้า

8. เด็กถูกอนาจารมาก่อนในระยะเวลาหนึ่ง จนกระทั่งถูกข่มขืน โดยมักจะ ถูกขู่เชิญบังคับ ถูกล่อลวง

9. สภาพจิตใจ เด็กมักจะมีปัญหาทางอารมณ์ วิตกกังวล ซึมเศร้า ต้องการฆ่าตัวตาย ขาดความนับถือตนเอง (Low Self Esteem) และมีปัญหาทางพฤติกรรม

สุภาเพ็ญ คชพลายุกต์ (อุบลรัตน์ อยู่เป็นสุข. 2544: 44; อ้างอิงจาก สุภาเพ็ญ คชพลายุกต์. 2541) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมบำบัดต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง ความคาดหวัง ในชีวิตและภาวะซึมเศร้าของเด็กที่ถูกทารุณกรรม ในเด็กชายและเด็กหญิงของมูลนิธิคุ้มครองเด็ก จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 10 คน เป็นระยะเวลา 2 เดือน กิจกรรมบำบัดที่ใช้ทั้งหมด 15 กิจกรรม ใช้เวลา 12 ครั้ง จุดประสงค์ของกิจกรรมเพื่อให้สมาชิกเกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกันเพื่อให้สมาชิกได้มีการแสดงออกของความรู้สึก เพื่อให้สมาชิกรับรู้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับตัวเองในทางบวก เพื่อให้สมาชิกได้ฝึกฝนแก้ไขปัญหาด้านการณที่คับขัน และเพื่อให้สมาชิกได้คงไว้ซึ่งความผูกพันภายในกลุ่ม และมีความรู้สึกที่ดีต่อกัน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความคาดหวังในชีวิตภาวะซึมเศร้า สูงขึ้นกว่ากลุ่มทดลอง

ฮิมส์ และ คราฟแมน (กมลวัน รูปเทียนรัตน์. 2545 :14; อ้างอิงจาก Heims and Kaufman. 1963) มีการทดสอบทางจิตวิทยาโดยใช้ Rorschach test ในเด็กสาว 7 คน พบอารมณ์เศร้า กังวล กลัวเรื่องเพศ และมีความสับสนในเอกลักษณ์ทางเพศ (Sexual identity) ของตน แต่ในการศึกษาอื่นซึ่งกระทำกับเด็กสาว 18 คน ได้ ผลตรงข้าม คือ ไม่พบลักษณะที่แตกต่างจากเด็กหญิงวัยรุ่นอื่น ๆ นอกจากมีความรู้สึกคับข้องใจเท่านั้น

เบอร์นาร์ และ เออร์เนส (กมลวัน รูปเทียนรัตน์. 2545 :18; อ้างอิงจาก Berliner; & Ernest. 1984) กล่าวว่า การทำกลุ่มจิตบำบัดในเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ควรจะประกอบด้วย สมาชิกเพศเดียวกัน มีอายุต่างกันประมาณ 2 - 3 ปี ขนาดของกลุ่มอย่างน้อยที่สุด 3 - 4 คน อย่างมาก 6 - 7 คน ความถี่ในการทำกลุ่มทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละ 60 - 90 นาที ระยะเวลาในการทำกลุ่มจิตบำบัดในวัยรุ่น 1 - 2 ปี กระบวนการกลุ่มควรเป็นลักษณะที่ยืดหยุ่นได้ ในเด็กก่อนวัยรุ่นควรกำหนดระยะเวลาของการทำกลุ่มนาน 6 สัปดาห์ ถึง 6 เดือน อาจต้องมีการบำบัดวิธีอื่นร่วมด้วย

เฮอร์แมน และ แซทโซ (เบญจพร ปัญญาวยง. 2537: 7 ; อ้างอิงจาก Herman; & Schatzow. 1984) ศึกษาการทำกลุ่มจิตบำบัดในผู้หญิงที่มีประวัติการถูกทารุณกรรมทางเพศที่เกิดจากบุคคลในครอบครัว 30 คน ติดตามการรักษาหลังเลิกกลุ่มจิตบำบัดนาน 6 เดือน พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีความภาคภูมิใจเพิ่มขึ้น ร้อยละ 80 มีความรู้สึกผิด ละอายใจน้อยลง และ สามารถป้องกันตนเองได้ดีขึ้น ร้อยละ 75 ความรู้สึกโดดเดี่ยวลดลงอย่างชัดเจน ในทางตรงกันข้ามสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น การทำงานและความสัมพันธ์ทางเพศไม่ดีขึ้น

ฟรอยด์ (กันยา สุวรรณแสง. 2536: 40; อ้างอิงจาก Frude. 1986) ได้คิดทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับขั้นตอนพัฒนาการที่เด็กต้องเติบโตผ่านขึ้นมาไว้อย่างละเอียด และทฤษฎีย่อยๆ เหล่านี้ก็สามารถทดสอบได้ด้วยการเฝ้าสังเกตพิจารณาซึ่งแน่นอนว่ามันต้องเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางด้านเพศ ฟรอยด์ได้ขยายแนวคิดเรื่องเพศออกไปอย่างกว้างขวางรวมถึงความพึงพอใจหลายประเภทที่ได้รับจากส่วนต่างๆ ของร่างกาย เขาเสนอว่า แรกเริ่มทีเดียว ทารกจะได้รับความพึงพอใจจากการใช้ปาก (ขั้นปาก) และต่อมาก็จากบริเวณทวารหนัก (ขั้นทวาร) หลังจากนั้นทั้งเด็กชายและหญิงต่างจะหันมาสนใจกับอวัยวะเพศแบบชาย (ขั้นอวัยวะเพศ) ในตอนนี้เด็กชายจะเกิดรู้สึกมีความต้องการทางเพศกับแม่ แต่ก็กลัวว่าพ่อจะตองเขา คือทำลายอวัยวะเพศของเขา (นี่เป็นสภาพการณ์ของปมออดิฟัส) แล้วความรู้สึกของเด็กที่ปรารถนาแม่และเป็นศัตรูกับพ่อนี้ก็จะถูกเก็บกดไว้อย่างปกติ (ฟรอยด์คาดว่าในช่วงนี้ เด็กหญิงจะเกิดความรู้สึกอิจฉาอวัยวะเพศขึ้นมา แต่ข้อพิจารณาต่างๆ ของเขาเกี่ยวกับเพศหญิงก็ถูกวิจารณ์อย่างหนัก) จากวัยราวห้าขวบไปจนถึงวัยรุ่น (ช่วงระยะแฝง) เรื่องเพศจะปรากฏออกมาน้อยลงไป แต่มันจะกลับบรรลุดังพัฒนาการขั้นสืบพันธุ์เมื่อเริ่มต้นวัยผู้ใหญ่

เบนโทวิม และบอสตัน (อุบลรัตน์ อยู่เป็นสุข. 2544: 46 อ้างอิงจาก Bentovim; & Boston. 1988) ศึกษาครอบครัวที่มีประวัติว่าสมาชิกในครอบครัวถูกทารุณกรรมทางเพศ จำนวน 274 ครอบครัว พบว่า 106 ครอบครัว เป็นครอบครัวเดี่ยว 64 ครอบครัว มีบิดาเลี้ยง 34 ครอบครัว มีผู้ปกครองคนเดียวเนื่องจากการหย่าร้าง 30 ครอบครัว บิดามารดาอยู่ด้วยกัน และ 7 ครอบครัว เป็นครอบครัวขยาย จากการศึกษาเปรียบเทียบกับครอบครัวปกติ พบว่าเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศมักมีภูมิหลังที่มีประวัติครอบครัวแตกแยก บิดามารดาหย่าร้าง หรือแยกกันอยู่ และมีบิดาเลี้ยง ในเรื่องอาชีพพบว่า อยู่ในสังคมชั้นต่ำ (Low Social Class Groups) ผู้นำครอบครัว ตกงาน และมีลักษณะการดำเนินชีวิตแบบวุ่นวายสับสน

มัลเลน (Mullen. 1996:841-843) ศึกษาผลกระทบระยะยาวของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางกายทางเพศ และทางอารมณ์ ในด้านสุขภาพจิต ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและปัญหาทางเพศต่อชีวิตในวัยผู้ใหญ่ พบว่ามีความสัมพันธ์กับการเพิ่มอัตราความผิดปกติทางจิต ความลำบากด้านเพศสัมพันธ์กับการเพิ่มอัตราความผิดปกติทางจิต ความลำบากด้านเพศสัมพันธ์ การเห็นคุณค่าในตัวเอง

เอสพลาซ่า , ดีวี และ เอสเพอเรท (Esparza; DV.; & Esperat. 1996: 25;4;321-328) ศึกษาผลกระทบของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศในกลุ่มแม่วัยรุ่นที่มีอายุ 13 -20 ปี ชาวแม็กซิกัน – อเมริกัน และชาวแอฟริกา – อเมริกา จำนวน 124 คน พบว่าแม่วัยรุ่น ร้อยละ 44 เคยมีประสบการณ์การถูกทารุณกรรมทางเพศในวัยเด็กและจะมีความแตกต่างกับกลุ่มแม่วัยรุ่นที่ไม่เคยถูกทารุณกรรมทางเพศในด้านการมองตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความสุขของร่างกาย การยอมรับเรื่องเพศ

ความปลอดภัยในการคบเพื่อน ความสัมพันธ์กับครอบครัว ความเชื่อมั่นในตนเอง การเคารพกติกาของสังคม การประสบความสำเร็จในการเรียน และการมั่นคงในการสร้างความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง

ฮับแบท และ สก็อต แอลเลียน โทมัส (กมลวัน รูปเทียนรัตน์. 2545 : 18; อ้างอิงจาก Hubbartt; & Scott Arien Thomas .1997 : 934) ได้ศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการทารุณกรรมทางเพศกับนักศึกษาวิทยาลัย การศึกษานี้พบว่าเพศหญิงเชื่อว่าเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาสุขภาพจิตและปัญหาอื่นๆตามมามากกว่าเพศชาย และเพศชายส่วนใหญ่เชื่อว่าเด็กที่ตกเป็นเหยื่อจะใช้เวลาไม่นานมากนักในการลืมเรื่องที่ถูกทารุณกรรมทางเพศมากกว่าเพศหญิง

แม็ค และ คอว์เลย์ (MC; & Cauley J. 1997:277;1) ศึกษาบุคลิกลักษณะของหญิงที่มีประวัติการถูกทารุณกรรมทางเพศ จำนวน 1931 คน พบว่า หญิง 424 คน หรือ ร้อยละ 22 เป็นผู้ถูกทารุณกรรมทางเพศ หรือถูกทารุณกรรมทางด้านร่างกาย เมื่อครั้งยังเด็กและมีอาการทางกาย มีความวิตกกังวลสูง ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ เมื่อเทียบกับหญิงที่ไม่เคยถูกทารุณกรรมทางเพศหรือทางกาย

และปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งของการแก้ไขป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศก็คือ การที่ผู้ปกครองไม่ทราบว่บุตรหลานของตนเป็นเหยื่อของการกระทำดังกล่าว เนื่องจากเด็กที่ถูกกระทำมักจะไม่นกล้าเล่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนให้พ่อแม่ หรือผู้ปกครองทราบ โดยอาจจะถูกขู่ให้ปิดเป็นความลับซึ่งกว่าผู้ปกครองจะทราบ เด็กก็อาจจะตกเป็นเหยื่อของการกระทำอันโหดร้ายมาเป็นเวลานานแล้ว

* อย่างไรก็ตาม ท่าทีของผู้ปกครองก็มีความสำคัญต่อการช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว บางครั้งการเอะอะโวยวายของผู้ปกครองทำให้เด็กตกใจกลัว ไม่กล้าเล่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเอง เนื่องจากกลัวว่าจะถูกดูหรือกลัวว่าการโวยวายของผู้ปกครองจะทำให้สถานการณ์ยิ่งแย่ลง ดังนั้น เมื่อผู้ปกครองเกิดความสงสัยว่าบุตรหลานของตนอาจตกเป็นเหยื่อของการข่มเหงทางเพศ ควรค่อยๆพูดกับเด็ก ให้เด็กมีความรู้สึกที่ไม่ใช่เรื่องคอขาดบาดตาย ทำให้มีความไว้วางใจที่จะเล่าสิ่งที่เกิดขึ้นให้ฟัง นอกจากนี้ผู้ปกครองควรหลีกเลี่ยงการถามนำ เพราะบางครั้งเด็กจะมีความรู้สึกรู้ว่าการเล่าเรื่องให้ตรงกับใจของผู้ปกครอง เป็นทางออกของตน ดังนั้น อาจจะทำให้เกิดการสร้างเรื่องขึ้นใหม่ หรือการแต่งเติมหรือตัดทอนความจริง *

3. แบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัย

คือ แบบทดสอบวาดภาพคน (DAP) และแบบทดสอบวาดภาพครอบครัว (KFD) ซึ่งมีรายละเอียดของแบบทดสอบมีดังนี้คือ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2547:ไม่ปรากฏเลขหน้า)

*3.1 แบบทดสอบวาดภาพคน Draw A Person Test (DAP) หรือ Personality Projection in Drawing of Human Figure โดย Karen Machover , William H. Urban ผู้แปล ศ.ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ใช้ทดสอบในบุคคลได้ทุกเชื้อชาติ ไม่คำนึงถึงอายุ ไม่จำกัดเชาวน์ปัญญา ไม่คำนึงถึงความสามารถในการวาดรูปคน หรือระดับการศึกษา เพื่อขจัดอคติทางการศึกษาและวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ของการวาดรูปคน

1. เพื่อเข้าใจบุคลิกภาพ / ประเมินบุคลิกภาพ เป็นสื่อกลางที่ใช้ได้ดีกับบุคคลที่ไม่ค่อยพูด อายุ ไม่รู้หนังสือ คนไข้ที่หมกมุ่นด้วยความคิดฝัน
2. การวาดรูปเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกของตนเองที่มีต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม ซึ่งความรู้สึกนี้เป็นคุณลักษณะของบุคคลที่เรียกว่า ภาพลักษณ์ (Self Image) ซึ่งจะสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าของตนเอง , ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง , จิตใจของตนเอง โดยเฉพาะ Unconscious Mind , ภาพที่วาดจะสอดคล้องกับผู้วาดเพราะโดยธรรมชาติ มนุษย์จะคิดถึงตนเองมากกว่าบุคคลอื่น , ภาพวาดจะแสดงถึงบุคลิกภาพที่ปกติ และผิดปกติ *

วิธีการดำเนินการทดสอบ

1. มีวิธีการง่าย ๆ เพียงมีกระดาษขนาด 8.5 x 11 นิ้ว 1 ปีก ดินสอดำเบอร์ 2 วางให้ ผู้ทำการทดสอบ (Subject) หยิบได้ง่าย ตามความพึงพอใจ
2. " ขอให้วาดรูปคน 1 รูป " ทำในสภาพการณ์ที่ไม่มีรูปแบบ (Unstructured) โดยตอบข้อซักถามที่อาจเกิดขึ้นเพียงว่า " ขึ้นอยู่กับคุณ วาดอย่างไรก็ได้ตามที่ต้องการวาด " ซึ่ง DAP ยึดถือสมมติฐานที่ว่า ให้วาดรูปในสถานการณ์ที่ไม่มีรูปแบบ (Unstructured) ถ้าวาดขึ้นกับพื้นฐานของบุคลิกภาพ การวาดอาจแสดงถึง Self image หรือ ideal self image , คนที่มีความสำคัญต่อเขา พ่อแม่ พี่น้อง คู่รัก ครู ฯลฯ
3. ต้องบอกให้ ผู้ทำการทดสอบ (Subject) รู้ว่าไม่ใช่การทดสอบศิลปะ หรือความสามารถในการวาดเขียน แต่การวาดช่วยให้เข้าใจความรู้สึกนึกคิด ภาพที่วาดต้องเป็นไปตามธรรมชาติ บอกให้รู้สำคัญมาก ให้รู้ว่าวาดภาพปกติธรรมดา ๆ ปกป้องการต้าน การขัดแย้งที่อาจออกมาโดยวาดรูปที่เป็นเส้นง่าย ๆ หรือไม่ยอมวาด
4. เมื่อวาดรูปแรกเสร็จแล้ว บอกให้วาดรูปเพศตรงข้ามกับรูปแรก เลี่ยงการระบุผู้ชายหรือผู้หญิง บางครั้ง ผู้ทำการทดสอบ (Subject) บอกไม่ถูกว่ารูปแรกเป็นเพศอะไรก็ต้องให้ Subject วาดใหม่ แล้วบอกให้วาดรูปเพศตรงข้ามกับรูปแรกอีกรูปหนึ่ง
5. ถ้าวาดเป็นรูปเส้นเดี่ยวง่าย ๆ การ์ตูน หรือตามแบบฉบับ จำเป็นต้องให้วาดซ้ำจนได้รูปที่พอใจ อบอุ่นที่ผู้ทำการทดสอบ (Subject) ร่วมมือ อย่าลืมนัดชื่อ , อายุ , เพศ , วันที่ทดสอบ และลำดับที่วาด

ซึ่งการมีกระดาษอัดสำเนา (Copy) จะช่วยให้รู้ว่ามีปัญหาในการวาด ส่วนใด คนปกติการวาดจะปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ แต่คนที่ปรับตัวไม่ดีมีความวิตกกังวลซ่อนอยู่จะยังคงไม่เปลี่ยนแปลง คนที่บุคลิกลักษณะแบบแข็งงวด (Rigid) มักจะเลี่ยงปัญหาโดยการวาดรูปประเภทง่าย ๆ ซ้ำ ฉะนั้นต้องให้วาดใหม่ให้สมบูรณ์ ทำนองเดียวกับการ Testing the Limit ใน Rorschach Test การวาดมากขึ้นจะช่วยลดการเลี่ยง การกลบเกลื่อนปมด้อยลงได้มาก

6. ควรจะบอก ผู้ทำการทดสอบ (Subject) วาดรายละเอียดของ ส่วนหัวเป็นส่วนสำคัญมาก แสดงถึงอัตมโนทัศน์ (Self Concept) และความสามารถที่จะติดต่อกับ สิ่งแวดล้อม

7. คำถามที่บอกถึงการมองภาพพจน์ของภาพที่เป็นการสะท้อนของ ความรู้สึก (Projection) ให้ใช้ประโยคที่กว้าง ๆ ทำนองนี้ ลองอธิบายว่าภาพที่วาดเป็นคนแบบไหน ลองแต่งเรื่องสั้น ๆ เกี่ยวกับคนในภาพนี้ มีตัวอย่างคำถามที่ใช้ถามเพิ่มเติมเมื่อเด็กวาดรูปเสร็จดังนี้ (เลือกสรรพจนานให้เหมาะสมกับภาพ)

- 7.1 กำลังทำอะไรอยู่
- 7.2 อายุเท่าไร
- 7.3 แต่งงานหรือยัง
- 7.4 มีลูกกี่คน
- 7.5 หญิงกี่คน
- 7.6 ชายกี่คน
- 7.7 ทำงานประเภทไหน งานอะไร
- 7.8 เป็นคนฐานะเศรษฐกิจแบบใด
- 7.9 ถ้าโตขึ้นอยากเป็นอะไร
- 7.10 มีความสง่างามมากไหม
- 7.11 มีความสุขสมบูรณ์ดีไหม
- 7.12 หน้าตาทำทางดูเป็นอย่างไร
- 7.13 ส่วนใดเป็นส่วนที่ดีที่สุด
- 7.14 ส่วนใดเป็นส่วนที่ดูแย่ที่สุด
- 7.15 เป็นคนมีความสุขรื่นเริงดีไหม
- 7.16 มีเรื่องกังวลอะไรหรือเปล่า
- 7.17 มีอะไรทำให้หัวเสียไหม
- 7.18 บอกสิ่งเลวร้ายที่ไปทำมา 3 ข้อ

- 7.19 บอกส่วนที่ดีที่สุดของคน ๆ นี้
- 7.20 มีเพื่อนหญิงกี่คน
- 7.21 เพื่อน ๆ อายุเท่าไร
- 7.22 คนอื่นพูดถึงคนนี้อย่างไร
- 7.23 อยู่กับครอบครัวมีความสุขสนุกสนานดีไหม
- 7.24 ชอบไปโรงเรียนไหม
- 7.25 มีเพื่อนชายกี่คน
- 7.26 เวลาใดที่คนนี้ชอบมากที่สุด
- 7.27 จะแต่งงานหรือไม่
- 7.28 แต่งงานเมื่ออายุเท่าใด
- 7.29 จะแต่งงานกับคนแบบใด
- 7.30 ขอพร 3 ประการ เอาอะไรบ้าง
- 7.31 ชอบใครที่คุณรู้จักบ้างไหม
- 7.32 เหมือนใครบ้างไหม
- 7.33 อยากเหมือนคนในภาพนี้ไหม

การแปลผล

1. แปลผลจากรูปโดยตรง ไม่ต้องให้คะแนน
2. พิจารณารูปเต็มตัวก่อน แล้วจึงพิจารณาส่วนปลีกย่อยต่าง ๆ
3. พิจารณาการวางภาพ
4. ภาพที่วาดจะสะท้อนออกมาจาก " ความรู้สึกภายใน " ของผู้วาด " ความสมดุล " หรือ " ความขัดแย้งในใจ " บ่งบอกถึง อัตตลักษณ์ (Self Image) สามารถพยากรณ์ พฤติกรรมของบุคคลได้

สรุป ภาพที่วาดจะสะท้อนถึง

1. ความรู้สึก และการรับรู้ภาพลักษณ์ของบุคคลนั้น
2. เป็นตัวบ่งชี้ถึงการปรับตัว (As an index of overall adjustment)
3. บ่งบอกถึงตัวบ่งชี้ทางอารมณ์ (Emotional indicators)
4. ความขัดแย้งในใจ (Conflicts) พิจารณาจาก ผู้วาดจะถามอยู่เรื่อย ๆ เวลาวาด , การลังเลในการวาด , วาดเพศตรงข้ามกับตัวเองเป็นภาพแรก , ลบหรือย่ำบริเวณ หรือตำแหน่งที่วาด , การเคลื่อนไหวเวลาวาด

* 3.2 แบบทดสอบวาดภาพครอบครัว Kinetic Family Drawing (KFD) ผู้สร้าง คือ Burns & Kaufman ในปี ค.ศ. 1970 แปลโดย ศ.ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์

วัตถุประสงค์

เพื่อพิสูจน์และเข้าใจในตัวผู้ทำการทดสอบ (Subject) ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับการวาดรูปครอบครัว *

วิธีดำเนินการ

ให้ผู้ทำการทดสอบ (Subject) แยกตัวเพื่อการวาดรูปเป็นรายบุคคล ไม่วาดรูปรวมกันเป็นกลุ่ม

อุปกรณ์

กระดาษ สีขาวไม่มีเส้น ขนาด 11" x 8 ½" (A 4) ดินสอ 2B พร้อมยางลบ

คำสั่ง

วางกระดาษตามแนวนอน แล้วพูดกับ ผู้ทำการทดสอบ (Subject) ว่า " ให้ นักเรียน หรือเรียกชื่อ ผู้ทำการทดสอบ (Subject) วาดภาพสมาชิกทุกคนในครอบครัว รวมทั้งตัวนักเรียนด้วย พยายามวาดรูปคนทั้งคน อย่าวาดรูปการ์ตูน หรือวาดเป็นแท่ง ๆ " ตัวอย่างคำสั่ง " ขอ ให้วาดสมาชิกทุกคนในครอบครัว และสมาชิกแต่ละคนกำลังทำอะไร "

เวลา

ไม่จำกัดเวลา

ข้อดีของแบบทดสอบ

1. ช่วยให้เข้าใจบุคคลที่มีปัญหาได้ดียิ่งขึ้น
2. จัดอุปสรรคด้านภาษา วัฒนธรรม และความสามารถ

ในการสื่อสาร

3. สะท้อนให้เห็นตัวตนใน 2 ลักษณะคือ ลักษณะส่วนตัว , การรับรู้ของบุคคลนั้นที่มีต่อสมาชิกครอบครัวและรูปแบบปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว

ในการวิเคราะห์ K-F-D จะเน้น การกระทำ (Action) หรือการเคลื่อนไหว (Movement) มากกว่ารูปที่ไม่มีการเคลื่อนไหว ไม่มีชีวิตชีวา (Inert Figures)

คุณลักษณะของ K-F-D และความหมาย

1. รูปแบบ (Style)
 - 1.1 การแบ่งเป็นห้องหรือช่อง ๆ (Compartmentalization) แสดงว่าบุคคลนั้นพยายามที่จะแยกตนเอง (Isolate themselves) รวมทั้ง ความรู้สึกต่าง ๆ (their feelings) จากสมาชิกในครอบครัว

1.2 การขีดเส้น-ลากเส้น (Underlying) ลากเส้นขวาง (Across) หายหรือส่วนล่างของกระดาษ (A line across the bottom of the page) เป็นลักษณะของบุคคลที่มาจากครอบครัวที่ไม่ค่อยมั่นคง

2. การกระทำ การปฏิบัติ กริยาอาการ (Action)

2.1 แม่

2.1.1. การประกอบอาหาร (Cooking) เป็นการแสดงออกของแม่ที่พบได้เสมอ และสะท้อนถึงลักษณะของแม่ที่เลี้ยงดู อบรม ทะนุถนอม ดูแลลูก

2.1.2 การทำความสะอาด (Cleaning) เป็นพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับและเป็นพฤติกรรมที่ดี เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึง แม่ที่รับผิดชอบหรือรับภาระเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ในบ้าน ต้องทำโน่นทำนี่ไม่หยุดมือ (Compulsive Mothers)

2.1.3 การรีดผ้า (Ironing) พบเสมอกับแม่ที่พยายามจะให้ความอบอุ่นแก่ลูก

2.2 พ่อ กิจกรรมปกติของพ่อ ที่เกี่ยวกับบ้าน (Household Activities) เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ ขับรถไปทำงาน ตัดหญ้า ตัดต้นไม้

3. การแข่งขัน ซึ่งดีชิงเด่น คู่ปรับ คู่แข่ง ลักษณะที่แสดงออกได้แก่ ยิ่งป็น พินดาบ เตะบอล ขว้างบอล การปา การขว้าง ซึ่งแสดงถึง การแข่งขัน (Competition)

4. ลักษณะที่แสดงออก ความอุนเจียว หงุดหงิด โมโห เช่น ขว้างอย่างรุนแรง ทำขุดดิน เจื้อมิด เจื้อมื่อจะตีหรือฟาดฟันฝ่ายตรงข้าม

5. ลักษณะที่แสดงถึง โกรธอย่างรุนแรง บ้าเลือด โมโหร้าย (Furious) เช่น ระบายหรือขีดรุนแรง (ระบายซ้ำ ๆ ขีด ๆ ซ้ำ อย่างรุนแรง)

6. ลักษณะที่แสดงถึง ต่อด้านอีกฝ่ายหนึ่ง เช่น พ่นไฟ พ่นลม ใส่อีกฝ่ายหนึ่ง

7. การระบาย ขีดแรง ๆ ที่ใบหน้า แสดงถึงการแสดงความก้าวร้าวทางสีหน้า (A very aggressive face)

* 4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้แนวความคิดจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การทารุณกรรมทางเพศในเด็ก มาเป็นจุดเริ่มต้นที่นำไปสู่การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี ซึ่งการศึกษารายกรณี มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และไม่เป็นปัญหา ของผู้รับ การศึกษาอย่างละเอียด เพื่อการวินิจฉัยในการหาแนวทางการช่วยเหลือป้องกัน และส่งเสริมผู้รับ การศึกษาให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม อีกทั้งการศึกษารายกรณียังช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ระหว่างผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับการศึกษา เช่น ครู บิดา มารดา เป็นต้น โดยการ ศึกษากรณีนี้ มีคำถามในการวิจัยคือ เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ มีภูมิหลังอย่างไร ซึ่งภูมิหลังที่ ต้องการศึกษาคือ ความเป็นมาของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ สภาพความเป็นอยู่เดิม ลักษณะของ ครอบครัว ลักษณะของการถูกทารุณกรรมทางเพศ สถานการณ์ของการกระทำทารุณกรรมทางเพศ ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นกับบุคคลในครอบครัว และผลกระทบต่อเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ และบุคคล รอบข้าง มีสภาพทางจิตสังคมอย่างไรบ้าง ซึ่งได้แก่ การยอมรับความจริง การต่อต้านสังคม เป็นต้น โดยใช้หลักการในการศึกษารายกรณีเพื่อศึกษาบริบทที่เกี่ยวข้องกับผู้รับการศึกษา เพื่อการฟื้นฟูสภาพ จิตใจของเด็ก และนำมาสู่การหาแนวทางในการช่วยเหลือเด็กให้สามารถกลับมาดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ปัจจุบันได้อย่างมีความสุข*

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษารายกรณีของเด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ที่มีอายุ 8 – 12 ปี ซึ่งคำถามการวิจัย คือ เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ มีสภาพภูมิหลัง สภาพความเป็นมา ซึ่งได้แก่ ลักษณะของครอบครัว ลักษณะของการถูกทารุณกรรมทางเพศ สถานการณ์ของการถูกทารุณกรรมทางเพศเป็นอย่างไร หลังจากเกิดการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กมีปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นกับบุคคลในครอบครัว หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง และมีผลกระทบต่อเด็กและบุคคลรอบข้างต่าง ๆ อย่างไร อันจะนำไปสู่การแสวงหาแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหาการกระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก และเพื่อหาแนวทางให้ความช่วยเหลือต่อการบำบัดฟื้นฟูจิตใจ ซึ่งเป็นเด็กที่มูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี ได้นำมาคุ้มครองไว้

การเลือกแหล่งข้อมูล

* เป็นเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศในความควบคุมดูแลของมูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรีซึ่งเป็นเด็กที่มีอายุระหว่าง 8-12 ปี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงมาจำนวน 4 ราย

วิธีการเก็บข้อมูล

แหล่งของข้อมูล

ข้อมูลที่จะตอบคำถามการวิจัยได้มาจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศและจากการสังเกต (Observation) ของผู้วิจัย

วิธีการเก็บข้อมูล

1. เตรียมผู้วิจัย โดยการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณีและการทารุณกรรมทางเพศเพื่อฝึกทักษะการสัมภาษณ์ ฝึกทักษะการสังเกต เพื่อให้มีความพร้อมในการเก็บข้อมูล

2. การเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยบุคคล ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ใช้สถานที่ที่มีความเป็นส่วนตัว พยายามสร้างบรรยากาศให้เกิดความผ่อนคลาย สร้างสัมพันธภาพให้เกิดความไว้วางใจแก่ผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ โดยไม่ชักนำความคิดเห็นของผู้วิจัย ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง จะพยายามใช้เทคนิคการสนทนาต่าง ๆ มาผสมผสานกัน เช่น การทวนความ การสรุปความ การสะท้อนความรู้สึก การใช้คำถามปลายเปิด เป็นต้น เพื่อช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเปิดเผยข้อมูลมากขึ้น และทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันมีกระแสคิดและบันทึกเทปขณะสัมภาษณ์โดยขออนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลเสมอ-จำนวนครั้งของการสัมภาษณ์แต่ละรายประมาณ 2-4 ครั้ง ขึ้นกับ

ความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละราย ระยะห่างของการสัมภาษณ์แต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 7-15 วัน เวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งประมาณ 45-90 นาที หลังการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะจัดบันทึกข้อมูลตามความเป็นจริง ในสิ่งที่สังเกตได้ทั้งพฤติกรรมน้ำเสียง แววตาของผู้ให้ข้อมูลหลัก ความสอดคล้องกันระหว่างคำพูดและพฤติกรรม

3. การพิทักษ์สิทธิมนุษยชนของผู้ให้ข้อมูลหลัก การสัมภาษณ์ทุกครั้ง ผู้วิจัยจะตระหนักและให้ความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนของผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีการปฏิบัติดังนี้

3.1 อธิบายวัตถุประสงค์ของกาววิจัย วิธีการและขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการนำมาใช้ เปิดโอกาส ให้สิทธิแก่ผู้ให้ข้อมูลหลักในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย

3.2 ขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลหลักทุกครั้งที่จะทำการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ ให้สิทธิในการตัดสินใจอนุญาตให้บันทึกเทปการสัมภาษณ์ หากผู้ให้ข้อมูลไม่ยินยอม ผู้วิจัยจะไม่บันทึกเสียง ภายหลังจากการถอดความจากเทปบันทึกเสียงแล้ว ผู้วิจัยจะทำลายเทปบันทึกเสียงเพื่อเป็นการรักษาความลับของข้อมูล

3.3 ผู้วิจัยพยายามระมัดระวังคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ที่อาจก่อให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีแก่ผู้ให้ข้อมูล ในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลหลักรู้สึกลำบากใจ อึดอัดใจที่จะตอบบางคำถาม ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะปฏิเสธหรือยุติการให้ข้อมูลทันที และหากต้องการยุติการเข้าร่วมการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะยุติได้ทันทีในทุกขั้นตอนของการวิจัย

3.4 ผู้วิจัยจะรักษาความลับของข้อมูลโดยไม่เปิดเผยชื่อ – สกุล จริงของผู้ให้ข้อมูลหลัก

3.5 การสัมภาษณ์ในแต่ละครั้ง เป็นประเด็นที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ระบายออกถึงอารมณ์ความรู้สึกที่เก็บไว้นาน โดยบางครั้งไม่สามารถบอกให้ญาติรับรู้ได้ ในบางรายที่แสดงออกถึงอารมณ์เครียดอย่างรุนแรง ภายหลังทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยในฐานะผู้ให้คำปรึกษา ได้ให้คำปรึกษา (Counseling) ไปพร้อมด้วย และประเมินความรุนแรงของสภาพจิตใจ การแสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึก หากมีภาวะวิตกกังวล (Anxiety) หรือซึมเศร้า (Depress) รุนแรง บ่งบอกถึงความผิดปกติในการปรับตัว จำเป็นต้องได้รับการดูแลรักษาเฉพาะทาง ผู้วิจัยจะนำผู้ให้ข้อมูลหลักปรึกษาทีมสุขภาพจิตต่อไป

* เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย คำถามที่เป็นข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ อายุ การศึกษา ศาสนา เชื้อชาติ ภูมิลำเนา บุคคลที่อาศัยอยู่ร่วมกันในครอบครัว
2. การวิเคราะห์บุคลิกภาพโดยการนำแบบทดสอบการวาดภาพคน (Draw A Person Test) และแบบทดสอบการวาดภาพครอบครัว (Kinetic Family Drawing) มาใช้ในการทดสอบเพื่อประเมิน

ลักษณะบุคลิกภาพทั้งในทางปกติและผิดปกติ และเพื่อศึกษาโครงสร้างของครอบครัวซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นถึงเจตคติที่บุคคลมีต่อครอบครัวและการรับรู้เรื่องบทบาทของแต่ละคนในครอบครัว

3. แนวทางการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติส่วนตัว ภูมิหลังของครอบครัว และลักษณะการดำเนินชีวิตปัจจุบัน ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อทราบถึงสภาวะทางจิตใจต่อการถูกทารุณกรรมทางเพศ*ซึ่งมีประเด็นในการสัมภาษณ์ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ชีวิตโดยปกติทั่วไปก่อนที่จะเจอกับสภาพของปัญหา อาทิเช่น สภาพความเป็นอยู่ภายในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประวัติครอบครัว เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 บทบาทของตนในครอบครัว อาทิเช่น ประวัติการเลี้ยงดู ความสัมพันธ์กับสมาชิกครอบครัว เป็นต้น

ประเด็นที่ 3 การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเอง

- ชีวิตประจำวัน
- สัมพันธภาพในครอบครัว
- บทบาทหน้าที่ในครอบครัว

ประเด็นที่ 4 ความรู้สึกของตนต่อการเปลี่ยนแปลงและการจัดการกับความรู้สึก

ประเด็นที่ 5 การปรับตัวต่อสัมพันธภาพในครอบครัวและสังคม

ประเด็นที่ 6 ผลที่เกิดขึ้นจากการถูกทารุณกรรมทางเพศและการจัดการต่อไป

ประเด็นที่ 7 การดำรงชีวิตในปัจจุบัน

ประเด็นที่ 8 การสนับสนุนจากครอบครัว ญาติมิตร สังคม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นที่ 9 เหตุผลใดบ้างที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลมีความทุกข์ใจต่อการกลับสู่สังคม ซึ่งข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต และการทำแบบทดสอบวาดภาพคน โดยขณะทำการทดสอบได้มีการซักถามความรู้สึกขณะทำแบบทดสอบร่วมด้วย ตัวอย่างคำถามเช่น บอกสิ่งเลวร้ายที่ผ่านมา 3 ข้อ , ถ้าขอพร 3 ประการได้ อยากขออะไรบ้าง เป็นต้น

4.การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประการแรกคือตัวผู้วิจัยมีการเตรียมพร้อมในการศึกษาการฝึกทักษะการสัมภาษณ์ การสังเกต และเทคนิคการสนทนาต่าง ๆ กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักภายใต้การนิเทศงานของกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้มีความเชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ นอกจากนี้แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบจากผู้ควบคุมสารนิพนธ์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

4.2 ความน่าเชื่อถือจากแหล่งของข้อมูล ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายทางร่วมกับการสัมภาษณ์ ได้แก่ การสังเกต การใช้เทปบันทึกเสียง และการหาข้อมูลจากแฟ้มประวัติ

เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของข้อมูล ขณะทำการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพยายามสร้างสัมพันธภาพและบรรยากาศให้เกิดความผ่อนคลายเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเกิดความไว้วางใจ เปิดเผยความรู้สึกและให้ข้อมูลตามความเป็นจริงหลังจากการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยจะบันทึกสิ่งที่สังเกตจากการสัมภาษณ์ทันที เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของข้อมูล จากนั้นจะถอดความจากเทปที่บันทึกไว้ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ก่อนจะมีการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป จะสัมภาษณ์เพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน ซึ่งอาจทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน หรือในบางประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการเจาะลึก เช่น ในประเด็นกระบวนการทำความเข้าใจกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง ในการสัมภาษณ์ครั้งแรก ผู้ให้ข้อมูลบางรายอาจยังให้ข้อมูลไม่ชัดเจนให้เห็นภาพของกระบวนการดังกล่าว ในครั้งต่อไปผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์เจาะลึกในประเด็นนี้เพิ่มเติมโดยใช้เทคนิค Clarifying และ Focus

4.3 ความน่าเชื่อถือที่เกิดจากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างความน่าเชื่อถือโดยหลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยนำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นมาตรวจสอบความเข้าใจของการสรุปและตีความข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลอีกครั้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูล โดยการถามผู้ให้ข้อมูลหลักว่าผู้วิจัยตีความนั้นถูกต้องตรงกับความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลหลักหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

* การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การจำแนกข้อมูลและวิเคราะห์ตามคุณลักษณะของข้อมูล โดยการตีความหมาย ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลได้ทำควบคู่ไปกับการเก็บข้อมูล หลังจากการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะถอดความจากเทปบันทึกเสียง รวมทั้งเขียนข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมขณะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักไปด้วย มีการจัดระบบข้อมูลเป็นหมวดหมู่ และตรวจสอบหาข้อมูลที่ยังไม่สมบูรณ์ เพื่อวางแผนในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป ข้อมูลที่ได้ทั้งหมด ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ตามเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลและการทบทวนวรรณกรรมเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปบันทึกเสียง และข้อมูลที่ได้จากการสังเกตหลังการเก็บข้อมูลในแต่ละครั้งมารวมกัน เพื่ออ่านทบทวนอย่างละเอียด เพื่อค้นหาการรับรู้ถึงความหมาย ที่ได้จากคำอธิบายหรือคำบอกเล่าเหล่านั้น

2. วิเคราะห์ พิจารณาสกัดประโยคที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องกับสภาพภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูลหลักจากข้อมูลที่มีความหมายปรากฏชัดเจน และมีการตีความหมายโดยพยายามตีความหมายออกมาจากข้อมูลที่มีความหมายซ่อนอยู่ (Latent content)

3. นำประโยคหรือวลีที่สกัดได้ มาเรียบเรียงเป็นข้อความที่สื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ซึ่งอาจอยู่ในรูปประโยคเดิมหรือประโยคใหม่ที่มีความหมายคงเดิม

4. นำประโยคหรือวลีที่ได้มาจัดหมวดหมู่กลุ่มข้อมูลที่คล้ายคลึงกัน เพื่อจัดเป็นข้อความสำคัญ (Theme) กลุ่มเนื้อหา (Theme cluster) และแบ่งแยกประเภทเป็นหัวข้อหลัก (Category) ตามความหมายของข้อมูลที่ปรากฏชัดเจน และตามความหมายที่ซ่อนอยู่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นสภาพภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูล

5. รวบรวมหัวข้อหลักที่ได้ มาอธิบายปรากฏการณ์ที่แสดงถึงสภาวะทางจิตใจต่อการถูกทารุณกรรมทางเพศของผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในระดับของการจัดหมวดหมู่ยังไม่ได้แปลความหมายที่ซ่อนอยู่อย่างลึกซึ้ง

6. นำคำอธิบายดังกล่าว ไปตรวจสอบความเข้าใจตรงกันของการสรุปและตีความ กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อยืนยันความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องข้อมูลที่แสดงถึงสภาวะทางจิตใจต่อการถูกทารุณกรรมทางเพศดังกล่าว รวมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ของการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

7. นำเสนอข้อมูลโดยการบรรยาย

ตัวอย่างการวิเคราะห์เนื้อหาโดยการจัดเป็นข้อความสำคัญ (Themes) กลุ่มเนื้อหา (Themes cluster) และหัวข้อหลัก (Categories)

หัวข้อหลัก	กลุ่มเนื้อหา	ข้อความสำคัญ
ประวัติการถูกทารุณกรรมทางเพศ	ลักษณะการถูกทารุณกรรมทางเพศ	"พ่อจะมาลูบตรงเป้ากางเกงหนูแล้วค่อย ๆ ถอดกางเกงหนูออก แล้วพ่อจะเอาไอนั้น! ใส่เข้ามา หนูเจ็บมาก"

การวินิจฉัย

✱ สรุปสาเหตุที่ทำให้เด็กมีปัญหาด้านสภาวะทางจิตใจต่อการถูกทารุณกรรมทางเพศซึ่งส่งผลต่อการกลับเข้าสู่สังคมอย่างไร ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยา เช่น ทฤษฎีบุคลิกภาพ ช่วยในการวินิจฉัยสาเหตุให้ถูกต้อง

✧ การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม

ทำการช่วยเหลือเด็กโดยการให้คำปรึกษาแก่เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ และให้คำแนะนำกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

*การติดตามผล

ทำการติดตามผลในขณะที่ศึกษารายกรณีทุกระยะ คือ ติดตามผลทุกครั้งที่ได้พบกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา หรือแต่ละครั้งที่ให้การช่วยเหลือ ป้องกัน หรือ ส่งเสริม เพื่อประเมินผลว่าสิ่งที่ทำให้นั้นถูกต้องหรือไม่ และควรมีการปรับปรุงอย่างไร

✧ การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

สรุปผลทุกครั้งหลังทำการศึกษาแต่ละครั้ง ทำให้ทราบว่าจะอะไรไปแล้วบ้าง และให้ข้อเสนอแนะว่ามีการวางแผนทำอะไรในครั้งต่อไป โดยสรุปผลของการศึกษาไว้ทั้งหมด เพื่อเป็นข้อเสนอแนะไว้สำหรับผู้ที่จะศึกษาเด็กทั้ง 4 คนต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษารายกรณีเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศในความควบคุมดูแลของมูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี ซึ่งเป็นเด็กที่มีอายุระหว่าง 8-12 ปี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงมาจำนวน 4 ราย โดยให้ขั้นตอนการศึกษา 6 ขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดปัญหา หมายถึง การที่ผู้วิจัยตั้งคำถามในการวิจัยและกำหนดจุดมุ่งหมาย หรือกำหนดว่าจะศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ในสภาพภูมิหลัง –สภาพทางจิตสังคมของ เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ พร้อมทั้งศึกษาถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ รวมทั้งทำความเข้าใจกับสภาพปัญหาของเด็ก

2. การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง การหาข้อเท็จจริงหลังจากที่มีการกำหนดปัญหาแล้ว โดยใช้เครื่องมือในการแนะแนวเก็บรวบรวมข้อมูลกับเด็กและผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ แล้วนำมาแปลความหมาย เพื่ออธิบายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็ก มีการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์เด็ก และร่วมกันพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงที่ได้จากการรวบรวม

3. การวินิจฉัย หมายถึง การนำเอาผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมจากหลาย ๆ วิธีการมาเป็นพื้นฐานประกอบการพิจารณา เพื่อวินิจฉัยว่าพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง

4. การช่วยเหลือ หมายถึง การช่วยเหลือให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาลดลง ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การให้คำปรึกษา การให้ข้อเสนอแนะ

5. การติดตามผล หมายถึง การที่ผู้วิจัยประเมินผลหลังจากช่วยเหลือเด็กไปแล้วว่า ได้ผลเป็นอย่างไร ถ้ายังไม่ได้ผลดีควรมีการหาทางช่วยเหลือส่งต่อให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป วิธีการติดตามผล ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ โดยระยะของการติดตามผลแบ่งเป็นช่วง 1 เดือนแรก และ 1 เดือนหลัง จากการศึกษารายกรณีเสร็จสิ้นไปแล้ว

6. การสรุปผลและข้อเสนอแนะ หมายถึง การที่ผู้วิจัยสรุปสิ่งที่ได้จากศึกษารายกรณีของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ การให้ความช่วยเหลือ การให้ข้อเสนอแนะสำหรับเด็กกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และบุคคลที่สนใจที่จะศึกษาเด็กต่อไป

ระยะเวลาที่ศึกษา ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม-กันยายน พ.ศ. 2548 รวมเป็นเวลา 5 เดือน สามารถสรุปและวิเคราะห์โดยรวมได้ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1 เด็กหญิง เอ (นามสมมติ)

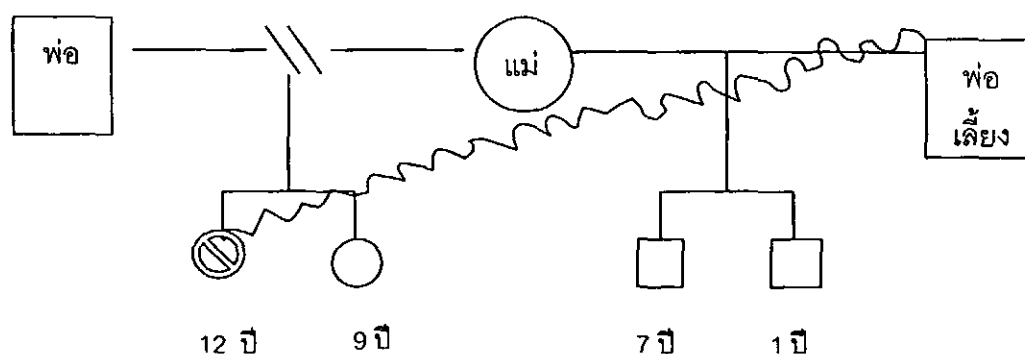
1. ลักษณะทั่วไป

เด็กหญิงไทย อายุประมาณ 12 ปี รูปร่างค่อนข้างเล็กกว่าวัย ผิวสองสี ผอมตรงสัน นัยน์ตาสองชั้น ใบหน้าเล็ก ลักษณะการแต่งกายไม่สะอาดนัก เล็บมือเล็บเท้าสั้นแต่ตามซอกเล็บดำ การพูดจาติดขัดบางครั้งเมื่อถูกดูด้วยเสียงดังจะแสดงท่าทางตกใจ ลุกลี้ลุกลอนมาก บางครั้งเด็กจะมีที่ทางๆ ซึม ค่อนข้างเชื่องช้าจะหัวอ่อน ถูกซักจึงได้ง่าย จากการสังเกตขณะเด็กได้ดูโฆษณาทางทีวี เด็กค่อนข้างเชื่อตามที่ได้รับข้อมูลโดยไม่มีการพิจารณาว่าเป็นไปได้หรือไม่ จากการซักถามพบว่า “ถ้าไม่จริงแล้วเค้าจะเอามาออกทีวีทำไม!” บุคลิกลักษณะค่อนข้างทำอะไรๆ น้อยๆ (ข้อมูลได้จากการสังเกต)

2. ข้อมูลทั่วไป

ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นับถือศาสนา พุทธ เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ภูมิลำเนาเดิม จังหวัด ตราด สมาชิกภายในครอบครัวประกอบด้วย แม่ พ่อเลี้ยง เอ น้องสาว 1 คน น้องชายต่างพ่อ 2 คน (ข้อมูลได้จากแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและการสัมภาษณ์)

แผนผังแสดงภาพสมาชิกในครอบครัว

สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในแผนผัง

- เพศชาย
- เพศหญิง
- กรณีศึกษา X
- สถานะแยกทางกันอยู่
- มีการทารุณกรรมทางเพศ

3. การสังเกตและการบันทึกการสังเกต

จากการสังเกตพฤติกรรมขณะทำการศึกษา อาทิเช่น ขณะสัมภาษณ์ ทำแบบทดสอบ และการดำรงชีวิตประจำวันเมื่ออยู่ในมูลนิธิฯ พบว่า บุคลิกภาพของเด็กเป็นคนค่อนข้างอ่อนแอ มีวุฒิภาวะต่ำกว่าอายุจริง จากสถานการณ์ที่เด็กเล่นกับเพื่อน ๆ ในมูลนิธิฯ แล้วถูกเพื่อนแย่งของใช้ส่วนตัวไปพบว่าเด็กแสดงอารมณ์ไม่ค่อยพอใจนัก แต่ก็ไม่กล้าที่จะทวงของคืน มีลักษณะไม่ค่อยมั่นใจในตนเอง ขาดความนับถือตนเอง เมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนเด็กไม่กล้าจะแสดงความคิดเห็นหรืออารมณ์โกรธเมื่อไม่พอใจ มีลักษณะขาดหรือพร่อง มองว่าตนเองไม่สมบูรณ์อย่างชัดเจน มีความคิดว่าตนเองด้อย พฤติกรรมขณะทำแบบสอบถามและแบบทดสอบ เด็กไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทำแบบทดสอบ ขณะทดสอบเด็กมักขอต่อรองขอหยุดทำแบบทดสอบในบางครั้ง และมักถามว่าเหลืออีกเยอะไหม? และจากการให้คำตอบพบว่าขาดการคิด วิเคราะห์ ขาดความจริงจังในการทำงานให้สำเร็จ

ด้านอารมณ์ เด็กควบคุมอารมณ์โกรธได้ดี แต่เมื่อมีปัญหาที่ต้องตัดสินใจด้วยตนเองจะมีลักษณะขาดความเชื่อมั่นที่จะแสดงออก

ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เด็กระมัดระวังตนเอง ค่อนข้างกลัวคนแปลกหน้า ระมัดระวัง โดยเฉพาะเพศผู้ชายที่มีหนวด ขาดความมั่นใจที่จะเผชิญกับคนกับสถานการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะในสถานการณ์ใหม่ๆ เด็กจะรู้สึกกลัวไม่ไว้วางใจ ทำให้ปรับตัวยาก และแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ไม่ได้ หรือไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ เด็กมองว่าตัวเองมีเพื่อนที่รักอยู่ 2-3 คน ส่วนใหญ่อายุมากกว่าเด็ก

4. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้รับการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง (เจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิ) ซึ่งได้ข้อมูลดังนี้

4.1 ประวัติส่วนตัว

4.1.1 ประวัติการเลี้ยงดู แม่ตั้งครรภ์เด็ก เมื่อแม่อายุประมาณ 15 ปี พ่ออายุประมาณ 17 ปี หลังจากนั้นอีก 2 ปี มีน้องสาว 1 คน พ่อแม่เลิกกันเมื่อเด็กมีอายุประมาณ 4 ปี

“แม่บอกว่าทนนิสัยพ่อที่ชอบเที่ยวผู้หญิงไม่ได้ หลังจากพ่อแม่เลิกกัน แม่เอาหนูไปให้ตาช่วยเลี้ยงที่ตราด ส่วนแม่มาทำงานก่อสร้างที่กรุงเทพฯ และแม่ก็ได้เจอกับพ่อเลี้ยงที่ทำงานก่อสร้างด้วยกัน”

หลังจากพ่อแม่แยกทางกันเด็กอาศัยอยู่กับตา เมื่อมารดาแต่งงานใหม่ ก็ได้นำเด็กมาอยู่ด้วย

“พ่อเลี้ยงตามไปขอแม่มาจากตา แม่ก็ชอบพ่อยุ่ ตาจึงยกให้ แม่จึงพาหนูมาอยู่ด้วย ตอนนั้นหนูมีอายุประมาณ 5 ปี พ่อเลี้ยงกับแม่มาทำงานเป็นช่างก่อสร้างแถวรามอินทรา มาพักอยู่บ้านพักคนงานก่อสร้าง”

เด็กเติบโตมาในครอบครัวที่มีฐานะไม่มั่นคง ค่อนข้างยากจน พ่อเลี้ยงและแม่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ไม่มีเวลาเอาใจใส่เลี้ยงดูเด็กและน้อง ๆ ปล่อยให้เด็กรับผิดชอบเลี้ยงดูน้อง ๆ และอยู่กันตามลำพัง เมื่อแม่และพ่อเลี้ยงออกไปทำงาน

“ช่วงที่หนูอยู่กับแม่เป็นช่วงที่แม่ไม่ค่อยมีเงิน แต่แม่ก็พยายามที่จะหาอาหารมาให้หนูและน้องกินได้ ถ้าช่วงไหนที่แม่ไม่มีเงินก็จะเลี้ยงพวกหนูด้วยข้าวต้มกับผักต้ม ส่วนใหญ่แม่จะปล่อยให้หนูเลี้ยงน้อง แล้วแม่กับพ่อก็จะออกไปทำงานข้างนอก ตาและญาติทางฝ่ายแม่เคยมาเยี่ยมและพักอยู่ที่บ้านอยู่ช่วงหนึ่ง ตาเคยบอกหนูว่า พ่อเลี้ยงไม่ใช่พ่อแท้ ๆ ของหนู ถ้าพ่อเลี้ยงมาทำอะไรให้บอกตา”

4.1.2 ประวัติการเรียนรู้ เด็กเริ่มเรียนอนุบาล 1 ที่โรงเรียนในจังหวัดตราด และย้ายเข้ามาเรียนอนุบาล 2-ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนแถวบ้าน ย่านรามอินทรา กรุงเทพมหานคร จนกระทั่งมาอยู่ในมูลนิธิ จึงได้เข้าศึกษาต่อในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำ และจะกลับออกมาที่มูลนิธิ ในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

4.1.3 ประวัติการเจ็บป่วย เด็กปัสสาวะรดที่นอนเป็นประจำเกือบทุกวัน และเคยเป็นโรคหอบ ซึ่งเริ่มเป็นมาตั้งแต่เด็ก เคยรักษาที่คลินิกใกล้บ้าน ปัจจุบันไม่ค่อยมีอาการหอบ

“แต่ก่อนหนูจี้รดที่นอนบ่อย เกือบทุกวันเลย ไม่รู้เพราะอะไร นอนแล้วก็ฝัน ฝันนี้ ไม่ปวดจี แต่พอตื่นมาตอนเช้าที่นอนก็เปียกแล้ว ช่วงที่มาอยู่ที่นี่ไม่ค่อยเป็นแล้ว ตอนเด็ก ๆ หนูเคยเป็นหอบด้วย หายใจไม่ออก แม่เคยพาไปหาหมอดูคลินิก เค้ก็ต้องพ่นยาให้หนูถึงหายใจออก แต่เดี๋ยวนี้ไม่เป็นแล้ว

4.2 ประวัติครอบครัว

4.2.1 ภูมิลำเนาของพ่อ สัญชาติไทย อายุประมาณ 30 ปี ภูมิลำเนาเดิมอยู่
จังหวัดตราด

“เมื่อพ่ออยู่ด้วยตอนเด็ก ๆ เหมือนพ่อกับแม่ต่างคนต่างอยู่ไม่ได้ใส่ใจกันเลย
แม่เล่าให้ฟังว่าพ่อกับแม่สร้างหนี้สิน ชอบเล่นการพนัน จนบ้านถูกยึด”

4.2.1.1 การศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำสวน อาชีพรับจ้าง
ทั่วไป รายได้ประมาณวันละ 100-150 บาท

4.2.1.2 บุคลิกลักษณะ ชอบเที่ยวหญิงบริการเป็นประจำ ไม่รับผิดชอบ
ต่อครอบครัว ใจร้อน เจ้าอารมณ์

“แม่บอกว่าพ่อชอบเที่ยวผู้หญิง แม่กลัวติดโรคด้วย พ่อไม่เคยให้เงินแม่
ใช้เลย เอาแต่เข้าบ่อน เวลาเสียพนันมากก็ชวนแม่ทะเลาะ บางครั้งก็ตีแม่ด้วย”

4.2.2 ภูมิลำเนาของแม่ สัญชาติไทย อายุประมาณ 28 ปี มีภูมิลำเนาเดิมอยู่
จังหวัดตราด

“เมื่อแม่อายุประมาณ 15 ปี แม่หนีออกจากบ้าน มาทำงานโรงงานที่
กรุงเทพฯ เพราะทนตาไม่ไหว ตาเป็นคนดุ อารมณ์ร้าย เคยทำร้ายแม่ เวลาโมโห เพราะตาไม่ค่อย
ถูกกับแม่ ไม่รู้เพราะอะไร”

“แม่เคยเล่าให้ฟังว่าเมื่อแม่ออกจากบ้านได้เจอกับพ่อก็อายุกันด้วยกัน
ไม่ได้จดทะเบียน ตอนคลอดหนูออกมาอายุได้ 4 ปี พ่อกับแม่ก็เลิกกัน และก็มีน้องสาวพ่อเดียว
กันกับหนูอีกหนึ่งคนอายุห่างกัน 2 ปี แม่เอาหนูไปฝากให้ตาเลี้ยงให้ ต่อมาแม่มีแฟนใหม่ แม่ก็รับหนู
กับน้องไปอยู่ด้วย และมีลูกกับแฟนใหม่ 2 คนเป็นน้องชาย 2 คน อายุ 7 ปี และ 1 ปี”

4.2.2.1 การศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เคยทำงานก่อสร้าง
ขายปลาทุ ขยายการบูร และรับจ้างทั่วไป

4.2.2.2 บุคลิกลักษณะจากการสัมภาษณ์เด็ก คิดว่าแม่ไม่มีความอบอุ่น
ไม่ค่อยรับรู้ความรู้สึกหรือความต้องการของลูก ไม่มีความคิดที่ยึดหยุ่น ประนีประนอม จะคิดเพียง
2 ด้าน คือ ดีกับเลว ขาดการจัดการปัญหาอย่างเหมาะสม เช่น มีปัญหานี้สิน ความสัมพันธ์กับ
เพื่อนบ้านไม่ค่อยดีนัก

“แม่ไม่ค่อยสนใจหนู สนใจแต่น้อง ๆ ใช้หนูทำนั่นทำนี่ให้น้องตลอด ไม่เคยถามหนูเลยว่าอยากได้อะไรมั่งมีย แม่ค่อนข้างดุ เกลียดเป็นเกลียด ไม่สนใจใครจะว่าอย่างไร เมื่อตอนที่พ่อเลี้ยงมาอยู่กับหนู แม่ก็เลิกกับพ่อเลี้ยงคนนี้เลย และ แม่เป็นหนี้เยอะ หนูเห็นคนมาทวงเงินแม่บ่อย ๆ ”

“แม่บอกว่าเพื่อนบ้านชอบสอดรู้สอดเห็นเรื่องที่หนูถูกพ่อเลี้ยงข่มขืน และเรื่องที่แม่มีผู้ชายมาชอบพออยู่หลายคน เพื่อนบ้านมักจะนินทาแม่และหนูในทางที่ไม่ดี เวลาที่แม่ไม่อยู่บ้าน”

4.3 ประวัติการถูกละเมิดทางเพศ

ผู้ถูกละเมิดทางเพศเด็ก คือ พ่อเลี้ยง ตั้งแต่เด็กอายุ 9 ขวบ ต่อเนื่องเป็นเวลา 1 ปี ในช่วงที่แม่ไม่อยู่บ้านไปต่างจังหวัด เด็กต้องอยู่บ้านตามลำพังกับพ่อเลี้ยง และน้อง ๆ ซึ่งครั้งแรกที่พ่อเลี้ยง ทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กเป็นวันที่แม่ไม่อยู่บ้าน หลังจากครั้งแรกที่พ่อเลี้ยงข่มขืนเด็กแล้ว ต่อมาก็มีการข่มขืนซ้ำอีก ทั้งขณะที่แม่อยู่บ้านด้วย

“พ่อเลี้ยงจะลูบคลำไถ้นั้นของหนู หนูร้องไห้ และบอกว่าเจ็บ พ่อเลี้ยงก็หยิกที่แขน พ่อเลี้ยงทุบหนู ถ้าหนูนำเรื่องนี้ไปเล่าให้ใครฟัง”

“ปกติหนูจะนอนกับน้องสาว ส่วนแม่จะนอนกับพ่อเลี้ยง ใช้มุ้งแยกกัน แต่บางครั้ง พ่อเลี้ยง แม่ หนูและน้องสาวนอนรวมกัน ก็จะนอนเรียงจากพ่อเลี้ยง แม่ น้องสาว หนู พ่อแม่หลับ พ่อเลี้ยงจะเอานิ้วใส่เข้าไปในอวัยวะเพศของหนู หนูตื่นมาก็ตื่น แต่ก็กลัวพ่อเลี้ยงจะตี จึงไม่กล้าส่งเสียงดัง”

บางครั้งพ่อเลี้ยงจะบังคับให้เด็กใช้ปากกับอวัยวะเพศของพ่อเลี้ยง โดยบอกว่าจะไม่ลงนลามเด็กอีก แต่เด็กไม่ยอมขณะที่พ่อเลี้ยงทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก น้องสาวของเด็กนอนอยู่ข้างๆตัวเด็ก เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมด แต่กลัวจึงนอนคลุมโปง น้องสาวของเด็กเคยถามเด็กว่า “พ่อข่มขืนใช่ไหม” และแนะนำให้เด็กบอกแม่

“ก่อนหน้านี้ตาเคยเตือนว่าพ่อเลี้ยงไม่ใช่พ่อแท้ ถ้ามาทำอะไรให้บอกตา แต่ตอนนั้นหนูไม่ได้คิดอะไร หลังเกิดเรื่องขึ้นหนูพยายามบอกแม่ แต่แม่ไม่เชื่อ ว่าหนูโกหก แต่พอสักพักแม่ถึงเชื่อที่หนูบอกแม่ และเมื่อเกิดเรื่องขึ้น แม่ไม่ให้บอกตา”

เด็กมีอาการซึมเศร้า เหม่อลอย ชอบร้องไห้ เด็กเคยคิดอยากตาย เด็กพยายามบอกแม่ แต่แม่ไม่เชื่อ เด็กจึงถูกทารุณกรรมทางเพศอยู่ประมาณเกือบปี จึงเปิดเผย เพราะได้รับบาดเจ็บจนทนไม่ไหว ก่อนจะถูกส่งตัวมาอยู่ในมูลนิธิฯ (ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิฯ)

นอกจากเด็กแล้ว น้องสาวร่วมบิดาก็ถูกพ่อเลี้ยงลวนลามทางเพศด้วย โดยพยายามลอบล่อลวงยั่วเพศภายนอก แต่ยังไม่ได้กระทำการชำขึ้น ซึ่งเด็กเคยเห็นเหตุการณ์และขอร้องไม่ให้พ่อเลี้ยงกระทำกับน้อง และส่วนใหญ่พ่อเลี้ยงจะกระทำกับเด็กแทน

“หลังจากเรื่องที่เกิดขึ้นถูกเปิดเผย พ่อเลี้ยงไม่ยอมรับว่าเค้าชำขึ้นหนูและพ่อเลี้ยงก็หนีไป แม่ต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อหาเงินมาเลี้ยงดูครอบครัวทำให้บางครั้งไม่มีเวลาใกล้ชิดลูก หนูและน้องสาวต้องช่วยเหลือดูแลตัวเอง ”

หลังจากนั้นตาและยาย มาขอเด็กและน้องสาวดูแลเอง แต่ดูแลได้ไม่นานก็มาขอความช่วยเหลือจากมูลนิธิฯ เนื่องจากฐานะยากจน และเชื่อว่ามาอยู่ที่มูลนิธิฯ แล้วเด็กและน้องสาวจะได้เรียนหนังสือต่อไป

4.4 สภาพภายในครอบครัว

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าสภาพภายในครอบครัวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กได้ โดยมักพบว่าบุคคลภายในครอบครัวมีบทบาท และหน้าที่ ทุติปกติ เช่น มีพ่อเลี้ยงหรือคนอื่น ๆ อาศัยอยู่ในบ้าน , แม่ทำงานนอกบ้าน ทำให้เด็กมีโอกาสอยู่ตามลำพัง , ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ เป็นต้น ผู้ศึกษาจึงได้มีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับเด็กในประเด็นของสภาพภายในครอบครัว ซึ่งได้รายละเอียดดังนี้คือ

4.4.1 บรรยายภายในครอบครัวระหว่างที่พ่อแม่ยังอยู่ด้วยกัน จะทะเลาะกันเป็นประจำ มีการทำร้ายร่างกายกัน

“เมื่อเลิกกันแม่รู้สึกโกรธแค้นพ่อมาก เพราะพ่อเป็นคนมีฐานะดีกว่าแม่มาก แต่มาอยู่กับแม่ โดยไม่ได้แต่งงาน หลังจากที่มีลูก พ่อก็มีเมียน้อย และไปแต่งงานกับผู้หญิงคนนั้น ทำให้แม่แค้นใจมาก จึงชอบดุด่าหนีไป เมื่อหนูเรียนอยู่ประถมศึกษาปีที่ 2 แม่เคยพาหนูกลับไปเปลี่ยนนามสกุล แต่พ่อไม่ยอม แม่จึงไม่ยอมให้หนูเจอพ่ออีกเลย”

4.4.2 บรรยายภายในครอบครัวเมื่อแม่อยู่กับพ่อเลี้ยง คิดว่าแม่รักน้องมากกว่า เพราะน้องชายคนที่ 3 ของเด็กจะได้เงินไปโรงเรียนวันละ 10-12 บาท แต่ตัวเด็กเองได้เพียงวันละ 3 บาท

เด็กเคยขอเงินน้องแต่น้องไม่ให้ ที่โรงเรียนมีข้าวให้กินโดยไม่ต้องเสียเงิน บางวันเด็กจะไปรับจ้างเพื่อนล้างรถ เพื่อนจะให้เงินเด็กครั้งละ 3-5 บาท

“แม่สนใจแต่น้อง อะไรก็ให้น้องชาย หนูอยากได้อะไรต้องเก็บเงินซื้อเอง บางทีต้องไปรับจ้างทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้ได้ตั้งค้มาซื้อของ”

4.4.3 บรรยายภาคในครอบครัวก่อนเกิดเรื่องขึ้น เด็กคิดว่าแม่รักพ่อเลี้ยงมาก พ่อเลี้ยงมีบุญคุณกับครอบครัว ช่วยหารายได้มาจุนเจือครอบครัว แต่มีญาติฝ่ายพ่อเลี้ยงมาขอความช่วยเหลือ ทำให้มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกัน

“แม่บอกว่าพ่อเลี้ยงเป็นคนดีมาก มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หาเงินมาได้ทำอะไรจะให้ครอบครัวหมด และยังคอยช่วยเหลือหนูและน้องเป็นอย่างดี รักเหมือนลูก แต่แม่จะไม่ชอบพ่อของพ่อเลี้ยงที่ชอบมาขอเงินเป็นประจำ ซึ่งแม่ก็ต้องหาไปให้ ทำให้มีปัญหาทะเลาะกันเป็นประจำ”

4.4.4 บรรยายภาคในครอบครัวหลังจากเกิดเรื่องที่พ่อเลี้ยงทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก ทำให้ทุกคนต่างตกอยู่กับสภาวะทางจิตใจที่วุ่นสับสน

“หนูเสียใจที่คนที่หนูเรียกว่า “พ่อ” มาตั้งแต่เด็ก จะมาทำร้ายหนู น้องสาวหนูก็รู้สึกเสียใจที่พ่อเลี้ยงเป็นคนไม่ดีมาทำร้ายพี่สาว ส่วนแม่ก็ร้องไห้ทุกวัน ไม่อยากจะเชื่อว่าคนที่เคยคิดว่าเป็นคนดีมาก รับผิดชอบต่อครอบครัว จะมาทรยศหักหลังทำร้ายลูก”

เมื่อเด็กถูกแยกมาอยู่ในความดูแลของมูลนิธิฯ เด็กรู้สึกห่างเหินกับแม่และน้องๆ มากขึ้น รู้สึกว่าเป็นตัวแทรกกลางระหว่างแม่กับน้องๆ

“หนูคิดถึงแม่กับน้อง แต่ก็กลัวว่ากลับไปแล้วจะไม่สนิทกันเหมือนเดิม แม่อาจจะรำคาญหนูก็ได้”

จากการสัมภาษณ์สภาพภายในครอบครัวพบว่า ลักษณะครอบครัวเดิมนั้นสัมพันธ์ภาพระหว่างพ่อกับแม่ไม่ดี จนกระทั่งแม่มีสามีใหม่เข้ามาอาศัยอยู่ด้วย ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีนัก พ่อเลี้ยงมีบทบาทในการช่วยเหลือครอบครัว แม่ขาดการเอาใจใส่ลูก และเชื่อใจพ่อเลี้ยง

4.5 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

4.5.1 ความสัมพันธ์กับพ่อแท้ เด็กไม่รู้สึกผูกพันกับพ่อ แต่บางครั้งที่เด็กมีปัญหากับแม่ เด็กเคยคิดอยากจะไปอยู่กับพ่อ ซึ่งปัจจุบันมีภรรยาใหม่ เด็กบอกว่าเคยเจอพ่อและภรรยาใหม่ ตาพาไปเจอ เด็กรู้สึกพอใจดีทั้งคู่ แต่เด็กยังไม่มั่นใจว่าถ้าไปอยู่ด้วยจะเป็นอย่างไร

“หนูเคยไปเจอพ่อกับตา เจอแม่ใหม่ด้วย ดูใจดี แต่ก็ไม่รู้จะใจดีจริงหรือเปล่า”

4.5.2 ความสัมพันธ์กับแม่ ก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์ที่พ่อเลี้ยงทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก แม่มีความใกล้ชิดกับเด็กมาก

“แม่คอยสังเกตการเปลี่ยนแปลงของหนู และคอยสอนหนูว่าถ้ามีประจำเดือนครั้งแรกตอนไหนให้บอกแม่ สอนการใช้ผ้าอนามัย การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย คอยดูแลหนูและรู้ว่าหนูมักจะฉีดยาที่นอนเป็นประจำ ก็จะเอากะโถมาให้”

แต่หลังจากที่เกิดเรื่องขึ้นเด็กรู้สึกเสียใจมากที่เด็กบอกเรื่องที่เกิดขึ้นกับแม่เป็นคนแรก แต่แม่ไม่เชื่อ ไม่สามารถปกป้องคุ้มครองเด็กได้ และไม่สนับสนุนให้เด็กดำเนินคดี จนกระทั่งเด็กมาอยู่ในความดูแลของมูลนิธิ แม่จึงเชื่อ แต่ก็ยังไม่เห็นด้วยกับการที่จะให้เด็กดำเนินคดี แม่ให้เหตุผลว่าพ่อเลี้ยงเคยมีบุญคุณ เคยช่วยพาแม่ส่งโรงพยาบาลตอนที่แม่ป่วยหนักและอีกอย่างก็เป็นพ่อของน้อง ๆ ไม่อยากเห็นน้องๆ ของเด็กมีปมด้อย บางครั้งเด็กจะรู้สึกห่างเหินกับแม่ เพราะคิดว่าแม่รักน้องชายคนที่ 3 มากกว่าน้องชายประจวบเก่งและเข้าหาแม่เด็ก แต่เด็กทำไม่เป็น แต่บางครั้งเด็กก็น้อยใจแม่ที่เชื่อน้องมากกว่าเชื่อเด็ก แม่เคยว่าเด็กว่า ชอบทำตัวเหมือนเด็กปัญญาอ่อน เด็กจึงทำประชด

“หนูเคยบอกแม่แล้วเรื่องพ่อเลี้ยง แต่แม่ไม่เชื่อ จนหนูต้องไปบอกตาให้มาช่วย พอมาอยู่มูลนิธิ แม่ก็เอาแต่ร้องไห้ บอกหนูว่าอย่าเอาผิดกับเค้าเลย เค้าเคยช่วยเหลือแม่ตอนแม่ไม่สบาย และสงสารน้อง ใครจะเลี้ยง!”

4.5.3 ความสัมพันธ์กับพ่อเลี้ยง เด็กเรียกพ่อเลี้ยงว่าพ่อ เด็กบอกว่าตั้งแต่จำความได้ พ่อเลี้ยงคนนี้อพยพลูกมาตามสมควร แม้ว่าจะไม่เท่ากับที่ทำให้น้อง เช่น ไปรับส่งที่โรงเรียนพร้อมน้องชายเด็ก แต่ชอบตีเด็ก บางทีก็ใช้เท้าตีเด็ก เด็กไม่เคยคิดมาก่อนเลยว่า พ่อเลี้ยงจะมาทำทารุณกรรมทางเพศกับตน ทำให้เด็กรู้สึกรังเกียจ ขยะแขยง ไม่ต้องการพบหน้าพ่อเลี้ยงอีกต่อไป และจะไม่เรียกสามีใหม่คนไหนของแม่ว่าพ่ออีกแล้ว

4.5.4 ความสัมพันธ์กับน้อง ๆ ต่างพ่อ เด็กรู้สึกรักน้องชายคนที่ 3 มาก แต่ช่วงที่เด็กถูกพ่อเลี้ยงซึ่งเป็นพ่อของน้องชายคนที่ 3 และ คนที่ 4 ทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก เด็กเคยคิดโกรธน้อง ๆ เหมือนกัน ที่เป็นลูกของพ่อเลี้ยง และเวลาที่น้องมีเรื่องทะเลาะกับเด็ก น้องมักจะนำเรื่องที่เกิดขึ้นมาล้อเด็ก และบอกว่า “เราไม่ใช่พี่น้องกัน เพราะคนละพ่อ” เด็กบอกว่าไม่อยากให้น้องพูดแบบนี้ รู้สึกเสียใจ เพราะเด็กคิดว่าเรื่องที่เกิดขึ้น ไม่เกี่ยวกับน้อง และถึงอย่างไรก็มีแม่คนเดียวกัน ก็คิดเสมอว่าเป็นพี่น้องกัน กับน้องสาวร่วมบิดา-มารดา เด็กรู้สึกสงสารน้อง ไม่อยากให้น้องสาวโดนกระทำเช่นเดียวกับตน พยายามที่จะปกป้องน้องสาวไม่ให้เข้าใกล้พ่อเลี้ยง

และบางครั้งเด็กรู้สึกว่าน้องไม่ค่อยเชื่อฟังตนเอง ไม่ค่อยทำงานบ้าน ทำให้บางครั้งก็รู้สึกเบือนน้อง และไม่พอใจน้องที่มักจะชอบฟ้องแม่ และทำงานเฉพาะเวลาที่อยู่ต่อหน้าแม่

4.5.5 ความสัมพันธ์กับญาติฝ่ายพ่อ เด็กไม่รู้จักและไม่สนิทสนมด้วย

4.5.6 ความสัมพันธ์กับญาติฝ่ายแม่ ความสัมพันธ์กับญาติทางฝ่ายแม่ เด็กรู้สึกสนิทสนมกับตามาก เด็กรู้สึกว่าตามเป็นเหมือนพ่อคนที่สอง ช่วงที่แม่ส่งเด็กไปให้ตาดูแล ตาจะคอยดูแลเอาใจใส่เด็กเป็นอย่างดี แม้ว่าปัจจุบันเด็กจะไม่ได้อยู่กับตา แต่เด็กก็คิดถึงตาเสมอ และตากับยายจะมาเยี่ยมเด็กที่มูลนิธิ ฯ บ้าง

4.5.7 ความสัมพันธ์กับเพื่อน เด็กมีเพื่อนที่สนิทเป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย เพื่อนๆ จะคอยช่วยเหลือเด็กทั้งทางด้านการเรียน และเรื่องเงินทอง เด็กมักจะนำเรื่องต่างๆ มาเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง รวมทั้งเรื่องที่ถูกลูกพ่อเลี้ยงทำทารุณกรรมทางเพศ

5. ผลจากการทำแบบทดสอบวาดภาพ

5.1 แบบทดสอบวาดภาพคน (Draw A Person Test) พบว่าเด็กมีความขัดแย้งในใจจากการสังเกต ขณะทำแบบทดสอบ เด็กใช้เวลาในการวาดภาพนานประมาณ 15-20 นาที ใช้ยางลบ ๗ ภาพบ่อย ไม่มั่นใจในการวาดภาพ ชักถามผู้ทำการทดสอบอยู่เรื่อย ๆ มีความหะเยะหะยานเพื่อหนีจากการวาดภาพอยู่ในด้านบนของกระดาษ พยายามที่จะขีดเขียนส่วนที่ขาดหายไปกับตน มีความรู้สึกเกี่ยวกับ Sexual feeling จากการไม่วาดรูปมือ และซ่อนมือไว้ข้างหลัง มีอารมณ์ไม่มั่นคง พยายามที่จะควบคุมความรู้สึกเก็บตนเอง มีอารมณ์ก้าวร้าวแบบเด็ก ๆ พยายามที่จะเลียนแบบแม่ สังเกตจากการวาดภาพหน้าอกค่อนข้างใหญ่กว่าอวัยวะส่วนอื่น ๆ และแสดงถึงความสนใจเรื่องเพศด้วย

5.2 แบบทดสอบวาดภาพครอบครัว (Kinetic Family Drawings) พบว่าเด็กมีความก้าวร้าว อารมณ์ค่อนข้างรุนแรง วาดภาพพ่อและแม่ขณะทะเลาะกัน ภาพความตึงเครียดแสดงออกทางใบหน้า เน้นความคมเข้มของเส้นบริเวณใบหน้า แสดงถึงบรรยากาศภายในครอบครัวที่มีการกระทำรุนแรงต่อกัน ขณะวาดภาพเด็กค่อนข้างใช้ยางลบ ระบายภาพน้อย เมื่อผู้ทดสอบอธิบายแบบทดสอบโดยให้เด็กวาดภาพ บรรยายภาพภายในครอบครัวแล้วเด็กสามารถตัดสินใจวาดภาพได้ทันที

6. การวินิจฉัย

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์เด็กและเจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิตั้ง มูลนิธิฯ และจากการทำแบบทดสอบ สรุปข้อมูลได้ว่า เด็กรู้สึกเหมือนถูกทรยศหักหลังจากคนที่เด็กไว้วางใจ อีกทั้งแม่ยังไม่เชื่อเรื่องที่เกิดขึ้น ทำให้เด็กหมดหวังที่จะช่วยเหลือตนเอง เด็กรู้สึกว่าแม่ไม่รักเด็ก เท่ากับผู้กระทำ ทำให้เด็กรู้สึกเหมือนเป็นส่วนเกินของครอบครัว และแม่ชอบนำเด็กไปเปรียบเทียบกับน้องชาย ชมเชยน้องชายให้เด็กฟังเสมอ ทำให้เด็กรู้สึกด้อย ต้องการเรียกร้องความสนใจเด็กจะรู้สึกไม่มีคุณค่าในตนเอง คิดว่าตัวเองปัญญาอ่อน เพราะทำอะไรสู้ไม่ได้

เด็กรู้สึกโกรธและหวาดกลัวผู้กระทำมาก อีกทั้งยังวิตกกังวลว่าผู้กระทำจะกลับมาทำร้าย เด็กซ้ำ ทำให้เด็กเก็บไปฝันร้าย เด็กพยายามเก็บกดภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่เด็กไม่สามารถลืมมันได้ เพราะภาพเหตุการณ์จะหวนย้อนกลับมาในความคิดของเด็กอยู่เสมอ ทำให้เด็กรู้สึกหวาดระแวง คนรอบข้าง กลัวว่าจะมาทำร้ายตนเอง จากการสัมภาษณ์เด็ก

ด้านความรู้สึกต่อครอบครัว เด็กรู้สึกเกลียดพ่อเลี้ยง คิดว่าพ่อเลี้ยงเป็นคนไม่ดี แต่เด็กจะรักแม่ สนุกกับแม่มากกว่า มีความรู้สึกว่าแม่ใจดี อยากอยู่กับแม่

ด้านความปรารถนา เด็กมีความปรารถนาในเรื่องเพศ มีความฝักใฝ่ในเรื่องผู้ชาย มีความคิดว่าตนเองต้องมีแฟน มีสามีในอนาคต ขณะเดียวกันเด็กก็รู้สึกกลัวผู้ชาย โดยเฉพาะคนแก่ที่มีหนวด (จากการทำแบบทดสอบและการสัมภาษณ์เด็ก)

เด็กจะมีอาการปัสสาวะรดที่นอนเป็นประจำทุกวันตั้งแต่เด็ก แต่จะหยุดปัสสาวะในช่วงที่เด็ก รู้สึกมีความสุข รู้สึกดีต่อตนเอง (สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิตั้ง มูลนิธิฯ) ปัจจุบันเด็กปัสสาวะรดที่นอนลดลง

เด็กถูกชักจูงไปในทางที่ผิดได้ง่าย เช่น เคยพยายามหนีออกจากมูลนิธิตั้ง มูลนิธิฯ ตามเพื่อน เมื่อครั้งที่ถูกส่งตัวมาอยู่มูลนิธิตั้ง มูลนิธิฯ แรก ๆ (สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิตั้ง มูลนิธิฯ)

ปัญหาที่พบ เด็กขาดความกล้าแสดงออก ขาดการใช้เหตุผลและสติปัญญาในการจัดการกับปัญหาอาจเป็นเพราะความไม่คอยมั่นใจในในตนเองและด้วยวัยเด็ก นอกจากนี้ยังพบอาการที่แสดงถึงความสนใจในเรื่องเพศและมีการมองโลกตามความเป็นจริงไม่ค่อยดีนัก สังเกตได้จากแบบทดสอบ

ปัญหาที่พบในครอบครัวนี้

6.1 จำนวนคู่สมรสของพ่อแม่ – มากกว่า 1 คน

6.2 อายุการแต่งงานครั้งแรกของพ่อแม่ – พ่ออายุ 17 ปี แม่อายุ 15 ปี

6.3 สถานภาพครอบครัวของเด็ก – พ่อแม่แยกทางกัน

6.4 การเลี้ยงดูเด็ก – แม่เป็นคนรับผิดชอบในการดูแลเด็ก ต่อมาเด็กอยู่ในความรับผิดชอบของพ่อเลี้ยงจนเกิดปัญหา และตาจึงขอเด็กมาดูแลเองก่อนที่จะส่งให้ทางมูลนิธิ ฯ

6.5 ความสัมพันธ์ในครอบครัว – เด็กจะรู้สึกเหมือนแปลกแยกจากพ่อเลี้ยง แม่และน้อง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เด็ก พบว่าหลังเกิดเหตุการณ์ระหว่างเด็กและพ่อเลี้ยง เมื่อแม่รู้เรื่องที่เกิดขึ้น แต่แม่ไม่ให้ความสนใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้เด็กรู้สึกสับสน น้อยใจ คิดว่าตนเองไม่มีความสำคัญในบ้าน

“แม่ไม่เชื่อที่หนูบอก หนูโกรธแม่ แม่สนใจแต่น้อง หนูเกลียดและกลัวพ่อเลี้ยง”

6.6 ความผูกพันระหว่างเด็กกับพ่อแม่ – เป็นความผูกพันแบบไม่มั่นคง เด็กจะรู้สึกรักและผูกพันกับแม่ แต่แม่จะรักและผูกพันกับน้องชายมากกว่าเด็ก จากบทสัมภาษณ์

“แม่ชอบซื้อของดี ๆ มาให้แต่น้อง หนูก็อยากได้มั้ง หนูไม่เคยได้ของดี ๆ บ้างเลย ทั้ง ๆ ที่ หนูก็ช่วยแม่ทำงานได้ตั้งเยอะ ”

6.7 ปฏิกริยาของครอบครัวต่อเรื่องที่เกิดขึ้น – แม่ไม่เชื่อเรื่องที่เกิดขึ้น ทำให้เด็กถูกกระทำซ้ำอีก

จากปัญหาที่พบดังกล่าวพบว่า เด็กอาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีลักษณะแตกแยก พ่อ-แม่แยกทางกันอยู่ แม่มีสามีใหม่ ซึ่งสามีใหม่ของแม่มีอิทธิพลต่อครอบครัว เนื่องจากเป็นผู้จุนเจือรายได้แก่ครอบครัว แม่ค่อนข้างเชื่อใจสามี หลังจากพ่อเลี้ยงกระทำทารุณกรรมทางเพศกับเด็ก ปฏิกริยาของแม่คือไม่เชื่อเรื่องที่เกิดขึ้น ปฏิเสธปัญหา เป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กมีความไม่มั่นใจในตนเอง ผิดหวังจากมารดา และบุคคลที่ให้ความไว้วางใจ ได้รับผลกระทบต่องิตใจ คิดว่าตนเองไม่มีคุณค่า ถูกทรยศหักหลังจากผู้ที่เราไว้วางใจ ค่อนข้างเก็บตัว มีพฤติกรรมก้าวร้าวบ้างครั้ง พัฒนาการทางสติปัญญาช้า ตัดสินปัญหาต่าง ๆ ได้ไม่ดีนัก และจากพื้นฐานของครอบครัวที่ไม่มีความอบอุ่น สมาชิกภายในครอบครัวไม่ได้ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน เด็กถูกปล่อยปละละเลย ทำให้เป็นปัจจัยเสี่ยงที่เด็กจะถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศได้ และจากบรรยากาศภายในครอบครัวอาจส่งผลให้เด็กจดจำ และมีพฤติกรรม

เลียนแบบต่อไปได้ การให้ความช่วยเหลือควรมุ่งเน้นที่การส่งเสริมความมั่นใจในตนเอง ถ้าที่จะเผชิญความจริง สนับสนุนการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

7. แนวทางการช่วยเหลือ

7.1 ด้านกฎหมาย ไม่มีการดำเนินคดีกับพ่อเลี้ยง เนื่องจากแม่เด็กไม่ต้องการ ถ้าเด็กจะดำเนินคดี แม่เด็กจะไม่ขอยุ้งเกี่ยวกับคดี จะปล่อยให้เป็นหน้าที่ของมูลนิธิฯ เด็กจึงตัดสินใจไม่ดำเนินคดี เพราะกลัวแม่ไม่พอใจ

7.2 ด้านสังคมสงเคราะห์

7.2.1 รับตัวเด็กและน้องสาวมาอยู่ในความดูแลของมูลนิธิฯ ชั่วคราว

7.2.2 ประสานงานเรื่องการเรียน เพื่อให้เด็กได้เรียนอย่างต่อเนื่อง

7.3 ด้านจิตวิทยาบำบัดฟื้นฟูสภาพอารมณ์จิตใจของเด็ก โดยการให้คำปรึกษาเป็นรายกรณี โดยเทคนิคการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง (Reality Theory) ของ วิลเลียม กลาสเซอร์ (William Glasser) ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นถึงความสามารถในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม และเอกลักษณ์ของตนที่ส่งผลถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และเชื่อว่าบุคคลสามารถแก้ไขปัญหของตนได้ ถ้าพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ตามที่เป็นจริงได้ โดยเน้นให้เด็กได้สะท้อนปัญหา ให้เด็กเกิดการยอมรับตนเอง และเข้าใจปัญหา ให้กำลังใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง

8. การติดตามผล

หลังจากให้ความช่วยเหลือแล้ว เด็กได้พยายามปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเองได้บ้าง จากการสังเกตพฤติกรรมหลังให้คำปรึกษาแล้วและจากการสอบถามจากเจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิ ฯ พบว่าเด็กสามารถควบคุมตนเองได้ พฤติกรรมการปัสสาวะรดที่นอนน้อยลง ไม่มีอาการประหม่าต่อหน้าเพศตรงกันข้าม มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น ถ้าที่จะพูดคุยกับคนแปลกหน้า มีเพื่อนสนิทในมูลนิธิ ฯ ช่วยลดความวิตกกังวล ไม่นำเรื่องในอดีตมาตอกย้ำให้ขาดความมีคุณค่าในตนเองอีก

9. สรุป

เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศโดยพ่อเลี้ยง เมื่ออายุประมาณ 9 ปี ต่อเนื่องเป็นเวลา 1 ปี ในช่วงเวลาที่แม่ไม่อยู่ เด็กพยายามบอกแม่ แต่แม่ไม่เชื่อ เด็กจึงถูกทารุณกรรมทางเพศอยู่ประมาณเกือบปี จึงเปิดเผย เพราะได้รับบาดเจ็บจนทนไม่ไหว ถูกส่งมาอยู่ในมูลนิธิฯ เนื่องจากถูกทารุณกรรมทางเพศ

จากการศึกษาพบว่าเด็กอยู่ในสภาพครอบครัวที่แตกแยก แม่มีสามีใหม่ และเป็นผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก ซึ่งผู้กระทำมีบทบาทในการหาเลี้ยงครอบครัว บรรยายากภายในครอบครัว เด็กถูกเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ขาดการเอาใจใส่ หลังจากเหตุการณ์ที่เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ

เด็กพยายามบอกแม่ แต่ไม่ได้รับความสนใจ ทำให้เด็กได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ เหมือนโดนทรยศหักหลังจากผู้ที่เป็นคนรักตัวเองไว้ใจ มีความรู้สึกโกรธและเกลียดผู้ชาย แต่ก็ยังมีความต้องการทางเพศอยู่

จากการทดสอบทางจิตวิทยาและการสังเกตพฤติกรรม พบว่า เด็กเป็นคนค่อนข้างอ่อนแอ มีวุฒิภาวะต่ำกว่าวัย รู้สึกไม่ภูมิใจในตัวเอง รู้สึกว่าตัวเองบกพร่อง มีมลทิน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง กลัวการเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ กลัวผู้ชาย มีปัญหาในการปรับตัว อยากมีครอบครัวที่อบอุ่น รู้สึกเกลียดพ่อเลี้ยง คิดว่าตัวเองถูกทรยศหักหลัง หวาดระแวงว่าจะถูกกระทำซ้ำ

หลังจากได้รับความช่วยเหลือแล้ว เด็กสามารถเข้าสู่สังคมได้ ลืมเรื่องในอดีตได้บ้าง สามารถควบคุมตนเองได้มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น เห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น

กรณีศึกษาที่ 2 เด็กหญิง บี (นามสมมุติ)

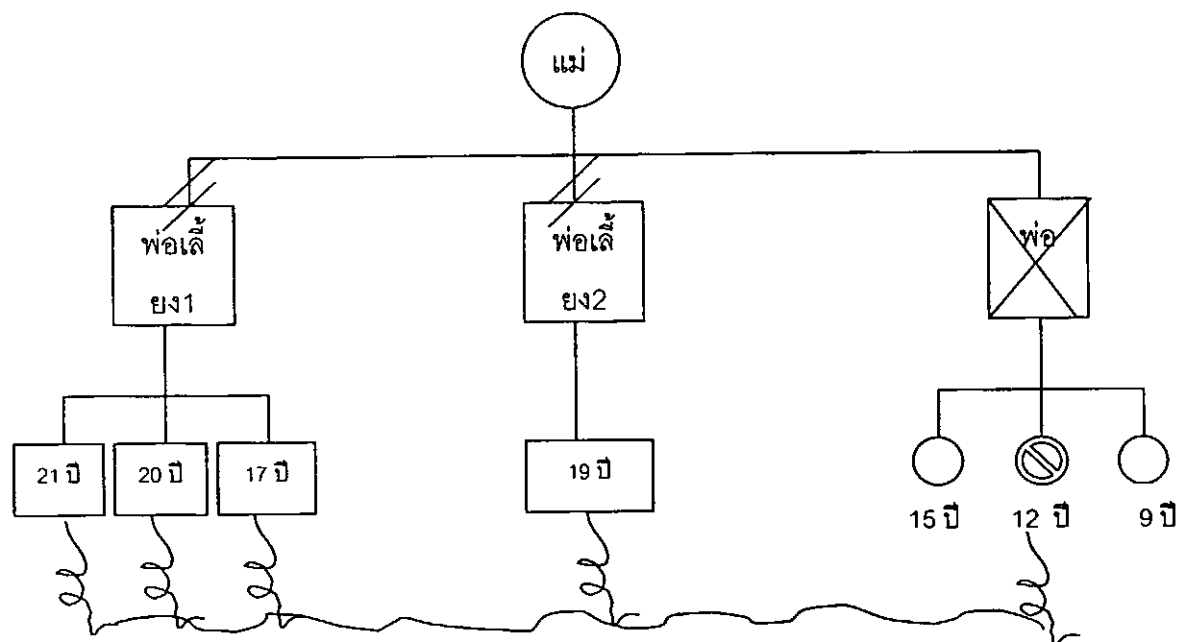
1. ลักษณะทั่วไป

เด็กหญิงไทย อายุประมาณ 12 ปี ผมตรงสั้น นัยน์ตาสองชั้น ใบหน้ากลม ลักษณะการแต่งกายไม่สะอาดนัก เล็บมือเล็บเท้าสั้นแต่ตามซอกเล็บดำ เด็กมีรูปร่างค่อนข้างอวบ ผิวคล้ำ พูดจาจะฉาน ไม่ชอบมองสบตาขณะสนทนาด้วย (ข้อมูลได้จากการสังเกต)

2. ข้อมูลทั่วไป

เด็กหญิงไทย อายุ 12 ปี นับถือศาสนา พุทธ เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ภูมิลำเนาเดิม จังหวัด ลพบุรี มีพี่น้องบิดามารดาเดียวกันทั้งหมด 3 คน เด็กเป็นลูกคนกลาง มีพี่น้องต่างบิดาทั้งหมด 4 คน ซึ่งเกิดจากสามี 2 คนของแม่ พี่น้องบิดามารดาเดียวกัน ได้แก่ คนแรก เป็นหญิง อายุประมาณ 15 ปี ซึ่งน้องสาวของพ่อเด็กขอไปเลี้ยง (เนื่องจากไม่มีลูก) คนที่ 2 คือ บี(กรณีศึกษา) เพศหญิง อายุ 12 ปี คนที่ 3 เป็นหญิง อายุ 9 ปี พี่น้องต่างบิดาที่เกิดจากสามีคนแรก ได้แก่ คนที่ 1 เป็นชาย (ผู้กระทำคนที่ 1) อายุ 21 ปี อาชีพรับจ้างปัจจุบันแต่งงานแล้ว คนที่ 2 เป็นชาย (ผู้กระทำคนที่ 3) อายุ 20 ปี ไม่ได้ประกอบอาชีพ คนที่ 3 เป็นชาย (ผู้กระทำคนที่ 4) อายุ 17 ปี อาชีพรับจ้างทั่วไป ส่วนพี่น้องที่เกิดจากสามีคนที่ 2 เป็นชาย (ผู้กระทำคนที่ 2) อายุ ประมาณ 19 ปี อาชีพรับจ้างทั่วไป พี่น้องต่างมารดาที่เกิดจากภรรยา 2 คน คือ ภรรยาคนแรก มีลูกคนที่ 1 เป็นชาย ภรรยาคนที่ 2 มีลูกเป็นหญิง 1 คน โดยแม่เป็นภรรยาคนที่ 3 ของพ่อ และพ่อเป็นสามีคนที่ 3 ของแม่ (ข้อมูลได้จากแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและการสัมภาษณ์)

แผนผังแสดงภาพสมาชิกในครอบครัว

สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในแผนผัง

เพศชาย	
เพศหญิง	
กรณีศึกษา	
สถานะแยกทางกันอยู่	
มีการทารุณกรรมทางเพศ	
เสียชีวิต	

3. การสังเกตและการบันทึกการสังเกต

จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กโดยการสังเกตพฤติกรรม ขณะสัมภาษณ์ ทำแบบทดสอบ และการดำรงชีวิตประจำวันเมื่ออยู่ในมูลนิธิ พบว่า มีพื้นฐานบุคลิกภาพแบบสมยอม รู้สึกด้อยไม่สมบูรณ์ มีวุฒิภาวะต่ำกว่าวัย ใช้เหตุผลน้อย จากสถานการณ์ที่ เด็กถูกเพื่อนรุ่นพี่ที่เป็นหญิงในมูลนิธิ เล่นสมมุติเป็น "พ่อ แม่ ลูก" โดยเด็กเล่นเป็นแม่ และรุ่นพี่แกล้งจับหน้าอก และก้น เด็กแสดงอาการขัดขืนเล็กน้อย แต่ก็ยอมให้แกล้งต่อ แสดงถึงการที่เด็กยังมีความคิดเรื่องเพศอยู่ ค่อนข้างเชื่อฟังรุ่นพี่ กลัวรุ่นพี่ ไม่กล้าถกเถียง บางครั้งเมื่อไม่ได้รับความสนใจ มีการเรียกร้องความสนใจด้วยอาการก้าวร้าว โดยการขว้างโยนสิ่งของส่งเสียงดัง และบางครั้งมีความหวาดระแวง ไม่ไว้วางใจผู้อื่น กลัวคนทำร้ายเมื่อพบผู้ชายแปลกหน้าที่อยู่ในวัยฉกรรจ์ที่มีลักษณะการแต่งกายไม่สะอาดสะอ้าน ส่วนด้านอารมณ์เป็นเด็กค่อนข้างเก็บกด

ควบคุมอารมณ์ได้ แต่เป็นในลักษณะคุกรุ่นพร้อมที่จะระเบิด สังเกตจากแววตาและสีหน้า เมื่อเด็กรู้สึกเศร้าซึมหรือไม่พอใจแต่บางครั้งมีการแสดงออกแบบผลิผลาม นอกจากนี้พฤติกรรมขณะทำแบบสอบถามและแบบทดสอบให้ความร่วมมือดี และขณะทำแบบทดสอบได้มีการซักถามพบคำตอบที่แสดงให้เห็นถึงความเครียดและอารมณ์ที่ค่อนข้างไปทางเศร้า ไม่มีความสุข เช่น จากการซักถามว่าขณะวาดภาพคิดถึงใคร อยากเป็นเหมือนในรูปหรือไม่ เด็กตอบว่า

“วาดรูปแม่ แม่สวย หนูอยากสวยเหมือนแม่ แต่ไม่อยากมีลูกเยอะ”

ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เด็กสามารถเข้ากับเพื่อน ๆ ได้ แต่ในระดับเล็กเด็กสร้างสัมพันธ์กับบุคคลอื่นไม่ดี สังเกตจากการไม่ให้ความช่วยเหลือเพื่อนเมื่อทำงานทั่ว ๆ ไป หรือเมื่อเพื่อนถูกลั่นแกล้งจากรุ่นพี่ ค่อนข้างมองคนในแง่ลบ ความสัมพันธ์เป็นลักษณะขัดแย้งมากกว่าเป็นมิตร

4. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้รับการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง(เจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิ) ซึ่งได้ข้อมูลดังนี้

4.1 ประวัติส่วนตัว

4.1.1 ประวัติการเลี้ยงดู ขณะตั้งครรภ์ แม่มีอายุมากแล้ว แม่ไม่ได้ฝากครรภ์ที่โรงพยาบาล คลอดเด็กเองที่บ้าน คลอดง่าย เนื่องจากแม่มีลูกมาหลายคนแล้ว จึงไม่รู้ว่าแรกคลอดเด็กมีน้ำหนักเท่าไร และเด็กไม่ได้ฉีดภูมิคุ้มกันตามอายุ เมื่อเด็กคลอดออกมา พ่อจะเป็นคนเลี้ยงดู และดูแลเอาใจใส่เด็กมาโดยตลอดทั้งเรื่องอาหารการกิน ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน ทำหน้าที่แทนแม่และเมื่อเด็กไปโรงเรียน ก็จะไปรับส่ง คอยสอนการบ้านให้

“แม่มีลูกหลายคน มีแต่พ่อที่ดูแลหนูกับน้อง!”

แต่เมื่อเด็กอายุ 11 ปี พ่อถูกยิงจนเสียชีวิต ย่าเคยมาขอเด็กกับแม่เพื่อที่จะไปเลี้ยงดูเอง เนื่องจากสงสารเด็ก แต่แม่ไม่ให้ เพราะแม่กลัวว่าชาวบ้านนินทาว่า สามีนายแล้วไม่มีปัญญาเลี้ยงลูก ตัวเด็กก็รู้สึกไม่ดีกับย่า เนื่องจากแม่จะพูดถึงย่าในด้านที่ไม่ดีให้ฟังเป็นประจำ หลังจากพ่อเสียชีวิต เด็กก็อยู่ในความดูแลของแม่ จนกระทั่งถูกพี่ชายต่างพ่อและเพื่อนรวมทั้งหมด 6 คน ทุเรศกรรมด้านเพศ ,

4.1.2 ประวัติการเรียน เด็กเริ่มเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ที่จังหวัดสุพรรณบุรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอ่างทอง เมื่อย้ายมาอยู่ในความดูแลของมูลนิธิ เข้าเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 6 ที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำ และจะกลับอยู่มาที่มูลนิธิฯ ในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

4.1.3 ประวัติการเจ็บป่วย ไม่มี

4.2 ประวัติครอบครัว

4.2.1 ภูมิลำเนาของพ่อ สัญชาติไทย ปัจจุบันเสียชีวิตจากการถูกฆาตกรรม เมื่ออายุประมาณ 30 ปี พ่อของเด็กมีพี่น้องทั้งหมด 13 คน เป็นชาย 8 คน และหญิง 5 คน

พ่อมีภรรยาทั้งหมด 3 คน ภรรยาคนที่ 1 มีลูกด้วยกัน 1 คน เป็นชาย เลิกกันเนื่องจากภรรยาหนีตามผู้ชาย ซึ่งเป็นลูกจ้าง ขณะนั้นพ่อมีอาชีพทำไร่อ้อยและขอร้องไม่ให้พ่อตามไปยุ่งเกี่ยวอีกต่อไป พ่อจึงไม่ได้ติดต่อลูกตั้งแต่บัดนั้น ภรรยาคนที่ 2 มีลูกด้วยกัน 1 คนเป็นหญิง เลิกกัน เนื่องจากพ่อเคยติดคุก ภรรยาคิดว่าอีกนานกว่าจะได้ออก จึงพาลูกไปอยู่ที่จังหวัดขอนแก่นเพื่อให้ญาติช่วยเหลือ ประมาณ 1 ปี จึงไปมีสามีใหม่และมีลูกใหม่ด้วยกัน ส่วนภรรยาคนที่ 3 คือ แม่ เจอกันหลังจากที่พ่อออกจากคุก ขณะนั้น พ่อทำงานเป็นคนขับรถไถ แกวบ้านแม่ รู้จักกันได้ไม่นาน ก็ตกลงอยู่ด้วยกัน พ่อถูกยิงเสียชีวิตบริเวณหน้าบ้าน คนในชุมชนคาดว่าน่าจะเป็นฝีมือของพี่ชายต่างพ่อของเด็ก เป็นผู้กระทำจะไม่ค่อยถูกกัน

4.2.1.1 การศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป

4.2.1.2 บุคลิกลักษณะ อารมณ์เย็น ใจดี ขยันทำมาหากิน รับผิดชอบ ต่อครอบครัว เป็นที่รักของคนในชุมชน ในอดีตเคยติดคุกร่วมกับพี่น้องของตนอีก 3 คน ชื่อน้าคนตาย และลอบวางเพลิง พ่อปฏิเสธว่าตนไม่ได้ทำ แต่ก็ถูกดำเนินคดี

"พ่อไม่เคยตีลูกกับน้อง รักพวกหนูมาก คนแถวนี้ก็รักพ่อ พ่อเป็นคนขยันทำงาน ได้เงินมาก็เอามาให้แม่"

4.2.2 ภูมิลำเนาของแม่ สัญชาติไทย อายุ 34 ปี ภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดลพบุรี ตายายมีอาชีพทำสวนหรือรับจ้างทั่วไป แม่มีพี่น้องพ่อแม่เดียวกัน 1 คนเป็นชาย ส่วนพี่น้องต่างแม่นั้น เป็นลูกที่เกิดจากภรณาน้อยของตา ซึ่งแม่ไม่ได้ติดต่อกับ

4.2.2.1 การศึกษา จบประถมศึกษาปีที่ 3 อาชีพรับจ้างเฝ้าสวนผลไม้ รายได้ประมาณเดือนละ 4,000 บาท และเก็บของในสวนเล็กๆ น้อยๆ ไปขาย รายได้ไม่แน่นอน หรือบางครั้งก็ไปรับจ้างทั่วไป

4.2.2.2 บุคลิกลักษณะ ในความคิดของเด็กคิดว่าด้านอารมณ์จิตใจของแม่ มีความวิตกกังวลสูง เครียดง่าย เจ้าอารมณ์ ขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว ไม่ใส่ใจความเป็นอยู่ของสามีและลูกสาว จะดูแลเอาใจใส่แต่ลูกชายที่เกิดจากสามีเก่า จนเด็กรู้สึกได้ว่าแม่รักลูกผู้ชายมากกว่าลูกสาว

“แม่ไม่ค่อยสนใจพวกหนู ห่วงแต่พี่ชาย ให้พวกหนูอยู่กับพ่อแทน บางครั้งแม่โกรธใครมาก็ไม่รู้ ชื่นหดหงิด เจออะไรก็บ่น บ่นนั่นบ่นนี่ บางทีก็หาเรื่องด่าพวกหนู”

4.3 ประวัติการถูกละเมิดทางเพศ

ผู้ถูกละเมิดทางเพศเด็ก คือ พี่ชายร่วมมารดาแต่ต่างบิดา 3 คนและเพื่อนพี่ชาย 2 คน ผู้กระทำคนที่ 1 เป็นพี่ชายต่างบิดา (เกิดจากสามีคนแรก ของแม่) ละเมิดทางเพศเด็กเป็นคนแรก ขณะที่เด็กเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แต่เด็กไม่ได้ให้รายละเอียดการถูกละเมิด ผู้กระทำคนที่ 2 เป็นพี่ชายต่างบิดาของเด็ก (เกิดจากสามีคนที่ 2 ของแม่) ละเมิดทางเพศเด็กในเวลากลางคืน โดยใช้ปากและจับหน้าอก และใช้อวัยวะเพศของตนใส่ไปในอวัยวะเพศของเด็ก ผู้กระทำคนที่ 3 เป็นพี่ชายต่างบิดาคนที่ 2 (เกิดจากสามีคนที่ 1 ของแม่) ผู้กระทำจะชวนเด็กออกไปถ่ายอุจจาระบริเวณป่าข้างๆ บ้าน แล้วลงมือละเมิดทางเพศต่อเด็ก โดยใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำสอดใส่ไปในอวัยวะเพศของเด็ก ผู้กระทำคนที่ 4 เป็นพี่ชายต่างบิดาคนที่ 3 (เกิดจากสามีคนที่ 1 ของแม่) จะเป็นคนละเมิดทางเพศต่อเด็กมากที่สุด ขณะที่เด็กเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้กระทำจะเรียกเด็กให้เข้าไปในห้องนอนของผู้กระทำ แล้วใช้ให้เด็กช่วยปั้นหนูให้ หลังจากนั้นก็ลงมือละเมิดทางเพศเด็ก โดยใช้มือหรือผ้าอุดปากไว้ไม่ให้เด็กร้อง และใช้นิ้วมือกับอวัยวะเพศกับเด็กก่อนที่จะใช้อวัยวะเพศของตนเองสอดใส่เข้าไปในอวัยวะเพศของเด็ก ผู้กระทำจะกระทำต่อเด็กรวมแล้วประมาณ 10 ครั้ง ทุกครั้งที่กระทำ จะมีการพูดจาข่มขู่เด็ก ห้ามไม่ให้เด็กนำเรื่องที่เกิดขึ้น ไปเล่าให้ใครฟัง ถ้าไม่เชื่อจะตีหรือฆ่าให้ตาย บางครั้งจะมีการทำร้ายร่างกายเด็กโดยการเตะ ตบศีรษะ หรือตี บางครั้งจะด่าทอเด็กด้วยคำพูดที่หยาบคาย ทำให้เด็กรู้สึกเกลียดผู้กระทำคนที่ 4 เนื่องจากเป็นผู้กระทำที่เด็กโดนละเมิดทางเพศบ่อยที่สุดและเป็นผู้ชักนำผู้กระทำคนที่ 5-6 ซึ่งเป็นเพื่อนมาละเมิดทางเพศต่อเด็กด้วย

รวมผู้ที่ถูกละเมิดทางเพศต่อเด็กมีจำนวนทั้งหมด 6 คน เป็นชายไทย อายุอยู่ระหว่าง 17-21 ปี เรียนจบชั้นประถมศึกษา ไม่ได้ประกอบอาชีพใดๆ แม่เป็นคนหาเลี้ยง มีลักษณะจิตใจโหดเหี้ยม อารมณ์ร้อน ทำตัวเป็นอันธพาล ไม่ทำงาน สูบบุหรี่ กินเหล้าเป็นประจำ ดุร้าย ผู้กระทำไม่ได้

คิดว่าเด็กเป็นน้อง จึงทารุณกรรมทางเพศเด็กเมื่อมีโอกาสนอยู่กับเด็กตามลำพัง และยังชักชวนเพื่อนของตนมากระทำต่อเด็กด้วย

“พี่ชายหนูใจร้าย เกเร วัน ๆ เอาแต่กินเหล้า ไม่ทำงาน หาเรื่องชกต่อยกับคนอื่นไปทั่ว เค้ายังสงสัยว่าพวกนี้ฆ่าพ่อหนูด้วย หนูกลัวพวกมัน!”

แม้รู้เรื่องที่เกิดขึ้นมานานแล้ว แต่ไม่ได้จัดการแต่อย่างใดไม่ได้ใส่ใจเรื่องที่เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ คิดว่าเด็กโกหก และสั่งห้ามเด็กไม่ให้นำเรื่องที่เกิดขึ้นไปเล่าให้ใครฟัง กลัวว่าผู้กระทำจะถูกดำเนินคดี

“แม้รู้ว่าหนูโดนพี่ข่มขืน ตอนแรกก็ไม่ยอมเชื่อหนู แต่พอหลัง ๆ ก็ไม่ให้หนูเอาเรื่องนี้ไปบอกใคร เดี่ยวพี่จะโดนตำรวจจับ”

หลังจากเกิดเรื่องขึ้นเด็กบอกว่าพยายามหลีกเลี่ยงที่จะอยู่บ้านในเวลาที่แม่ไม่อยู่ โดยหนีไปเล่นอยู่ที่บ้านเพื่อน แต่ก็ยังถูกผู้กระทำไปตามตัวให้กลับบ้าน ตอนนั้นเด็กรู้สึกสับสนมาก รู้สึกเหมือนกับว่าเป็นของเล่นใครตามให้ทำอะไรก็ต้องทำ ขาดกำลังใจปกป้องตนเอง และไม่รู้จักขอความช่วยเหลือจากใคร เนื่องจากแม่ยังไม่เชื่อ

“เวลาหนูไปโรงเรียนก็จะนั่งเหม่อ หน้าตาไม่ค่อยมีความสุข ครูก็ชอบถามว่าเป็นอะไร แต่หนูก็ไม่กล้าเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ใครฟัง ขนาดแม่ยังไม่เชื่อหนูเลย หนูไม่รู้จะทำยังไง เพราะพี่ ๆ ชูว่าห้ามนำเรื่องที่เกิดขึ้นไปบอกกับใคร ถ้าไม่เชื่อจะถูกตีหรือถูกฆ่า หนูโดนข่มขืนแทบทุกวันเกือบ 2 ปี ต้องคอยหลบไปเล่นบ้านอื่น ๆ แต่ก็ยังโดนตามกลับมาอีก จนรู้สึกทรมานไม่ไหวแล้ว แถมยังมีเพื่อนที่คนอื่นมาอีกเรื่อย ๆ”

ครูที่โรงเรียนสังเกตเห็นเด็กนั่งเหม่อลอย มีอาการซึมเศร้าอยู่ตลอดเวลา จึงเรียกเด็กไปถามหลังจากรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และติดต่อมาทางประชาสัมพันธ์ประจำจังหวัด เพื่อติดต่อขอความช่วยเหลือจากมูลนิธิฯ ให้ลงมาช่วยแยกเด็กออกจากครอบครัว เพราะเด็กยังเสี่ยงต่อการถูกกระทำซ้ำ ซึ่งแม่ไม่ได้ชัดเจนและได้ลงชื่อยินยอมให้เด็กมาอยู่ในมูลนิธิฯ แต่ไม่ให้เด็กดำเนินคดี เพราะไม่ต้องการให้ผู้กระทำติดคุก แม่แสดงอาการโกรธเด็กที่เด็กนำเรื่องที่เกิดขึ้นไปเล่าให้คนอื่นฟัง และคิดจะดำเนินคดีกับผู้กระทำ แม่จึงไม่ติดต่อเด็กเลย ส่วนตัวเด็กก็ยังไม่มั่นใจว่าจะดำเนินคดีหรือไม่ เพราะกลัวผล

กระทบที่จะเกิดขึ้นกับแม่และครอบครัว และตัวเด็กไม่กล้ายืนยันเรื่องที่เกิดขึ้นให้เจ้าหน้าที่ตำรวจฟัง แต่สามารถเล่าให้คนอื่นฟังได้ (ข้อมูลได้จากเจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิ)

4.4 สภาพภายในครอบครัว

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าสภาพภายในครอบครัวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กได้ โดยมักพบว่าบุคคลภายในครอบครัวมีบทบาทและหน้าที่ ทุติยภูมิ เช่น เป็นครอบครัวที่มีผู้ปกครองเพียงคนเดียว , มีบุคคลร่วมอาศัยอยู่ในบ้านอย่างแออัด , แม่ทำงานนอกบ้าน ทำให้เด็กมีโอกาสอยู่ตามลำพัง , ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ เป็นต้น ผู้ศึกษาจึงได้มีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับเด็กในประเด็นของสภาพภายในครอบครัว ซึ่งได้รายละเอียดดังนี้คือ

บรรยากาศภายในบ้านของเด็กจะแบ่งกันอยู่ภายในบ้านฝั่งละครึ่งระหว่างเด็กกับพ่อ และแม่กับพี่ชายต่างพ่อ (ผู้กระทำ) ซึ่งเป็นลูกติดของแม่ เนื่องจากพ่อกับลูกติดของแม่ไม่ถูกกัน พ่อกับแม่แยกครัวทำอาหาร ต่างฝ่ายต่างทำกินเอง โดยเด็กจะกินกับพ่อ ส่วนแม่จะไปกินกับผู้กระทำ เด็กกล่าวว่า พ่อคิดว่าแม่ไม่ค่อยใส่ใจลูก แม่ไม่สนใจเอาใจใส่ดูแลพ่อในฐานะภรรยา จะใช้ให้ทำอะไรให้ก็ต้องจ้าง เช่น เก็บผัก เก็บมะนาว เมื่อพ่อไม่สบายถึงขนาดลุกขึ้นไม่ไหว แม่ก็ไม่ได้สนใจที่จะดูแล ภายในบ้านมีคนเข้าออกพลุกพล่าน โดยมากจะเป็นเพื่อนพี่ชายที่ชอบมานั่งกินเหล้า สูบบุหรี่ เป็นประจำ

4.5 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

4.5.1 ความสัมพันธ์กับพ่อแท้เด็กจะรู้สึกสนิทกับพ่อมาก จะรักและผูกพันพ่อกว่าแม่ เนื่องจากพ่อจะเป็นคนเลี้ยงดูเด็กเองตั้งแต่เด็กคลอดออกมาแทนแม่ เวลาไปไหนจะพาเด็กไปด้วยทุกครั้ง แต่แม่จะไม่ค่อยสนใจเอาใจใส่ดูแล ตั้งแต่เด็กเกิดมา เท่าที่เด็กจำความได้บอกว่า แม่ไม่เคยให้เด็กกินนมตัวเอง ทุกครั้งที่พูดถึงพ่อเด็กจะร้องไห้ เด็กบอกว่า

"ถ้าพ่อยังอยู่ ชีวิตของหนูคงไม่เป็นแบบนี้ พ่อจะต้องไม่ให้ใครมาทำอะไรหนูแน่!"

4.5.2 ความสัมพันธ์กับแม่แท้ เด็กรู้สึกว่าแม่ไม่ได้รักเด็ก แม่รักแต่ลูกชาย แม้กระทั่งเรื่องที่เกิดขึ้น แม่ยังไม่เชื่อ คิดว่าเด็กโกหก เด็กเล่าว่าแม่เคยพูด

"ไม่รู้จะให้เกิดมาทำไม น่าจะฆ่าให้ตายตั้งแต่แรกก็ดี"

นอกจากนี้เด็กยังบอกว่าแม่ชอบทำร้ายร่างกายเด็กเป็นประจำ จากการกระทำที่แม่แสดงออกต่อเด็ก แม่ไม่รู้สึกผูกพันกับเด็ก ไม่ได้เลี้ยงดูเด็กมาแต่แรกเกิด ไม่คิดจะปกป้องเด็กในเรื่องที่เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ

“ดูเหมือนว่าแม่จะรักลูกชายมากกว่าลูกสาว และตำหนิว่าทำให้ครอบครัวเดือดร้อน และจะไม่ช่วยเหลือหนูอีก”

4.5.3 ความสัมพันธ์กับพี่สาวร่วมบิดา-มารดา ไม่ค่อยสนิทสนม เนื่องจากไม่ได้อยู่บ้านเดียวกัน ซึ่งพี่สาวได้อยู่กับน้องสาวของพ่อตั้งแต่เด็กเนื่องจากน้องสาวพ่อไม่มีลูก ได้พบเจอกันบางครั้งเมื่อไปเยี่ยมย่า ความรู้สึกต่อพี่สาว รู้สึกพี่สาวเป็นคนใจดี อยากให้พี่สาวมาอยู่ด้วย จะได้มีเพื่อนเล่นคอยคุ้มครองตนเองแทนแม่

4.5.4 ความสัมพันธ์กับน้องสาวร่วมบิดา-มารดา รู้สึกรักน้องเป็นห่วงน้อง กลัวน้องจะโดนทารุณกรรมทางเพศเหมือนตนเอง ซึ่งเด็กเป็นคนช่วยดูแลน้องแทนมารดา โดยเฉพาะหลังจากบิดาเสียชีวิต เด็กยังรู้สึกผูกพันกับน้องพยายามปกป้องน้องจากพี่ชายต่างบิดา เดือนน้องไม่ให้เข้าใกล้ผู้กระทำ

4.5.5 ความสัมพันธ์กับพี่ชายต่างบิดา รู้สึกเกลียดไม่กล้าเข้าใกล้ พี่ชายแต่ละคนเป็นคนเลว นิสัยไม่ดี อันธพาล คิดว่าผู้ชายทุกคน มีนิสัยชอบใช้กำลัง มีความต้องการทางเพศ หากเข้าไปอยู่ใกล้จะต้องโดนกระทำทารุณกรรมทางเพศ คิดว่าหากพี่ชายมาทำดีด้วยแสดงว่าเป็นสิ่งผิดปกติ หรือต้องการอะไรบางอย่างจากเด็ก

5. ผลจากการทำแบบทดสอบวาดภาพ

พฤติกรรมขณะทำแบบทดสอบ ให้ความร่วมมือในการทำทดสอบดี

5.1 แบบทดสอบวาดภาพคน (Draw A Person Test) พบว่าการวาดภาพตำแหน่งของภาพอยู่เยื้องไปทางด้านซ้ายของกระดาษเล็กน้อยและอยู่ส่วนบน แสดงถึง การพยายามเก็บตัว และมีอารมณ์เพื่อฝัน มีความรู้สึกไม่มั่นใจในตนเอง รู้สึกไม่ปลอดภัย วาดใบหน้าก่อนโดยเน้นที่ดวงตากลมโตใหญ่ แสดงถึงความก้าวร้าว ขนาดศีรษะใหญ่บอกถึงการคิดมาก วิตกกังวล มีภาวะพึ่งพิงผู้อื่น เน้นที่หน้าผากโดยการตกแต่งให้มีเส้นผมบัง อาจแสดงถึงการควบคุมจิตใจเกี่ยวกับเรื่องเพศไว้ ลำคอกกว้างหนา มีการแสดงออกค่อนข้างดี คือ เก็บแขนไว้ด้านหลัง คือ การปกปิดบางสิ่งไว้ วางปลายเท้าแหลมสูง มีความก้าวร้าวค่อนข้างมาก

5.2 แบบทดสอบวาดภาพครอบครัว (Kinetic Family Drawings) เด็กได้วาดสมาชิกในครอบครัวที่เกิดจาก พ่อ-แม่ เดียวกัน โดยตัวเด็กอยู่ติดกับพี่สาวค่อนข้างมาก แสดงถึงความสนิทสนมกับพี่สาว อยู่ห่างจากพ่อและแม่ แสดงถึงความห่างเหิน ขนาดรูปภาพแม่ค่อนข้างใหญ่ บ่งบอกถึงแม่มีอำนาจมากที่สุด วาดภาพโดยวางตำแหน่งภาพเยื้องมาทางด้านซ้าย แสดงถึงการพยายามเก็บตัว มีการลากเส้นใต้ภาพบ่งบอกว่า ภายในครอบครัวมีความรู้สึกไม่ค่อยมั่นคงนัก ไม่มีกิจกรรมที่กระทำร่วมกันภายในบ้าน รูปภาพต่างคนต่างยืนค่อนข้างห่างกัน

6. การวินิจฉัย

ผลการสังเกตและสัมภาษณ์ด้านอารมณ์ เป็นเด็กเก็บกด ควบคุมอารมณ์ได้ แต่เป็นในลักษณะคุกรุ่นพร้อมจะระเบิด และบางครั้งอาจแสดงออกแบบผลีผลามได้ นอกจากนี้ยังพบคำตอบที่แสดงให้เห็นถึงความเครียดและอารมณ์ที่ค่อนข้างเครียด ไม่มีความสุข

ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ในระดับเด็กสร้างสัมพันธ์กับบุคคลอื่นไม่ดี มองคนในแง่ลบ ความสัมพันธ์เป็นลักษณะขัดแย้งมากกว่าเป็นมิตร แต่ในระดับผิวเผินพอปรับตัวได้

ด้านความรู้สึกต่อครอบครัว เด็กรู้สึกต่อครอบครัวไม่ดี ไม่มีความสุขเลย ความรู้สึกต่อแม่เป็นไปในทางลบ ส่วนพ่อ เด็กมีภาพในใจเกี่ยวกับพ่อค่อนข้างดี

ด้านความปรารถนา เด็กต้องการความสุข อยากมีครอบครัวที่สนุกสนาน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความปรารถนาที่จะทำงานดีๆ อนาคตอยากทำงานเป็นพยาบาล(ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์)

เด็กมีลักษณะชอบคิดแต่ไม่ลงมือทำ และแสดงออกแบบดื้อเงียบ (ข้อมูลได้จากการสังเกต ขณะเด็กอยู่กับเจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิพบว่าเด็กชอบออกความคิดเห็นต่าง ๆ เช่น แบ่งเวรกับเพื่อนทำความสะอาดห้องน้ำ แต่ตัวเด็กไม่ค่อยจะร่วมมือในการทำทำความสะอาด ชอบอ้างว่าถูกแบ่งให้ทำงานอย่างอื่นแล้ว และการสอบถามเจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิ)

ปัญหาที่พบ จากการสังเกตขณะอยู่ในมูลนิธิ บางครั้งเด็กมีอาการซึมเศร้า เหงื่อออกจากการสอบถามพบว่า เด็กรู้สึกว่าเหงา รู้สึกว่าแม่ไม่รัก เพราะแม่ปกป้องผู้กระทำ ไม่เชื่อเรื่องที่เกิดขึ้น ซ้ำยังด่าว่าเด็กที่ทำให้ครอบครัวเดือดร้อน และไม่ติดต่อกับเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกกลัวถูกทอดทิ้ง

เด็กรู้สึกเกลียดและโกรธผู้กระทำมาก ต้องการให้มีการดำเนินคดี แต่แม่ไม่ต้องการให้มีการดำเนินคดี ทำให้เด็กรู้สึกสับสน เด็กรู้สึกหวาดระแวง กลัวว่าตนเองจะถูกทำร้ายจากคนอื่น เด็กรู้สึกไม่มีใครรักอย่างจริงใจ ทำให้บางครั้งเด็กไปแสวงหา และอาจถูกชักจูงไปในทางที่ผิดได้ง่าย

ปัญหาที่พบในครอบครัวนี้

6.1 จำนวนคู่สมรสของพ่อแม่ – มากกว่า 1 คน

6.2 การเลี้ยงดูเด็ก – พ่อเป็นคนเลี้ยงดูเอาใจใส่ จนกระทั่งพ่อเสียชีวิต เด็กจึงอยู่ในความดูแลของแม่ ซึ่งเลี้ยงอย่างปล่อยปละละเลย

6.3 ความสัมพันธ์ในครอบครัว – ทะเลาะเบาะแว้งกัน ทำร้ายร่างกายกัน ต่างคนต่างอยู่

6.4 ความผูกพันระหว่างเด็กกับพ่อแม่ – เด็กรู้สึกผูกพันกับพ่อ แต่กับแม่เป็นความผูกพันแบบไม่มั่นคง เนื่องจากคิดว่าแม่ไม่ปกป้องเด็ก ไม่เข้าข้างเด็ก

6.5 ปฏิกริยาของครอบครัวต่อเรื่องที่เกิดขึ้น – แม่ไม่เชื่อและไม่ปกป้องเด็กทำให้เด็กถูกกระทำซ้ำ

จากปัญหาคาดว่าจากสาเหตุที่ทำให้เด็กถูกกระทำซ้ำ เนื่องจากบุคคลภายในครอบครัวอาศัยอยู่ร่วมกันโดยไม่ผูกพันกันฉันท์พี่น้อง ต่างคนต่างอยู่ ผู้นำครอบครัว คือแม่ ขาดความเอาใจใส่ในสมาชิกครอบครัว เด็กมีสัมพันธภาพกับแม่ไม่ดี และจากสภาพครอบครัวที่อยู่กันอย่างแออัด มีฐานะทางครอบครัวค่อนข้างยากจน เป็นผลทำให้เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศจากบุคคลภายในครอบครัว เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว หดหู่ในชีวิตมองตนเองในแง่ลบ ขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ต้องการความรักและเอาใจใส่ จนบางครั้งมีการเรียกร้องความสนใจ

7. แนวทางการช่วยเหลือ

7.1 ด้านกฎหมาย เด็กมีความขัดแย้งใจในเรื่องของการดำเนินคดี เด็กต้องการดำเนินคดี เพราะรู้สึกโกรธแค้นผู้กระทำ แต่กลัวขัดแย้งกับแม่ เนื่องจากแม่ไม่ต้องการให้เด็กดำเนินคดี และมีแนวโน้มเข้าข้างผู้กระทำซึ่งเป็นพี่ชายต่างพ่อของเด็ก เด็กกลัวว่าแม่จะไม่พอใจ และทำให้ครอบครัวเดือดร้อน ในที่สุดเด็กก็ตัดสินใจไม่ดำเนินคดี

7.2 ด้านสังคมสงเคราะห์

7.2.1 ประสานงานองค์กรระยะยาวเพื่อดูแลเด็ก พร้อมทั้งให้การศึกษาและฝึกอาชีพ เนื่องจากเด็กไม่สามารถกลับคืนสู่ครอบครัวได้

7.2.2 ด้านจิตวิทยาบำบัดฟื้นฟูด้านสภาพอารมณ์จิตใจโดยการให้คำปรึกษาในรายกรณี โดยเทคนิคการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง (Reality Theory) ของ วิลเลียม กลาสเซอร์ (William Glasser) ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นถึงความสามารถในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม และเอกลักษณ์ของตนที่ส่งผลถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และเชื่อว่าบุคคลสามารถแก้ไขปัญหของตนได้ ถ้าพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ตามที่เป็นจริงได้ โดยเน้นให้เด็กได้สะท้อนปัญหา ให้เด็กเกิดการยอมรับตนเอง และเข้าใจปัญหา ให้กำลังใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง

8. การติดตามผล

หลังจากให้ความช่วยเหลือแล้ว พบว่าเด็กได้พยายามปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ยอมรับภาวะปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง ความวิตกกังวลลดลง สังเกตจากการเข้าสังคมกับเพื่อน ให้ความไว้วางใจในกลุ่มเพื่อน สีหน้าเบิกบานขึ้น เริ่มมีเพื่อนสนิท คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษาซึ่งกันและกัน

9. สรุป

เด็กอายุ 12 ปี ภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดลพบุรี มีพี่น้องพ่อแม่เดียวกัน 3 คน เด็กเป็นคนกลาง เมื่อเด็กเกิดมา พ่อแม่อยู่ด้วยกันแต่เป็นลักษณะต่างคนต่างอยู่ พ่อจะเป็นคนดูแลเอาใจใส่มา โดยตลอดจนกระทั่งเด็กอายุ 11 ปี พ่อก็ถูกฆาตกรรม ทำให้เด็กต้องอยู่ในความดูแลของแม่ แต่เด็กและแม่ไม่ผูกพันกัน จากการศึกษารายกรณี พบว่า เด็กมีบุคลิกลักษณะค่อนข้างอ่อนแอ มีความรู้สึกหวาดหวั่น การรับรู้คุณค่าในตนเอง ค่อนข้างต่ำ รู้สึกมีโกรธพี่ชายและแม่ หลังจากได้รับความช่วยเหลือ เด็กพยายามลืมเรื่องในอดีต ไม่หมกมุ่นกับอดีต เข้ากลุ่มสังคมกับเพื่อนใหม่ได้ เห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น

ประวัติครอบครัว พ่อเสียชีวิตจากการถูกฆาตกรรม ปัจจุบันอยู่กับแม่ ซึ่งเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว มีอาชีพรับจ้างเฝ้าสวนผลไม้ รายได้เดือนละ 4,000 บาท ฐานะครอบครัวค่อนข้างยากจน ภายในบ้านอยู่รวมกับพี่ชายต่างบิดา ซึ่งอาศัยกันอย่างแออัด

ประวัติการถูกทารุณกรรมทางเพศ เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศจากบุคคลใกล้ชิด จำนวน 6 คน คือพี่ชายต่างบิดาจำนวน 4 คนและเพื่อนของพี่ชายอีก 2 คน ตั้งแต่อายุประมาณ 8 ปี เด็กเก็บไว้เป็นความลับ 2 ปี เนื่องจากแม่ไม่เชื่อว่าเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศจากพี่ชายร่วมมารดา และไม่สนใจเด็ก จึงนำเรื่องไปเล่าให้ครูฟัง ครูได้แต่เรียกผู้กระทำมาตักเตือน โดยไม่มีการดำเนินคดีทางกฎหมาย เพราะเด็กไม่กล้ายืนยันต่อหน้าตำรวจ เนื่องจากแม่ไม่สนับสนุนให้ดำเนินคดี เด็กจึงถูกแยกตัวมาอยู่ในความดูแลของมูลนิธิฯ

กรณีศึกษาที่ 3 เด็กหญิง ซี (นามสมมุติ)

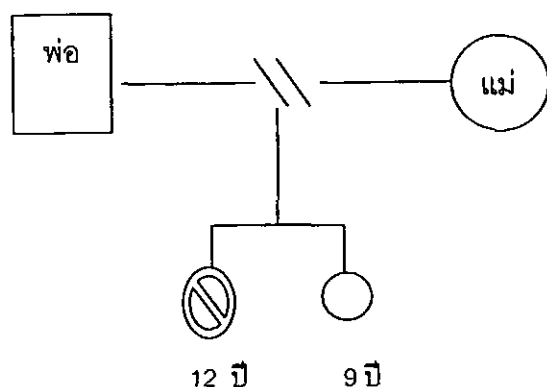
1. ลักษณะทั่วไป

เด็กหญิงไทย อายุประมาณ 12 ปี ผิวสองสี ผอมตรงสัน นัยน์ตาสองชั้น ใบหน้าเรียวยาว ลักษณะการแต่งกายไม่สะอาดนัก เล็บมือเล็บเท้าสั้นแต่ตามซอกเล็บดำ เด็กมีรูปร่างค่อนข้างผอมสูงตามร่างกาย มีรอยแผลเป็นนูน ลักษณะแผลเป็นเส้นยาวเหมือนโดนของแหลมบริเวณต้นขา น่อง และแขน (ข้อมูลได้จากการสังเกต)

2. ข้อมูลทั่วไป

เด็กหญิงไทย อายุ 12 ปี นับถือศาสนา พุทธ เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ภูมิลำเนาเดิมจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันทั้งหมด 2 คน คือ ซีเป็นลูกคนโต มีน้องสาว 1 คน (ข้อมูลได้จากแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและการสัมภาษณ์)

แผนผังแสดงสมาชิกในครอบครัว

สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในแผนผัง

เพศชาย

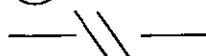
เพศหญิง

กรณีศึกษา

สถานะแยกทางกันอยู่

3. การสังเกตและการบันทึกการสังเกต

จากการสังเกตพฤติกรรมขณะทำแบบสอบถาม เด็กไม่ตั้งใจทำแบบทดสอบ จะทำๆ หยุดๆ อยู่ตลอด และถามว่าเมื่อไหร่จะเสร็จ เมื่อทำแบบทดสอบได้เพียงเล็กน้อยก็ปฏิเสธจะทำต่อ

การสังเกตขณะที่อยู่มูลนิธิ ฯ พบว่าเมื่อเด็กอยู่กับคนแปลกหน้าที่เข้ามาในมูลนิธิฯ เด็กจะมีอาการกลัวและหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลา ไม่กล้าอยู่คนเดียว รู้สึกไม่ไว้วางใจ จากการสอบถาม เด็กคิดว่าเป็นคนที่จะมารับตัวเด็กกลับบ้าน เด็กรู้สึกว่าตัวเองไม่มีคุณค่า ไม่เป็นที่รักที่ต้องการของใคร ไม่มั่นใจในความรักที่คนรอบข้างมีให้ เมื่อเด็กอยู่ในกลุ่มเพื่อน เด็กไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ยอมทำตามเพื่อนบอก มักจะโดนเพื่อนแกล้ง และล้อว่าเป็นคนเจ๋อย มีปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพ จากความไม่มั่นใจในตัวเอง

เด็กพยายามหลีกเลี่ยง และปฏิเสธที่จะแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง โดยมักจะพูดว่า

“หนูไม่รู้ ก็แล้วแต่คนอื่น แล้วกัน!”

เด็กกลัวว่าจะเปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริงแล้ว ไม่สามารถรับสภาพอารมณ์ตัวเองไม่ได้ เช่น เด็กอยากให้แม่รัก แต่เด็กกลับบอกว่าตัวเองรู้สึกเฉยๆ เด็กกลัวการถูกทอดทิ้ง เมื่อเด็กอยู่คนเดียว เด็กจะต้องนำตุ๊กตามากอด

เด็กมีอารมณ์แปรปรวน ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ เมื่ออยู่คนเดียว เคยทำร้ายร่างกายตัวเอง โดยการใช้เศษแก้วกรีดแขนตัวเองจนเลือดไหล ทำร้ายร่างกายคนอื่นเมื่อโดนล้อถึงเรื่องแม่ โดยการใช้มีดแทง และทำลายข้าวของ (ข้อมูลได้จากเจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิฯ)

4. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้รับการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง(เจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิฯ) ซึ่งได้ข้อมูลดังนี้

4.1 ประวัติส่วนตัว

4.1.1 ประวัติการเลี้ยงดู พ่อแม่เด็กอยู่ร่วมกันเมื่ออายุประมาณ 15 ปี อยู่กันไม่นาน แม่ก็ตั้งครรภ์ขึ้นโดยที่แม่คิดว่าตนเองยังไม่พร้อมที่จะมีลูก เพราะมีปัญหาด้านการเงิน แม่บอกว่าเคยพยายามทำแท้งโดยที่พ่อไม่รู้แต่เมื่อไม่สามารถแท้งได้ จึงเลิกกัน แม่รู้สึกโกรธและน้อยใจจึงหนีออกจากบ้านไปหาเพื่อนและทำงานที่ร้านขายเบ็ดพะไล พ่อไม่ได้ติดตาม จึงไม่ได้ติดต่อกันตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เมื่อเด็กอายุประมาณ 2-3 เดือน แม้นำเด็กไปจ้างเลี้ยงที่หัวหิน เพราะแม่ต้องทำงาน คนเลี้ยงเด็กอายุประมาณ 50 ปี เป็นคนใจดี ดูแลเอาใจใส่เด็กเป็นอย่างดี รักและตามใจเด็กมาก เคยขอเด็กไปเป็นลูก แต่แม่ไม่ยินยอม เมื่อเด็กอายุ 5 เดือน พ่อมารับแม่เด็กกลับไปอยู่ด้วย ขณะนั้นพ่อทำงานเป็นยามอยู่ที่กรุงเทพฯ รายได้ประมาณวันละ 130 บาท แต่ไม่สามารถนำเด็กไปได้เนื่องจากไม่มีเงินจ่ายค่าเลี้ยงดู 10,000 บาทแก่ป้าที่ฝากเลี้ยง แต่พ่อแม่เด็กก็มาเยี่ยมเด็ก 3-4 ครั้งต่อเดือน ช่วงที่มาก็จะซื้อของเล่นและเสื้อผ้าไปให้ และนอนเล่นอยู่บ้านกับเด็ก เพราะจะพาเด็กออกไปจากบ้านคนเลี้ยงเด็กไม่ได้เลย

เมื่อเด็กมีอายุประมาณ 5 ปี แม่แอบมาขโมยเด็กออกมาและไปทำใบเกิดที่หัวหิน โดยไม่แจ้งชื่อจริงของพ่อ เพราะหลังจากที่พ่อและแม่กลับมาอยู่ด้วยกันอีกครั้ง แม่ไม่พอใจที่พ่อไม่ค่อยดูแลเอาใจใส่ตนเอง จากนั้นก็พาเด็กกลับไปบ้านของแม่ที่จังหวัดชัยนาท ซึ่งขณะนั้นแม่มีลูกอีก 1 คน มีอายุห่างจากเด็ก 3 ปีเกิดจากพ่อคนเดียวกับเด็ก

เมื่อน้องสาวของเด็กเกิดมา แม่ไปทำใบเกิดโดยแจ้งชื่อพ่อจริง ทำให้เด็กและน้องสาวเข้าใจผิดว่าตนเองเป็นลูกคนละพ่อกัน หลังจากพี่น้องสาวของเด็กคลอดออกมาได้ 4 เดือน พ่อแม่ก็เลิกกัน แม่จึงนำเด็กและน้องสาวไปให้ยายเป็นผู้ดูแล แต่ไม่นานยายก็เสียชีวิต จึงให้ป้าซึ่งเป็นญาติห่างๆ ของแม่เป็นคนช่วยดูแลต่อ ส่วนแม่จะอยู่กับเด็กในช่วงระยะเวลาสั้นๆ จากนั้นจะไปทำงานรับจ้างที่อื่น นานๆ จะกลับมาเยี่ยม ต่อมาแม่ได้งานใหม่เป็นนักร้องคาราโอเกะอยู่ที่ห้องอาหารจังหวัดเพชรบุรี จึงรับเด็กและน้องสาวมาอยู่ด้วย โดยแม่เช่าบ้านอยู่ร่วมกับเพื่อนผู้หญิงที่ทำงานกลาง

ซึ่งมีสามีและลูกอ่อน 1 คนด้วย ต่อมาแม่ถูกจับติดคุกอยู่ที่เรือนจำจังหวัดนครปฐม ทัดทสสถานบำบัดพิเศษหญิง รัษฎบุรี ในข้อหาเมียบ้าไว้ในครอบครองโดยผิดกฎหมายเป็นเวลา 2 ปี จึงฝากเด็กและน้องสาวให้เพื่อนที่อยู่ด้วยกันช่วยดูแล และเพื่อนแม่ย้ายครอบครัวมาอยู่กับพ่อซึ่งเด็กและน้องสาวเรียกว่าตา ต่อมากลายเป็นผู้ทำธุรกรรมทางเพศเด็กและน้องสาว ตามินิสัยร้าย สกปรก เจ้าชู้ มีภรรยาสิบคน ทำทางดูกรั่มกริมอยู่ตลอดเวลา

เมื่อเด็กและน้องสาวมาอยู่ในความดูแลของมูลนิธิฯ ได้รับการบำบัดฟื้นฟูสภาพอารมณ์จิตใจในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ก็ได้ส่งเด็กและน้องสาวไปอยู่ในความดูแลของบ้านแรกรับพญาไท กรมประชาสงเคราะห์ เนื่องจากแม่และสามีใหม่คนปัจจุบันต้องการตัวเด็กและน้องสาวไปอยู่ด้วย ซึ่งเสี่ยงต่อการที่เด็กและน้องสาวจะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการรับ-ส่งยาบ้า ถูกขายบริการทางเพศ หรือถูกล่วงเกินทางเพศ แต่ต่อมาเด็กและน้องสาวมีพฤติกรรมหนีจึงส่งเด็กและน้องสาวกลับมาอยู่ที่มูลนิธิฯ แต่ไม่นานเด็กก็มีปัญหาของการหนีโรงเรียนและหนีออกจากบ้าน จนกระทั่งน้องสาวเด็กไปถูกทำธุรกรรมทางเพศซ้ำจากคนขับรถที่น้องสาวเด็กและเพื่อนขอโดยสารมา

4.1.2 ประวัติการเรียนรู้ เด็กเริ่มเรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนแถวบ้านของผู้กระทำในจังหวัดเพชรบุรี และย้ายมาเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนในจังหวัดนครนายกเมื่อย้ายมาอยู่ในความดูแลของมูลนิธิฯ เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ต่อ) ที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำ และจะกลับอยู่มาที่มูลนิธิฯ ในหยุดวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

4.1.3 ประวัติการเจ็บป่วย ไม่มี

4.2 ประวัติครอบครัว

4.2.1 ภูมิหลังของพ่อ พ่ออายุประมาณ 39 ปี ปัจจุบันหายสาบสูญ ได้ข้อมูลเพียงว่าพ่อมีพี่น้องทั้งหมด 6 คน ข้อมูลนอกจากนี้ไม่สามารถหาได้ เนื่องจากพ่อหายสาบสูญไปตั้งแต่เด็กและเมื่อน้องสาวเพิ่งเกิดได้ไม่นาน

4.2.1.1 การศึกษา อาชีพ รายได้ ไม่มีข้อมูล

4.2.1.2 บุคลิกลักษณะ เด็กคิดว่าพ่ออ่อนแอ ไม่รักเด็ก เนื่องจากพ่อไม่รับผิดชอบครอบครัว ทอดทิ้งเด็กและน้องไป

4.2.2 ภูมิหลังของแม่ หญิงไทย อายุประมาณ 26 ปี ปัจจุบันหายสาบสูญไปเป็นระยะเวลานาน และไม่เคยติดต่อกับน้องสาว ภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดชัยนาท เมื่ออายุ 13 ปีเจอพ่อซึ่งอายุ 26 ปีและรู้สึกชอบพอกัน จึงตกลงใช้ชีวิตด้วยกันและอยู่ร่วมกับญาติของพ่อที่จังหวัดเพชรบุรี ต่อมาแม่เลิกกับพ่อจึงกลับมาอยู่กับญาติที่จังหวัดชัยนาท หลังจากนั้นกลับไปร้องเพลงที่จังหวัดเพชรบุรี และถูกตำรวจจับข้อหาเมียบ้าไว้ในครอบครอง โดยผิดกฎหมาย ถูกจำคุก 2 ปี เมื่อพ้นโทษ

แม่ไปทำงานขายบริการทางเพศแบบอิสระ ที่จังหวัดนครปฐม ทำให้สักพักหนึ่งก็มารู้จักกับสามีคนปัจจุบันซึ่งเป็นลูกค้าคนหนึ่งที่มาใช้บริการ ต่างฝ่ายต่างรู้สึกพอใจซึ่งกันและกัน จึงได้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาและร่วมกันขายยาบ้า ตำรวจกำลังตามตัวอยู่แต่แม่และสามีใหม่ยังคงขายยาบ้าอยู่

4.2.2.1 การศึกษา อาชีพ รายได้ เรียนไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

อาชีพนักร้องคาราโอเกะตามห้องอาหารและขายบริการทางเพศ ต่อมาขายยาบ้าโดยเปิดร้านขายของชำ บังหน้า

4.2.2.2 บุคลิกลักษณะ เด็กคิดว่าแม่ขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว

กินเหล้า สูบบุหรี่ เล่นการพนัน แม่อ่อนแอเนื่องจากต้องพึ่งสามีใหม่ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและด้านจิตใจ ยอมให้สามีใหม่ทำร้ายร่างกายและบงการชีวิต แม่จะด่าและใช้กำลังเสมอ เจ้าอารมณ์ หงุดหงิดง่าย อารมณ์ร้อนไม่รับฟังเหตุผล ไม่ค่อยมีบทบาทในการเลี้ยงดูเด็กทั้งสองคน จะจ้างหรือฝากให้คนอื่นเลี้ยงดูให้ตลอด ไม่เคยแสดงออกว่ารักเด็ก ชอบแต่งตัว แต่งหน้าจัด

4.3 ประวัติการถูกทารุณกรรมทางเพศ

ผู้ทารุณกรรมทางเพศเด็กรวมทั้งน้องสาวของเด็ก คือ ผู้เลี้ยงดูอายุประมาณ 60 ปี เด็กเรียกว่า “ตา” เป็นพ่อของเพื่อนแม่ เด็กและน้องสาวอยู่ในความดูแลของผู้กระทำมาตั้งแต่เรียนหนังสืออยู่ชั้นอนุบาล 3 และอนุบาล 1 ตามลำดับ เนื่องจากแม่ถูกจับในข้อหาจำหน่ายยาบ้าไว้ในครอบครองโดยผิดกฎหมาย ปกติเด็กและน้องสาวจะนอนอยู่กับเพื่อนของแม่และผู้กระทำ โดยใส่กางเกงขาสั้น เวลาที่ผู้กระทำจะลุกมาหาและถอดกางเกงของตนเองออก จากนั้นก็ถอดกางเกงของน้องสาวเด็กออกโดยที่ไม่ได้ถอดเสื้อ และจับน้องสาวเด็กอ้าขาออก และนำอวัยวะเพศของตาสอดเข้าไป น้องสาวเด็กบอกว่าเข้าไปลึกจนรู้สึกเจ็บ จนกระทั่งมีน้ำเหนียวๆ สีขาวไหลออกมา ตาจะใส่กางเกงตัวเองแล้วใส่ให้น้องสาวเด็ก หลังจากนั้นตาก็จะมาทารุณกรรมทางเพศเด็กต่อทันทีเหมือนกับที่กระทำต่อน้องสาวเด็ก และน้องสาวจะถูกทารุณกรรมทางเพศจากผู้กระทำเกือบทุกวัน โดยน้องสาวเด็กจะถูกกระทำมากกว่าก่อนที่ผู้กระทำจะทารุณกรรมทางเพศเด็กและน้องสาว ผู้กระทำจะให้เงินครั้งละ 10-20 บาท และขณะที่ผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศเด็กและน้องสาว ผู้กระทำจะข่มขู่ว่า ถ้านำเรื่องที่เกิดขึ้นไปบอกใคร จะฆ่าทั้งเด็ก น้องสาวและแม่ ทำให้เด็กและน้องสาวรู้สึกเกลียดและกลัวตามาก จึงไม่กล้านำเรื่องที่เกิดขึ้นไปบอกใคร ไม่อยากกลับบ้าน พยายามหลีกเลี่ยงที่จะอยู่ตามลำพังกับผู้กระทำ

นอกจากนี้ผู้กระทำยังชอบทุบตี เตะ ตบ เด็กและน้องสาวอย่างรุนแรงเป็นประจำ โดยใช้มือข้าง หนึ่งรองเท้าข้าง หนึ่งหรือใช้ไม้ เด็กเคยถูกเตะตกบันได ตกมาตั้งแต่ชั้นบนมาชั้นล่าง บางครั้งผู้กระทำจะใช้ไม้แขวนเสื้อหรือสายไฟฟ้าด ถ้าเด็กทำอะไรที่ไม่ถูกใจโดยเฉพาะถ้าเด็กไม่ยินยอมให้มีความสัมพันธ์ทางเพศด้วย เด็กบอกว่า ผู้กระทำเอาสายไฟขนาดเท่านิ้วโป้งพันทบกัน 4 ทบ ฟาดที่เด็กอย่างไม่ยั้งมือ จนกระทั่งเด็กหลังแตก ขาแตก และชอบบังคับให้เด็กไปซื้อยาบ้ามาให้เสพ

เพื่อนของแม่ซึ่งเป็นลูกสาวของผู้กระทำ รู้เรื่องที่เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ แต่ไม่ได้ว่าหรือจัดการอะไร และบอกเด็กว่าห้ามนำเรื่องที่เกิดขึ้นไปบอกใคร เพราะจะทำให้ผู้กระทำเดือดร้อน เด็กและน้องสาวจึงทนเก็บความลับอยู่ประมาณ 2 ปีกว่า รู้สึกหมดหวัง ไม่คิดจะขอความช่วยเหลือจากใคร เพราะคิดว่าคงไม่มีใครสามารถช่วยเหลือตนเองได้

“ตาชู่ว่าจะฆ่าพวกหนูทั้งหมด ถ้าเอาเรื่องนี้ไปบอกคนอื่น ให้พวกหนูทำตามทีบอกทุกอย่าง”

ต่อมาเด็กและน้องสาวเริ่มรู้สึกทนไม่ไหว จึงนำเรื่องที่เกิดขึ้นไปเล่าให้เพื่อนที่โรงเรียน และชาวบ้านละแวกที่อยู่อาศัยฟัง ทางโรงเรียนรู้เรื่องที่เกิดขึ้น จึงเรียกเด็กมาสอบถามข้อเท็จจริง และประสานงานมายังมูลนิธิ เพื่อหาทางช่วยเหลือเด็ก แม่รู้เรื่องที่เด็กและน้องสาวถูกทารุณกรรมทางเพศ ขณะที่อยู่ในคุก แต่แม่ไม่สามารถจัดการอะไรได้

“หนูกับน้องทนตาไม่ไหวแล้ว จึงไปบอกคนมาช่วยพาพวกหนูหนีหน่อย”

หลังจากเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ เด็กค่อนข้างซึมเศร้า ชอบเหม่อลอย พูดน้อย เงียบ เรียนหนังสือไม่รู้เรื่อง (ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิ)

4.4 สภาพภายในครอบครัว

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าสภาพภายในครอบครัวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กได้ โดยมักพบว่าบุคคลภายในครอบครัวมีบทบาทและหน้าที่ ๖ มิติปกติ เช่น เด็กมีสัมพันธภาพกับพ่อแม่ไม่ดี, ผู้กระทำมีบทบาทเป็นผู้นำครอบครัว, ผู้กระทำอาจเป็นคนที่ชอบมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก และเด็กต้องอยู่ตามลำพัง, ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ เป็นต้น ผู้ศึกษาจึงได้มีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับเด็กในประเด็นของสภาพภายในครอบครัว ซึ่งได้รายละเอียดดังนี้คือ

4.4.1 บรรยากาศของครอบครัว เด็กได้ข้อมูลจากป้าผู้เคยเลี้ยงดู เนื่องจากตอนที่พ่อ แม่ อยู่ด้วยกันนั้น เด็กยังจำความไม่ค่อยได้ ซึ่งช่วงที่พ่อแม่อยู่ด้วยกัน มักจะทะเลาะหนึ่งหวงทำร้ายร่างกายกันเป็นประจำ และญาติทางฝ่ายพ่อไม่ชอบแม่ เนื่องจากแม่เป็นคนปากจัดเคยเลิกกันหลายครั้ง แต่พ่อเป็นฝ่ายมาขอคืนดี พ่อแม่และเด็กไม่มีความผูกพันอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากเมื่อเด็กเกิดมาก็นำไปจ้างเลี้ยง ตั้งแต่เด็กและน้องสาวจำความได้ แทบไม่เคยสัมผัสกับบรรยากาศของครอบครัวที่มีพ่อแม่อยู่พร้อมหน้ากัน จะมีเพียงแม่เป็นคนดูแล แม่และเด็กไม่มีการพูดจาสื่อสารกัน ไม่มีเวลาดูแลเด็ก

เนื่องจากต้องทำงานเป็นนักร้องตอนกลางคืนและกลับมาพักผ่อนตอนเช้า จึงไม่ได้สนใจดูแลเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของเด็ก หากแม่ไม่พอใจเด็กและน้องสาว แม่จะทุบตีทันทีโดยที่ไม่อธิบายเหตุผล

“แม่ไปทำงานตอนกลางคืน กลางวันก็กลับมานอน ไม่ค่อยได้สนใจพวกหนู ถ้าพวกหนูเสียงดังหน่อย แม่ก็จะโกรธมาก ลูกขึ้นมาตีพวกหนูเลย”

4.4.2 บรรยากาศของครอบครัว เมื่อเด็กอยู่กับตา (ผู้กระทำ) ผู้กระทำจะบังคับให้เด็กและน้องสาวทำตามความต้องการของตน ถ้าไม่ทำหรือทำไม่ได้ตั้งใจผู้กระทำ ผู้กระทำจะทำร้ายร่างกายเด็กและน้องสาวอย่างรุนแรงหรือให้อดข้าวโดยที่ไม่มีการอธิบาย และมีการทารุณกรรมทางเพศเด็กและน้องสาว พร้อมข่มขู่ทำร้าย ทำให้เด็กอยู่ในบรรยากาศที่หวาดระแวงอยู่ตลอดเวลา ไม่รู้ว่าเมื่อไหร่จะถูกทำร้าย หรือจะถูกทารุณกรรมทางเพศอีก

4.4.3 บรรยากาศครอบครัวแม่กับสามีใหม่คนปัจจุบัน สามีใหม่ของแม่เลี้ยงดูแม่แบบเผด็จการ บังคับให้แม่ทำทุกอย่างตามความต้องการของตน ถ้าแม่ทำอะไรให้ไม่พอใจก็จะทำร้ายร่างกาย สามีใหม่และแม่มีอาชีพขายยาบ้า สามีใหม่และแม่ก็จะเสพยาบ้าทุกวัน

4.5 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

4.5.1 ความสัมพันธ์กับพ่อ เด็กไม่รู้สึกรักหรือผูกพันกับพ่อ เนื่องจากตั้งแต่จำความได้ ไม่เคยเห็นหน้าพ่ोजึงไม่รู้ว่าพ่อที่แท้จริงของตนเป็นใคร เด็กรู้สึกแต่ว่าพ่ไม่เคยรับผิดชอบต่อครอบครัว แต่บางครั้งเด็กก็อดทนที่จะรู้สึกคิดถึงพ่ไม่ได้ อยากรู้ว่าใครเป็นพ่อของตนเอง

“บางครั้งหนูก็อยากรู้ว่า พ่อเป็นอย่างไร หน้าตาอย่างไร จำไม่ได้แล้ว”

4.5.2 ความสัมพันธ์กับแม่ เด็กไม่มั่นใจว่าตนเองเป็นลูกที่แท้จริงของแม่หรือไม่ คิดว่าตนเองเป็นลูกที่พ่เอามาเลี้ยง เพราะเห็นว่าตนเองใช้คนละนามสกุลกับน้องสาว เด็กจะถามแม่ทุกครั้งที่เจอหน้าแม่ แต่แม่ก็ไม่เคยตอบคำถามของเด็กให้กระจ่างเพื่อให้เด็กหายสงสัย ส่วนน้องสาวเด็กก็รู้สึกสับสนเช่นเดียวกัน แต่น้องสาวเด็กใช้คนละนามสกุล เด็กไม่มั่นใจว่าตนเองรักแม่หรือไม่ เด็กรู้สึกสับสนกับความรู้สึกของตน เพราะแม่ชอบด่าว่าเด็กด้วยคำพูดที่หยาบคาย แต่ถ้าวินโหนดที่แม่เสพยาบ้า แม่จะมีอารมณ์ดี ไม่ดุด่าว่าเด็ก จะให้เงินเด็กไปซื้อขนม

“หนูไม่รู้ว่าแม่รักหนูหรือเปล่า บางครั้งก็ทุบตีหนู แต่พอวันไหนได้ดูดยา ก็จะมีใจดีมาก ให้เงินไปซื้อขนมด้วย และหนูสงสัยว่าน้องเป็นพ่อแม่เดียวกันกับหนูหรือเปล่า หนูเคยถามแม่ว่าน้องเป็นน้องจริง ๆ ของหนูมั๊ย แต่แม่ก็ไม่เคยตอบสักที บางทีก็โกรธและตีหนู”

เด็กค่อนข้างเสียใจที่แม่มีพฤติกรรมที่พาผู้ชายมามีความสัมพันธ์ทางเพศโดยไม่ซ้ำ และเด็กเคยเห็นขณะที่แม่มีเพศสัมพันธ์กับชายเหล่านั้น เด็กรู้สึกเสียใจผิดหวังในตัวแม่ ไม่อยากให้แม่ทำตัวแบบนี้ แต่เด็กไม่กล้าบอกกับแม่ เพราะรู้สึกว่าการพูดไปก็ไม่มีความหมาย เพราะจะทำให้แม่โมโห และทุบตีเด็ก

เด็กเล่าว่าหลังจากที่เด็กเข้ามาอยู่ในมูลนิธิ แม่พยายามที่จะเกลี้ยกล่อมให้เด็กและน้องสาวเด็กกลับไปอยู่กับตนเองให้ได้ โดยบอกเด็กว่าทางมูลนิธิ จะพาเด็กไปขาย และสอนวิธีให้เด็กหนีออกจากมูลนิธิ หรือโทรศัพท์ไปบอกกับตำรวจว่าไม่ต้องการจะอยู่ที่มูลนิธิ ต้องการกลับไปอยู่กับแม่แต่เด็กกลัวว่าถ้ากลับไปจะถูกทำร้ายเหมือนที่เคยผ่านมา และรู้สึกไม่ไว้วางใจสามีใหม่ของแม่ ที่แสดงที่ท่าว่าต้องการตัวเด็กและน้องสาวเด็กมาก ซึ่งเด็กและน้องสาวปฏิเสธที่จะไปกับแม่ โดยบอกแม่ว่าอยู่ที่นี่ก็สบายดี

4.5.3 ความสัมพันธ์กับน้องสาว บางครั้งเด็กรู้สึกอิจฉาน้องสาว และชอบแกล้งน้องสาวเป็นประจำ คิดอยู่เสมอว่าน้องไม่ใช่พ่อเดียวกับตนเอง และแม่ก็รักน้องมากกว่าไม่ค่อยดูแล ดีเพราะน้องอยู่กับแม่มาตั้งแต่เกิด ส่วนตัวเด็กมาอยู่กับแม่เมื่อมีอายุ 5 ปีแล้ว เด็กจะรู้สึกว่าคนรอบข้างจะรักน้องสาวของเด็กมากกว่ารักเด็ก

4.5.4 ความสัมพันธ์กับญาติ เด็กรู้สึกไม่ผูกพัน เนื่องจากไม่ค่อยได้อยู่ด้วย

5. ผลจากการทำแบบทดสอบวาดภาพ

พฤติกรรมขณะทำแบบทดสอบ ไม่ได้ตั้งใจทำแบบทดสอบ จะทำๆ หยุดๆ อยู่ตลอด และถามว่าเมื่อไหร่จะเสร็จ เมื่อทำแบบทดสอบได้เพียงเล็กน้อยก็ปฏิเสธจะทำต่อ

5.1 แบบทดสอบวาดภาพคน (Draw A Person Test) พบว่าเด็กวาดภาพค่อนข้างขีดไปทางด้านซ้ายของกระดาษ แสดงถึงการเก็บตนไม่ชอบเข้าสังคม ขณะวาดภาพมีการลบภาพบ่อย ๆ ไม่มั่นใจในตนเอง วาดผมมาปิดบังหน้าผาก ประกอบกับการซ่อนมือไว้ด้านหลัง แสดงถึง ความพยายามปกปิดเรื่องบางอย่าง ค่อนข้างจริงจังและเข้มงวดในชีวิต จากการวาดกระดุมเสื้อให้เห็นชัดเจน วาดเน้นแขนเสื้อและก้นกระโปรง เน้นวาดภาพที่ขา แสดงถึงมีความขัดแย้งภายในใจด้วยลักษณะภาพโดยรวมดูแข็งกระด้าง บ่งบอกถึงความพยายามควบคุมอารมณ์

5.2 แบบทดสอบวาดภาพครอบครัว (Kinetic Family Drawings) พบว่าเด็กวาดรูปสมาชิกภายในครอบครัวซึ่งประกอบด้วย พ่อ แม่ เด็ก และป้าที่เคยเลี้ยงดูเด็ก เด็กกำลังนึกถึงกิจกรรม

ที่แม่จัดวันเกิดให้เด็ก เป็นเหตุการณ์ที่ประทับใจเด็กมากที่สุด ใบหน้าสมาชิก สดชื่น แจ่มใส แต่ภาพมีความขัดแย้งกันที่ระยะห่างระหว่างรูปของสมาชิกแต่ละคน ค่อนข้างห่างกัน โดยตัวเด็กห่างจากแม่มากที่สุด ต่อมาสมาชิกที่อยู่ถัดจากเด็กคือ พ่อ และป้า แสดงถึงว่าสมาชิกแต่ละคนไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กันใกล้ชิดนัก

6. การวินิจฉัย

ผลการสังเกตและสัมภาษณ์ ด้านพฤติกรรมขณะทำแบบสอบถาม เด็กหญิงผิวสองสี ผอมสัน รูปร่างผอมสูง ไม่ตั้งใจทำแบบทดสอบ จะทำๆ หยุดๆ อยู่ตลอด และถามว่าเมื่อไหร่จะเสร็จ เมื่อทำแบบทดสอบได้เพียงเล็กน้อยก็ปฏิเสธจะทำต่อ ลักษณะไม่ค่อยจริงจังกับงานที่ได้รับมอบหมาย

ผลการสังเกตขณะที่อยู่มูลนิธิ ฯ เด็กรู้สึกกลัวและหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลาว่าจะถูกผู้กระทำการทำร้ายอีก ไม่ไว้วางใจคนแปลกหน้าและไม่กล้าไม่ไว้วางใจใคร เด็กรู้สึกว่าตัวเองไม่มีคุณค่า ไม่เป็นที่รักที่ต้องการของใคร ไม่มั่นใจในความรักที่คนรอบข้างมีให้ ไม่มั่นใจในตัวเอง มีความอิจฉาริษยา กลัวผู้อื่นให้ความสนใจตนเองน้อย จากการสัมภาษณ์พบว่า

“ครั้งหนึ่งป้าซื้อรองเท้าให้หลานที่อยู่บ้านญาติ ซึ่งมีอายุเท่ากับหนู แต่ไม่ได้ซื้อให้หนู ทำให้หนูรู้สึกโกรธมาก คิดว่าป้ารักหนูน้อยกว่า ก็เลยเอากรรไกรตัดรองเท้าจนขาด ป้าจะได้ซื้อคูใหม่ให้บ้าง”

มีปัญหาในการสร้างสัมพันธ์ภาพเมื่อไม่พอใจใคร เด็กจะแสดงตัวด่ากราด ทำให้เพื่อนไม่ค่อยชอบและไม่อยากยุ่งกับเด็กนัก ซึ่งเด็กพยายามหลีกเลี่ยง และปฏิเสธที่จะไม่แสดงอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง ในบางครั้งเด็กกลัวว่าเมื่อเปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริงแล้ว จะรับสภาพอารมณ์ตัวเองไม่ได้ เช่น เด็กอยากให้แม่รัก แต่เด็กกลับบอกว่าตัวเองรู้สึกเฉยๆ เด็กกลัวการถูกทอดทิ้ง เด็กอยากมีครอบครัวที่อบอุ่น และจากลักษณะที่เด็กมีอารมณ์แปรปรวน ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ จึงเคยทำร้ายร่างกายตัวเอง โดยการใช้เศษแก้วกรีดแขนตัวเองจนเลือดไหล ทำร้ายร่างกายคนอื่น เช่น ใช้มีดแทงและทำลายข้าวของ ขว้างปาแก้วบ้าง บางครั้งหนีออกจากมูลนิธิฯ

ปัญหาที่พบในครอบครัวนี้

6.1 สภาพครอบครัวของเด็ก -พ่อแม่เลิกกัน

6.2 จำนวนคู่สมรสของพ่อแม่ – มากกว่า 1 คน

6.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็ก – ต่างคนต่างอยู่ เป็นความผูกพันกัน

6.4 การประกอบอาชีพของพ่อแม่ – ขายบริการทางเพศและขายยาบ้า

6.5 วิธีการเลี้ยงดูของพ่อแม่ – เปลี่ยนคนเลี้ยงหลายคน

6.6 การที่ไม่มีใครเชื่อเรื่องที่ถูกละเมิดทางเพศ ทำให้ถูกละเมิดทางเพศซ้ำ

จากการศึกษารายกรณีพบว่าบุคคลภายในครอบครัวของเด็กมีบทบาท และหน้าที่ รับผิดชอบ คือเด็กมีสัมพันธภาพกับพ่อแม่ไม่ดี เด็กถูกเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย อาศัยอยู่ตามบ้านญาติไปเรื่อย ๆ เด็กต้องอยู่ตามลำพังกับน้อง , ผู้กระทำละเมิดทางเพศมีบทบาทเป็นผู้นำครอบครัว และผู้กระทำ อาจเป็นคนที่ชอบมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก, ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ที่พบดังกล่าวเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กถูกละเมิดทางเพศ และอาจส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่เลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าว เก็บกด มองตนเองไม่มีคุณค่า ไม่กล้าออกสังคม ไม่ไว้วางใจบุคคลภายนอก ต้องการคนที่มาดูแลให้ความจริงใจ ต้องการความมั่นคงในชีวิต นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กต้องการความรักความอบอุ่นจากแม่ด้วย

7. แนวทางการช่วยเหลือ

7.1 ด้านกฎหมาย ไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำได้ เนื่องจากเด็กมีความหวาดกลัว ผู้กระทำมาก ประกอบกับเด็กคิดว่าผู้กระทำเป็นผู้ที่มีบุญคุณกับตน จึงปฏิเสธที่จะให้ความร่วมมือ

7.2 ด้านสังคมสงเคราะห์

7.2.1 แยกเด็กออกจากครอบครัวผู้กระทำ และส่งต่อองค์กรดูแลเด็กระยะยาว

7.2.2 แยกเด็กออกจากแม่และสามีใหม่ของแม่ เนื่องจากแม่และสามีใหม่ต้องการนำตัวเด็กและน้องสาวกลับไปช่วยขายยาบ้า

7.3 ด้านจิตวิทยา บำบัดฟื้นฟูสภาพอารมณ์จิตใจเด็กและน้องสาว โดยการให้คำปรึกษา เป็นรายกรณี โดยเน้นเทคนิคการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Client-Centered Therapy) ของ คาร์ล อาร์ รोजерส (Carl R. Rogers) ทฤษฎีนี้เน้นความจริงของชีวิตว่าผู้รับคำปรึกษามีความสามารถอยู่ในตนเองที่จะเข้าใจถึงองค์ประกอบของชีวิตอันเป็นสาเหตุที่ทำให้ตนเองไม่มีความสุข ผู้รับคำปรึกษามีความสามารถที่จะนำชีวิตและสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบุคลิกภาพของตนเองให้เหมาะสมได้ โดยเน้นให้เด็กได้ระบายความรู้สึกโดยเล่าถึงชีวิตในอดีตจนถึงปัจจุบัน ในสิ่งที่เด็กอยากเล่า สร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ไว้วางใจ เพื่อนำไปสู่การร่วมมือในการพัฒนาตนเองต่อไป ให้ความจริงใจต่อการช่วยเหลือ สร้างความมั่นใจแก่เด็ก และส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางสังคมเพื่อไม่ให้เด็กอยู่กับตนเองจนกลับไปคิดถึงเรื่องในอดีต

8. การติดตามผล

หลังจากให้คำปรึกษาเพื่อช่วยเหลือเด็ก พบว่าเด็กได้พยายามปรับปรุงตนเอง มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเข้าสังคมมากขึ้น ไม่หมกมุ่นอยู่กับตนเอง โปหน้าเบิกบาน สดใส ให้ความไว้วางใจต่อผู้วิจัย และเจ้าหน้าที่ในมูลนิธิ ฯ ไม่พบการทำร้ายร่างกายตนเองของเด็กอีก

9. สรุป

เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศโดยพ่อของเพื่อนแม่ เนื่องจากแม่นำไปให้ช่วยดูแลระหว่างที่แม่ถูกดำเนินคดี ตั้งแต่เด็กเรียนอยู่ชั้นอนุบาล 3 และเด็กยังถูกทำร้ายร่างกายอย่างรุนแรงด้วย เพื่อนแม่รู้เรื่องที่เกิดขึ้นและสั่งเด็กไม่ให้นำไปบอกใคร เด็กเก็บเป็นความลับประมาณ 2 ปี จึงนำไปเล่าให้เพื่อนที่โรงเรียนฟัง เนื่องจากรู้สึกทรมานไม่ไหว

ประวัติของพ่ออายุประมาณ 39 ปี ข้อมูลนอกจากนี้ไม่สามารถหาได้ เนื่องจากพ่อหายสาบสูญไปตั้งแต่เด็กและน้องสาวเพิ่งเกิดได้ไม่นานและไม่เคยติดต่อกลับมาอีก แม่อายุประมาณ 26 ปี เรียนไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพนักร้องคาราโอเกะตามห้องอาหารและขายบริการทางเพศ ต่อมาขายยาบ้า โดยเปิดร้านขายของชำบังหน้าตนแม่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดชัยนาท ถูกจำคุก 2 ปี เมื่อพ้นโทษแม่ไปทำงานขายบริการทางเพศแบบอิสระและขายยาบ้าให้กับหญิงขายบริการด้วยกันกับแขกที่มาเที่ยว ทำให้สักพักหนึ่งก็มารู้จักกับสามีคนปัจจุบันซึ่งเป็นลูกค้าคนหนึ่งที่มาใช้บริการ จึงได้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันและร่วมกันขายยาบ้า

เด็กอายุ 12 ปี มีพี่น้องพ่อแม่เดียวกัน 2 คน เด็กเป็นลูกคนโต พ่อแม่เลิกกันตั้งแต่เด็กอยู่ในท้องแม่ เมื่อเด็กอายุประมาณ 2-3 เดือน แม่นำเด็กไปจ้างเลี้ยง เมื่อเด็กอายุ 5 เดือน พ่อแม่คืนดีกัน จนกระทั่งเด็กมีอายุประมาณ 5 ปี พ่อแม่ลักพาเด็กจากคนเลี้ยง กลับไปดูแล และเมื่อเด็กอายุ 8 ปี พ่อแม่เลิกกัน แม่ให้ป้าซึ่งเป็นญาติห่างๆ ของแม่เป็นคนคอยช่วยดูแลต่อ นานๆ จะกลับมาเยี่ยมครั้งหนึ่ง ต่อมาแม่รับเด็กและน้องสาวมาอยู่ด้วย แต่แม่ถูกจับข้อหาเมียบ้าไว้ในครอบครองโดยผิดกฎหมายเป็นเวลา 2 ปี จึงฝากเด็กและน้องสาวให้เพื่อนที่อยู่ด้วยกันช่วยดูแล เพื่อนจึงนำเด็กและน้องสาวไปให้พ่อของตนเองเลี้ยงดูแทน ช่วงนี้เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศเด็กและน้องสาว จึงมาอยู่ในความดูแลของมูลนิธิฯ ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ก็ได้ไปอยู่บ้านแรกรับพญาไท กรมประชาสงเคราะห์ แต่เด็กมีปัญหาเรื่องการหนี จึงได้มากลับมาอยู่มูลนิธิฯ อีกครั้ง

สรุปจากการศึกษารายกรณี พบว่าบุคคลภายในครอบครัวของเด็กมีบทบาท และหน้าที่ๆ ผิดปกติ คือเด็กมีสัมพันธภาพกับพ่อแม่ไม่ดี เด็กถูกเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย อาศัยอยู่ตามบ้านญาติไปเรื่อยๆ เด็กต้องอยู่ตามลำพังกับน้อง , ผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศมีบทบาทเป็นผู้นำครอบครัว และผู้กระทำอาจเป็นคนที่ชอบมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก, ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ เป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ และส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาคือ เก็บกด มองตนเองมีมลทิน ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง มีความก้าวร้าว ต้องการได้ความรัก ความอบอุ่น ต้องการความมั่นคงในชีวิต อยากให้มีคนรักและจริงใจ ต้องการความรักจากแม่

กรณีศึกษาที่ 4 เด็กหญิง ดี (นามสมมุติ)

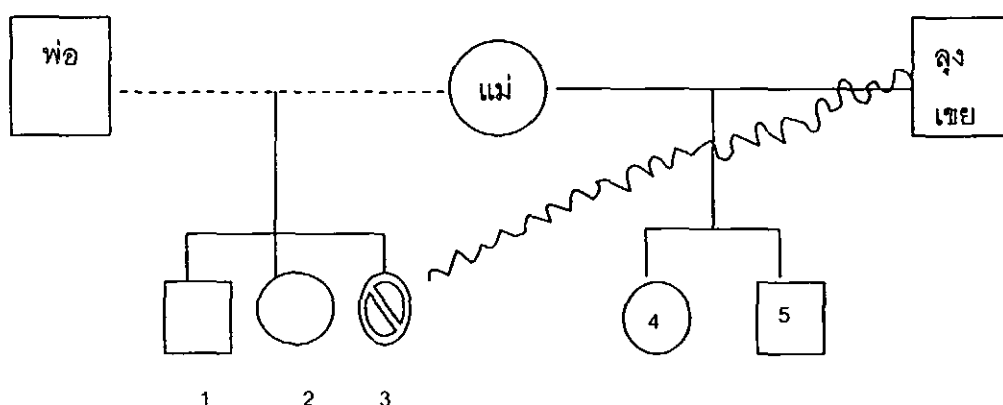
1. ลักษณะทั่วไป

เด็กหญิงไทย อายุประมาณ 11 ปี ผอมตรงสัน นัยน์ตาสองชั้น แวตตาเศร้า หน้าตาไม่สดใส ค่อนข้างผอม มีรอยแผลเป็นหลายแห่ง ลักษณะการแต่งกายไม่สะอาดนัก เล็บมือเล็บเท้าสั้นแต่ตาม ขอกเล็บดำ ผิวคล้ำ พูดจาจะฉาน ไม่ชอบมองสบตาขณะสนทนาด้วย (ข้อมูลได้จากการสังเกต)

2. ข้อมูลทั่วไป

เด็กหญิงไทย อายุ 11 ปี นับถือศาสนา พุทธ เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ภูมิลำเนาเดิม จังหวัด นครปฐม มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 3 คน เป็นพี่ชาย 1 คน และพี่สาว 1 คน เด็กเป็นคนสุดท้าย มีพี่น้องต่างบิดา 2 คน เป็นชาย 1 คนและหญิง 1 คน ซึ่งเป็นลูกที่เกิดจากลุงเขย ขณะที่แม่อยู่กันกับพ่อแต่เด็กไม่รู้ชื่อเท็จจริง จึงคิดว่าเป็นพี่น้องพ่อแม่เดียวกันทั้งหมด (ข้อมูลได้จากแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและการสัมภาษณ์)

แผนผังแสดงภาพสมาชิกในครอบครัว

สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในแผนผัง

เพศชาย

เพศหญิง

กรณีศึกษา

สถานะอยู่ด้วยกันแต่ห่างเหิน -----

มีการทารุณกรรมทางเพศ ~~~~~

3. การสังเกตและการบันทึกการสังเกต

จากการสังเกตพฤติกรรมขณะอยู่ในความดูแลของมูลนิธิฯ เด็กมีนิสัยลักษณะนิสัยของผู้อื่นและชอบโกหก จากการสังเกตเห็นว่าเด็กได้หยิบดินสอและยางลบ ซึ่งเป็นของที่แจกให้เด็กทุกคนในมูลนิธิฯ โดยเด็กได้หยิบในส่วนของเพื่อนไปด้วย และแกล้งบอกว่าตนยังไม่ได้ของแจกเลย การสังเกตในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ และการทำแบบทดสอบพบว่า เด็กขาดความภาคภูมิใจในตนเอง มีปมด้อยเรื่องที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ คิดว่าตัวเองเป็นคนไม่ดี ไม่บริสุทธิ์ คงไม่มีใครมารักจริง โดยเด็กมักจะพูดว่า

“อย่างหนูใครเค้าจะเอาไปเป็นแฟนด้วย หนูไม่กล้ายุ่งกับใครหรอก เดียวก็โดนหลอก!”

ลักษณะน้ำเสียงค่อนข้างน้อยใจ เด็กไม่มีความกระตือรือร้นต่อสิ่งแวดล้อมภายนอก ไม่สนใจ เข้ากลุ่มกับเพื่อน ๆ แสดงให้เห็นว่าเด็กรู้สึกไม่มีความหวังในชีวิต อยู่ไปวันๆ เหมือนไม่มีชีวิตจิตใจ เด็กค่อนข้างโดดเดี่ยว

เด็กหลีกเลี่ยงที่จะพูดถึงเรื่องที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ บอกแต่ว่ากลัวพูดออกไปแล้วจะควบคุมตัวเองไม่ได้ กลัวมันจะวนกลับมาอีก เด็กค่อนข้างไม่สบายใจ เด็กเคยพยายามทำร้ายตัวเองโดยการกรีดข้อมือ จากการสังเกตพบว่าที่แขนของเด็กมีรอยแผลเป็น ลักษณะเป็นเส้นยาว เหมือนโดนของมีคม ยังรู้สึกโกรธเมื่อพูดถึงแม่

4. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้รับการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง(เจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิฯ) ซึ่งได้ข้อมูลดังนี้

4.1 ประวัติส่วนตัว

4.1.1 ประวัติการเลี้ยงดู พ่อแม่มาเจอกันที่จังหวัดนครปฐม รู้สึกถูกใจจึงตกลงใจที่จะอยู่กินกัน ในช่วงแรกที่อยู่กินกันพ่อทำงานเป็นลูกจ้างของพี่สาวคนที่ 5 ของแม่ ซึ่งชายของเบ็ดเตล็ด ส่วนแม่อยู่บ้านเฉยๆ หลังจากแต่งงานกันปีแรก พี่ชายคนแรกของแม่ ฆ่าตัวตายด้วยวิธีการผูกคอตาย เนื่องจากภรรยาไม่สู้ ซึ่งบ้านที่ครอบครัวเด็กอาศัยอยู่เป็นของลุง ทำให้ต้องย้ายครอบครัวไปอยู่บ้านพี่ชายคนที่ 2 ของแม่ จนเด็กคลอดออกมาประมาณ 8-9 เดือน ลุงจึงชวนครอบครัวแม่ไปซื้อบ้านในจังหวัดนครปฐม เมื่อพ่อแม่เข้ามาอยู่ในระยะแรก พ่อแม่ทำอาชีพขายของกีฟ้อฟ แต่ขายไม่ค่อยดี แม่จึงเปลี่ยนไปขายกัวยับและขนมหวานในหมู่บ้าน โดยให้พ่ออยู่เลี้ยงเด็กอยู่ที่บ้าน แต่ขายได้ประมาณ 3-4 เดือน ก็เลิกขาย เนื่องจากรายได้ไม่ค่อยดีและให้พ่อออกหางานทำ โดยรับจ้างทั่วไป หลังจากนั้น ประมาณ 8 เดือน แม่ก็ตั้งครรภ์ลูกคนที่สอง พ่อก็บอดสามล้อจนกระทั่งเด็กอายุ 5 ปี จึงได้ย้ายครอบครัวมาอยู่ที่จังหวัดนครสวรรค์ โดยมาอาศัยอยู่กับลุงที่พ่อเคยอาศัยอยู่ด้วยเมื่อตอนที่พ่อยังเด็ก โดยมีอาชีพรับจ้างรับส่งนักเรียน บางครั้งไปกับเรือขนทราย ขนปูนขาวล่องตามแม่น้ำเจ้าพระยา

มาส่งของที่จังหวัดปทุมธานี ส่วนแม่ร้อยพวงมาลัยขาย เด็กเริ่มเข้าเรียนที่โรงเรียนในจังหวัด นครสวรรค์แต่อยู่ได้ไม่ถึงปี พ่อแม่ก็ทะเลาะกันอย่างรุนแรง แม่ไล่พ่อออกจากบ้าน ขณะนั้นพี่สาว แม่รู้เรื่อง จึงไปรับเด็กมาดูแลที่นครปฐม ซึ่งเมื่ออยู่บ้านป้า แม่และลุงเคยมีความสัมพันธ์ทางเพศกัน เป็นประจำโดยป้าไม่รู้และลุงเคยยังมากระทำทารุณกรรมทางเพศกับเด็กด้วย

4.1.2 ประวัติการเรียน เด็กเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ที่โรงเรียนแถวบ้าน จังหวัดนครปฐม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่โรงเรียนย่านจรัญสนิทวงศ์ เมื่อย้ายมาอยู่ในความดูแล ของมูลนิธิฯ จึงเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียน ประจำ และจะกลับอยู่มาที่มูลนิธิฯ ในวันหยุดวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

4.1.3 ประวัติการเจ็บป่วย มักจะเป็นลมบ่อยและมีอาการลำไส้อักเสบ

4.2 ประวัติครอบครัว

4.2.1 ภูมิหลังของพ่อ ชายไทยอายุประมาณ 43 ปี ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่จังหวัด นครสวรรค์ อาศัยอยู่กับปู่กับย่า มีพี่น้องพ่อแม่เดียวกันทั้งหมด 2 คน พ่อเป็นคนที่ 2 มีพี่สาว 1 คน อายุ มากกว่าพ่อประมาณ 3 ปี ต่อมาปู่เสียชีวิต ได้ย้ายที่อยู่อาศัยตามบ้านญาติเรื่อย ๆ

เมื่ออายุ 15-17 ปี ก็เริ่มออกมาใช้ชีวิตด้วยตนเอง โดยมาอาศัยอยู่ตามวัดใน จังหวัดพิจิตร ในระหว่างนั้น ได้มารู้จักลุงคนหนึ่ง ซึ่งมีแพอยู่ใกล้ๆ วัด ต่อมาพ่อได้มาอาศัยอยู่ด้วย เพื่อ รับจ้างเกี่ยวกับการทำประมงน้ำจืด รายได้ประมาณวันละ 20-30 บาท บางครั้งก็รับจ้างผ่าฟืน ตักน้ำ รายได้พ่อยู่ได้ไปวันๆ

ต่อมาลูกชายของลุงคนนี้มีอาชีพขายผ้าอยู่ในตลาด ได้ให้พ่อไปช่วยขายด้วย โดยสอนให้คิดเงิน ทอนเงิน เป็นลูกจ้างไปเรื่อยๆ ได้เงินเดือนๆ ละ 500 บาท และให้อาศัยอยู่กินด้วย กับลุง และต่อมาพ่อได้มาเจอพี่ชายของแม่ พี่ชายของแม่แนะนำให้รู้จักกับแม่ จนกระทั่งอยู่กินเป็นสามี ภรรยา

4.2.1.1 การศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รับจ้างทั่วไปรายได้ ไม่แน่นอน ส่วนใหญ่ได้ประมาณวันละ 100 บาท

4.2.1.2 บุคลิกลักษณะ ชอบสูบบุหรี่ กินเหล้าเป็นบางครั้ง เล่นการพนัน ทำทางเฉื่อยชา ไม่กระตือรือร้น ไม่ใส่ใจที่จะทำงาน เพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว ก่อนข้างอ่อนแอ มีลักษณะพึ่งพิงภรรยา

“พ่ออยู่บ้านไปเรื่อย บางครั้งก็ออกไปเล่นการพนัน กินเหล้า สูบบุหรี่ ไม่ได้หาเงินมาให้แม่ใช้หรอก ไม่เห็นพ่อจะสนใจทำงานเลย เห็นขอเงินจากแม่อยู่บ่อย ๆ”

4.2.2 ภูมิหลังของแม่ หญิงไทย อายุ 36 ปี ภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดพิจิตร ชีวิตในวัยเด็กของแม่ ประกอบด้วยตายายและพี่น้องพ่อแม่เดียวกันทั้งหมด 8 คน แม่เป็นลูกคนที่ 7 คนที่ 1 เป็นชาย แต่เสียชีวิตเนื่องจากผูกคอตาย คนที่ 2 เป็นชาย มีอาชีพขับรถสิบล้อรับจ้าง (เป็นสามีของ ป้าที่เป็นผู้แจ้งเรื่องที่เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศมาที่มูลนิธิฯ) คนที่ 3 เป็นชาย ปัจจุบันไม่ได้ติดต่อกัน คนที่ 4 เป็นชาย ปัจจุบันไม่ได้ติดต่อกัน คนที่ 5 เป็นหญิง อาชีพขายของตามตลาดนัด คนที่ 6 เป็นหญิง (เป็นภรรยาของผู้กระทำ) เป็นแม่บ้านดูแลลูก คนที่ 7 แม่ คนที่ 8 เป็นหญิง ปัจจุบันเสียชีวิต เนื่องจากจมน้ำตาย ทั้งหมดอาศัยอยู่รวมกันในเรือ อาชีพหลักของครอบครัว คือ เดินเรือบรรทุกข้าวสารระหว่างจังหวัดกรุงเทพฯ – สุพรรณบุรี ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

ต่อมาพี่สาวคนที่ 6 แต่งงานกับเพื่อนบ้านในชุมชน (ผู้กระทำ) สามีของพี่สาวและเคยมีความสัมพันธ์ทางเพศกับแม่ ตั้งแต่ครั้งที่พี่สาวแม่มายังไม่ได้แต่งงานกับพี่ชาย แต่เมื่อแต่งงานกันแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับพี่ชายก็เริ่มห่างเหินกัน แต่ยังคงมีการติดต่อยังเป็นระยะๆ โดยที่พี่สาวไม่รู้เรื่อง พี่ชายคนที่ 3 ของแม่ ซึ่งมีอาชีพขายเสื้อผ้าอยู่ที่จังหวัดนครสวรรค์ ได้เดินทางมาเยี่ยมยายและแม่พร้อมพาเพื่อนมาด้วย 1 คน ซึ่งต่อมากลายเป็นพ่อเด็ก พี่ชายแม่พาพ่อมาสู่ขอ ทำพิธีตามประเพณีเพื่ออยู่กินเป็นครอบครัวกัน ขณะที่แม่อยู่กินกับพ่อแม่มายังคงติดต่อและมีความสัมพันธ์ทางเพศกับพี่ชาย

4.2.2.1 การศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีอาชีพที่แน่นอน

4.2.2.2 บุคลิกลักษณะของแม่ในความคิดของเด็ก ก่อนข้างใจร้อน ปากจัด เกียจคร้าน ลำสอนทางเพศ มีสามีหลายคน ขาดความเป็นแม่ที่ดี ให้ลูกเป็นคนรับผิดชอบหารายได้เข้าครอบครัว และใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการต่อรอง เพื่อให้ได้รับการตอบสนองทางด้านวัตถุ สิ่งของ หรือเงินทอง

“แม่ไม่สนใจจะดูแลพวกหนูหรอก ชี้นูคนจิตดำเก่ง เอาแต่แต่งตัวไปหลอกผู้ชายให้ได้เงินมาใช้ ไม่เคยทำงานบ้านให้แต่พวกหนูทำ แล้วยังเอาหนูไปยุ่งด้วย แม่มีแต่อยากได้นั้น ได้นี้ ฟูมเฟื่อยชอบใช้ของแพง”

4.3 ประวัติการถูกทารุณกรรมทางเพศ

ผู้ทารุณกรรมทางเพศเด็ก คือ ลุงเชย มีศักดิ์เป็นพี่ชายของแม่ แต่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับแม่ อายุประมาณ 38 ปี อาชีพรับราชการ ผู้กระทำได้แต่งงานอยู่กินกับพี่สาวคนที่ 6 ของแม่ มีลูกกับพี่สาวแม่ 4 คน เป็นชาย 3 คน หญิง 1 คน คนโตเป็นชาย อายุ 15 ปี คนที่ 2 เป็นหญิงอายุ 14 ปี คนที่ 3 เป็นชาย อายุ 13 ปี และคนที่ 4 เป็นชายอายุ 6 ปี

เหตุการณ์ที่เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ คือ หลังจากที่เด็กกลับจากโรงเรียนมาถึงบ้าน แม่บอกเด็กว่าจะออกไปห้างสรรพสินค้าในจังหวัดนครปฐมและถามเด็กว่าอยากไปด้วยไหม เด็กบอกว่าอยากไป จึงได้เปลี่ยนเสื้อผ้าและออกไปกับแม่ เด็กไม่รู้ว่าแม่นัดกับผู้กระทำไว้ เมื่อมาถึงเด็กเจอผู้กระทำ แม่จึงบอกว่าได้นัดทำธุระกับผู้กระทำ แต่ไม่กล้าบอกว่าจะมาขอเงิน และไม่ยอมให้มีคนเห็น จึงชวนผู้กระทำไปคุยที่โรงแรมใกล้ ๆ เดินแยกกันไป โดยเด็กไปกับแม่ แล้วมาเจอกันที่โรงแรม เมื่อถึงโรงแรม แม่บอกให้เด็กรออยู่ข้างนอก การพูดคุยกันมุ่งประเด็นเรื่องเงินอย่างเดียว ผู้กระทำบอกแม่ว่าให้ไปพาเด็กเข้ามา เพราะเป็นเด็กผู้หญิงยืนอยู่น้าโรงแรมไม่ดี

เมื่อเด็กเข้ามา แม่สั่งให้อาบน้ำ ผู้กระทำเป็นคนถอดเสื้อผ้าให้เด็ก หลังจากที่เด็กอาบน้ำ กำลังจะใส่เสื้อผ้า แม่เข้ามาสั่งไม่ให้เด็กใส่และให้เด็กมานั่งที่เตียงนอน แต่เด็กจะอ้างว่าหนาวต้องการจะใส่เสื้อผ้า แม่เพียงปิดเครื่องปรับอากาศและบังคับให้เด็กนั่งข้างผู้กระทำบนเตียง บอกให้เด็กดูทีวีเสร็จแล้วแม่ลุกขึ้นมาปิดไฟและเข้าไปอยู่ในห้องน้ำ หลังจากนั้นผู้กระทำเข้ามาถอดเด็ก เด็กตกใจลุกขึ้นยืน บอกผู้กระทำว่าอย่ามากอดไม่ชอบ แต่ผู้กระทำพยายามที่จะดึงเด็กมากอดและเริ่มใช้กำลังกับเด็ก เด็กหนีและใช้เท้าถีบ แต่สู้กำลังของผู้กระทำไม่ได้ จึงถูกผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศ เด็กรู้สึกเจ็บมากจึงร้องให้อ้อนวอน แต่ผู้กระทำไม่ฟัง เด็กบอกว่าภายในห้องมีดมาก ไม่รู้จะออกไปอย่างไร ตลอดเวลาที่เด็กถูกกระทำ แม่ยังคงหลบอยู่ในห้องน้ำ แม้ว่าเด็กจะตะโกนขอความช่วยเหลือจากแม่ หลังจากที่เด็กถูกกระทำเสร็จ แม่ให้เด็กไปล้างตัวในห้องน้ำและใส่เสื้อผ้าเด็กบอกว่ามีเลือดออกด้วย เมื่อออกมาเห็นแม่รับเงินจากผู้กระทำ เด็กบอกไม่ทราบว่าเป็นเงินค่าอะไรและให้ทำไม แล้วผู้กระทำก็สั่งให้เด็กกับแม่กลับบ้านไปก่อน

แม่สั่งไม่ให้เด็กนำเรื่องที่เกิดขึ้นไปเล่าให้ใครฟัง เด็กรู้สึกโกรธ เสียใจ กลัวถูกแม่ทำเช่นนี้อีก และกลัวถูกแม่ตี ถ้านำเรื่องที่เกิดขึ้นไปบอกใคร เด็กไม่เข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้นกับตัวเอง รู้สึกกลัว และไม่กล้าเล่าให้ใครฟัง พอนานๆ ไปก็รู้สึกเฉย ๆ

จนกระทั่งป้าสะใภ้ของเด็กรู้เรื่องมาจากคนในตลาดว่าเคยเห็นแม่และเด็กเดินออกมาจากโรงแรม ประกอบกับที่ผ่านมามีเคยสงสัยในพฤติกรรมของแม่เด็กที่พยายามให้เด็กอยู่ใกล้ชิดกับผู้กระทำ เช่น เวลานั่งรถจักรยานยนต์ แม่จะให้เด็กนั่งตรงกลางระหว่างแม่กับผู้กระทำ แม่ให้เด็กเอามือโอบเอวผู้กระทำ แต่เด็กสะบัดมือออก แม่จึงหยิกเด็กที่ขา ป้าสะใภ้รู้สึกว่ามันแปลกๆ เกรงว่าเด็กจะไม่ปลอดภัย เพราะเคยรู้เรื่องพฤติกรรมของผู้กระทำ จึงเรียกเด็กมาสอบถาม พาไปแจ้งความ และจับผู้กระทำในวันนั้นและขอความช่วยเหลือจากครู โดยขอให้ครูช่วยประสานงานมายังมูลนิธิฯ เข้ามาดำเนินการช่วยเหลือ เมื่อแม่รู้ว่าจะมีการดำเนินคดี แม่ปฏิเสธบอกว่าไม่รู้เรื่อง หลังจากที่แม่รู้ว่ามีการดำเนินคดี แม่จึงหนีไปอยู่จังหวัดนครสวรรค์

ส่วนพ่อเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง เพราะแม่บอกว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้นกับเด็ก พ่อไม่ได้คิดจะปกป้องเด็ก คิดว่าการที่เด็กมาอยู่ในความดูแลของมูลนิธิ เป็นการดีเพราะหมดภาระการเลี้ยงดูไปอีกคน

เด็กต้องการให้ผู้กระทำผิดดำเนินคดี และจำคุกเป็นเวลาหลายปี แต่บางครั้งก็รู้สึกผิดที่ทำให้ครอบครัวของผู้กระทำผิดลำบาก โดยเฉพาะลูกของผู้กระทำทั้ง 4 คนที่กำลังเรียนหนังสืออยู่ ส่วนแม่ เด็กรู้สึกสับสน รู้ว่าแม่ทำผิด ช่วงแรกอยากให้แม่ถูกดำเนินคดีเหมือนกัน แต่ภายหลังเด็กไม่อยากดำเนินคดีกับแม่เพราะรู้สึกสงสาร เป็นห่วงน้องกลัวไม่มีคนดูแล

ประวัติการทารุณกรรมทางเพศก่อนที่เด็กจะถูกลงเขยทารุณกรรมทางเพศนั้น เด็กเคยถูกทารุณกรรมทางเพศมาทั้งหมด 3 ครั้ง ซึ่งเด็กไม่เคยเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ใครฟัง

ครั้งแรกเกิดขึ้นขณะที่ครอบครัวของเด็กอาศัยอยู่ในเรือลำเลียงฟุ้ง ตอนนั้นพ่อมีอาชีพรับจ้างเดินทางไปกับเรือเหล็กบรรทุกทราย วันเกิดเหตุ พ่อ แม่ และน้องของเด็ก ไปนอนที่เรือกลที่ใช้ลากเรือลำเลียง เพราะว่าอากาศร้อน ทั้งให้เด็กนอนอยู่บนเรือตามลำพัง โดยบอกเด็กว่าอย่าไปเลย เพราะลงเรือลำบาก พอตกดึกได้มีวัยรุ่นจำนวน 4 คน ขึ้นมาบนเรือ แล้วบังคับทารุณกรรมทางเพศกับเด็ก โดยใช้มือปิดปากเด็กกดเด็กให้นอนลง และได้ลงมือข่มขืนเด็ก จนเลือดออก และหนีไป

ครั้งที่สองเกิดขึ้นช่วงที่ครอบครัวเด็กขึ้นจากเรือมาเข้าบ้านอยู่ ซึ่งระหว่างที่พักอยู่ที่บ้านเช่าจะมีเพื่อนพ่อมาหาพอบ่อยมาก วันหนึ่งขณะที่เด็กอยู่บ้านตามลำพังได้มีเพื่อนของพ่อมาหา พ่อ เด็กบอกว่าพ่อไม่อยู่ แต่เพื่อนพ่อบอกว่าไม่ได้มาหาพ่อ จากนั้นก็ปิดประตู เข้ามากอดเด็กและกดตัวเด็กให้นอนลง เด็กได้ต่อสู้ โดยการกัดและถีบแต่ไม่สามารถสู้แรงได้ จึงถูกทารุณกรรมทางเพศ และหนีออกไป

ครั้งที่สาม เกิดขึ้นหลังจากครั้งที่สองเพียงไม่กี่เดือน เกิดในเวลากลางคืนเด็กนอนอยู่บ้านพร้อมพ่อแม่และน้อง แต่แยกห้องนอนจากพ่อแม่และน้อง มีคนป็นหน้าตาต่างเข้ามา เด็กจำไม่ได้ว่าเป็นใคร เพราะมันมืดมาก ใช้มือกดแขนและขาของเด็ก ให้เด็กนอนลง และลงมือทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก ซึ่งเด็กคิดว่าเป็นคนแก่และแวกบ้าน เพราะวันรุ่งขึ้น คนแก่นั้นก็ย้ายบ้านหนี

4.4 สภาพภายในครอบครัว

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าสภาพภายในครอบครัวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กได้ โดยมักพบว่าบุคคลภายในครอบครัวมีบทบาท และหน้าที่ รับผิดชอบ เช่น มีพ่อเลี้ยงหรือคนอื่น ๆ อาศัยอยู่ในบ้าน , แม่ทำงานนอกบ้าน ทำให้เด็กมีโอกาสนอนตามลำพัง , ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ เป็นต้น ผู้ศึกษาจึงได้มีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับเด็กในประเด็นของสภาพภายในครอบครัว ซึ่งได้รายละเอียดดังนี้คือ

บรรยากาศของครอบครัว พ่อไม่รังเกียจที่รู้ว่าแม่เด็กมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้กระทำ โดยจะนัดไปเจอกันตามโรงแรม เพื่อมีเพศสัมพันธ์และขอเงิน และรู้ว่าลูกคนที่ 3 เป็นหญิง

และคนที่ 4 ซึ่งเป็นชาย ไม่ใช่ลูกของตน แต่ก็ไม่เคยว่าแม่ ส่วนแม่ไม่ได้รู้สึกรักพ่อ แต่รู้สึกเบื่อที่ยายชอบคอยหาคุให้ คิดว่าถ้าไม่แต่งงานกับพ่อก็ต้องแต่งงานกับคนอื่น แต่พ่อเป็นคนดี จึงแต่งงาน โดยตั้งใจว่าเมื่อแต่งงานเสร็จแล้วจะเลิก

พ่อแม่เด็กทะเลาะกันเป็นประจำแต่ไม่ได้รุนแรงหรือมีปัญหาอะไรมากนักเพราะส่วนใหญ่พ่อจะเป็นฝ่ายที่ยอมมากกว่า เพราะไม่ชอบความรุนแรง จึงทำให้ดูเหมือนว่าแม่จะเป็นคนคุมอำนาจในครอบครัว คอยบงการสามีและลูก

มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว เช่น ขณะที่เด็กมีอายุ 3 ปี เด็กถูกพ่อจับศีรษะฟาดกับตุ๊กกับข้าว จนหมดสติไปประมาณ 5 นาที เมื่อเด็กรู้สึกตัวโดยแม่เขย่าตัว จนฟื้นก็ร้องไห้ แต่ไม่ได้พาเด็กไปรักษาตัวที่ไหน

สภาพแวดล้อมที่พัก เป็นบ้านปูนชั้นเดียวมุงกระเบื้อง อยู่ที่จังหวัดนครปฐม ไม่มีบริเวณ ปลูกเป็นห้องๆ ติดกันเหมือนห้องแถว แถวละประมาณ 10 ห้อง คนส่วนใหญ่ในชุมชนมีอาชีพรับจ้างทั่วไป หรืออยู่บ้านดูแลลูก และใช้เวลาว่างไปกับการเล่นการพนัน

4.5 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

4.5.1 ความสัมพันธ์กับพ่อ เด็กรู้สึกห่างเหินไม่ผูกพัน และยังมีฝังใจกับการที่เคยถูกพ่อทำร้ายร่างกาย และรู้สึกว่าพ่ออ่อนแอ ไม่สามารถปกป้องตนเองได้ ไม่มีความเป็นหัวหน้าครอบครัว เด็กรู้สึกว่าตัวเด็กเองมีภาระหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในครอบครัว

“หนูอยากให้พ่อเป็นเหมือนบ้านอื่นมั่ง”

แต่บางครั้งเด็กก็ต้องการความอบอุ่น การปกป้องคุ้มครองดูแลจากพ่อ

4.5.2 ความสัมพันธ์กับแม่แท้ ไม่แน่ใจว่าแม่รักตัวเองหรือไม่ แม่จะดูแลเอาใจใส่น้องของเด็กมากกว่าเด็ก บางครั้งดูเหมือนจะรักและสนิทสนมกันมากกว่าเด็ก เด็กรู้สึกไม่ชอบแม่ที่แม่ชอบเล่นการพนัน บางครั้งเด็กก็ต้องไปตามกลับบ้าน และรู้สึกกลัวแม่มาก ไม่ว่าแม่สั่งให้ทำอะไรก็ต้องทำ หลังจากเกิดเรื่องขึ้น รู้สึกโกรธและเกลียดแม่ไม่ยอมเห็นหน้าแม่ต่อไป คิดว่าแม่เห็นแก่เงิน

4.5.3 ความสัมพันธ์กับน้อง เด็กรู้สึกรักและเป็นห่วงน้อง คิดถึงน้องสาว(ต่างบิดา)

มาก

5. ผลจากการทำแบบทดสอบวาดภาพ

5.1 แบบทดสอบวาดภาพคน (Draw A Person Test) พบว่าการวาดภาพอยู่ในตำแหน่งด้านซ้ายของกระดาษ แสดงถึงการมีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีรอยลบภาพบ่อย ใบหน้าเน้นดวงตากลมโต จมูกและปากเล็กแหลม แสดงถึงความก้าวร้าว วาดเส้นมีปีกคอ มีกระดุม บอกถึงการควบคุมตนเอง ไม่วาดมือและแขนในภาพที่ 2 บ่งบอกถึงความรู้สึกผิดเกี่ยวกับ Sexual Feelings ในรูปที่ 1 เด็กวาดรูปภาพมือและนิ้วมีลักษณะคล้ายกลีบดอกไม้มีอารมณ์เหมือนเด็ก ๆ ตีใจ โกรธ รัก ขุนเขี้ยวร้าย วาดปลายเท้าแหลมแสดงถึงความก้าวร้าว

5.2 แบบทดสอบวาดภาพครอบครัว (Kenetic Family Drawings) เด็กวาดภาพสมาชิกภายในครอบครัว วาดภาพบ้าน และ พุ่มนาซึ่งแบ่งพุ่มนาเป็นตาราง ๆ อยู่ด้านบนของกระดาษ หมายถึงการที่เด็กพยายามแยกตนเอง และสมาชิกภายในยืนเรียงแถวกัน โดยตัวเองมีระยะห่างจากแม่มากที่สุด และวาดภาพบ้านอยู่ห่างจากสมาชิกภายในครอบครัว บ่งบอกถึงความเป็นครอบครัวค่อนข้างน้อย สมาชิกภายในบ้านไม่สนใจกัน เน้นเรื่องการแบ่งงานกันมากกว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ในบ้าน

6. การวินิจฉัย

ผลการสังเกตและสัมภาษณ์พบว่าเด็กหลีกเลี่ยงที่จะพูดถึงเรื่องที่ถูกละเมิดทางเพศ บอกแต่ว่ากลัวพูดออกไปแล้ว จะควบคุมตัวเองไม่ได้ กลัวมันจะวนกลับมาอีก เด็กจึงพยายามลืมเรื่องที่เกิดขึ้น มีอารมณ์โมโหง่าย เด็กเคยพยายามทำร้ายตัวเองโดยการกรีดข้อมือ เด็กรู้สึกโดดเดี่ยว ไม่มั่นใจในความรักที่พ่อแม่มี เด็กรู้สึกโกรธที่แม่นำตัวเองไปขาย

สภาพภายในครอบครัวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กได้ โดยพบว่าบุคคลภายในครอบครัวมีบทบาท และหน้าที่ ๆ ผิดปกติ คือ มีผู้กระทำอาศัยอยู่ใกล้ชิด และผู้กระทำมีบุญคุณกับแม่ คอยช่วยเหลือเรื่องการเงินแก่ครอบครัว ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ พ่อไม่มีบทบาทต่อการดูแลเลี้ยงครอบครัว

บรรยากาศของครอบครัวพ่อแม่เด็กทะเลาะกันเป็นประจำแต่ไม่ได้รุนแรงหรือมีปัญหาอะไรมากนักเพราะส่วนใหญ่พ่อจะเป็นฝ่ายที่ยอมมากกว่า เพราะไม่ชอบความรุนแรง จึงทำให้ดูเหมือนว่าแม่จะเป็นคนคุมอำนาจในครอบครัว คอยบงการสามีและลูก

ปัญหาที่พบในครอบครัวนี้

6.1 จำนวนคู่สมรสของพ่อแม่ – มากกว่า 1 คน

6.2 พฤติกรรมด้านเพศของแม่ – ลำสอนทางเพศ

6.3 สภาพครอบครัวของเด็ก – พ่อแม่อยู่ด้วยกัน แต่แม่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับลุงเขย

ตลอด

6.4 การเลี้ยงดูเด็ก – เลี้ยงแบบปล่อยปละละเลย ขาดการเอาใจใส่ดูแล

6.5 ความสัมพันธ์ในครอบครัว – แม่เป็นคนคุมอำนาจ เด็กจะรู้สึกกลัวแม่มาก

6.6 ความผูกพันระหว่างพ่อแม่กับเด็ก – เป็นความผูกพันแบบไม่อบอุ่น ขาดการเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน

จากปัญหาที่พบดังกล่าวเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ เด็กมีพฤติกรรมแบบก้าวร้าว มีความรู้สึกผิดหวังจากมารดา ไม่มีที่พึ่งพิงทางจิตใจ ได้รับความกระทบกระเทือนใจต่อการทารุณกรรมทางเพศ คิดว่าตนเองไม่มีคุณค่า จึงพยายามที่จะเก็บตัว ทำร้ายตนเอง

7. แนวทางการช่วยเหลือ

7.1 ด้านกฎหมาย ได้มีการแจ้งความดำเนินคดีที่สถานีตำรวจภูธร จังหวัดนครปฐม เบื้องต้นผู้กระทำทำให้การรับสารภาพ และมีการประกันตัวออกไป แต่ต่อมาภายหลังผู้กระทำปฏิเสธ ซึ่งคดีนี้แม่เด็กมีความผิดด้วย ในข้อหาเป็นธุระจัดหา ดังนั้นจึงเกิดปัญหาในการดำเนินคดี เนื่องจากเด็กไม่ต้องการให้มีการดำเนินคดีกับแม่ พนักงานสอบสวนจึงแยกสำนวนการสอบสวนเป็นสองคดี ในส่วนผู้กระทำมีการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อส่งฟ้องต่อไป

7.2 ด้านสังคมสงเคราะห์ รับตัวเด็กมาอยู่ในความดูแลของมูลนิธิ ฯ

7.3 ด้านจิตวิทยานำบำบัดฟื้นฟูสภาพอารมณ์จิตใจของเด็กโดยผู้ทำการศึกษาได้ให้คำปรึกษารายกรณี โดยเทคนิคการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง (Reality Theory) ของ วิลเลียม กลาสเซอร์ (William Glasser) ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นถึงความสามารถในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม และเอกลักษณ์ของตนที่ส่งผลถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และเชื่อว่าบุคคลสามารถแก้ไขปัญหาของตนได้ ถ้าพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ตามที่เป็นจริงได้ โดยเน้นให้เด็กได้สะท้อนปัญหา ให้เด็กเกิดการยอมรับตนเอง และเข้าใจปัญหา ให้กำลังใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง

8. การติดตามผล

หลังจากให้ความช่วยเหลือแล้วพบว่าเด็กพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเอง พยายามที่จะเข้ากลุ่มกับเพื่อน ๆ ควบคุมอารมณ์โมโหได้ดีขึ้น ไม่เก็บตัวอยู่คนเดียว มีเพื่อนสนิทเป็นเพื่อนเล่นและคอยปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ด้วยกัน

9. สรุป

เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ เมื่ออายุประมาณ 9 ปี โดยลุงเชย เนื่องจากแม่ต้องการเงินของลุงเชย เมื่อป่าเห็นเด็กมีท่าทางผิดปกติไปจากเดิมจึงเรียกเด็กมาถามความจริง และพาไปแจ้งความดำเนินคดี ส่วนแม่บอกว่าไม่รู้เรื่องที่เกิดขึ้น ก่อนหน้าที่เด็กจะถูกลุงเชยทารุณกรรมทางเพศ เด็กเคยถูกคนแปลกหน้าทารุณกรรมทางเพศมาแล้ว 3 ครั้ง

ประวัติของพ่ออายุประมาณ 43 ปี จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้ไม่แน่นอน ภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดนครสวรรค์ มีพี่น้อง 2 คน พ่อเป็นคนพี่ 2 อยู่กับปู่ย่า เมื่อพ่ออายุได้ประมาณขวบกว่า ปู่เสียชีวิต ต้องย้ายที่อยู่ไปตามบ้านญาติ จนเมื่ออายุ 15-17 ปี ก็เริ่มออกมาใช้ชีวิตด้วยตนเอง โดยมาอาศัยอยู่ตามวัด มารู้จักลุงคนหนึ่ง ซึ่งมีแพอยู่ใกล้ๆ วัด พ่อจึงได้มาอาศัยอยู่ด้วย และพ่อมาเจอพี่ชายของแม่ พี่ชายของแม่แนะนำให้รู้จักกับแม่ จนกระทั่งอยู่กินเป็นสามีภรรยา

แม่อายุ 36 ปี จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีอาชีพที่แน่นอน ภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดพิจิตร มีพี่น้องพ่อแม่เดียวกัน 8 คน แม่เป็นคนพี่ 7 ต่อมาพี่สาวแต่งงาน แม่ไปอยู่ด้วย และมีความสัมพันธ์ทางเพศกับพี่ชาย ตลอดระยะเวลาที่ไม่มีสามี แม่ยังคงแอบมีความสัมพันธ์ทางเพศกับพี่ชาย หลังจากนั้นไม่นานก็ได้พ่อเด็กเป็นสามี

เด็กอายุ 11 ปี มีพี่น้องพ่อแม่เดียวกันทั้งหมด 3 คน เป็นพี่ชาย 1 คน และพี่สาว 1 คน เมื่อแรกเกิดเด็กอยู่กับพ่อแม่ที่จังหวัดนครปฐม เมื่อเด็กอายุ 5 ปี พ่อแม่พาย้ายมาอยู่ที่จังหวัดนครสวรรค์ แต่อยู่ได้ไม่ถึงปี พ่อแม่ก็ทะเลาะกันอย่างรุนแรง พี่สาวแม่จึงไปรับเด็กมาดูแลที่นครปฐม จนเกิดเหตุการณ์ที่ลุงเขยกระทำทารุณกรรมทางเพศ จนกระทั่งมีการดำเนินคดีและเด็กมาอยู่มูลนิธิ ฯ จากการศึกษาวิจัยกรณีพบว่าสภาพภายในครอบครัวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กได้ โดยพบว่าบุคคลภายในครอบครัวมีบทบาท และหน้าที่ ที่ผิดปกติ คือ มีผู้กระทำอาศัยอยู่ใกล้ชิด และผู้กระทำมีบุญคุณกับแม่ คอยช่วยเหลือเรื่องการเงินแก่ครอบครัวเด็ก และครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ พ่อไม่มีบทบาทต่อการหาเลี้ยงครอบครัว

บรรยากาศของครอบครัวพ่อแม่เด็กทะเลาะกันเป็นประจำแต่ไม่ได้รุนแรงหรือมีปัญหาอะไรมากนักเพราะส่วนใหญ่พ่อจะเป็นฝ่ายที่ยอมมากกว่า เพราะไม่ชอบความรุนแรง จึงทำให้ดูเหมือนว่าแม่จะเป็นคนคุมอำนาจในครอบครัว คอยบงการสามีและลูก นอกจากนั้นพบว่าเด็กมีบุคลิกลักษณะค่อนข้างก้าวร้าว โมโหง่าย ๆ เก็บตัวไม่ชอบเข้ากลุ่มกับเพื่อน กลัวผู้ชาย กลัวการโดนกระทำซ้ำ หลังได้รับการบำบัด เด็กเริ่มเข้ากลุ่มเพื่อน ไม่หมกมุ่นอยู่กับตนเอง ควบคุมอารมณ์โกรธได้ดีขึ้น

ตาราง 1 สรุปข้อมูลของครอบครัวเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ

ข้อมูล	จำนวน
สถานภาพครอบครัว	
อยู่ด้วยกัน	1
หย่าร้าง	2
เสียชีวิต	1
อายุของพ่อแม่	
พ่อ	
25-35 ปี	2
36-45 ปี	2
แม่	
25-35 ปี	3
36-45 ปี	1
อายุในการถูกทารุณกรรมทางเพศครั้งแรกของเด็ก	
6-8 ปี	1
9-12 ปี	3
ผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศเด็ก	
พ่อเลี้ยง	1
บุคคลที่อาศัยอยู่ในครอบครัว	2
ผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องทางสายโลหิต	1

ตาราง 2 สรุปข้อมูลพ่อแม่ของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ

ข้อมูล	พ่อ	แม่
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	4	4
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	-
ปวช.	-	-
อื่นๆ	-	-
อายุในการแต่งงานครั้งแรกของพ่อแม่		
14-20 ปี	3	4
21-26 ปี	1	-
อาชีพ		
รับจ้าง	2	2
เกษตรกร	-	1
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	1	1
อื่นๆ	1	-

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามการวิจัยไว้ ดังนี้คือ เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ มีสภาพ ภูมิหลัง สภาพความเป็นมา ซึ่งได้แก่ ลักษณะของครอบครัว ลักษณะของการถูกทารุณกรรมทางเพศ สถานการณ์ของการถูกทารุณกรรมทางเพศเป็นอย่างไร หลังจากเกิดการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก มีปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นกับบุคคลในครอบครัว หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง และมีผลกระทบต่อเด็ก และบุคคลรอบข้างต่าง ๆ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษานี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาถึงภูมิหลัง –สภาพทางจิตสังคมของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ พร้อมทั้งศึกษาถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ รวมทั้งทำความเข้าใจกับสภาพปัญหาของเด็ก อันจะนำไปสู่การแสวงหาแนวทางในการป้องกันแก้ไข ปัญหาการกระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก และเพื่อหาแนวทางให้ความช่วยเหลือต่อการบำบัดฟื้นฟู จิตใจ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจสาเหตุและปัจจัยใน ด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจนำไปสู่การปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศอย่างเป็นรูปธรรม เพิ่มขึ้น ในเรื่องการกลับสู่สังคมของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ และเงื่อนไขที่มีความเกี่ยวข้อง ต่าง ๆ อาทิเช่น การสนับสนุนจากผู้ปกครองหรือญาติต่อการดำรงชีวิตในครอบครัว ให้มีความชัดเจน นำไปสู่การอธิบายได้อย่างลึกซึ้ง และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างให้เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ ปัญหาและความต้องการเฉพาะของแต่ละบุคคล อันจะเป็นการป้องกันและลดปัญหาสุขภาพจิตในเด็ก กลุ่มนี้ต่อไปต่อเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศในด้านที่เตรียมความพร้อมสู่การเข้าสู่สังคม ช่วยลดความรู้สึก วิตกกังวล การหวาดกลัวต่อสภาพแวดล้อมภายนอก เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเสริมสร้างความเข้ม แข็งให้เด็ก

ขอบเขตของการวิจัย

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลเป็นเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกครอบครัว ที่อยู่ในความดูแลของมูลนิธิ ปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี มีอายุระหว่าง 8 - 12 ปี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มาจำนวน 4 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต แบบสอบถามประวัติทั่วไป แบบทดสอบวาดภาพคน และแบบทดสอบวาดภาพครอบครัว ระยะเวลาที่ศึกษาดังแต่เดือน พฤษภาคม-กันยายน พ.ศ. 2548

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย คำถามที่เป็นข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ อายุ การศึกษา ศาสนา เชื้อชาติ ภูมิลำเนา บุคคลที่อาศัยอยู่ร่วมกันในครอบครัว

2. การวิเคราะห์บุคลิกภาพโดยการนำแบบทดสอบการวาดภาพคน (Draw A Person Test) และแบบทดสอบการวาดภาพครอบครัว (Kinetic Family Drawing) มาใช้ในการทดสอบเพื่อประเมินลักษณะบุคลิกภาพทั้งในทางปกติและผิดปกติ และเพื่อศึกษาโครงสร้างของครอบครัวซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นถึงเจตคติที่บุคคลมีต่อครอบครัวและการรับรู้เรื่องบทบาทของแต่ละคนในครอบครัว

3. แนวทางการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติส่วนตัว ภูมิหลังของครอบครัว และลักษณะการดำเนินชีวิตปัจจุบัน ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อทราบถึงสภาวะทางจิตใจต่อการถูกทารุณกรรมทางเพศ ซึ่งมีประเด็นในการสัมภาษณ์ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ชีวิตโดยปกติทั่วไปก่อนที่จะเจอกับสภาพของปัญหา อาทิเช่น สภาพความเป็นอยู่ภายในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประวัติครอบครัว เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 บทบาทของตนในครอบครัว อาทิเช่น ประวัติการเลี้ยงดู ความสัมพันธ์กับสมาชิกครอบครัว เป็นต้น

ประเด็นที่ 3 การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเอง

- ชีวิตประจำวัน
- สัมพันธภาพในครอบครัว
- บทบาทหน้าที่ในครอบครัว

ประเด็นที่ 4 ความรู้สึกของตนต่อการเปลี่ยนแปลงและการจัดการกับความรู้สึก

ประเด็นที่ 5 การปรับตัวต่อสัมพันธภาพในครอบครัวและสังคม

ประเด็นที่ 6 ผลที่เกิดขึ้นจากการถูกทารุณกรรมทางเพศและการจัดการต่อไป

ประเด็นที่ 7 การดำรงชีวิตในปัจจุบัน

ประเด็นที่ 8 การสนับสนุนจากครอบครัว ญาติมิตร สังคม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นที่ 9 เหตุผลใดบ้างที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลมีความทุกข์ใจต่อการกลับสู่สังคม ซึ่งข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต และการทำแบบทดสอบวาดภาพคน โดยขณะทำการทดสอบได้มีการซักถามความรู้สึกขณะทำแบบทดสอบร่วมด้วย ตัวอย่างคำถามเช่น บอกสิ่งเลวร้ายที่ผ่านมา 3 ข้อ , ถ้าขอพร 3 ประการได้ อยากขออะไรบ้าง เป็นต้น

4. การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประการแรกคือตัวผู้วิจัยมีการเตรียมพร้อมในการศึกษาการฝึกทักษะการสัมภาษณ์ การสังเกต และเทคนิคการสนทนาต่าง ๆ กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักภายใต้การนิเทศงานของกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้มีความเชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ นอกจากนี้แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบจากผู้ควบคุมสารนิพนธ์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

4.2 ความน่าเชื่อถือจากแหล่งของข้อมูล ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายทางร่วมกับการสัมภาษณ์ ได้แก่ การสังเกต การใช้เทปบันทึกเสียง และการหาข้อมูลจากแฟ้มประวัติเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของข้อมูล ขณะทำการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพยายามสร้างสัมพันธภาพและบรรยากาศให้เกิดความผ่อนคลายเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเกิดความไว้วางใจ เปิดเผยความรู้สึกและให้ข้อมูลตามความเป็นจริงหลังจากการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยจะบันทึกสิ่งที่สังเกตจากการสัมภาษณ์ทันทีเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของข้อมูล จากนั้นจะถอดความจากเทปที่บันทึกไว้ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ก่อนจะมีการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป จะสัมภาษณ์เพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน ซึ่งอาจทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน หรือในบางประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการเจาะลึก เช่น ในประเด็นกระบวนการทำความเข้าใจกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง ในการสัมภาษณ์ครั้งแรกผู้ให้ข้อมูลบางรายอาจยังให้ข้อมูลไม่ชัดเจนให้เห็นภาพของกระบวนการดังกล่าว ในครั้งต่อไปผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์เจาะลึกในประเด็นนี้เพิ่มเติมโดยใช้เทคนิค Clarifying และ Focus

4.3 ความน่าเชื่อถือที่เกิดจากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างความน่าเชื่อถือโดยหลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยนำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นมาตรวจสอบความเข้าใจของการสรุปและตีความข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลอีกครั้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูล โดยการถามผู้ให้ข้อมูลหลักว่าผู้วิจัยตีความนั้นถูกต้องตรงกับความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลหลักหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ข้อตกลงเบื้องต้น

เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศทั้ง 4 คน รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดผู้วิจัยขอสงวนสิทธิ์ในการบอกชื่อ-สกุลจริง โดยใช้นามสมมติแทน ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาความลับของบุคคล

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษารายกรณี หมายถึง การศึกษาเรื่องราวของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศอย่างละเอียดต่อเนื่องกันไปในระยะเวลาหนึ่ง โดยใช้กระบวนการในการศึกษารายกรณี ได้แก่ การใช้เทคนิคการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาก็ได้ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือเด็กที่มีพฤติกรรมที่มีปัญหาพร้อมทั้งหาแนวทางในการช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริมเพื่อให้ผู้รับการศึกษาสามารถปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นทุกด้าน และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ กระบวนการในการศึกษามี 6 ขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดปัญหา หมายถึง การที่ผู้วิจัยตั้งคำถามในการวิจัยและกำหนดจุดมุ่งหมายหรือกำหนดว่าจะศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ในสภาพภูมิหลัง –สภาพทางจิตสังคมของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ พร้อมทั้งศึกษาถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ รวมทั้งทำความเข้าใจกับสภาพปัญหาของเด็ก

2. การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง การหาข้อเท็จจริงหลังจากที่มีการกำหนดปัญหาแล้ว โดยใช้เครื่องมือในการแนะแนวเก็บรวบรวมข้อมูลกับเด็กและผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ แล้วนำมาแปลความหมาย เพื่ออธิบายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็ก มีการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์เด็ก และร่วมกันพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงที่ได้จากการรวบรวม

3. การวินิจฉัย หมายถึง การนำเอาผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมจากหลาย ๆ วิธีการมาเป็นพื้นฐานประกอบการพิจารณา เพื่อวินิจฉัยว่าพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง

4. การช่วยเหลือ หมายถึง การช่วยเหลือให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาลดลง ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การให้คำปรึกษา การให้ข้อเสนอแนะ

5. การติดตามผล หมายถึง การที่ผู้วิจัยประเมินผลหลังจากช่วยเหลือเด็กไปแล้วว่าได้ผลเป็นอย่างไร ถ้ายังไม่ได้ผลดีควรมีการหาทางช่วยเหลือส่งต่อไปให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป วิธีการติดตามผล ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ โดยระยะของการติดตามผลแบ่งเป็นช่วง 1 เดือนแรก และ 1 เดือนหลัง จากการศึกษากรณีเสร็จสิ้นไปแล้ว

6. การสรุปผลและข้อเสนอแนะ หมายถึง การที่ผู้วิจัยสรุปสิ่งที่ได้จากศึกษารายกรณีของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ การให้ความช่วยเหลือ การให้ข้อเสนอแนะสำหรับเด็กแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และบุคคลที่สนใจที่จะศึกษาเด็กต่อไป

สรุปผล

การศึกษารายกรณีเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงภูมิหลัง - สภาพทางจิตสังคมของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ พร้อมทั้งศึกษาถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ รวมทั้งทำความเข้าใจกับสภาพปัญหาของเด็ก อันจะนำไปสู่การแสวงหาแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหาการกระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก และเพื่อหาแนวทางให้ความช่วยเหลือต่อการบำบัดฟื้นฟูจิตใจ

การศึกษาค้นคว้ามุ่งเน้นไปที่ประวัติการเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่วัยเด็กจนถึงปัจจุบัน เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยใดเป็นแรงผลักดันให้เด็กถูกบุคคลใกล้ชิดที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันกระทำทารุณกรรมทางเพศ โดยได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมทางเพศมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งแนวทางการศึกษาได้แก่ ลักษณะของครอบครัว ลักษณะความเป็นอยู่ สภาพหลังจากถูกทารุณกรรมทางเพศ ผลกระทบต่อเด็กและครอบครัว เป็นต้น

แหล่งข้อมูลเป็นเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกครอบครัวที่อยู่ในความดูแลของมูลนิธิ ปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี มีอายุระหว่าง 8 - 12 ปี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มาจำนวน 4 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต แบบสอบถามประวัติทั่วไป แบบทดสอบวาดภาพคน และแบบทดสอบวาดภาพครอบครัว ระยะเวลาที่ศึกษาตั้งแต่เดือน พฤษภาคม-กันยายน พ.ศ. 2548

จากการศึกษาภูมิหลังของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศและครอบครัว สรุปได้ดังนี้

1. ประวัติการถูกทารุณกรรมทางเพศของเด็ก

- 1.1 ลักษณะเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ส่วนใหญ่เป็นเด็กหญิงไทย อายุระหว่าง 8-12 ปี
- 1.2 ผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศเด็ก ส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่อยู่ร่วมกันในครอบครัว หรือบุคคลที่ใกล้ชิด ไม่มีความสัมพันธ์ทางเลือด แต่อยู่ร่วมกันกับเด็กในครอบครัว 3 ราย
- 1.3 อายุเฉลี่ยที่เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ คือ 8-9 ปี
- 1.4 ระยะเวลาการเก็บความลับเรื่องที่ถูกทารุณกรรมทางเพศเฉลี่ย คือ 1-2 ปี
- 1.5 ผู้กระทำจะข่มขู่เด็กไม่ให้นำเรื่องที่ถูกรังแกทางเพศ ไปเล่าให้ใครฟัง มิฉะนั้นจะทำร้ายเด็กและบุคคลที่เด็กรัก หรือผู้กระทำจะทำให้เด็กรู้สึกตัวเองสมยอม ทำให้เด็กรู้สึกผิดคิดว่าตัวเองมีส่วนร่วมทำให้เกิดเรื่องขึ้น

1.6 เมื่อเด็กถูกบุคคลในครอบครัวทารุณกรรมทางเพศ เด็กขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้ชิด โดยมากมักจะเป็นแม่ แต่แม่จะไม่เชื่อในสิ่งที่เกิดขึ้นหรือไม่ใส่ใจที่จะรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก ทำให้เด็กหมดหวังที่จะขอความช่วยเหลือจากใครอีก และจำยอมถูกทารุณกรรมทางเพศต่อไป จนกระทั่งรู้สึกท้อไม่ไหว เด็กจะไปขอความช่วยเหลือจากครู เพื่อนที่โรงเรียนหรือเพื่อนบ้าน หลังจากที่เรื่องราวเปิดเผย แม่ก็มักจะยังไม่เชื่อในสิ่งที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งกล่าวว่าเด็กเป็นตัวสร้างเรื่อง ทำให้ครอบครัวเดือดร้อน หรือครอบครัวล่มสลาย แม่จะปฏิเสธและทอดทิ้งเด็กปล่อยให้เด็กเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นตามลำพัง

1.7 เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศพบว่า 3 ราย ผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศเป็นบุคคลที่อยู่ร่วมกันในครอบครัวหรือบุคคลที่ใกล้ชิดเด็ก เป็นบุคคลที่เด็กไว้วางใจ ซึ่งผู้กระทำเป็นผู้ที่ให้การช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจต่อครอบครัวของเด็กด้วย โดยเด็กเหล่านี้เติบโตมาจากสภาพครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างต่างฝ่ายต่างมีสามีหรือภรรยาใหม่ 2 ราย มี 1 รายที่พ่อแม่อยู่ด้วยกัน แต่มีสภาพครอบครัวที่แตกแยก บิดาไม่มีบทบาทในครอบครัว ส่วนเด็กอีก 1 ราย ผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศเป็นพี่ชายร่วมสายเลือด บิดาเสียชีวิต มีมารดาเป็นผู้นำครอบครัว แต่ขาดการเอาใจใส่เด็ก

1.8 เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศพบว่า มี 1 รายที่แม่เป็นผู้สนับสนุนให้เกิดการทารุณกรรมทางเพศ โดยหวังผลประโยชน์ทางการเงิน

2. ประวัติการเลี้ยงดูเด็ก

2.1 สถานภาพของครอบครัว

2.1.1 มาจากครอบครัวที่พ่อแม่อยู่ร่วมกัน 2 ราย แต่ขาดการเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด ปล่อยปละละเลยทอดทิ้ง ทำให้ขาดความรัก ว่าเหว่ ถูกทำร้ายด้านอารมณ์จิตใจ ทำร้ายร่างกาย และมีส่วนผลักดันให้เกิดการล่วงเกินทางเพศเกิดขึ้น

2.1.2 มาจากครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างและต่างฝ่ายต่างมีสามีภรรยาใหม่ 2 ราย ขาดการดูแลเอาใจใส่ ปล่อยปละทอดทิ้ง ให้ญาติเป็นผู้เลี้ยงดูเติบโตตามยถากรรมถูกทำร้าย ด้านอารมณ์จิตใจอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน รวมถึงการถูกทำร้ายร่างกายและการล่วงเกินทางเพศจากญาติผู้เลี้ยงดู หรือสามีใหม่ของแม่

2.1.3 คู่สมรสของพ่อหรือแม่เสียชีวิต เป็นเหตุให้พ่อหรือแม่มีคู่สมรสใหม่จะเห็นว่าทั้งพ่อแม่ที่เติบโตมาจากครอบครัวที่พ่อแม่อยู่ร่วมกันหรือพ่อแม่หย่าร้างกันจะมีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกัน คือ การเลี้ยงดูที่ละเลยการดูแลเอาใจใส่ การให้ความรัก ทอดทิ้งให้เติบโตแต่ร่างกายแต่พร่องทางจิตใจ บางคนถูกทำร้ายร่างกายและถูกล่วงเกินทางเพศร่วมด้วย

2.2 ลักษณะการเลี้ยงดูเด็ก มี 1 ราย พ่อเป็นคนเลี้ยงดูจนกระทั่งพ่อเสียชีวิต แม่จึงเข้ามาดูแลต่อ แต่ปล่อยปละละเลย ทอดทิ้งให้เด็กช่วยเหลือตนเอง ไม่ใส่ใจต่อการที่เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ ,

1 ราย แม่อยู่ในสถานกักกัน ฝากให้เพื่อนช่วยดูแลแทน แต่ไม่ได้เลี้ยงดูอย่างใส่ใจให้ความอบอุ่นนัก อีก 2 ราย แม่จะเป็นคนเลี้ยงดู แต่ไม่ได้เลี้ยงดูอย่างต่อเนื่อง จะสับเปลี่ยนหมุนเวียนให้ญาติเข้ามาช่วยเลี้ยง เหมือนเด็กถูกโยนไปโยนมา เปลี่ยนมือกันดูแล นอกจากมีผลทำให้เด็กถูกทารุณกรรมด้านอารมณ์จิตใจแล้ว เด็กยังถูกทารุณกรรมด้านร่างกายและด้านเพศร่วมด้วย ต่อไปในระยะยาวทำให้เด็กมีปัญหาด้านการปรับตัว ขาดความไว้วางใจ ขาดความรักความอบอุ่น ขาดความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งจะมีผลต่อการสร้างสัมพันธ์ภาพกับคนรอบข้าง เด็กจะไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งที่ยั่งยืนกับใครได้

2.3 การศึกษา ช่วงที่เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ ส่วนใหญ่เด็กเรียนหนังสืออยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา

2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว จะมีลักษณะการใช้อำนาจ บังคับให้ตอบสนองความต้องการของตน ผู้ที่กุมอำนาจส่วนใหญ่เป็นพ่อหรือหัวหน้าครอบครัว มีบางครอบครัวเป็นแม่ นอกจากนี้ยังมีการใช้กำลังทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน ส่วนในเวลาปกติจะห่างเหิน ขาดการเอาใจใส่ดูแล ขาดการสื่อสารที่ดี ต่างคนต่างอยู่ จากการศึกษาวิจัยกรณีที่ 1 พบว่า พ่อเลี้ยงมีบทบาทเป็นหัวหน้าครอบครัว จึงมีอำนาจในการบังคับให้เด็กทำตามความต้องการของตน, การศึกษาวิจัยกรณีที่ 2 พบว่าแม่เป็นหัวหน้าครอบครัว เนื่องจากพ่อเสียชีวิตและแม่ไม่ให้ความสนใจต่อเหตุการณ์ที่พี่ชายต่างบิดากระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก และพี่ชายต่างบิดามีลักษณะเป็นอันธพาล เป็นผู้กุมอำนาจภายในบ้าน การศึกษาวิจัยกรณีที่ 3 พบว่าแม่ไม่ได้เลี้ยงดูเด็กอย่างต่อเนื่อง ต้องฝากให้เพื่อนดูแลเด็กแทน เนื่องจากอยู่ในสถานกักกันและผู้เลี้ยงดูไม่ได้ให้ความสนใจเลี้ยงดูเด็กอย่างเหมาะสมให้อยู่ตามยถากรรม และปล่อยให้อยู่กับพ่อที่มีลักษณะนิสัยชอบใช้อำนาจ ไม่มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว และการศึกษาวิจัยกรณีที่ 4 พบว่า เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศจากลุงเขยซึ่งมีบทบาทเป็นผู้นำครอบครัว เป็นผู้หารายได้หลัก จึงมีอำนาจในการบังคับเด็กและแม่ได้

2.5 ความผูกพันระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เนื่องจากพ่อแม่ไม่ได้เป็นคนเลี้ยงดูเด็กอย่างต่อเนื่อง แต่จะเปลี่ยนมือกันเลี้ยงในหมู่ญาติ ทำให้ความผูกพันระหว่างเด็กกับพ่อแม่ หรือพ่อแม่กับเด็กเป็นลักษณะความผูกพันแบบไม่มั่นคงลึกซึ้ง (Insecure Attachment)

2.6 สภาพแวดล้อมภายในบ้านไม่เหมาะสม คือ บ้านคับแคบ อยู่กันอย่างแออัดต้องนอนรวมกัน ไม่มีสัดส่วนหรือความเป็นส่วนตัว จากการศึกษาวิจัยทุกรายโดยการสัมภาษณ์จากเด็ก ทำให้ทราบถึงสภาพแวดล้อมภายในครอบครัว พบว่ามีแต่ละครอบครัวมีเศรษฐฐานะค่อนข้างต่ำ สมาชิกในครอบครัวอาศัยอยู่ด้วยกันหลายคน รายได้ไม่แน่นอน ทำให้ต้องอยู่รวมกันอย่างแออัดในบ้านที่มีสภาพคับแคบ

3. ภูมิหลังของพ่อแม่

3.1 สถานภาพครอบครัวเดิมของพ่อแม่

3.1.1 มาจากครอบครัวที่แตกแยก ขาดการเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดปล่อยปละละเลยทอดทิ้ง ทำให้ขาดความรัก ขาดห่วง ถูกทำร้ายด้านอารมณ์จิตใจ ทำร้ายร่างกาย

3.1.2 มาจากครอบครัวที่ ให้ญาติเป็นผู้เลี้ยงดูเติบโตตามยถากรรมถูกทำร้ายด้านอารมณ์จิตใจอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน รวมถึงการถูกทำร้ายร่างกาย และการล่วงเกินทางเพศจากญาติผู้เลี้ยงดู หรือสามีภรรยาใหม่ของปู่ย่าตายาย

3.1.3 พ่อแม่ที่เติบโตมาจากครอบครัวที่พ่อแม่อยู่ร่วมกัน หรือพ่อแม่หย่าร้างกันจะมีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกัน คือ การเลี้ยงดูที่ละเลยการดูแลเอาใจใส่ การให้ความรัก ทอดทิ้ง ให้เติบโตแต่ร่างกาย แต่พร่องทางจิตใจ บางคนถูกทำร้ายร่างกายและถูกล่วงเกินทางเพศร่วมด้วย

3.2 จำนวนคู่สมรสของพ่อแม่ เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ 4 ราย พ่อแม่แยกต่างหาก 2 ราย พ่อแม่อยู่ด้วยกัน 1 ราย ส่วนอีก 1 ราย พ่อเสียชีวิตขณะใช้ชีวิตคู่กับแม่ สรุปรพ่อแม่หย่าร้างกันอยู่ด้วยกัน หรือเสียชีวิต จะมีคู่สมรสมากกว่า 1 คือ หลังจากหย่าร้างกันต่างฝ่ายต่างมีคู่สามีภรรยาใหม่ หรือเคยมีสามีภรรยาก่อนหน้าที่จะมาอยู่ด้วยกัน หรือบางคนมีความสัมพันธ์ทางเพศกับคนอื่นที่ไม่ใช่คู่สมรส ขณะที่อยู่กินกับคู่ของตัวเอง

3.3 อายุการแต่งงานครั้งแรกของพ่อแม่ พ่อมีอายุเฉลี่ยตั้งแต่ 15-24 ปี ส่วนแม่อายุเฉลี่ยระหว่าง 15-17 ปี

3.4 การศึกษา อาชีพ รายได้ จากกรณีศึกษาทั้ง 4 ราย พ่อแม่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 3,000-4,000 บาทต่อเดือน

3.5 บุคลิกลักษณะ อารมณ์จิตใจของพ่อแม่ จากกรณีศึกษาทั้ง 4 ราย พ่อแม่มีลักษณะอ่อนแอ สมยอม พึ่งพิง ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง ขาดความเชื่อมั่น ขาดรัก ขาดทักษะสังคม ทักษะการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม พ่อจะแสดงออกโดยการแสดงความก้าวร้าว ใช้อำนาจ จะแสดงบทบาทเป็นผู้กระทำ ส่วนแม่แสดงออกโดยการเก็บกด สมยอม บางครั้งมาแสดงออกกับลูก แม่มักจะแสดงบทบาทเป็นผู้ถูกกระทำ

4. ผลการศึกษารายกรณี

๔ บุคลิกภาพ อารมณ์จิตใจ เด็กทั้ง 4 ราย มีลักษณะสมยอม อ่อนแอ ขาดทักษะสังคม ทักษะการจัดการปัญหา ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึมเศร้า รู้สึกมีมลทิน รู้สึกถูกทรยศหักหลัง ผันร้าย ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอนไม่หลับ เหม่อลอย หวาดระแวง รู้สึกผิด แยกตัว บางรายพยายามทำร้ายตัวเอง มีปัญหาในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่เหมาะสมและยั่งยืนต่อครอบครัว รวมทั้งการมีความผิดปกติทางเพศ

อภิปรายผล

1. ประวัติการถูกทารุณกรรมทางเพศของเด็ก ผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศเด็ก 4 ราย เป็นบุคคลที่อยู่ร่วมกันในครอบครัวหรือบุคคลที่ใกล้ชิดเด็ก เป็นบุคคลที่เด็กไว้วางใจ ซึ่งสอดคล้องกับ เอ็น เอส พี ซี ซี (NSSPCC. 1999: 1-16) ที่กล่าวว่า ผู้ที่ทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กในครอบครัว มีได้ทั้ง พ่อ พ่อเลี้ยง เพื่อนของครอบครัว พี่ชาย ญาติผู้ชาย มีน้อยรายที่จะเป็นแม่หรือญาติผู้หญิง เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ โดยส่วนใหญ่จะถูกทารุณกรรมทางเพศซ้ำแล้วซ้ำอีกจากสมาชิกภายในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับบทสรุปของ อะราจิ ฟินเคิลฮอร์ และฟูลเลอร์ (Araji; & Finkelhor and Fuller. 1986: 89-142) ที่กล่าวว่า ร้อยละ 75-90 ของผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศ เป็นผู้ที่ยู่ร่วมกับเด็ก อาจเป็นสมาชิกครอบครัว หรือผู้ใหญ่ที่ครอบครัวไว้วางใจ หรือเป็นคนมีอำนาจเหนือเด็ก และเด็กจะถูกกระทำทางเพศซ้ำแล้วซ้ำอีกจากสมาชิกในครอบครัว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัททนี บุรณเขตต์ (2532: 80-85) ที่ศึกษาเรื่องลักษณะภูมิหลังและสภาวะจิตใจของหญิงที่ถูกข่มขืนของบ้านถนนอมรภักกลุ่มเพื่อนหญิง พบว่า หญิงส่วนใหญ่ถูกข่มขืนโดยคนคุ้นเคยในครอบครัว ได้แก่ พ่อ พ่อเลี้ยง และเครือญาติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุมพร ตรังคสมบัติ (2536: 848-857) ศึกษาว่าผู้ปวยเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ แผนกจิตเวชเด็ก จำนวนร้อยละ 87.5 ถูกกระทำโดยบุคคลที่เด็กรู้จัก จำนวนร้อยละ 50 ถูกกระทำในครอบครัวโดยเฉพาะพ่อ และสอดคล้องกับการศึกษาของฟิงเคิลฮอร์ (Finkelhor.1988: 3-23) ทำการศึกษานักศึกษาจำนวน 800 คน ใน 13 รัฐ พบว่า ร้อยละ 1 ของกลุ่มนักศึกษาหญิงมีประวัติการถูกล่วงเกินทางเพศ โดยผู้ที่อยู่ในสายเลือดเดียวกัน คือ พ่อกับลูก หรือพ่อเลี้ยงกับลูกเลี้ยง

เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศมักถูกทำร้ายร่างกายร่วมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เบนโทวิมและบอสตัน (Bentovim; & Boston 1990: 16-39)

1.1 อายุที่เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศครั้งแรก เฉลี่ยอายุ 8-9 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุมพร ตรังคสมบัติ (2535: 583-591) ศึกษาว่าผู้ปวยเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ แผนกจิตเวชเด็ก กล่าวว่า 2 ใน 3 ของการถูกทารุณกรรมครั้งแรกของเด็ก เมื่อเด็กอายุ 8-13 ปี

1.2 เมื่อเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ เด็กจะเก็บเป็นความลับสุดยอดเสมอ จากการวิจัยพบว่าระยะเวลาการเก็บความลับเรื่องที่ถูกทารุณกรรมทางเพศของเด็ก เฉลี่ย คือ 1-2 ปี ซึ่งสอดคล้องกับ สุวทนา อารีพรรค (2524: 400-405) ซึ่งกล่าวว่า เมื่อแม่รู้เรื่องที่เกิดขึ้น จะมีปฏิกิริยา 2 อย่าง คือ หนึ่งปัญหาได้โดยแสดงการประทุงเล็กน้อย หรือปฏิเสธไม่รู้ไม่เห็นโดยสิ้นเชิง ซึ่งจากการศึกษาพบว่าแม่ 3 รายที่แสดงการปฏิเสธ ไม่เชื่อว่ามีเหตุการณ์การทารุณกรรมทางเพศจริง ส่วนแม่อีก 1 รายเป็นผู้สนับสนุนให้มีการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กเอง โดยไม่มีปฏิกิริยาใด ๆ ทำให้เด็กต้องเก็บเรื่อง

เป็นความลับสุดยอด และหลังจากมีการกระทำทารุณกรรมทางเพศแล้วผู้กระทำจะข่มขู่ไม่ให้เด็กนำเรื่องที่เกิดขึ้นไปบอกใคร โดยผู้กระทำจะใช้ความกลัวตามธรรมชาติของเด็ก ความอับอายกับการที่เด็กรู้สึกผิดในเรื่องที่เกิดขึ้น การที่เด็กต้องพึ่งพิงครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของซัมมิต (Summit, 1990: 59-74) ที่กล่าวว่า เด็กจะถูกข่มขู่ไม่ให้บอกเรื่องที่เกิดขึ้นกับใคร ถ้าไม่เชื่อจะไม่ได้ความรักและจะทำให้ครอบครัวล่มสลาย

2. ประวัติการเลี้ยงดูเด็ก เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศทั้ง 4 ราย เติบโตมาจากสภาพครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างและต่างฝ่ายต่างมีสามีหรือภรรยาใหม่ อยู่กันอย่างแออัดนอนรวมกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เบนโทวิม และ มิลเลอร์ (Bentovim; & Miller 1984: 38-45) และสอดคล้องกับการศึกษาของเบญจพร ปัญญาวย (2542: 140-147) ที่กล่าวว่าเด็กที่เสี่ยงต่อการถูกทารุณกรรมทางเพศในครอบครัว มักอยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่มีความขัดแย้งในชีวิตสมรส โดยเฉพาะปัญหาทางเพศ มีพ่อเลี้ยงหรือบุคคลอื่นอาศัยอยู่ในบ้าน มีความเป็นอยู่อย่างแออัด อยู่รวมกันหลายคนและนอนรวมกัน แม่ที่ทำงานนอกบ้าน ทิ้งเด็กไว้ตามลำพังตอนเช้ามืดหรือตอนกลางคืน เด็กที่มีความสัมพันธ์กับพ่อแม่ไม่ดี ครอบครัวที่มีการทำร้ายร่างกายและทำร้ายจิตใจ ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุมาพร ตรังคสมบัติ (2536: 848-857) ที่ศึกษาผู้ป่วยเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ แผนกจิตเวชเด็ก ผลการศึกษาพบว่า ครอบครัวที่มีการทารุณกรรมทางเพศเด็ก มักเป็นครอบครัวที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ หย่าร้าง ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี อยู่รวมกันอย่างแออัด

นอกจากเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศจะมาจากสภาพครอบครัวที่หย่าร้างแล้วเด็กยังมาจากสภาพครอบครัวที่พ่อหรือแม่เสียชีวิต เป็นเหตุให้ฝ่ายที่เหลือมีคู่สมรสใหม่หรือเด็กที่พ่อแม่อยู่ร่วมกันแต่สัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบนโทวิม และ บอสตัน (Bentovim; & Boston, 1990: 16-39) ซึ่งศึกษาครอบครัวที่มีประวัติว่าสมาชิกในครอบครัวถูกทารุณกรรมทางเพศจำนวน 241 ครอบครัว พบว่า 106 ครอบครัว เป็นครอบครัวเดี่ยว , 64 ครอบครัวมีพ่อเลี้ยง , 34 ครอบครัวมีผู้ปกครองคนเดียวเนื่องจากการหย่าร้าง , 30 ครอบครัว พ่อแม่อยู่ด้วยกัน และ 7 ครอบครัวเป็นครอบครัวขยาย จากการศึกษาเปรียบเทียบกับครอบครัวปกติ พบว่าเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ มักมีภูมิลำเนาที่มีประวัติครอบครัวแตกแยก พ่อแม่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่และมีพ่อเลี้ยง ความสัมพันธ์ในครอบครัวจะมีลักษณะการใช้อำนาจ บังคับให้ตอบสนองความต้องการของตน ผู้ที่ถูกอำนาจส่วนใหญ่เป็นพ่อ มีบางครอบครัวเป็นแม่ นอกจากนี้ยังมีการใช้กำลังทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน ส่วนในเวลาปกติจะห่างเหิน ขาดการเอาใจใส่ดูแล ขาดการสื่อสารที่ดี ต่างคนต่างอยู่

3. ภูมิลำเนาของพ่อแม่ ภูมิลำเนาของพ่อแม่ที่มีการทารุณกรรมทางเพศเด็กในครอบครัวมาจากสภาพครอบครัวเดิมที่ไม่แตกต่างจากสภาพครอบครัวปัจจุบันของตนเอง นั่นก็คือ พ่อแม่จะเติบโตมา

จากสภาพครอบครัวที่หย่าร้าง หรือคนหนึ่งคนใดเสียชีวิตทำให้มีคู่สมรสใหม่ หรือครอบครัวอยู่ร่วมกัน แต่ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี มีการใช้ความรุนแรง ทำร้ายร่างกาย ด่าทอเป็นประจำ ซึ่งจากการศึกษานี้พบว่า 1 รายที่แม่ได้รับการทารุณกรรมทางด้านจิตใจเนื่องจากถูกเลี้ยงดูมาในครอบครัวที่เข้มงวด อีก 1 ราย ตามีภรรยาบ่อยหลายคน ทำให้แม่ถูกเลี้ยงดูมาในครอบครัวที่แตกแยก และทั้ง 4 ราย เป็นครอบครัวที่มีพี่น้องหลายคนทำให้ไม่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเอาใจใส่

3.1 อายุการแต่งงานครั้งแรกของพ่อแม่ พ่อมีอายุเฉลี่ยตั้งแต่ 15-24 ปี ส่วนแม่อายุเฉลี่ยระหว่าง 15-17 ปี ซึ่งจากการที่พ่อแม่ของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ เคยถูกทารุณกรรมมาก่อน ผลกระทบที่ได้รับจึงไม่แตกต่างจากเด็กที่ถูกทารุณกรรม ทำให้มีพฤติกรรมหนีออกจากบ้าน เหวี่ยงและเติบโตเป็นผู้ใหญ่เร็วเกินไป จึงมีผลทำให้แต่งงานและมีลูกเมื่ออายุน้อยขณะยังไม่มีวุฒิภาวะ บุคลิกภาพของแม่มักสมยอมยึดติด ฟุ้งเฟ้อ จึงแต่งงานเมื่ออายุน้อยกับผู้ชายที่ควบคุมทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุวทนา อารีพรรค (2524 : 400-405) จากการศึกษาพบว่า ภูมิหลังของพ่อแม่ทั้ง 4 ราย แต่งงานเมื่ออายุน้อย ส่งผลให้มีวุฒิภาว่น้อยต่อการมีครอบครัวต่ำ ไม่พร้อมที่จะดูแลครอบครัว ทำให้เด็กไม่ได้รับการเอาใจใส่ เหวี่ยง อยู่กับญาติบ้าง อยู่ตามลำพังพี่น้อง ไม่ได้รับความอบอุ่นจากพ่อแม่

3.2 ความสับสนในการมีเพศสัมพันธ์ พบว่า ครอบครัวเหล่านี้ มีลักษณะการดำเนินชีวิตที่วุ่นวายสับสน และสอดคล้องกับแนวคิดของคินสโตนและเบนโทวิม (Kingston; & Bentovim 1987: 235-289) ที่กล่าวว่า ครอบครัวเป็นลักษณะที่สมาชิกไม่ได้ทำตามหน้าที่ของแต่ละคน เกิดความสับสนขัดแย้ง

3.3 การศึกษา อาชีพ รายได้ ส่วนใหญ่พ่อแม่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 3,000-4,000 บาทต่อเดือน สอดคล้องกับงานวิจัยของเบนโทวิม และบอสตัน (Bentovim; & Boston. 1990: 16-39) ซึ่งศึกษาครอบครัวที่มีประวัติว่าสมาชิกในครอบครัวถูกทารุณกรรมทางเพศ ที่พบว่า ครอบครัวเหล่านี้ อยู่ในสังคมชั้นต่ำ (Low Social Class Groups) ผู้นำครอบครัวตกงาน

3.4 บุคลิกลักษณะ อารมณ์จิตใจของพ่อแม่ ส่วนใหญ่พ่อแม่มีลักษณะอ่อนแอ สมยอม ฟุ้งเฟ้อ ขาดความภูมิใจในตนเอง ขาดความเชื่อมั่น ไม่ได้เลี้ยงดูอย่างเอาใจใส่ ขาดทักษะสังคม ทักษะการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม แต่พ่อจะแสดงออกโดยการแสดงความก้าวร้าวใช้อำนาจ จะแสดงบทบาทเป็นผู้กระทำ ส่วนแม่แสดงออกโดยการเก็บกด สมยอม บางครั้งมาแสดงออกกับลูก แม่มักจะแสดงบทบาทเป็นผู้ถูกระทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแม็ค และ คอว์เลย์ (MC; & Cauley J. 1997: 277;1) ที่ศึกษาบุคลิกลักษณะของหญิงที่มีประวัติการถูกทารุณกรรมทางเพศหรือทางร่างกาย

เมื่อครั้งยังเด็กจะมีความวิตกกังวลสูง ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองต่ำเมื่อเทียบกับหญิงที่ไม่เคยถูกทารุณกรรมมาก่อน

4. ผลการศึกษารายกรณี

ผลที่ตามมาจากการถูกทารุณกรรมทางเพศ คือเด็กจะขาดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึมเศร้า รู้สึกมีมลทิน รู้สึกถูกทรยศหักหลัง ผันร่ายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนอนไม่หลับ เหม่อลอย หวาดระแวง รู้สึกผิด แยกตัว บางรายเคยพยายามทำร้ายตัวเอง มีปัญหาการเรียน ผลการเรียนต่ำลง มีกรณีศึกษา 1 ราย ที่มีปัญหาปัสสาวะรดที่นอน และกรณีศึกษาทั้ง 4 รายมีปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสมและยังยืนต่อคนรอบข้างรวมถึงการมีความผิดปกติทางเพศคือ กลัวการอยู่ต่อหน้าเพศตรงข้ามที่มีอายุตั้งแต่วัยรุ่นขึ้นไป ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของเบญจพร ปัญญา ยง (2543: 4) ว่าเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศมักจะมีอาการเหม่อลอย ไม่สนใจการเรียน ไม่มีสมาธิ สูญเสียความมั่นใจในตัวเอง และมักหนีออกจากบ้าน เสี่ยงต่อการติดยาเสพติดและถูกบังคับให้ขายบริการทางเพศ และจากการศึกษาของเอ็น เอส ซี ซี (NSPCC, 1999: 1-16) ที่กล่าวว่าเด็กจะไม่เต็มใจไปสถานที่บางที่ มีอาการนอนไม่หลับ ผันร่าย ซึ่งอาการดังกล่าวพบในกรณีศึกษาที่ 1 อาการอื่นๆ คือไม่ยอมเปลี่ยนเครื่องแต่งกายต่อหน้าคนอื่นในสถานการณ์ปกติทั่วไป แยกตัว กลัวการอาบน้ำ กลัวห้องที่ประตูปิด กลัวการกลับบ้านหลังโรงเรียนเลิก กลัวสิ่งแปลกใหม่มากกว่าเดิม ไม่พบในการศึกษารายกรณีครั้งนี้ ส่วนงานวิจัยของบริชแมน และคณะ (Bietchman; et al. 1991: 537-556) ที่ศึกษาเรื่องผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ พบว่า ผลที่ตามมาจากการถูกทารุณกรรมทางเพศ คือ การมีภาวะซึมเศร้า มีความคิดอยากฆ่าตัวตายหรือมีพฤติกรรมพยายามฆ่าตัวตายสูง และมีแนวโน้มที่จะมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นไม่ช้าหน้า มีปัญหาร่วมเพศ และมีโอกาสสูงที่จะถูกกระทำซ้ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เบญจพร ปัญญา ยง (2542: 140-147) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลกระทบทางจิตใจเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ คือ อายุที่เด็กถูกทารุณกรรมครั้งแรกในช่วงวัยเรียน จะมีผลกระทบต่อจิตใจมากที่สุด ร้อยละ 40 รองลงมาคือวัยรุ่นและวัยอนุบาล ร้อยละ 24 และร้อยละ 17 ตามลำดับ เด็กที่ถูกกระทำบ่อยๆ เป็นระยะเวลานาน ย่อมมีผลมากกว่าเด็กที่ถูกกระทำเพียงครั้งเดียว ผู้กระทำใช้กำลังทำร้ายและข่มขู่ โดยเฉพาะผู้กระทำเป็นบุคคลในครอบครัว และความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวช่วยลดผลกระทบทางจิตใจมากกว่าครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ไม่ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บริชแมน และคณะ (Bietchman; et al. 1991: 537-556) ที่ศึกษาเรื่องผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ พบว่า การทารุณกรรมทางเพศที่มีการสอดใส่ อวัยวะเพศการใช้กำลังบังคับขู่เข็ญ การทำร้ายร่างกายและความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างผู้กระทำกับเด็ก จะมีความสัมพันธ์กับความรุนแรงของผลกระทบทางจิตใจ

5. การช่วยเหลือ ผู้รับการศึกษากลับ 4 ราย โดยใช้เทคนิคและทฤษฎีการให้คำปรึกษาดังต่อไปนี้

5.1 เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง (Reality Theory) ของ วิลเลียม กลาสเซอร์ (William Glasser) ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นถึงความสามารถในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม และเอกลักษณ์ของตนที่ส่งผลถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และเชื่อว่าบุคคลสามารถแก้ไขปัญหของตนได้ ถ้าพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ตามที่เป็นจริงได้ โดยเน้นให้เด็กได้สะท้อนปัญหา ให้เด็กเกิดการยอมรับตนเอง และเข้าใจปัญหา ให้กำลังใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง

ซึ่งเลือกการให้คำปรึกษาแบบนี้ โดยพิจารณาถึงกรณีศึกษาที่เหมาะสมแก่การได้รับการให้คำปรึกษา คือมีลักษณะที่มีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่บ้าง ให้สามารถที่จะรวบรวมความกล้าเพื่อพัฒนาความสามารถในตนเองให้ลืมเรื่องในอดีตได้ โดยการสะท้อนให้เห็นถึงภาวะความจริงที่เกิดขึ้น เลือกในคำปรึกษาวิธีนี้ในรายที่เด็กผ่านพ้นช่วงซึมเศร้า หรือผ่านเหตุการณ์การทารุณกรรมทางเพศมาพอที่จะลืมความรู้สึกสูญเสียต่าง ๆ ได้บ้าง เพื่อไม่ให้เป็นการย้ำเตือนความรู้สึกกับเด็กเหล่านี้

5.2 เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Client-Centered Therapy) ของ คาร์ล อาร์ รอเจอร์ส (Carl R. Rogers) ทฤษฎีนี้เน้นความจริงของชีวิตว่าผู้รับคำปรึกษามีความสามารถอยู่ในตนเองที่จะเข้าใจถึงองค์ประกอบของชีวิตอันเป็นสาเหตุที่ทำให้ตนเองไม่มีความสุข ผู้รับคำปรึกษามีความสามารถที่จะนำชีวิตและสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบุคลิกภาพของตนเองให้เหมาะสมได้ โดยเน้นให้เด็กได้ระบายความรู้สึกโดยเล่าถึงชีวิตในอดีตจนถึงปัจจุบัน ในสิ่งที่เด็กอยากเล่า สร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ใจกว้าง เพื่อนำไปสู่การร่วมมือในการพัฒนาตนเองต่อไป ให้ความจริงใจต่อการช่วยเหลือ สร้างความมั่นใจแก่เด็ก และส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางสังคมเพื่อไม่ให้เด็กอยู่กับตนเองจนกลับไปคิดถึงเรื่องในอดีต

การเลือกวิธีการให้คำปรึกษาในแบบนี้ ในรายที่เด็กค่อนข้างคิดว่าตนเองไม่มีคุณค่า มองตนเองในด้านลบ หรือค่อนข้างซึมเศร้ามาก เพื่อให้เด็กได้ระบายความในใจออกมา ให้มากที่สุด ช่วยให้เกิดลืมความเจ็บปวดจากการถูกทารุณกรรมทางเพศให้ได้มากที่สุด

6. การทำนายผล เนื่องจากพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กทั้ง 4 รายนี้ เป็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจากการถูกทารุณกรรมทางเพศ ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหาการไม่ยอมให้ความช่วยเหลือของมารดา ผู้วิจัยตระหนักดีว่าปัจจัยต่าง ๆ ย่อมส่งผลกระทบต่อจิตใจ การพัฒนาบุคลิกภาพ และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบัน แม้การได้เข้ามาอยู่ในมูลนิธิ ฯ จะได้รับการดูแลด้านสวัสดิการต่าง ๆ อย่างเพียงพอแล้ว แต่เด็กเหล่านี้ยังปรารถนาความรัก ความอบอุ่น จากบุคคลที่เป็นพ่อแม่ และการอยู่กับครอบครัวมากกว่าการมีชีวิตในมูลนิธิ ฯ ดังนั้นการช่วยเหลือจะต้องอาศัยความร่วมมือจาก

บุคคลหลาย ๆ ฝ่ายอย่างจริงจังและจริงใจ ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จึงจะสามารถทำให้เด็กเหล่านี้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเขาต่อไปได้

7. การติดตามผล-จากการติดตามผลเป็นระยะ ๆ ตลอดการศึกษา พบว่า ผู้รับการศึกษามีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ทักษะคิดต่อตนเอง การปรับตัวเพื่อเข้าสังคมได้อย่างเหมาะสม มีการพัฒนาตนเอง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นในระดับหนึ่ง มีความสนใจสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นมากขึ้น มีแนวความคิดในการที่จะพัฒนาความสามารถของตนเองให้ดีขึ้น

✧ ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. มีการรณรงค์ป้องกันไม่ให้เกิดต้องตกเป็นผู้ถูกทารุณกรรมทางเพศ โดยเฉพาะจากบุคคลภายในครอบครัว ในทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. ควรให้การบำบัดฟื้นฟูแก่ผู้ถูกทารุณกรรมทางเพศอย่างต่อเนื่อง เพราะผลกระทบที่เกิดจากการถูกทารุณกรรมทางเพศส่งผลกระทบต่ออารมณ์จิตใจ บุคลิกภาพและการดำเนินชีวิตต่อไปได้ และเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ถูกกระทำเป็นผู้กระทำกับครอบครัวในอนาคตต่อ เนื่องจากมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงจากในอดีต
3. ควรมีการอบรมให้ความรู้คู่สมรสเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว และการเตรียมพร้อมสำหรับการเป็นพ่อแม่ แก่คู่สมรสทุกระดับโดยเน้นคู่สมรสที่เป็นวัยรุ่น

✧ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยอื่น เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ มีส่วนกระตุ้นให้เกิดการทารุณกรรมทางเพศเพิ่มขึ้นหรือไม่
2. ศึกษาปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ต่อการดำรงชีวิตของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศที่ทำให้เกิดความทุกข์ใจต่อการกลับสู่สังคม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์. (2527). *การศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี*. (เอกสารประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- กมลวัน รูปเทียนรัตน์. (2545). *การศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิต การปรับตัวและพฤติกรรมทางเพศของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศกับเด็กนักเรียนหญิงปกติ ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กันยา สุวรรณแสง. (2536). *บุคลิกภาพและการปรับตัว*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เครือข่ายป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก. (2542). *บันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางปฏิบัติ ร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ กรณีการค้าหญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์*. กรุงเทพฯ.
- ดวงใจ กลานติกุล. (2527, มีนาคม). การทารุณกรรมผู้เยาว์. *จุฬาลงกรณ์เวชสาร*. 2(28): 317.
- ดาราวรรณ ธรรมารักษ์. (2530,กรกฎาคม – ธันวาคม). การปล่อยปละละเลยเด็กในสังคมไทย. *วารสารสังคมสงเคราะห์ ธรรมศาสตร์*. 2(2): 56.
- ธัชวรรณ พิมพ์งาม. (2538). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ที่มีปัญหาการปรับตัว โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดลพบุรี*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นันทิกา แย้มสรวล . (2529). *การศึกษาเฉพาะกรณี*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาจิตวิทยา และการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เบญจพร ปัญญา漾. (2537). *ผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัดในวัยรุ่นหญิงที่ถูกทารุณทางเพศ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สุขวิทยาจิต สถาบันสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- เบญจพร ปัญญา漾 และคณะ. (2542,มิถุนายน-กันยายน). *การทารุณกรรมทางเพศในเด็ก*. *วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุข*. 7(3): 140-147.
- ประจิม เมืองแก้ว. (2536). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา กิ่งอำเภอทุ่งทราย จังหวัดกำแพงเพชร*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2547). *แบบทดสอบวาดภาพคน*. (เอกสารประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- พนม ลิ้มอารีย์. (2530). *การเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- พรหมธิดา แสนคำเครือ. (2528). *การแนะแนวเบื้องต้น*. พิษณุโลก: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2547). *คู่มือการจัดทำปริญญานิพนธ์และสารนิพนธ์*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มัทนีย์ บุรณเขตต์. (2532). *ลักษณะภูมิหลังและสภาวะจิตใจของหญิงที่ถูกข่มขืน : ศึกษารายกรณี*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาคลินิก). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วัชร อੰนาค และ อัมพร เบญจพลพิทักษ์. (2544). *การทารุณทางเพศในเด็ก: ผลกระทบต่อครอบครัวและกลไกการปรับตัว*. *วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย*. 9(1): 3.
- วิชา มหาคุณ และวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล. (2533). *รายงานการวิจัยผลกระทบของเด็กถูกกระทำทารุณ*. มาตรการป้องกันแก้ไข ศึกษาเฉพาะกรณีและเยาวชนที่ต้องคดี. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศูนย์พิทักษ์เด็ก เยาวชน และสตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2547). *แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหารัฐกิจบริการทางเพศ*.
- สรรพสิทธิ์ คุมพ์ประพันธ์. (2530). *ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิเด็ก*. (เอกสารประกอบการสัมมนาว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและทอดทิ้งเด็ก). กรุงเทพฯ.
- _____. (2544, 23 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดยเดลินิวส์. *เรื่องความรุนแรงในครอบครัวส่งผลกระทบต่อเด็กมากที่สุด*. สำนักพิมพ์เดลินิวส์: 5.
- สำหรับ จิตตินันท์. (2537). *เด็กที่ถูกทารุณกรรมหรือถูกทอดทิ้ง*. (เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเรื่องเด็กที่ถูกทารุณกรรมกับปัญหาสุขภาพกายและจิตสังคม). กรุงเทพฯ: โรงพยาบาลศิริราช หน้า 1-8.
- สุวทนา อารีพรรค. (2524). *ความผิดปกติทางจิต*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา ทองคุณ. (2545). *กระบวนการปรับตัวของภรรยาผู้ป่วยจิตเภท: กรณีศึกษาที่จังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส. (2528). *การศึกษาเฉพาะรายและการให้คำปรึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- องอาจ นัยพัฒน์. (2546). *การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. (เอกสารประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา. หน้า10-11.
- อัมพล สุอำพัน. (2537). *กลุ่มอาการทารุณเด็ก*. กรุงเทพฯ: โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์.
- _____. (2537). ผลกระทบของการกระทำทารุณและการปล่อยปละละเลย. *เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่องเด็กถูกทารุณกรรมกับปัญหาสุขภาพกายและจิตสังคม*. กรุงเทพฯ : โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์. หน้า 5-16.
- _____. (2538). *จิตเวชเด็กสำหรับกุมารแพทย์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุบลรัตน์ อยู่เป็นสุข. (2544). *การศึกษาประวัติรายกรณี เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศและครอบครัว มุขนิธิ ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2535,ตุลาคม). การทารุณทางเพศเด็ก. *จุฬาลงกรณ์เวชสาร*. 36(8): 583-591.
- _____. (2536). การประเมินและให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ. *คลินิกเวชปฏิบัติปริทัศน์*. (12): 848 - 857.
- _____. (2538). *สิ่งที่คุณควรรู้เกี่ยวกับโรคซึมเศร้า*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Araji; & Findelhor D. (1986). A Review of the research in A Sourcebook on child Sexual abuse. *Abusers*. Finkelhor D(ed). Beverly Hills CA. Sage Publications: 89 - 142.
- Beitchman JH.; et al. (1991). A Review of the short term effects of child sexual abuse. *Child Abuse Neglect*. (15): 537 - 556.
- Bentovim A.;& Miller L. (1984). *Family assessment in family breakdown*. In Adcock M., and White R.(eds), *Good Enough Parenting*. London: British Agencies of Adoption and Fostering.
- Bentovim A.; & Boston. (1990). *Sexual abuse child sexual abuse within the families. Assessment and treatment*. London: Butterworth.
- Briere J.; & Runtz M. (1986). Suicidal thoughts and Behaviors in former sexual abuse Victims. *Canadian Journal of Behavioral Science*. (18): 413-423.
- Esparza; DV.; & Esperat. (1996). The effect of childhood sexual abused on Minority adolescent mothers. *Journal of Gynecology and Obstetrics*. 25(4): 321-328
- Fancourt R.; et al. (1994). *The Medical Management of sexual abuse: Doctor for sexual abuse care*. London: Butterworth.

- Finkelhor; & Brown. (1986). Initial and long-term effects : A conceptual framework. In FinkelhorD (ed). *A Sourcebook on Child Sexual Abuse*. Beverly Hills: CA. Sage Pub.
- Finkelhor; & Korbin J. (1988). Child abuse as international issue. *Child Abuse and Neglect*. (12): 3 - 23.
- Fromuth. (1986). The relationship of childhood sexual abuse with later Psychological and Sexual adjustment in a sample of college women. *Child Abuse and Neglect*. (10): 5 - 15.
- Fumiss T. (1983). Family process in the treatment of intra – family child sexual abuse. *Journal of family therapy*. (4): 263-279.
- Gomes-Schwartz; et al. (1985). Severity of emotional distress among sexually abuse preschool. School age and Adolescent children. *Hospital community phychiatry*. (36): 503 – 508.
- Kingston W; & Bentovim A. (1987). *A Seven Description of Family Systems – Inpreparation*. London: Butterworth.
- MC; & Cauley J. (1997). Clinical characteristics of women with a history of children abuse: Unhealed wounds. *Journal of Gynecology and Obstetrics*. 277(1): 1362-1368.
- MC; Farland K.; & Waterman (1986). *Sexual abuse of young children*. New York: The California Press.
- Mullen; et al. (1988). Impact of sexual and physical abuse on women's mental health. *The Lancet*. (4): 841-843.
- _____. (1993). Childhood sexual abuse and mental health in adult life. *British Journal of Psychiatry* . (163): 721 - 732.
- NSPCC (National Society for the Prevention of Cruelty to Children). (1999). *Protecting Children from sexual abuse in the family : A guide for parents and carrers*. London: Butterworth.
- Rosenfeld A.A. (1979). The child sexual abuse accommodation syndrome. *Child Abuse and Neglect*. (7): 177-193.
- Schechter. M.D.; & and Roberge L. (1976). *Sexual exploitation*. In Helfer R.,and Kempe C.H. (eds). *Child Abuse and Neglect: The family and The community*. Cambridge. Mass: Ballinger.

- Stein; J.A; & others (1988). Long-term psychological sequelae of child sexual abuse. In G.E. Wyatt and G.J.Powell (eds.). *Lasting effects of child sexual assault*. Newbury Park. CA : Sage Pub.
- Summit; & RC. (1990). *The Specific Vulnerability of children in Understanding and Managing child sexual abuse*. Outes RK (ed). WB Saunders: Baillere Tindall.

ภาคผนวก

หนังสือขอเป็นผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอเก็บข้อมูล

ที่ กธ 0519.12/4 / ๑1

[illegible]

๒๓ เมษายน ๒๕๔๘

เรื่อง ขอกำหนดอนุเคราะห์เก็บค่าธรรมเนียมเรื่องข้อการวินิจฉัย

เรื่อง ประทานมรดกนิธิปริณาหงสกุลท้าวเจ๊กเทศศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึก

เนื่องด้วย ร.ต.อ.หญิง อังคนา นพอน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับรางวัลที่ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การศึกษารากเหง้าเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อันทนา สุวัชร: เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยเลือกใช้สถานที่เพื่อทดลองการให้คำปรึกษากับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ โดยได้มอบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัวทั่วไปเกี่ยวกับอบุสสุภาพ ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเป็นกลุ่มตัวอย่างตามแบบทดสอบทางจิตวิทยา DAP และ RFD และบันทึกการสังเกตพฤติกรรมขณะให้คำปรึกษาในระหว่างเดือนตุลาคม - กรกฎาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ ร.ต.อ.หญิง ชัยกมล สุข งามมอ
ได้รับข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

- ๐๗ ม.ค.
- ๑๒๒๐ ๖๔๔: ๑๕๓๓ กับ ๑๗๒๕
- ๑๕๓๓ ๖๔๔: ๑๕๓๓
พ.ศ. ๒๕๐๓
๑๕ ม.ค. ๖๔๔ (๑๕ ม.ค. ๖๔๔)
๑๕ ม.ค. ๖๔๔

ขอสงวนภาพฉบับถือ
/๒๕๐๓
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเลขาภรณ์
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานงบประมาณจังหวัดภูเก็ต

Inv. 02-664-1000 p.8 5731

หมายเลข : ตั้งการสอบตามข้อนี้กับเดิม กรุณาติดต่อฉันที่ โทรศัพท์ 02-2521557 02-2528111-25 ต่อ 4430

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศษ 0519.12/6555 ๖

วันที่ ๗/ กันยายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะคณาจารย์ภาควิชาการ

เนื่องด้วย ร.ค.อ.หญิงอังคณา นาคทอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มอบหมายให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การศึกษารายกรณีของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทา สุริยง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร นิตย์ศรี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบการวาดภาพบุคคล (DAP) แบบทดสอบการวาดภาพครอบครัว (KFD) แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ แบบฟอร์มการบันทึก และแบบบันทึกการสัมภาษณ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ ร.ค.อ.หญิงอังคณา นาคทอง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เลขประจำบ้าน
๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔

เลขที่ 112 ฉบับที่ 10938/2549

แบบ ๗. ๓

หนังสือสำคัญฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางอังกณัฐ นิ่มกันต์

อยู่บ้านเลขที่ 32/58 หมู่ ๑ ต.วอกร ทวีสุข หนุ่ 10

แขวง กอทองปิ่น เขต ปิงปิ่น กรุงเทพมหานคร

บิดาชื่อ ประสงค์ มารดาชื่อ อารักษ์

ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อตัวเป็น "พารมณิลลว"

นายทะเบียนท้องถิ่นได้อนุญาตแล้ว จึงให้หนังสือสำคัญนี้ไว้เป็นหลักฐาน

สำนักงานเขต ปิงปิ่น
ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๙

เจ้าพนักงานปกครอง
พร้อมด้วยเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	ร้อยตำรวจเอกหญิง พรรณชลิตา นิสัยนัต์
วันเดือนปีเกิด	17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2519
สถานที่เกิด	จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	492/1 โรงพยาบาลตำรวจ แผนกวิสัญญี ถนน พระราม 1 ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑ 10330 โทร. 0-2252-1607 , 0-1633-1702
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	พยาบาล (สบ1) กลุ่มงานวิสัญญีวิทยา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	492/1 โรงพยาบาลตำรวจ แผนกวิสัญญี ถนน พระราม 1 ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑ 10330 โทร. 0-2252-1607
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน
พ.ศ. 2541	ปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
พ.ศ. 2544	ประกาศนียบัตรวิสัญญีพยาบาล จากคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2549	ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2549	กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร